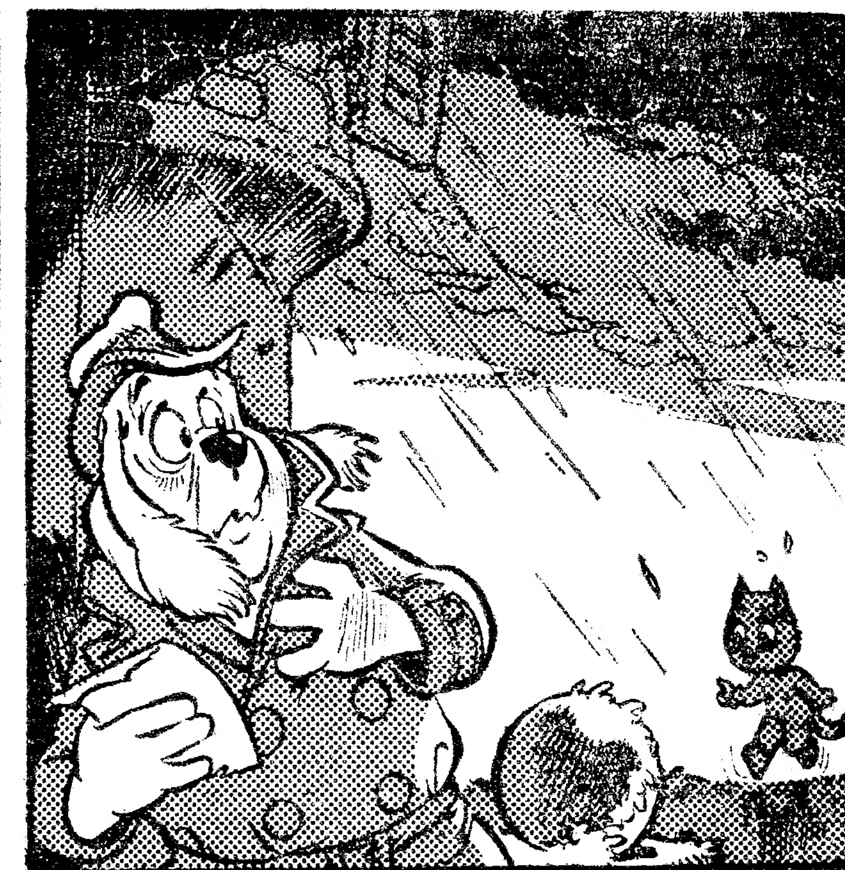

De bediende Joost had reeds gedurende lange tijd niets van heer Bommel gehoord, en dat maakte hem erg ongerust.

„Dat ik mijn ontslag gekregen heb, kan voorkomen", sprak hij tot zichzelf. „Zelfs in de betere kringen. Maar dat heer Olivier mij niet vraagt om terug te komen is hoogst betreurenswaardig. Zou het dan toch waar zijn, wat men mij in dat sanatorium vertelde? Wie weet wat een deuk zijn verstand gekregen heeft! Kom, ik ga mij persoonlijk van zijn toestand overtuigen, als men mij toestaat. Deze onzekerheid is niet te dragen."

Met deze gedachte begaf hij zich op een gure najaarsdag naar slot Bommelstein, maar toen hij dat in zicht kreeg bleef hij ontsteld staan. Het eens zo fraaie gazon was geheel verwaarloosd en de wind blies klagend om de vervallen torens en rammelde met de loshangende luiken.

Met loden schoenen begon hij het overwoekerde bordes te beklimmen terwijl hij van tijd tot tijd een schichtige blik om zich heen wierp.

„Hier is iets niet in de haak, als ik mij zo mag uitdrukken", mompelde de trouwe knecht. „Ik moet op alles voorbereid zijn. . . ." Op dat moment werd hij een briefje gewaar dat op de voordeur bevestigd was en dat daar in de storm fladderde. Met kille hand trok hij het van de punaise en las:

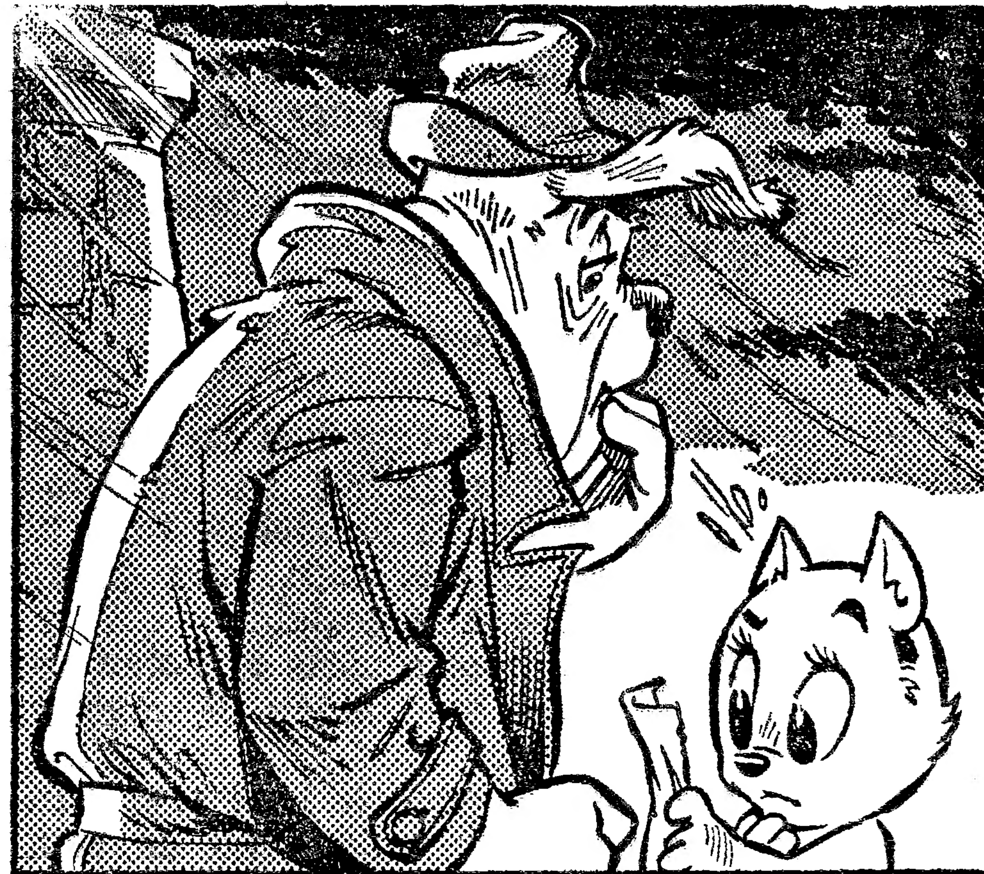
„Mot een poosje naar het buitenland voor me kwaale, maak je niet te sappel, de rust zal me goed doen en tot siens je hoogagtende Olie B. Bommel."

„Vreselijk", prevelde Joost. „Hij moet geheel zijn ingestort. In onze standen schrijft men hoogachtend met ch, dat weet ik zeker! En hoe kon hij nu naar het buitenland gaan zonder iemand te verwittigen?"

Op dat moment klonk het geluid van voetstappen, die door het onkruid ritselden, en de bediende keek schrikkend om. . . .

681202

Tom Poes had al een tijdje niets van heer Bommel gehoord en daarom had hij net als Joost besloten om eens een kijkje bij Bommelstein te nemen. De aanblik van het verwaarloosde gebouw verschrikte ook hem, en hij was blij, dat hij de trouwe bediende bij de stoep aantrof.

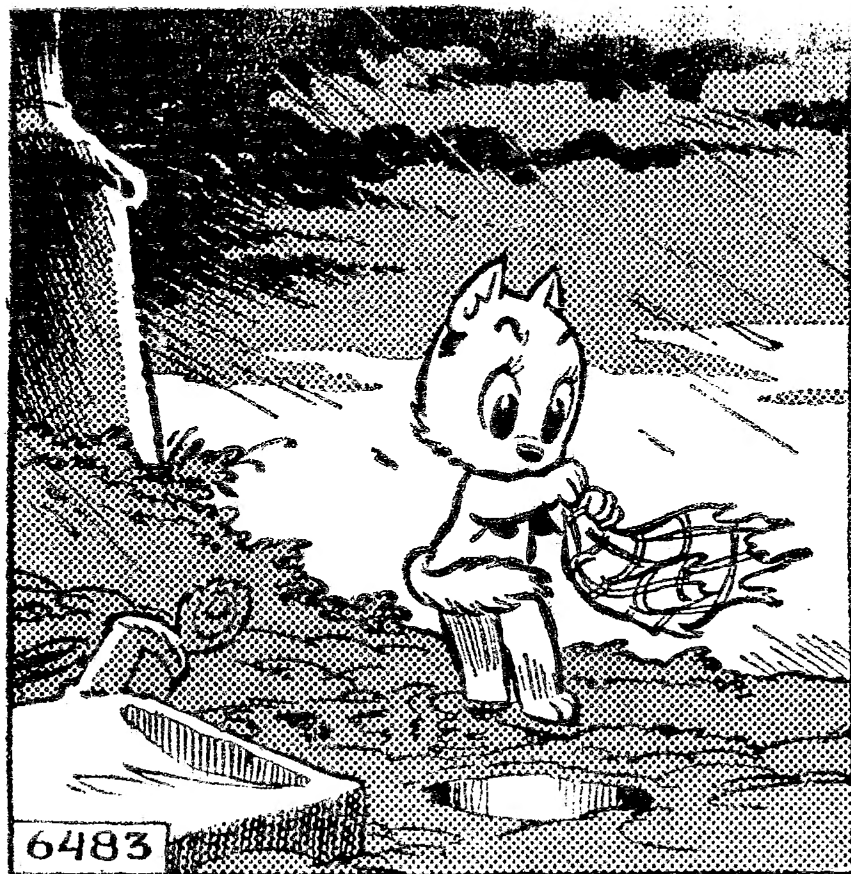
„Wat is hier aan de hand?", vroeg hij. „De luiken zijn uit hun scharnieren gewaaid en er zitten gaten in het dak! Waar is heer Ollie, en wat doe jij met dat briefje?"

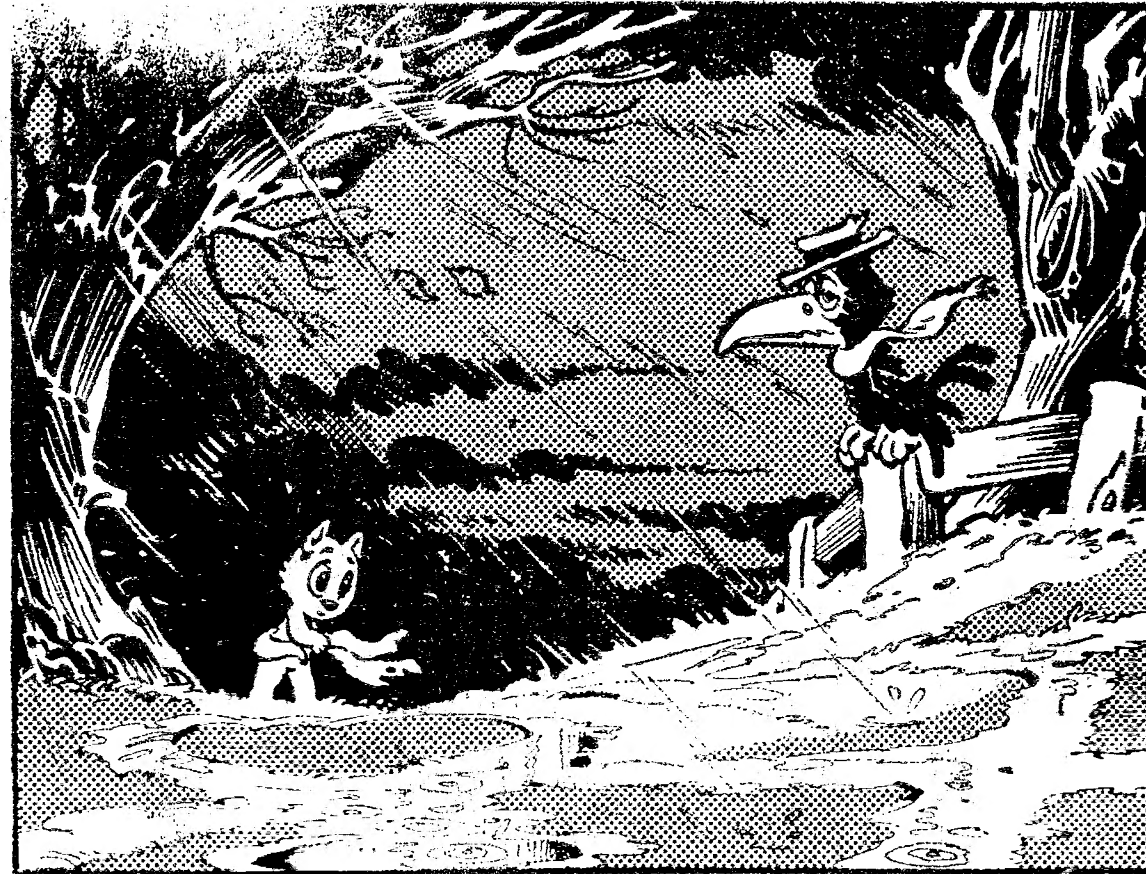
„Het is van heer Olivier", zei de knecht bleek. „Maar het komt me erg vreemd voor, als ik me zo mag uitdrukken. De spelling doet me het ergste vrezen; hij moet geheel zijn ingestort!" Tom Poes las de ongeschoolde tekst met klimmende ongerustheid en toen schudde hij het hoofd.

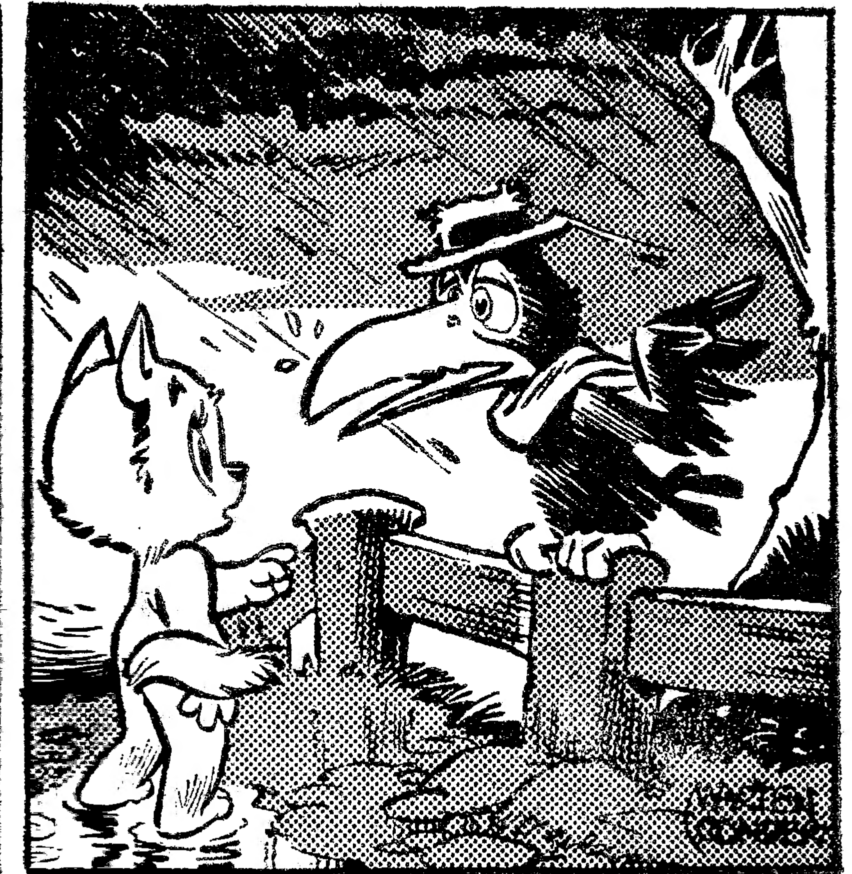
„Dat heeft iemand anders geschreven", zei hij. „Er moet iets met heer Bommel zijn gebeurd!"

„Dat vreesde ik ook al, als u me toestaat", hernam de bediende. „Ik heb nu wel mijn ontslag gekregen, maar het stuit me tegen de borst om heer Olivier in de steek te laten, wanneer er iets betreurenswaardigs met hem aan de hand zou zijn. Wat moeten we doen?"

„Wel", stelde Tom Poes voor. „Jij gaat naar de stad om de politie dat briefje te laten zien, en ik ga de omtrek hier verkennen." Joost deed wat hem gezegd werd en Tom Poes begon onderzoekend om het oude gebouw heen te lopen. Hij was daarmee nog niet ver gekomen toen hij plotseling een stukje textiel gewaar werd, dat door de wind fladderend werd voortbewogen. Het was een lap van heer Ollies jas....

Voortgejaagd door de wind fladderde er een geruite lap over het slordige gazon, en Tom Poes sprong er onmiddellijk op af.

„Een stuk van heer Bommels jas!", dacht hij, terwijl hij de flard in de vlucht greep om haar beter te kunnen bekijken. „Gewoon kapot gescheurd. Hm, het is niets voor heer Ollie om zijn afleggertjes in de tuin te gooien. Het ziet er naar uit, dat hij gevochten heeft! Hier is iets gebeurd, dat is duidelijk; misschien is hij wel ontvoerd, voor losgeld of zo. Dat zou ook dat rare briefje op de deur verklaren; de een of andere schurk heeft dat natuurlijk geschreven om ons op een dwaalspoor te brengen!" Hij begon peinzend voort te lopen. De storm gierde door de kale bomen en de regen kletterde op het modderige pad, maar Tom Poes had daar geen aandacht voor. Hij had de sporen van autobanden in de gaten gekregen en die volgde hij nu oplettend.

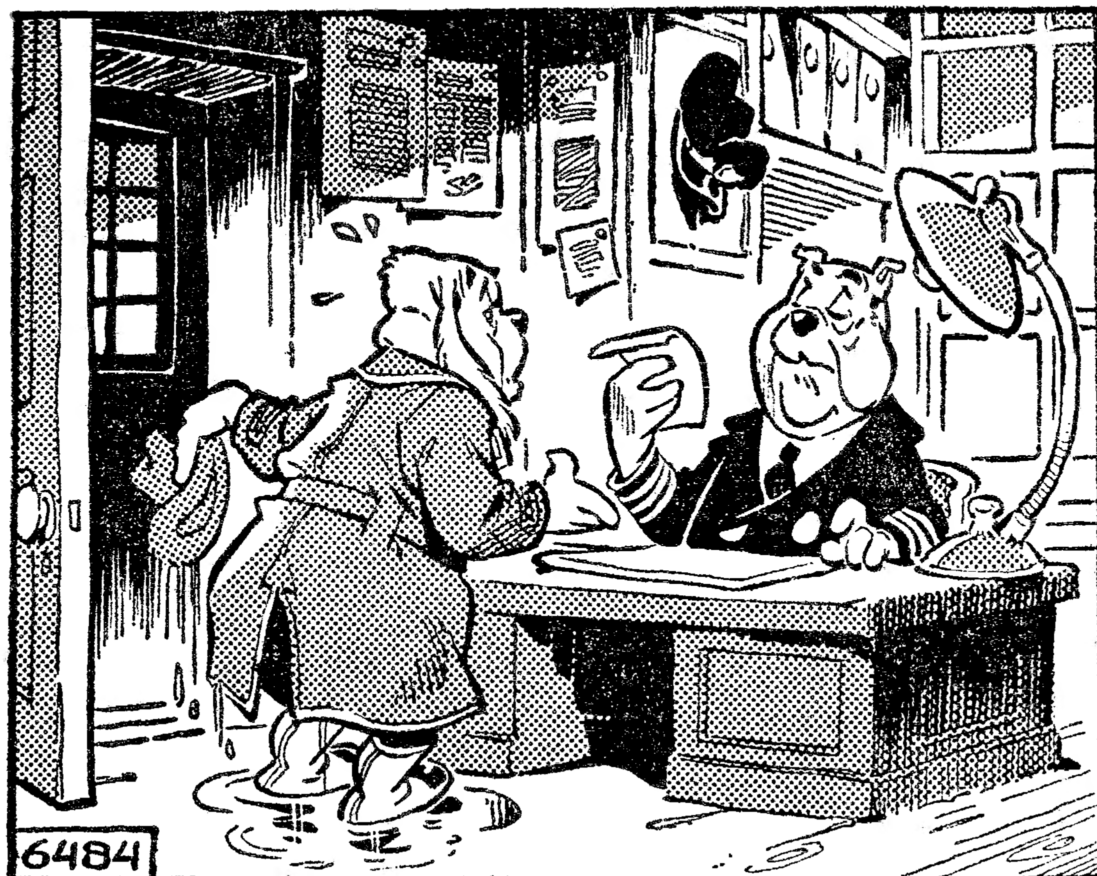
„Hier heeft een wagen stilgestaan en die ook weer is gekeerd", mompelde hij. „Dat zou best kunnen kloppen. Wacht, daar zit iemand. Er is kans, dat die iets gezien heeft."

Hij liet de lap waaien en stapte op een zwerver af, die daar verkleumd op een hek zat.

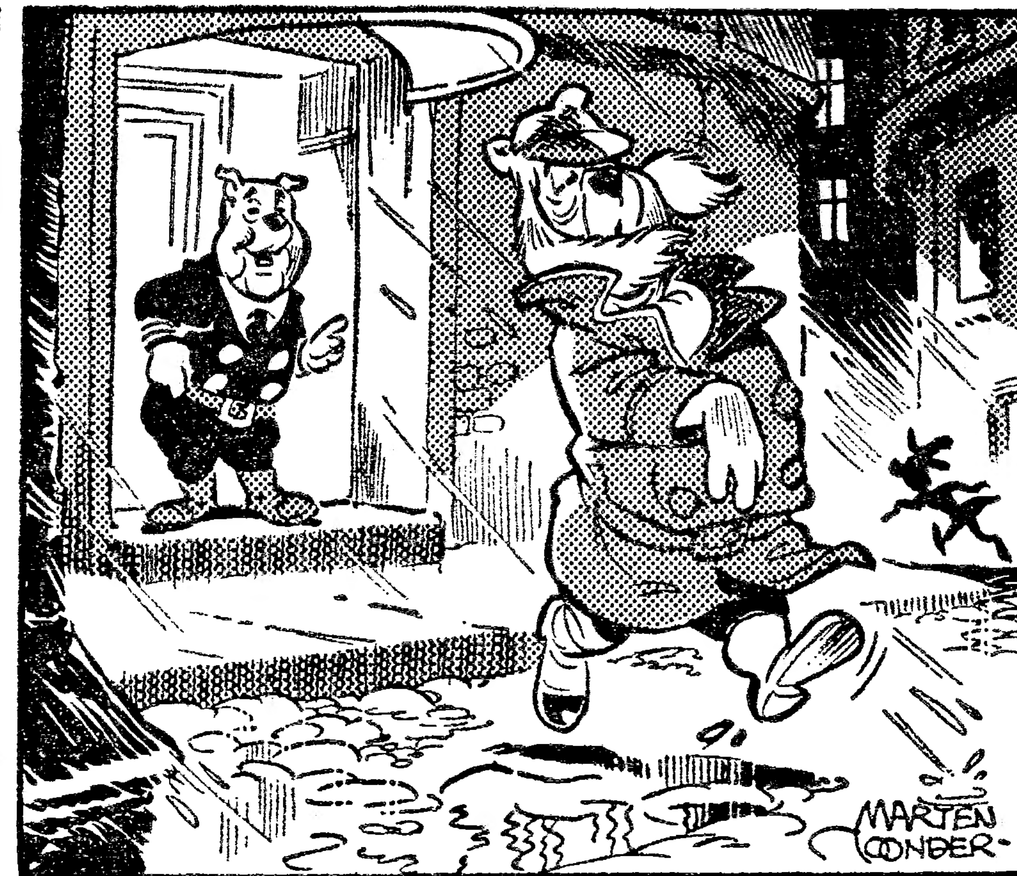
„Hebt u hier in de buurt soms een heer in een ruitjesjas gezien?", vroeg hij beleefd.

De aangesprokene stiet een schamper lachje uit.

„Doe maar gewoon hoor", sprak hij. „Als dat een heer was dan ben ik er ook een. Hij droeg wel een soort ruitjesjas, maar dan van die vodden, he? En bezopen dat-ie was! Hij werd door twee vrienden in een wagen gehesen en weggereden. Die kant op. Maar dat is al een poosje geleden, broer."

Joost was intussen naar de stad gegaan om de politie in te schakelen. Met dat voornemen begaf hij zich naar het bureau van de commissaris en legde hem uit in welk een verwaarloosde staat hij Bommelstein had aangetroffen.

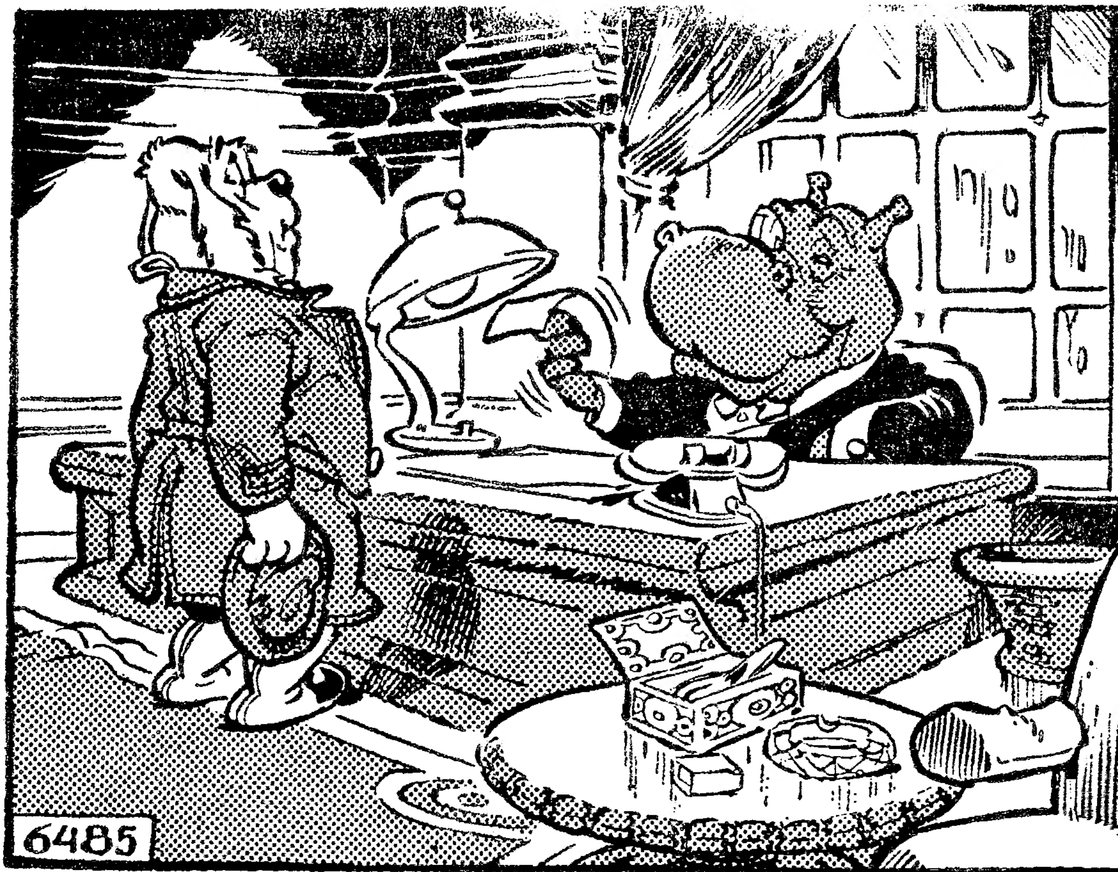
„En op de deur was dit briefje geprikt", voegde hij er aan toe, terwijl hij het doorweekte papiertje voor de politiechef neerlegde. „Toen ik dat gelezen had, wist ik genoeg, met uw welnemen."

De heer Bas wierp een glazige blik op het document en las mompelend: „Mot een poosje naar het buitenland voor me kwaale maak je niet te sappel de rust zal me goed doen en tot siens je hoogagtende Olie B. Bommel." Daarop richtte hij de blik op de nerveuze bediende en glimlachte goedig.

„Nou, wat zou dat?" vroeg hij. „Bommel wilde zeker naar de wintersport of zo. Het staat iedereen vrij om naar het buitenland te gaan."

„Ja, maar dat handschrift!" riep Joost ongeduldig. „Dat is niet van heer Olivier! En het komt me voor, dat er betreurenswaardige fouten in de spelling zitten, wanneer u mij toestaat!" De commissaris stond op en voerde zijn bezoeker met zachte drang naar de deur.

„Die spelling zegt niets", verklaarde hij vriendelijk. „We luisteren allemaal naar de televisie. Lezen de kranten ook, trouwens. En de scholen zijn niet meer wat ze geweest zijn. Nee, ik zou me maar niets van dit briefje aantrekken, vriend. Ga maar rustig naar huis en wacht af. De politie heeft wel meer te doen dan zich druk maken over een slechte hand van schrijven."

Joost verliet het politiebureau in een geprikkelde stemming. „Als de commissaris niet inziet, dat hier iets betreurenswaardigs gaande is, zoek ik het hogerop", dacht hij. En met deze gedachte vroeg hij een onderhoud met de burgemeester aan. Doch ook deze bleek de ernst van de toestand niet in te zien.

„Die Bommel!", riep hij uit toen hij het briefje gelezen had. „Die doet maar! Wat een leven! Ik zou ook wel naar het buitenland willen. Dat klimaat hier, he? Het slaat me altijd op de keel. Maar wat wil je? De raadsvergaderingen en de commissies laten me geen tijd."

Verdere troost verschafte de magistraat niet, zodat de trouwe bediende zijn schreden in wanhoop naar de winkel van de kruidenier Grootgrut richtte. Daadwerkelijke steun verwachtte hij daar niet, maar een enkel woord van begrip zou hem wellicht opgebeurd hebben. Helaas, ook de brave middenstander kon het hem niet geven.

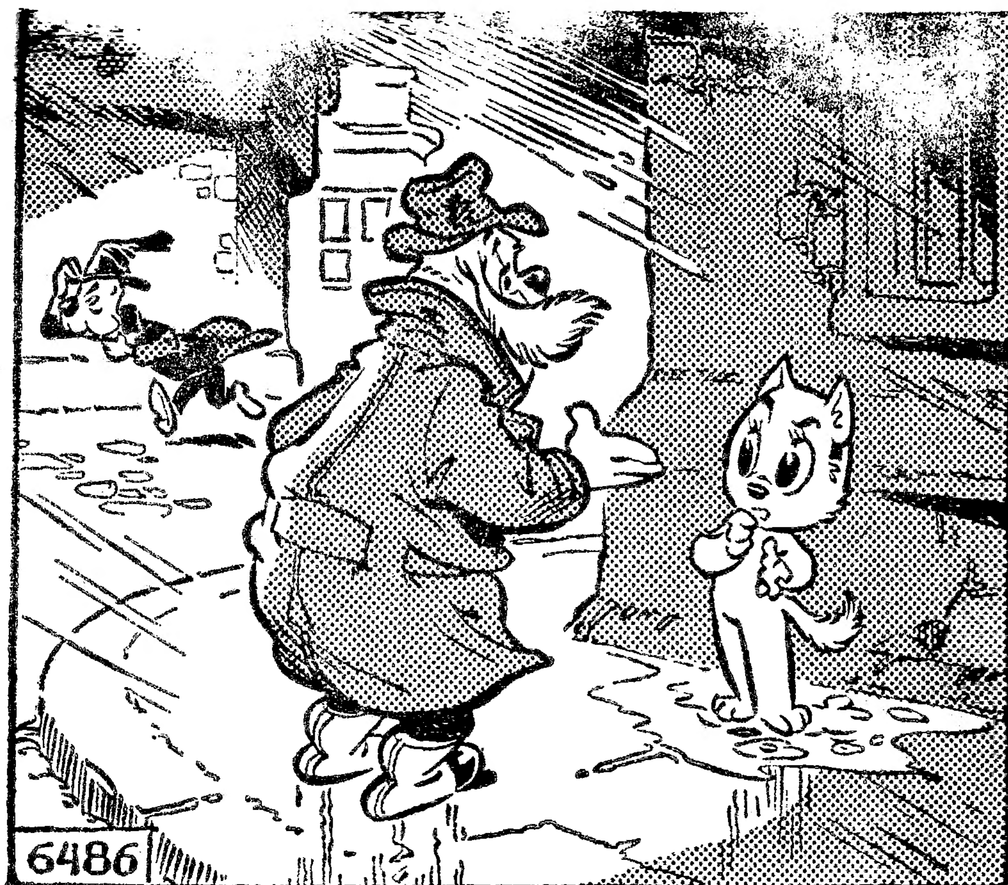
„Ik weet nergens van", sprak hij, nadat hij het papiertje bekeken had. „De rekening is betaald en er liggen geen bestellingen. Trouwens, meneer Bommel gaat toch wel vaker op reis? Waar maakt u zich eigenlijk zorgen over, meneer Joost?"

De knecht verliet betrokken de comestibleszaak en wendde zich tot de ambtenaar Dorknoper die daar door de regen voortjachtte.

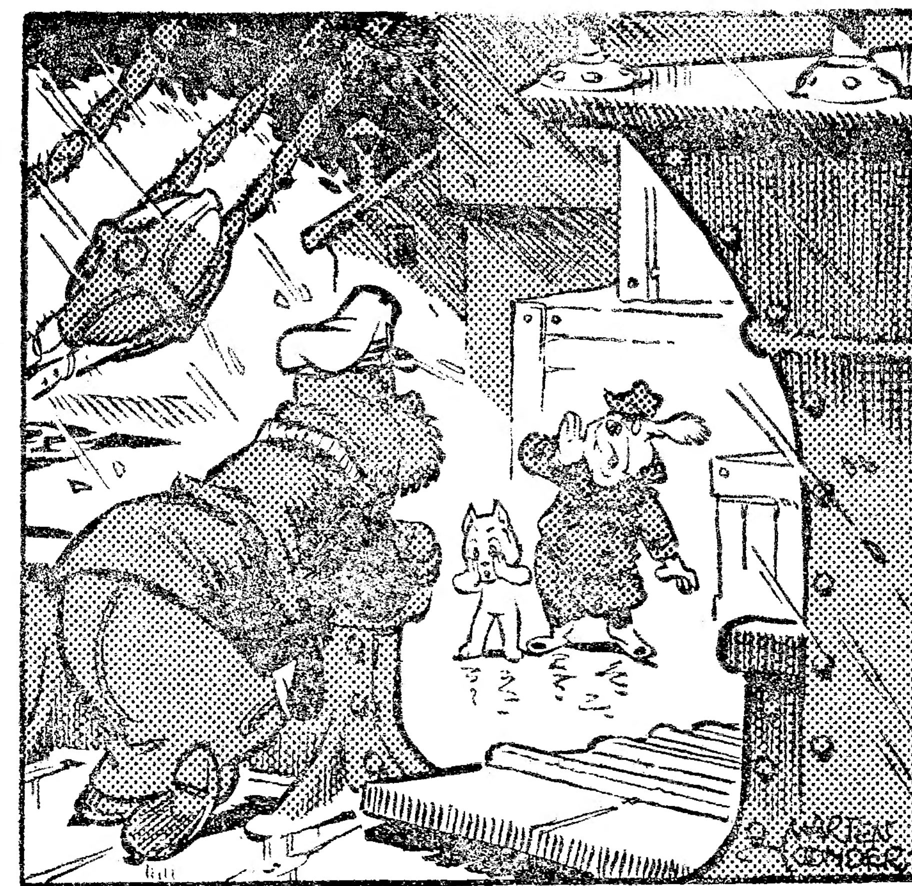
„Excuseer", zei hij, de bedrijvige beambte staande houdend.

„Wat zegt u van dit schrijven, als u mij permitteert?"

De heer Dorknoper nam de inhoud van het vodje snel door en knikte kort. „Geen bezwaar", verklaarde hij. „Zijn aanslag is voldaan. Dezerzijds bestaat er geen reden om de heer Bommel het genot van een buitenlandse reis te ontzeggen. Goedendag."

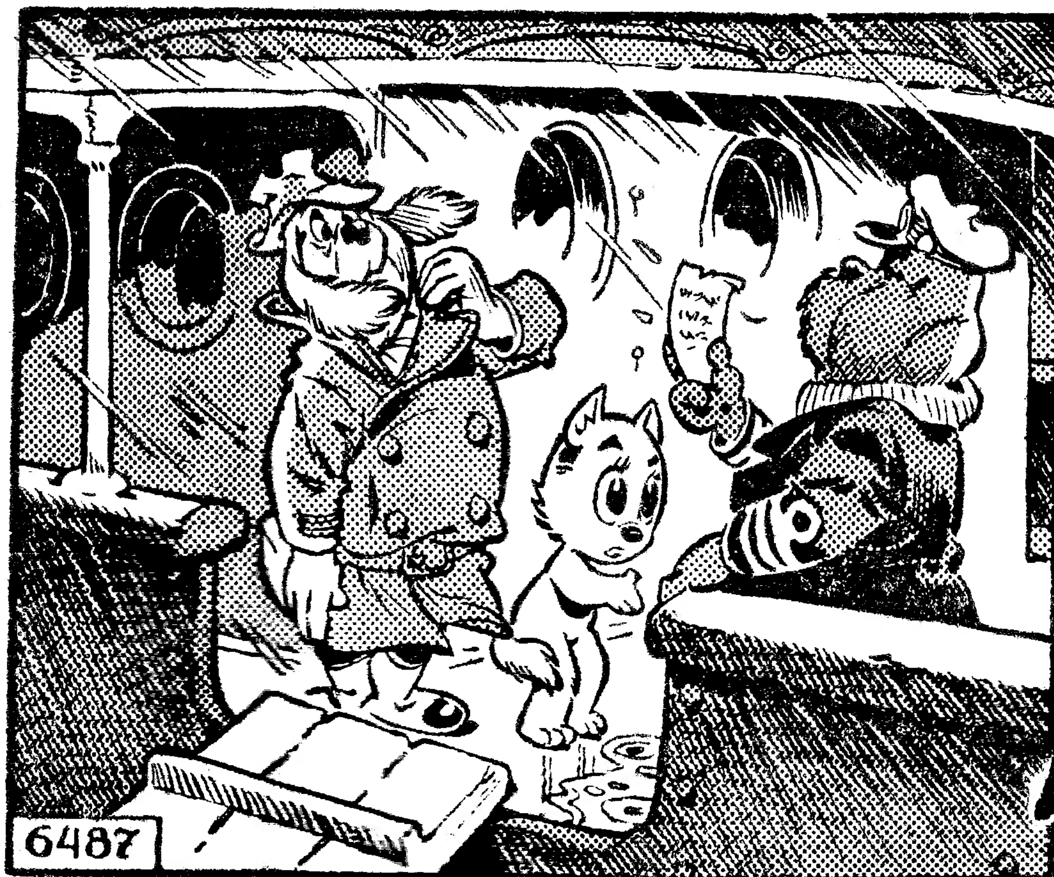
De ambtenaar Dorknoper vervolgde met snelle pas zijn weg en Joost zuchtte diep. Hij stak het briefje in zijn zak en wilde zorgelijk zijn weg vervolgen toen hij Tom Poes zag aankomen.

„Gelukkig, dat ik u zie, jonge heer”, sprak hij. „Het werd me haast te veel, als u me toestaat. Ik ben overal geweest, maar niemand schonk veel aandacht aan onze zorgen. Het is zeer betreurenswaardig, dat gebrek aan belangstelling voor het vermissen van een hoogstaand iemand als heer Olivier? En dat schrijven vond iedereen heel gewoon; Zelfs de hooggeplaatsten! Waar moet dat naar toe, met uw welnemen?”

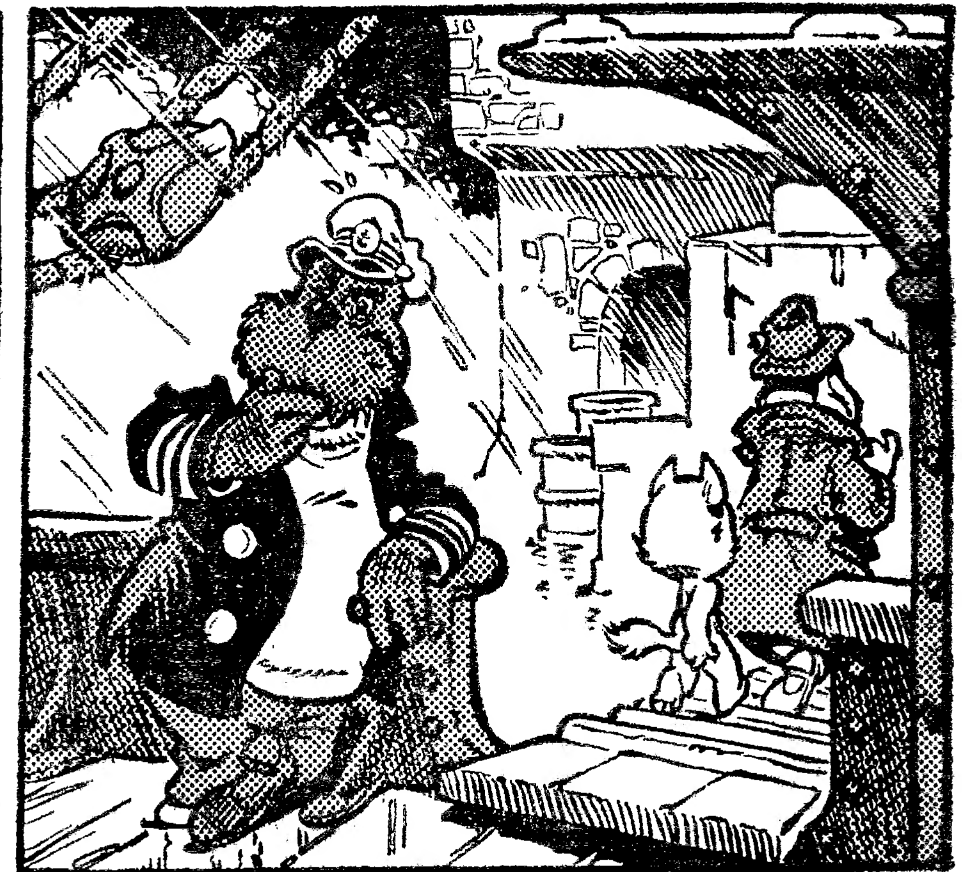
„Het is jammer”, zei Tom Poes. „In dat geval zullen we helemaal alleen iets moeten doen.” Hij vertelde, wat hij had ontdekt van de autosporen en het stuk van heer Bommels jas dat hij gevonden had. Toen hij was uitgesproken bevonden ze zich toevallig in de havenbuurt en daar zagen ze de donkere omtrekken van een schip in de regen opdoemen.

„De Albatros!”, riep Tom Poes verrast uit. „Wanneer heer Ollie werkelijk naar het buitenland wil, zou hij best eens met die boot kunnen gaan.

Ik geloof het niet, maar we kunnen het licht vragen, Joost.” Met deze gedachte begaven ze zich naar de valreep en riepen de kapitein aan, die daar juist een luchtje schepte. De wind verwoei hun woorden echter, zodat de oude zeerob zonder veel begrip naar het schreeuwende tweetal staarde.

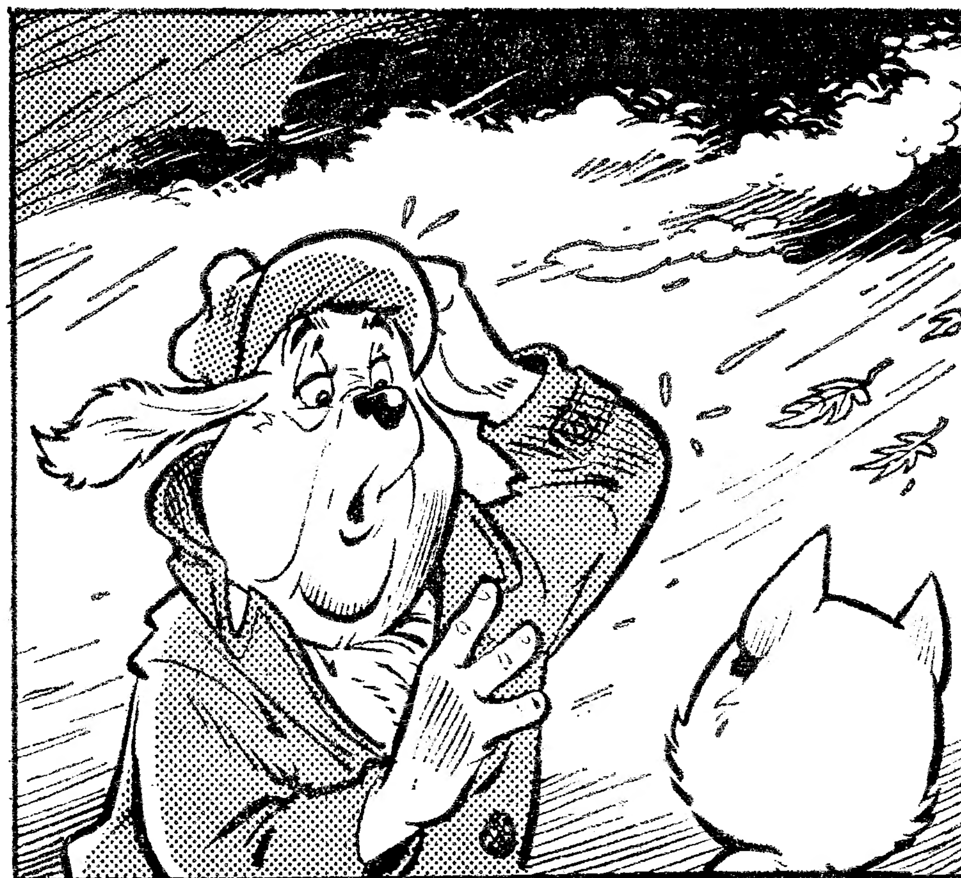

Kapitein Walrus keek wat korzelig naar Tom Poes en Joost, die naar hem stonden te roepen en wenkte ze om boven te komen. „In deze bries kan ik geen landrottengekwek verstaan", verklaarde hij. „Wat moeten jullie?" Tom Poes legde hem de zaak uit, en Joost bracht het briefje weer voor de dag om dat voor alle duidelijkheid te laten lezen.

„Wat een akelig handje schrijft die lubber", prevelde de zeerob terwijl hij het papier op een afstand hield. „Trouwens, wat hij schrijft is onzin. Wie gaat er nu naar het buitenland voor zijn rust? Welk buitenland? Hoor eens, ik ben een eerlijk zeeman en ik heb met die landkrabbenkuren niets te maken. Blij, dat ik een dek onder de voeten heb en over een week het sop weer opga. Dat is tenminste zuiver, zolang er geen overgehaalde olievelden op drijven. Olie Bobbels, jawel! Nou, het spijt me, jongens, maar die is geen passagier op mijn schip. Misschien komt hij nog en dan dan zal ik het jullie laten weten."

Tom Poes en Joost liepen ongetroost de wal weer op en de gezagvoerder keek peinzend naar het voortjagende wolkenveld. „Toch raar", sprak hij tot zichzelf. „Als Bommers echt rust wil hebben zou hij toch eigenlijk hier aan boord moeten zijn. Waar is het nu beter? En ten slotte hebben we samen heel wat aardige reizen gemaakt, nu ik er nog eens over nadenk . . ."

Tom Poes en Joost liepen verslagen terug naar Bommelstein. „Hulp hoeven we niet te verwachten, dat is nu wel duidelijk”, zei Tom Poes. „We zullen met z’n tweeën moeten proberen om heer Bommel te vinden. Misschien is dat wel logisch. Ten slotte kent niemand hem zoals wij hem kennen. Wij zijn de enigen, die weten, dat hij nooit zo’n briefje zou schrijven en dat hij nooit zijn huis op deze manier zou achterlaten.”

„Zo is het, jonge heer”, gaf de bediende toe. „Het is een betreurenswaardige bende, met uw goedvinden. Maar ik vraag me af, of u gelijk hebt. Zou hij werkelijk ontvoerd zijn? Is het niet mogelijk, dat hem iets ergers is overkomen?”

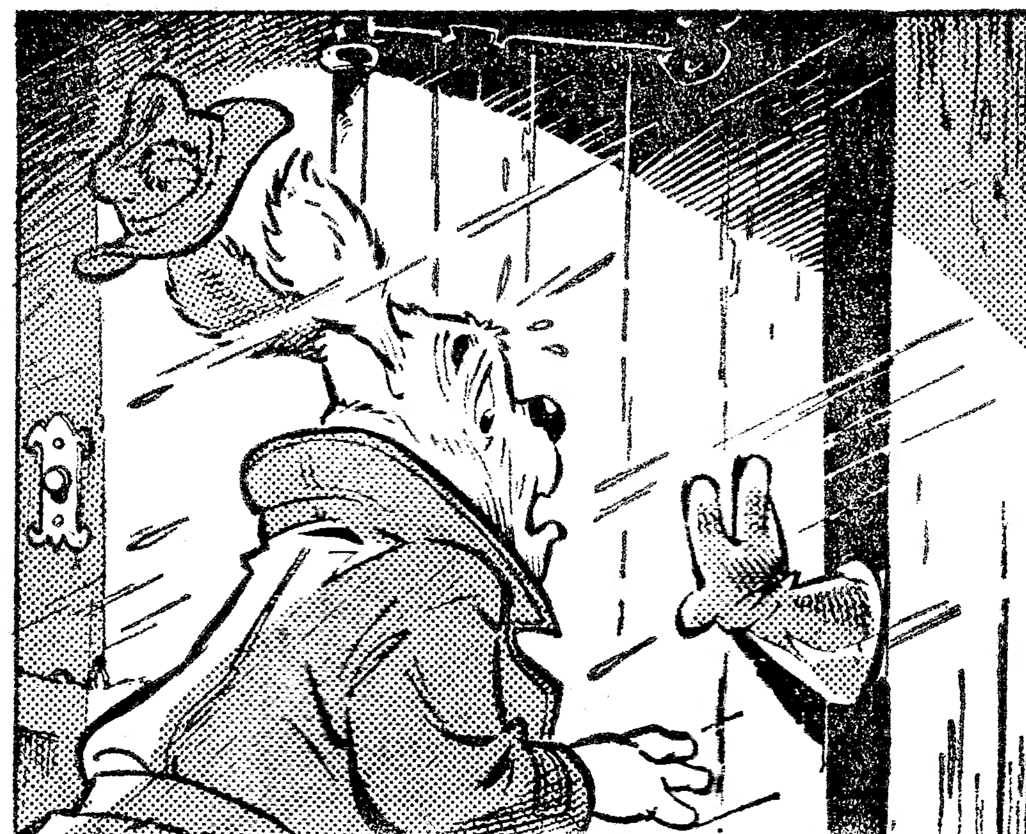
„Wat bedoel je?”, vroeg Tom Poes ongerust.

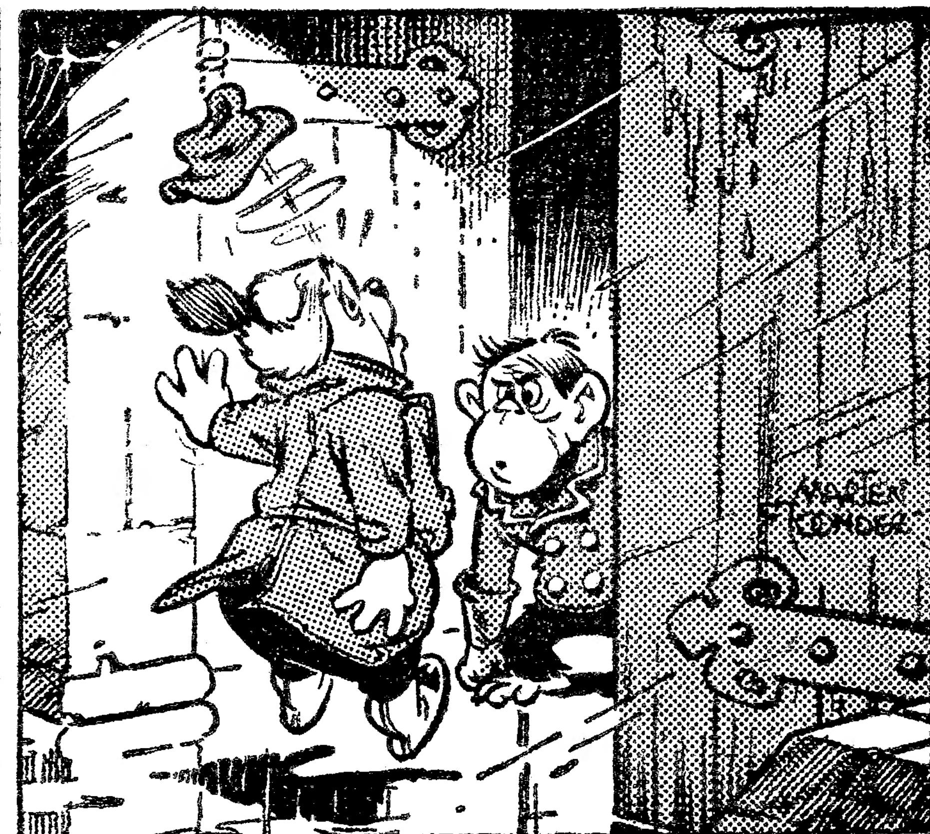
„Ik vraag me af”, hernam de knecht op bedrukte toon, „of heer Olivier niet werkelijk geestelijk is ingestort. De last van jarenlang heer zijn zou wel eens te veel kunnen worden. Dat heb ik wel eens gedacht, als het mij is toegestaan. En wanneer er een op de loop is, doet men rare dingen. Men sluit dan wel eens zijn huis af, nadat men een gestoord briefje heeft geschreven. En dan gaat men vreemd in een donker hoekje zitten. Dat heb ik wel eens gelezen, met uw welnemen.”

„We moeten daar binnen kijken”, zei Tom Poes, kortbesloten. „Ik ga gereedschap halen om de deur open te maken. Ga jij maar vast verder, en blijf daar op me wachten. Ik ben zo terug.”

Zo gezegd, zo gedaan. Tom Poes haastte zich weg en Joost liep gebogen verder, naar het oude gebouw toe. Toen hij echter dichterbij kwam viel het hem plotseling op, dat er een venster verlicht was, en hij bleef verrast staan..

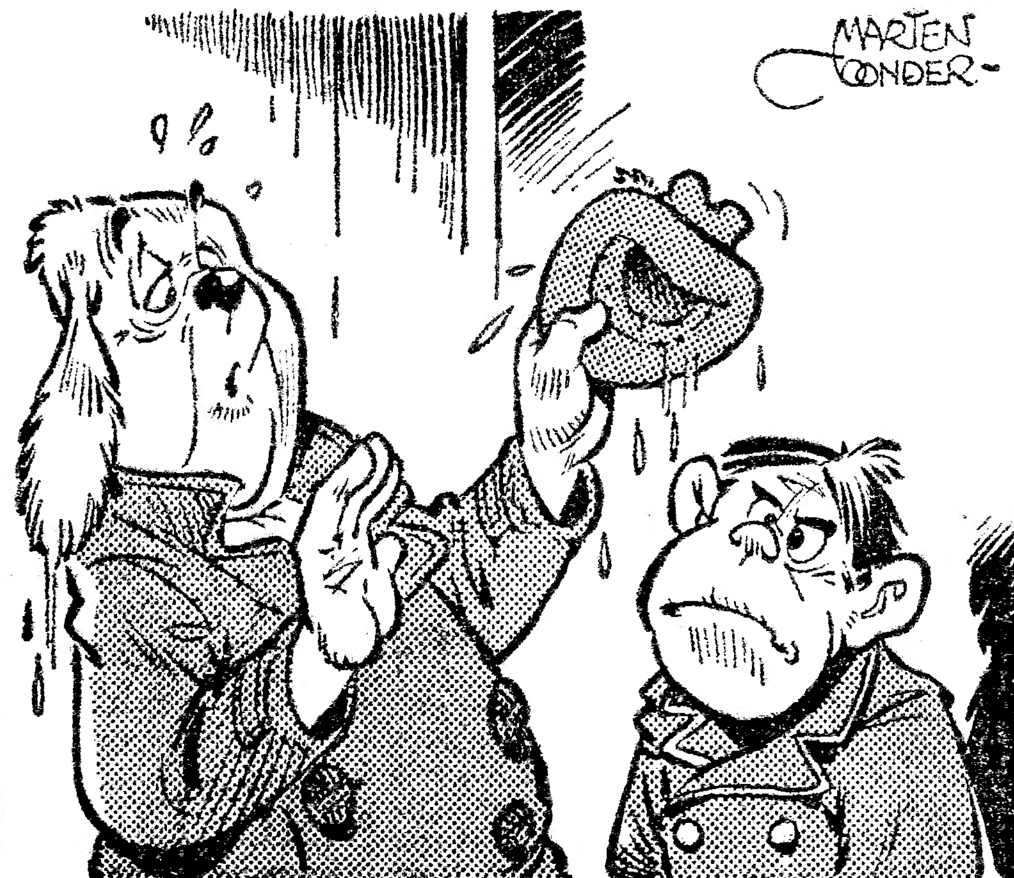
Joost staarde enige ogenblikken naar het verlichte venster, terwijl allerlei nare voorgevoelens hem bekropen. De wind huilde om de torens en rammelde aan de luiken, en de regen striemde hem in het gelaat, zodat de moed hem in de doorweekte schoenen zakte.

„Hier is iets helemaal niet pluis". prevelde hij met bleke lippen. „Dat briefje... en die gesloten ramen... en toch is er iemand thuis! Het is nu wel zeker, dat heer Olivier is ingestort, als men mij toestaat. Hij zit daar natuurlijk heel vreemd en betreurenswaardig in zijn kamer — en misschien is hij wel gevaarlijk! Maar ik voel, dat het mijn plicht is om hem bij te staan, wanneer men mij niet euvel duidt. Juist nu, in deze kommervolle omstandigheder " Met deze gedachte beklom hij de stoeptreden en schelde aan zonder op Tom Poes te wachten.

Lange tijd was het fluiten van de storm het enige geluid, doch toen rinkelde er een ketting en werden er grendels weggeschoven. De dappere knecht rechtte de rug om op alles voorbereid te zijn. Doch tot zijn verbazing was het niet zijn werkgever, die overspannen op de drempel verscheen. In plaats daarvan zag hij een gehandschoende hand die de deur onder luid gepiep opende en daarop stond hij tegenover een korte, gedrongen gedaante, die in een soort livrei gekleed was en die hem knorrig opnam.

„Wat moet je?" vroeg deze. „We kopen niet aan de deur. En we zijn niks gesteld op visite. Als je wat willen je netjes opbellen. Zo hoort het."
Na deze woorden begon hij de zware deur weer te sluiten, maar Joost zette haastig zijn voet op de drempel.

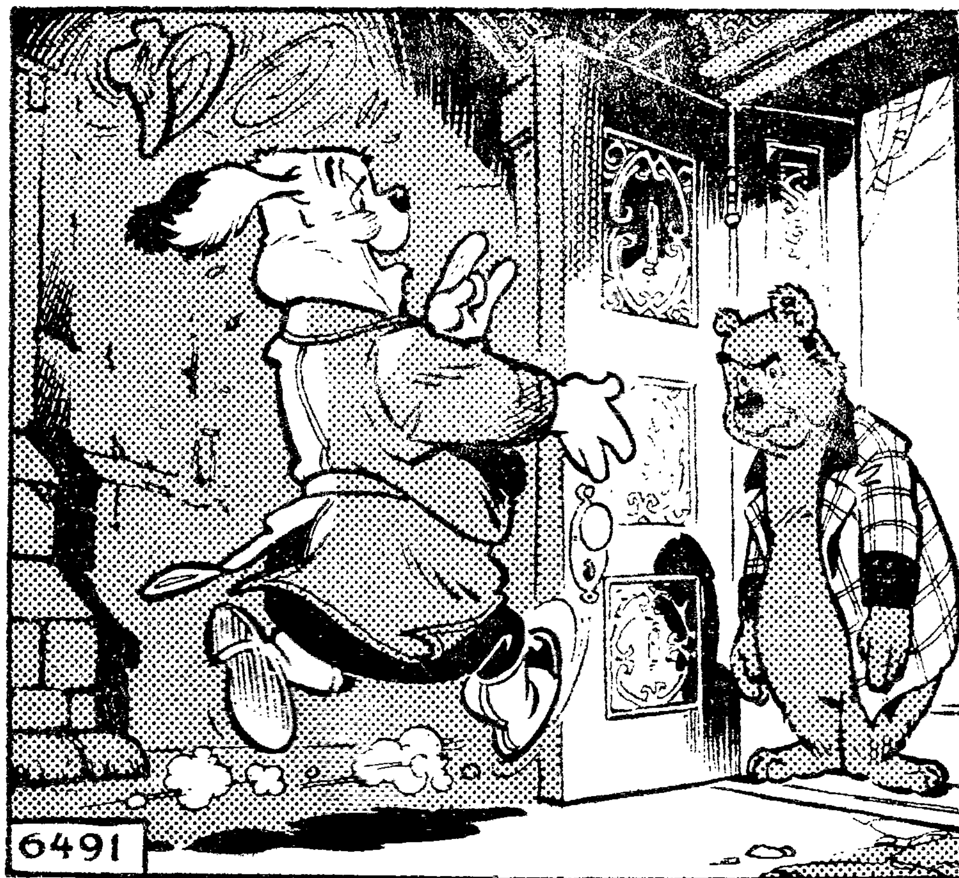

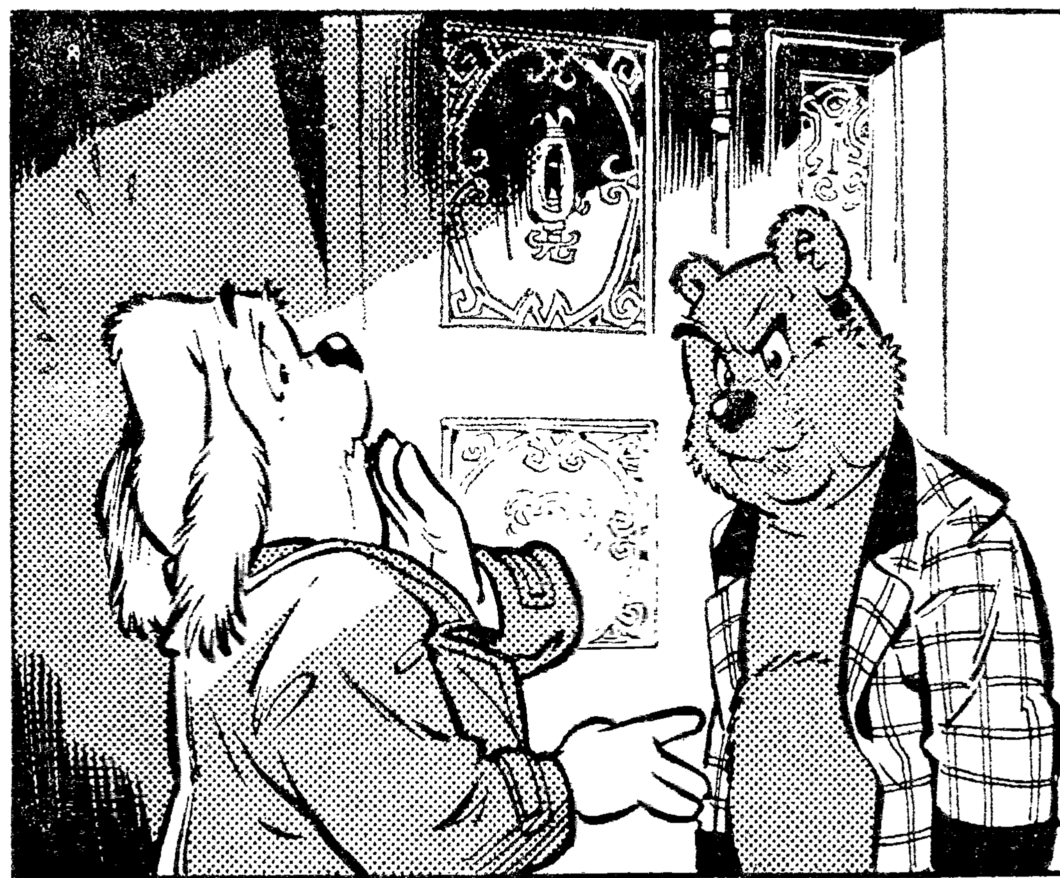
Joost zette haastig zijn voet tussen de drempel en de deur en duwde zodat hij na een korte worsteling in de hall belandde. De eens zo vertrouwde omgeving was duister en stoffig en rook naar knoflook, maar toch haalde de bediende diep adem.

„Waar is heer Olivier?", vroeg hij, de hoed afnemend, „Wat is hier eigenlijk aan de hand?" „Niks wat jou aangaat", snauwde de vreemdeling, die hem had opengedaan. „Wie ben jij eigenlijk?"

„Dat gaat te ver, met uw welnemen!", riep Joost, pijnlijk getroffen. „Zo'n vraag, na twintig jaren trouwe dienst, is meer dan ik verdragen kan. U moet mij verschonen, maar dat neem ik niet! Wie bent u, in dat apenpak? Ik weet, dat ik even ontslagen ben. Maar dan bent u een onderkruiper als ik zo vrij mag zijn! Een indringer, die in mijn schoenen staat! Waar is heer Olivier? Ik heb recht om dat te weten!" De ander begon lelijk te betrekken, doch nu werd aan het einde van de hall een deur geopend en op de drempel verscheen een bekende gedaante, die fronsend naar het tweetal keek.

„Wat moet dat, Rokus?", riep hij met klagende stem. „Wat is dat voor een lawaai?" „Heer Olivier!" riep Joost verrast uit. „Ach, het doet me goed om u blakend aan te treffen, wanneer u mij toestaat! Het zal mij een genoegen zijn weer in uw dienst te treden!"

Joost leefde op, toen hij zijn gewezen werkgever zo plotseling op de drempel zag staan, en hij rende naar hem toe.

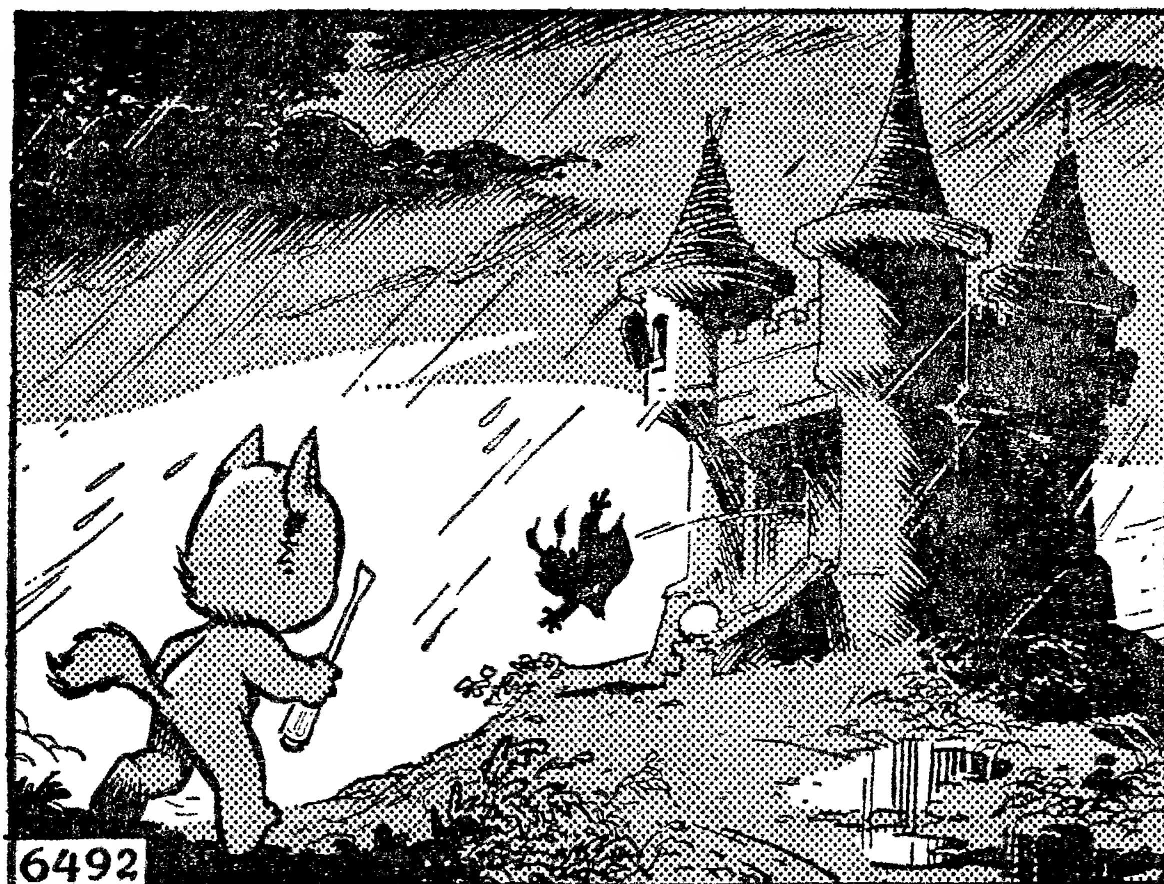
„Heer Olivier!", riep hij verheugd uit. „Dat is een pak van mijn hart, met uw goedvinden! Ik was werkelijk bang, dat u hier in gestoorde toestand gevaarlijk zat te wezen; als ik mij zo mag uitdrukken. Want dat briefje over het buitenland kwam mij héél vreemd voor. Ik zei nog tegen de jonge heer Poes: „Dat is niet het handschrift van heer Olivier", zei ik. En er zat een betreurenswaardige spelfout in, die mij meteen in het oog sprong. Zal ik... eh.. Wat denkt u van een eenvoudige... eh... Zal ik een maaltijd ...eh.."

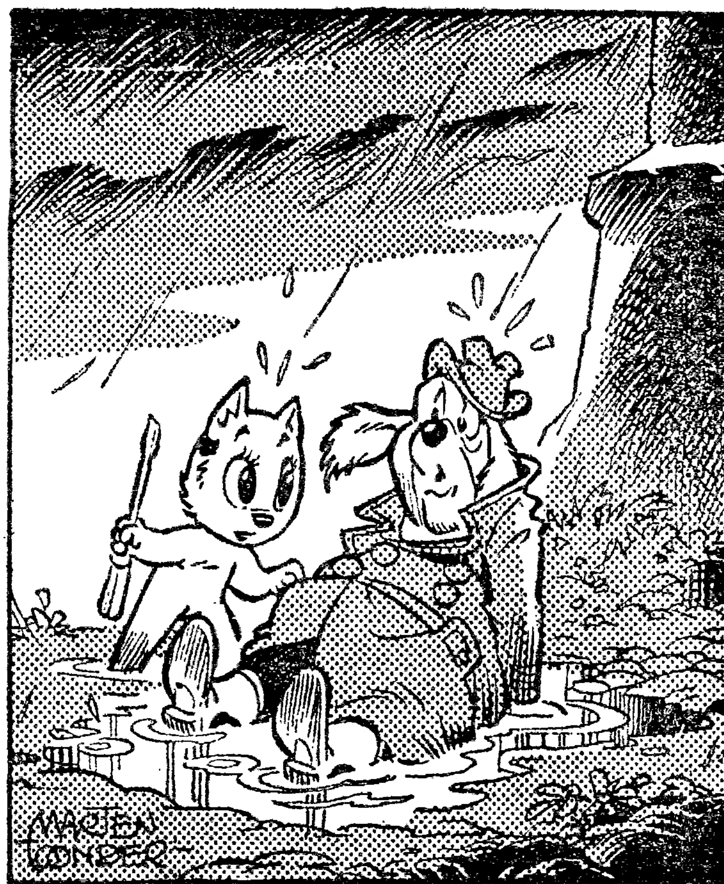
Zijn woorden stierven weg tot een onverstaanbaar gemompel, en hij begon ineen te zakken onder de kille blikken, die heer Bommel hem toewierp.

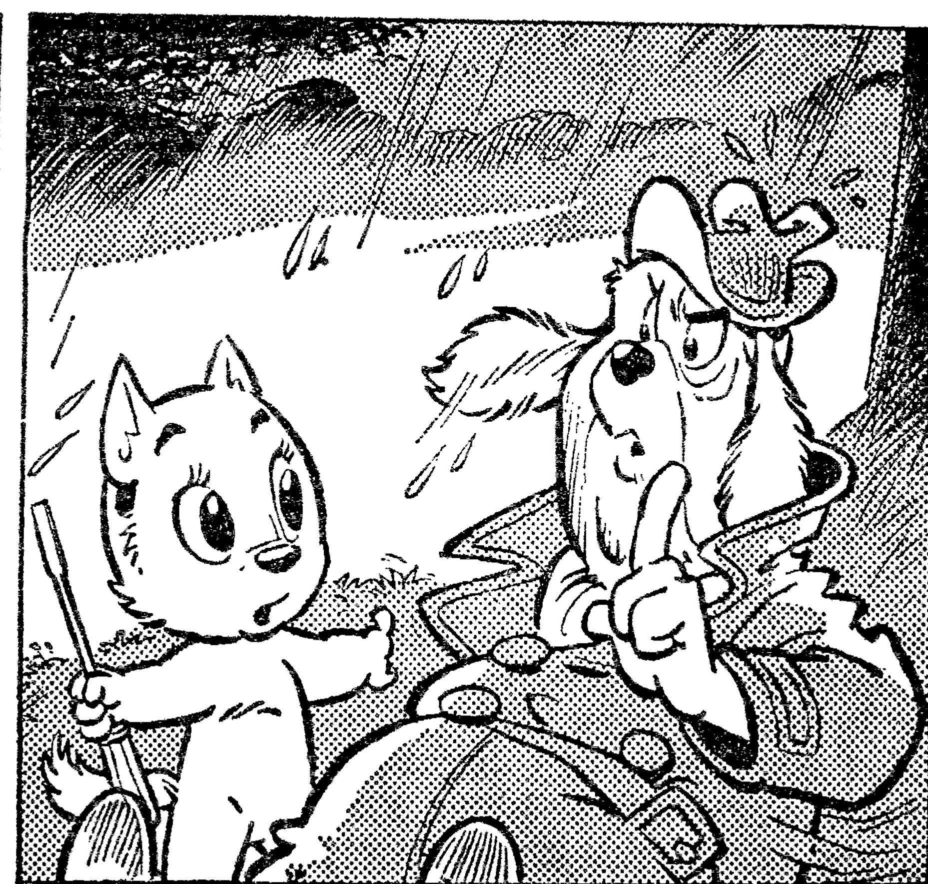
„Wat moet dat Rokus?", vroeg deze. „Wie is dit? Hoe heet hij?"

„H-hebt u uw geheugen verloren, m-met uw w-welnemen?", stamelde Joost ontdaan. „Ach nu begrijp ik het! Dat is dus de reden, dat u die kwaaie aap in mijn plaats hebt aangenomen! Hoe vreselijk! Sta me toe een geneesheer te ontbieden..."

Heer Ollie antwoordde echter niet. Hij keerde zich om en liep zijn kamer weer binnen. „Wijs hem de deur, Rokus!" sprak hij onder het gaan. „Geen vreemdelingen hier in huis. Daar kan ik niet tegen, dat weet je." De trouwe knecht bleef sprakeloos op de drempel staan. Hij was zo getroffen dat hij niet merkte hoe Rokus achter zijn rug aanstalten maakte het bevel op te volgen...

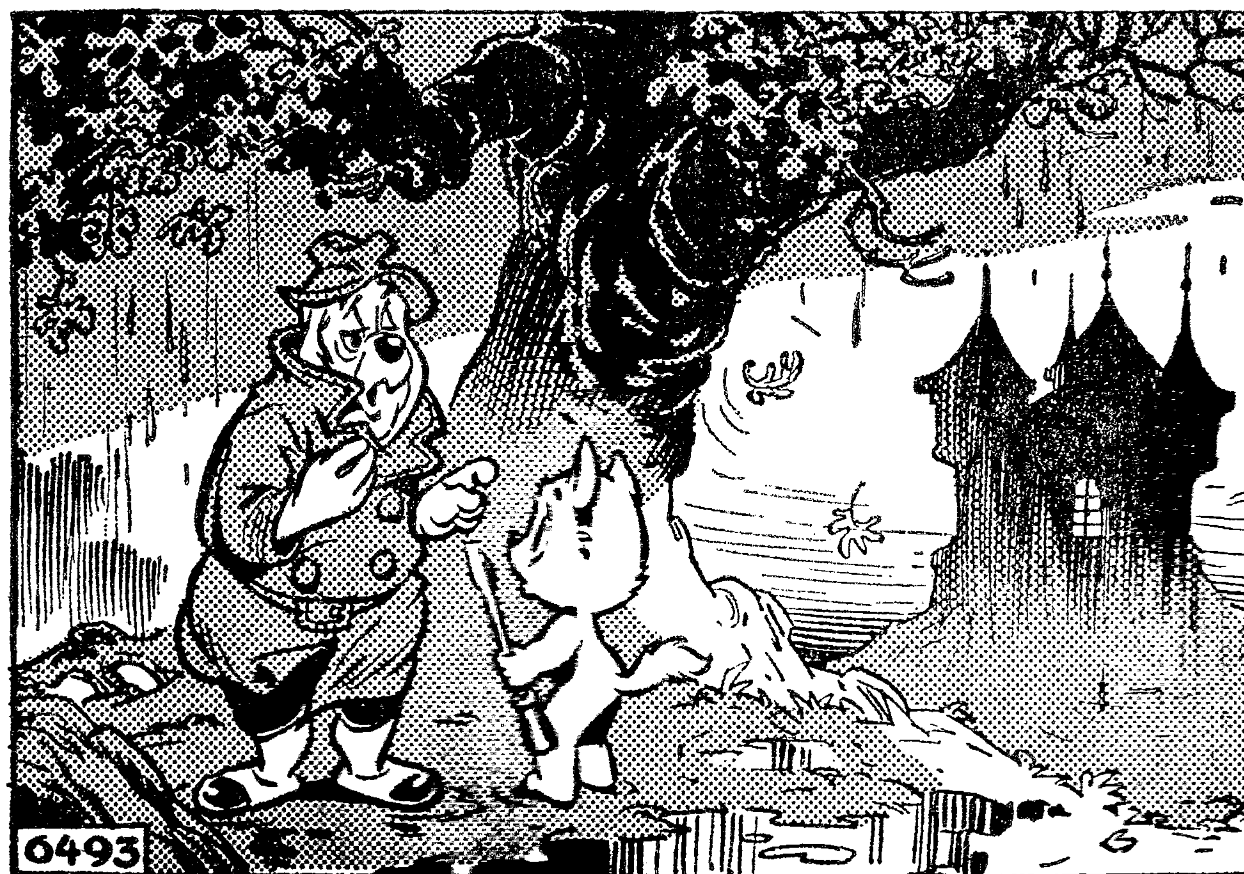
Tom Poes had thuis een grote schroevedraaier gehaald om Bommelstein met geweld open te breken. Maar toen hij het slot naderde, zag hij dat dit niet meer nodig was; de deur stond wagenwijd open en de bediende Joost vloog naar buiten.

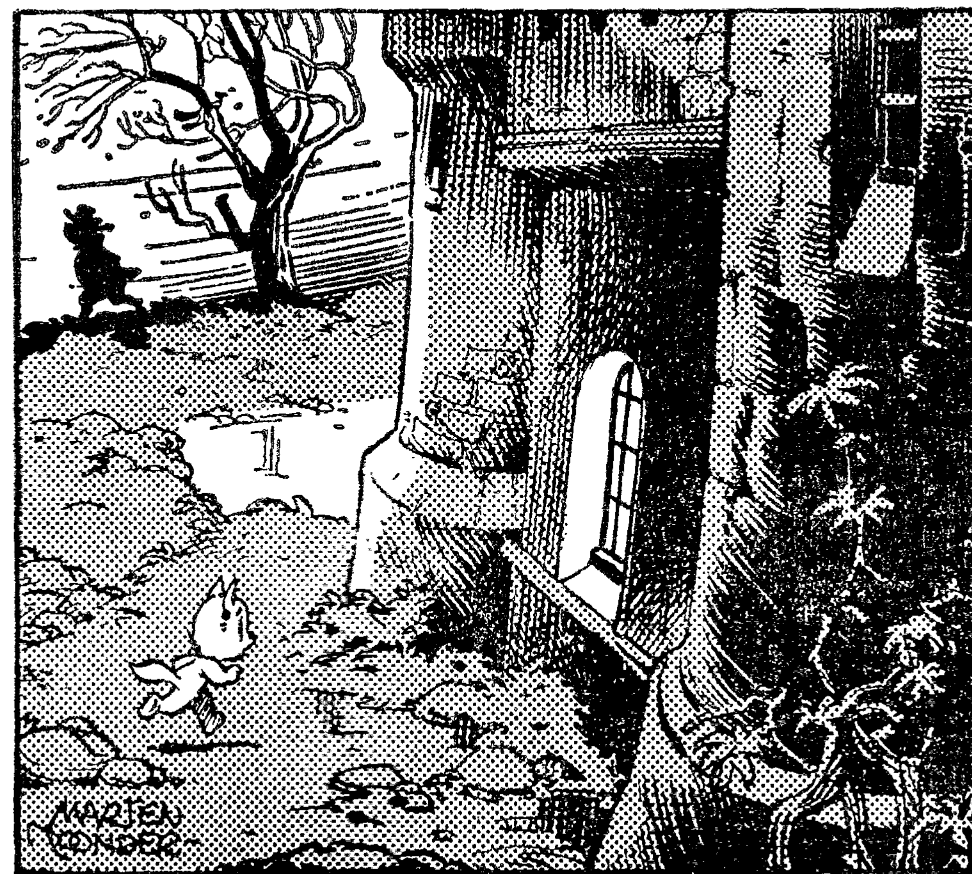
„Hoe kan dat?", riep hij uit, terwijl hij het op een lopen zette. „Wie doet dat? Wie zit daar binnen?" De knecht was de eerste ogenblikken echter te versuft om antwoord te geven. Achter hem knarste de deur dicht en na het geluid van grendels en kettingen was het gehuil van de wind het enige teken van leven in de omtrek. Doch al spoedig bracht de kille regen hem weer tot zichzelf, zodat hij zich langzaam op kon richten uit de plas, die hem omringde.

Met bewogen stem deelde hij mede wat hem overkomen was, tot grote verbazing van Tom Poes. „Daar begrijp ik niets van", zei deze. „Waarvoor was dan dat gekke briefje, als hij helemaal niet naar het buitenland is gegaan?"

„Het moet die bediende zijn," mompelde Joost. „Kijk, jonge heer, ik zie het zo: Heer Olivier heeft op betreurenswaardige wijze het geheugen verloren. Hij herinnert zich niets meer, als u mij toestaat. En die zogenaamde knecht, die Rokus, heeft daar misbruik van gemaakt. Die heeft een in-slechte invloed op hem, met uw welnemen. Het enige wat we nu nog kunnen doen, is heer Oliviers familie waarschuwen!"

„Hm", zei Tom Poes, „Familie..."

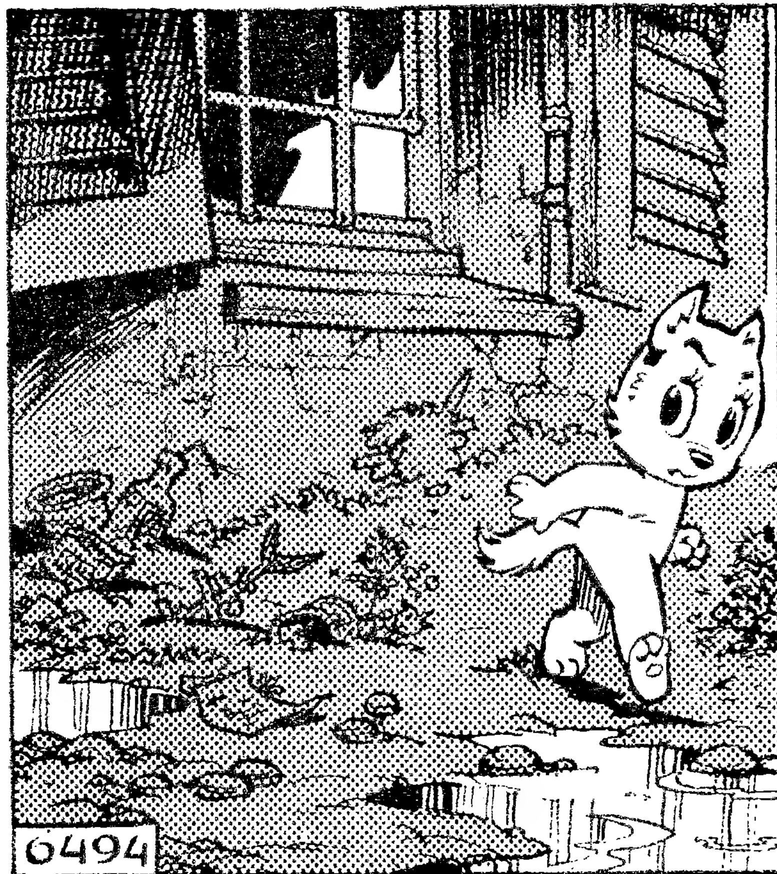

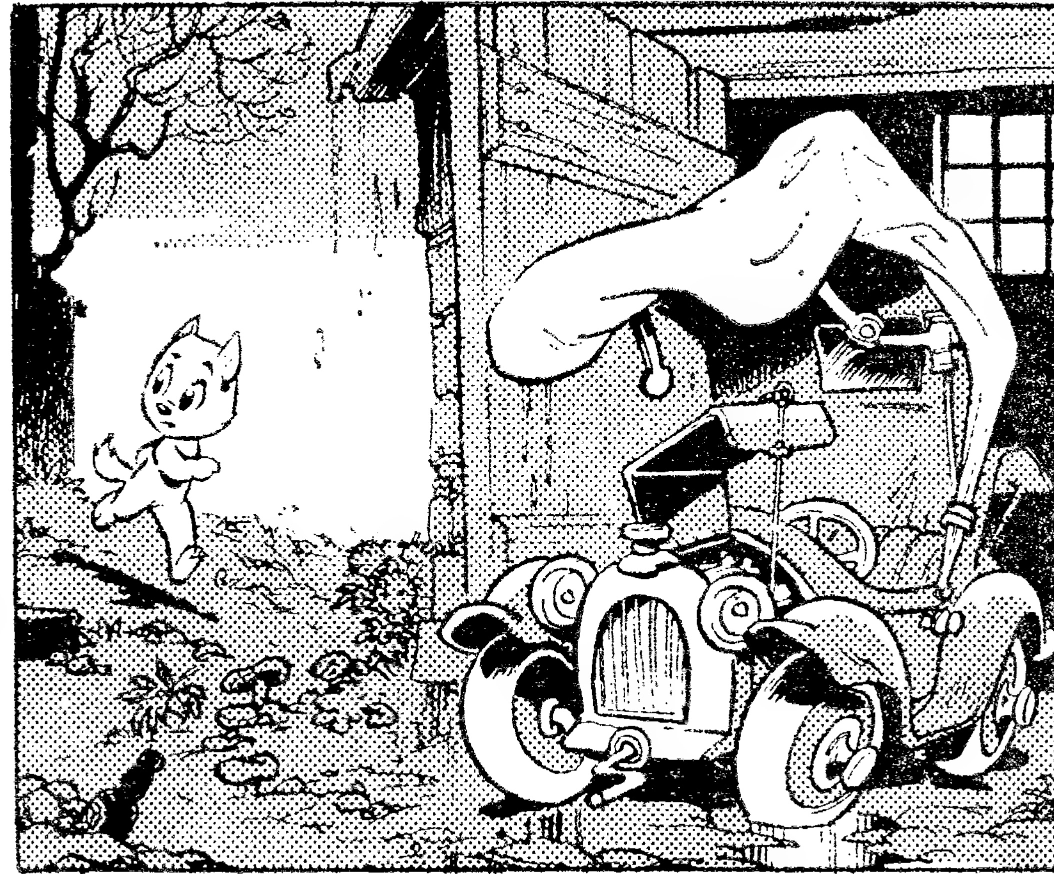
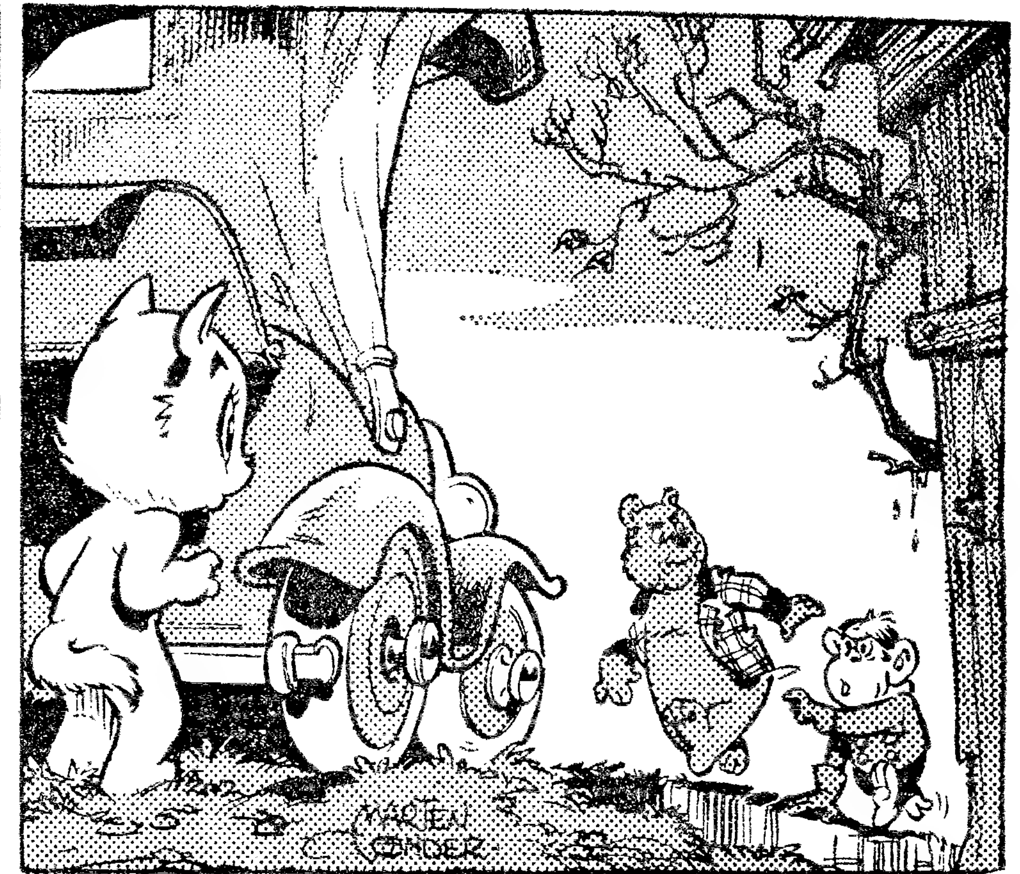
Tom Poes en Joost liepen verslagen naar een boom die nog wat bladeren had, om enige beschutting te zoeken tegen de regen. „We moeten de familie waarschuwen", herhaalde Joost. „Het is het enige wat we kunnen doen, nu heer Olivier zich in zo'n betreurenswaardige toestand bevindt, met uw goedvinden. De overheid doet niets, en die knecht, die Rokus, heeft een door en door slechte invloed op hem."

„Hm," zei Tom Poes. „Het is lang geleden, dat ik iets over familie gehoord heb, en ik zou niet weten hoe je die moet vinden. Ik wil liever eens gaan kijken, wat daar in Bommelstein eigenlijk gebeurt". „Doet u dat dan", stelde Joost voor. „Ik voor mij, zie mijn plicht. Wanneer er iets ernstigs is moet men altijd bloedverwanten waarschuwen. Die kunnen het ambtelijke apparaat in werking zetten, als ik me zo mag uitdrukken. Dat heb ik al dikwijls gelezen."

„Succes", zei Tom Poes. Hij nam afscheid en haastte zich in gebogen houding terug naar het oude slot, dat duister in de storm stond. Er was echter een venster verlicht en dat was de plek waar hij naar toe sloop. Dicht tegen de muur gedrukt schuifelde hij door de natte varens totdat hij voorzichtig een blik naar binnen kon werpen.

De kamer waar hij in keek was verlaten, maar zijn aandacht werd getrokken door de tafel, die bij het raam stond. Er lag een groot aantal papiertjes op, die allemaal bedekt waren met de handtekening van heer Bommel.

Tom Poes bleef niet lang bij het verlichte venster staan, want hij begreep, dat het achterdocht zou kunnen opwekken.

„Vreemd”, sprak hij tot zichzelf. „Waarom zou heer Bommel zijn handtekening op die papiertjes hebben gezet? Zou dat soms iets met zijn geheugenverlies te maken hebben? Misschien probeert hij zijn herinnering terug te krijgen door het schrijven van zijn naam. Maar het is ook mogelijk, dat hier iets anders aan de gang is, al zou ik nog niet weten wat.”

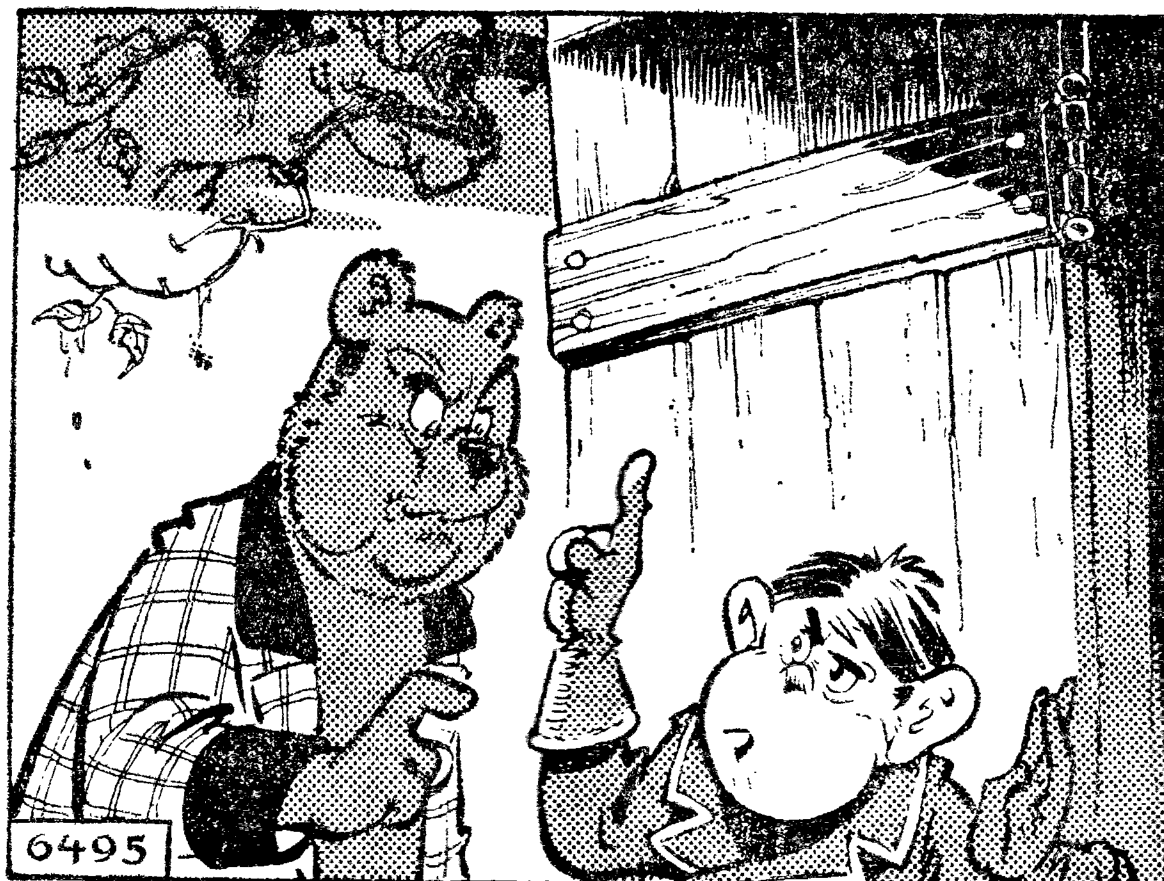
Zo peinzende was hij in de buurt van de garage terecht gekomen en daar zag hij de Oude Schicht staan. Het trouwe voertuig bood nog steeds een verzakte aanblik. De bagageruimte en de motorkap stonden open en het was duidelijk, dat men er aan had gesleuteld.

„Zou heer Ollie hem weer willen opknappen?” dacht Tom Poes. „Net als vroeger, toen hij nog aardigheid in dat soort dingen had?” Hij begaf zich naar de achterkant om de werkzaamheden nader te gaan bekijken; maar het geluid van naderende voetstappen stoorde hem en hij trok zich haastig in de schaduw terug.

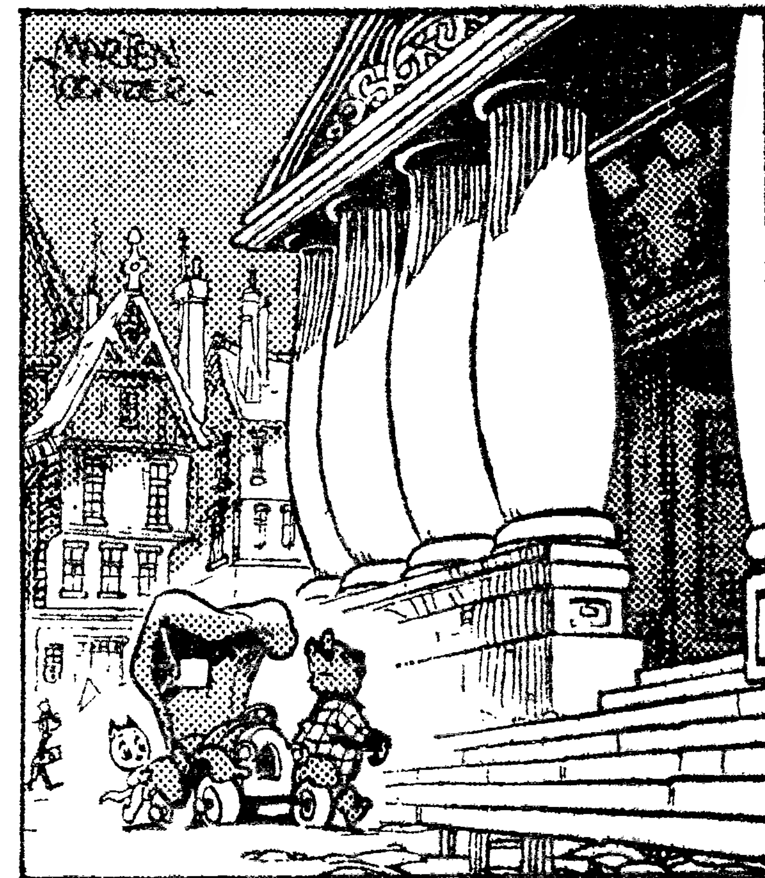
„Wanneer hij maar weer even rijden kan”, hoorde hij heer Bommel zeggen. „Als ik van de bank kom, koop ik toch een nieuwe wagen. Dit is een puinhoop.”

„Dat moet je doen”, zei de knecht Rokus met schorre stem. „Maar wees voorzichtig, daar in de stad. En het is te hopen, dat je Tom Poes niet tegenkomt. Dat schijnt een sluwe te zijn.”

„Tom Poes?” vroeg heer Ollie. „Wie is dat?”

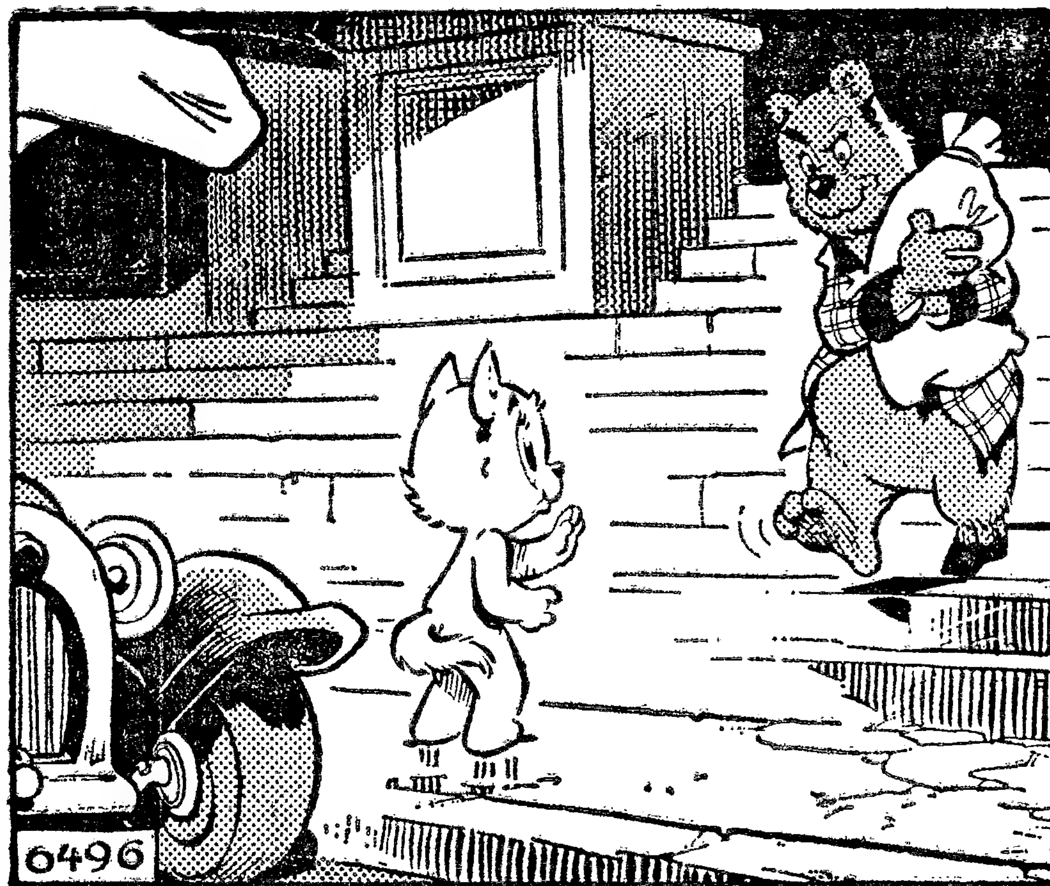
„Tom Poes?", vroeg heer Bommel, terwijl hij met zware schreden de garage binnenstapte. „Die naam heb ik eerder gehoord. Wie is dat ook weer? Hoe ziet die eruit?"

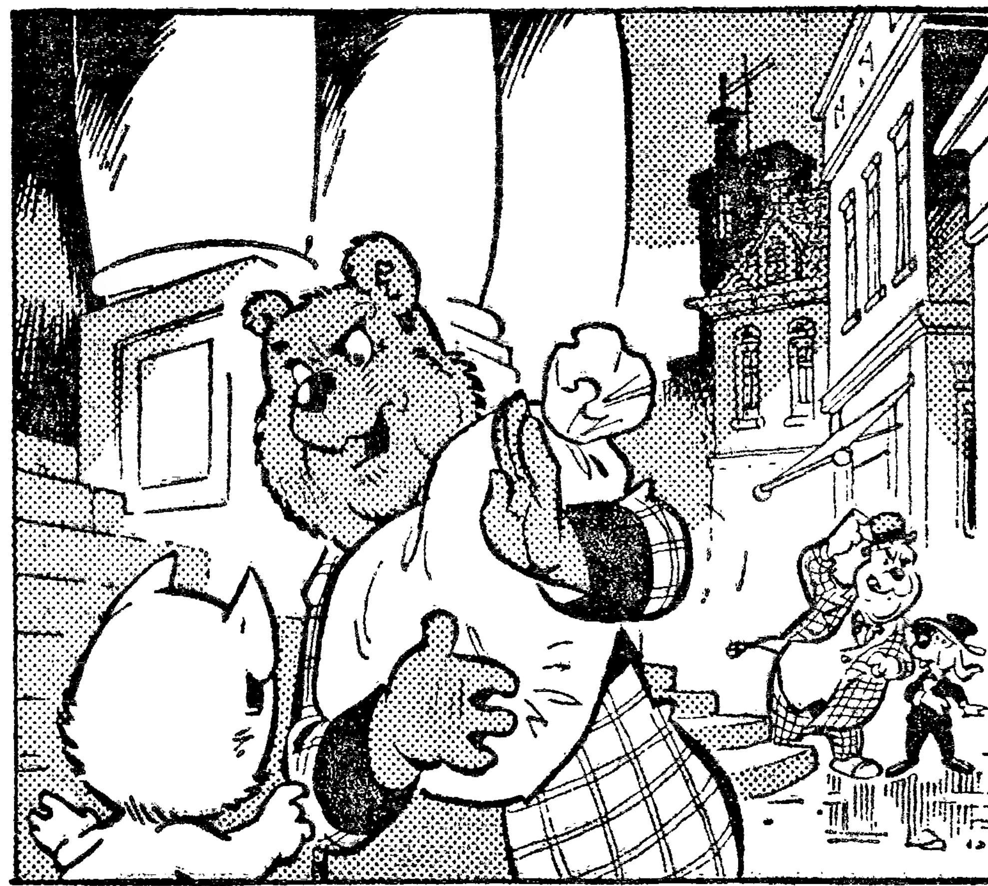
„Een klein wit ventje", verklaarde de knecht Rokus. „Een uitgekookte uitslover, die hier vroeger kind aan huis was. Hij weet heel wat meer van jou dan jij van hem — en daarom is hij gevaarlijk voor jou; met je geheugenverlies!"

„Ja, ja", mompelde heer Ollie. „Dat verlies van geheugen is wat te zeggen..."

Hij was intussen in de auto geklommen en startte de motor, zodat zijn verdere woorden onverstaanbaar waren. Met een ruk schoot het voertuig weg en Rokus begon moeizaam de garagedeuren te sluiten zonder om te kijken. Dat was maar gelukkig, want Tom Poes die door de opgevangen woorden steeds voorzichtiger was geworden, had zich in de bagageruimte verstopt en was een ogenblik duidelijk zichtbaar. De wagen was echter al spoedig achter een heuvel verdwenen en reed met grote snelheid stadwaarts. Het was voor Tom Poes geen plezierig tochtje en hij was dan ook blij toen ze voor een groot gebouw stil hielden.

„De Rommeldamse Bank", zei hij bij zichzelf. „En heer Bommel gaat hier naar binnen. Zou dat soms iets met die handtekeningen op de papiertjes te maken hebben? Ik begin te geloven, dat er meer achter zijn kwaal zit dan ik eerst dacht.."

Tom Poes wachtte geduldig onder aan de treden van het bankgebouw, totdat heer Bommel weer naar buiten kwam. Hij droeg een grote zak in de armen en Tom Poes besloot om nu maar iets te wagen. Daarom stapte hij naar voren en stak groetend de hand op.

„Dag heer Ollie", zei hij. „Wat hebt u daar?" „Dag eh.." mompelde heer Bommel afwezig. „Wacht even. Niet zeggen, ik heb het zo. Tom Poes, hè? Juist, dag Tom Poes! Ik heb hier wat geldzaken. Maar ik houd je liever op een afstand. Jij weet meer van mij dan ik van jou, bij wijze van spreken. Kijk, wat ik eigenlijk wil zeggen is dit: Eh.. Om kort te gaan, ik lijd een beetje aan geheugenverlies en zo..."

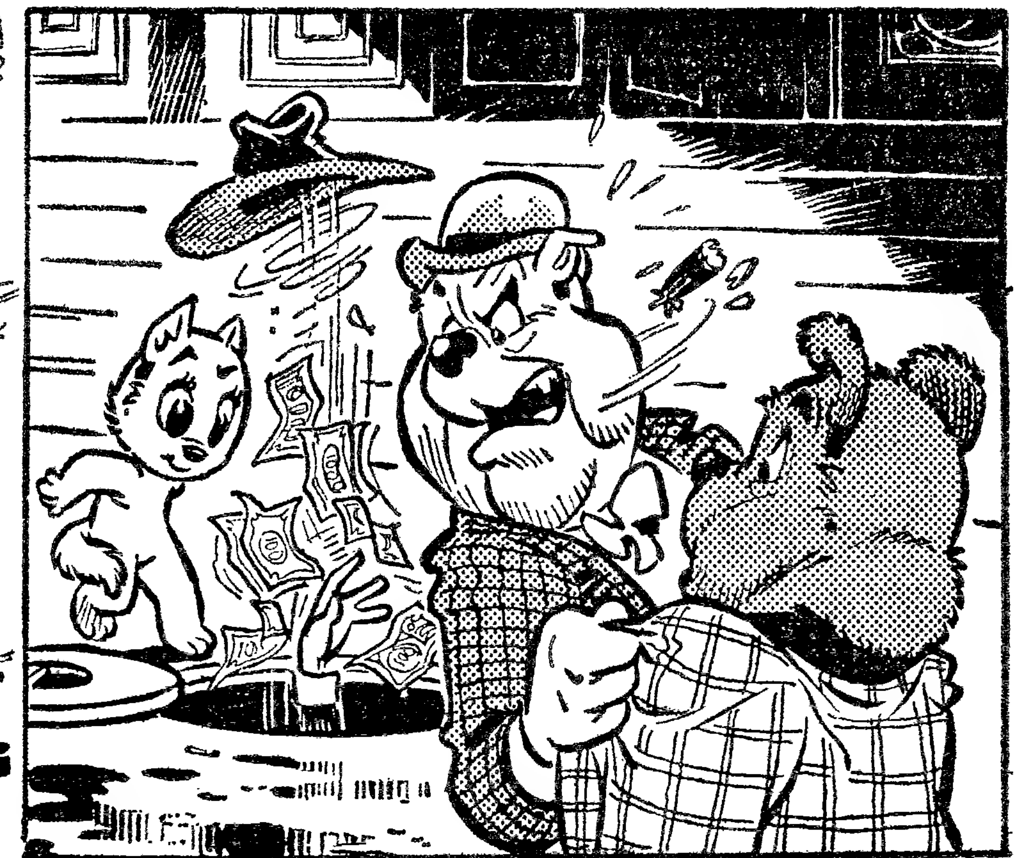
„Dat is erg!", riep Tom Poes uit. „Dan is het gevaarlijk voor u om alleen rond te tobben met geldzaken. Laat ik u helpen heer Ollie! Ga mee naar een goeie dokter en laat u onderzoeken!" Heer Bommel liep rood aan en maakte afwenkende gebaren. Het was duidelijk, dat hij in verwarring verkeerde en Tom Poes begon hoop te krijgen. Maar op dat moment naderden Bul Super en Hiep Hyper het toneeltje; twee oude bekenden, die een beetje aan lager wal geraakt waren.

„We treffen het", gromde de eerste. „De straat is leeg en de bolle komt net uit de bank. Er op af, jongen, en houd je mes klaar."

Zo sprekende repte de verzonken zakenman zich voorwaarts en sloeg heer Ollie zo hartelijk op de schouder, dat de adem hem uit de longen schoot.

Bul Super begroette heer Bommel recht hartelijk. Hij sloeg hem dreunend op de schouder, draaide hem een slagje om en vatte hem bij de revers om hem voor inzakken te behoeden.

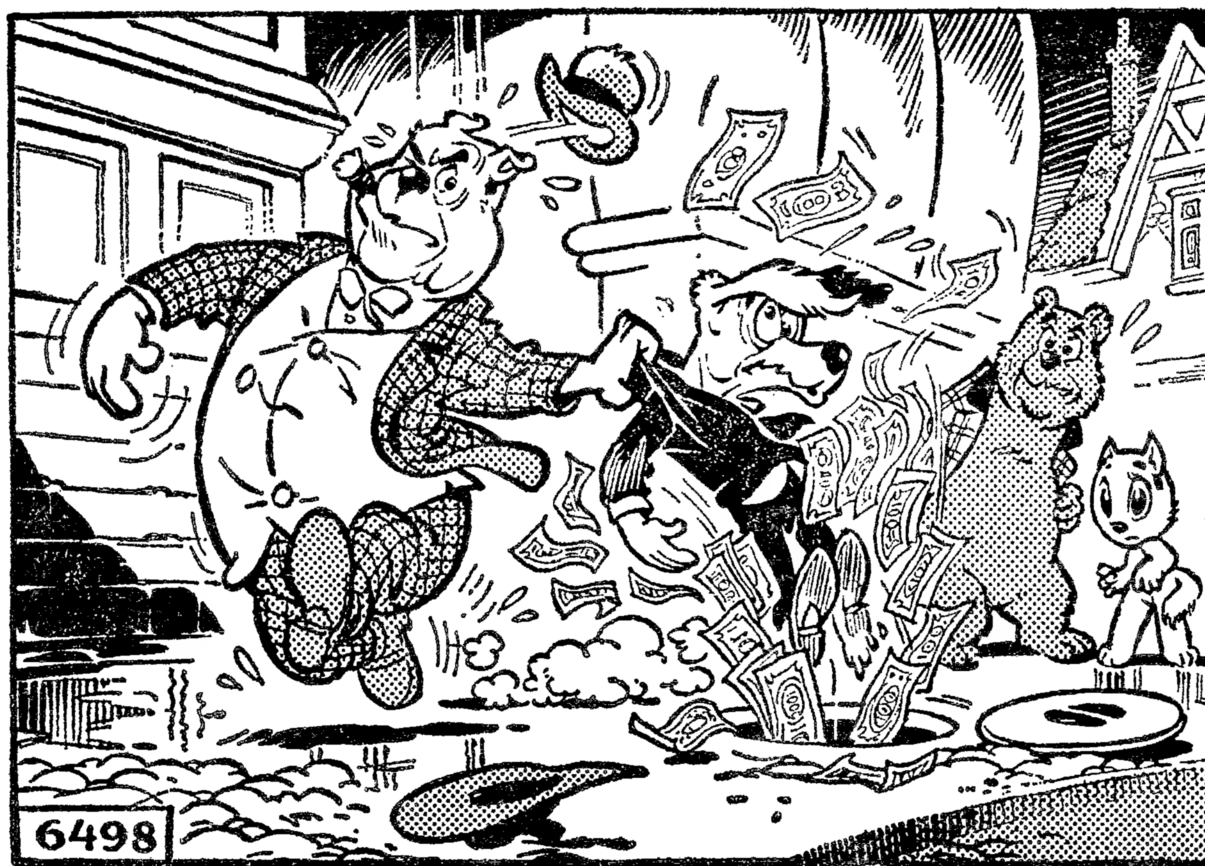
„Wat doet me dat nou een plezier!", riep hij uit. „Ik zei net nog tegen m'n collega; wat hebben we die goeie ouwe Bommel toch al een tijd niet gezien, zei ik. Hoe zou dié het toch maken? En kijk, daar treffen we je net. Hoe is het, ouwe reus? Alles goed?"

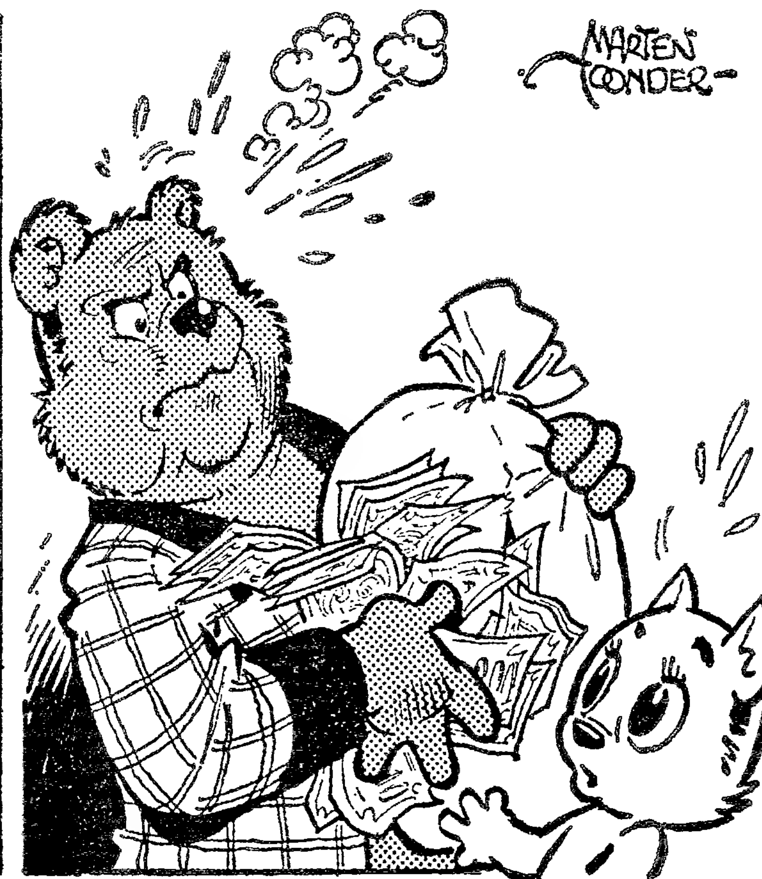
Zo sprekende schudde hij de onthutste heer Bommel zo vriendschappelijk heen en weer dat diens ogen door het hoofd rolden. De zak met geld, die hij in zijn verkrampte vuist klemde, zwiepte doelloos over de verregende straat, doch Hyper haastte zich nu om daar steun aan te geven. Hij deed trouwens meer. Met een scherp mesje sneed hij ijlings het textiel open en trok handenvol bankbiljetten naar buiten, terwijl een glimlachje zijn trekken ontsierde.

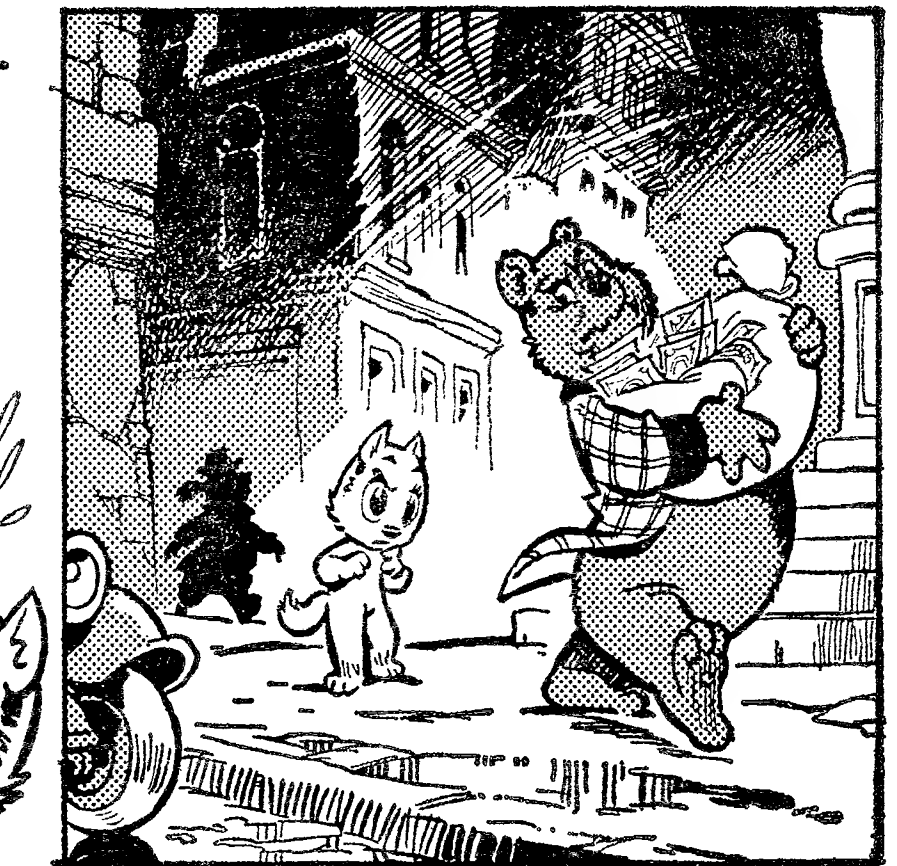
Tom Poes was echter niet werkeloos gebleven. Terwijl de beide diepgezonken zakenlieden met hun misdadig bedrijf doende waren, trok hij haastig het deksel van een rioolput. En toen Hiep Hyper zich snel met zijn buit wilde terugtrekken stapte deze ruggelings in het gat.

Super keerde zich onthutst om toen hij een schorre kreet achter zich hoorde, maar toen hij de banknoten boven de opening zag fladderen begreep hij meteen wat er gebeurd was.

„Sufferd!", schreeuwde hij, de begroeting vergetend. „Jij zult het nooit leren! Terwijl ik me hier sta uit te sloven verknoei jij zelfs zo'n simpel zaakje!"

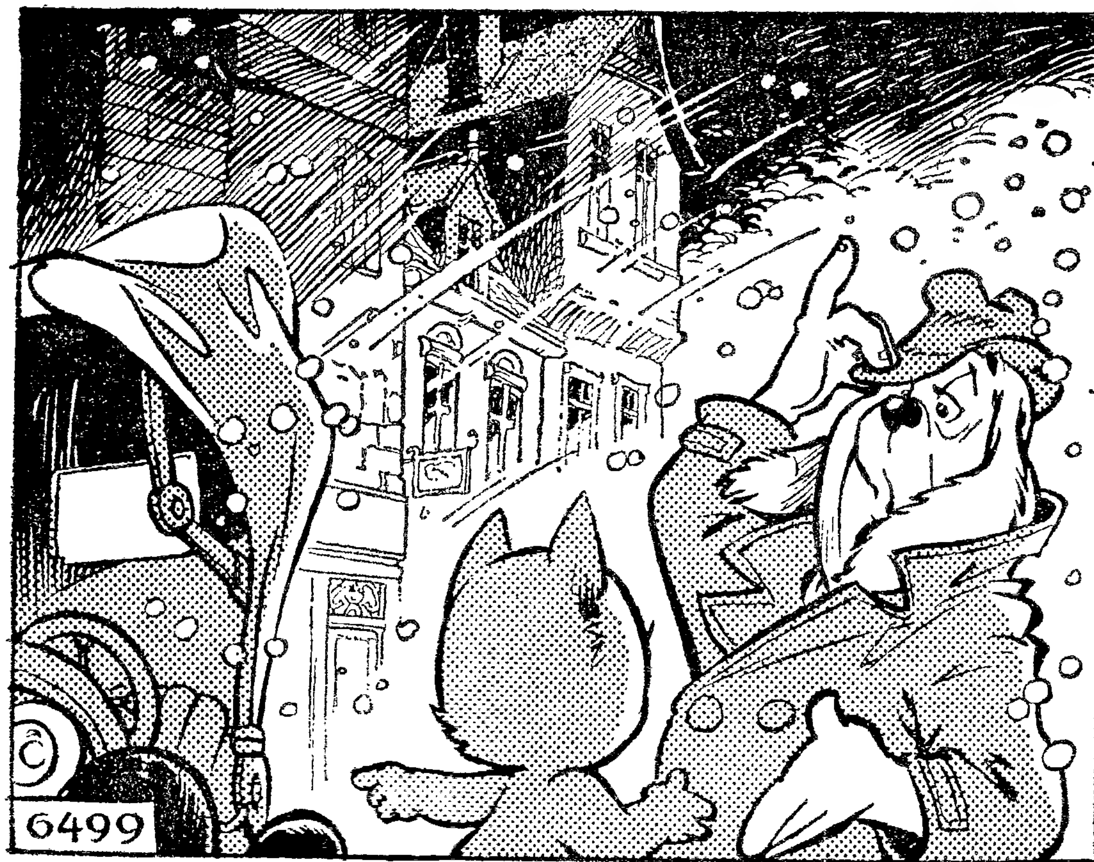
Bul Super liet heer Olies kraagje los en sprong naar de rioolput om zijn maat uit het onsmakelijke gat te trekken. Hij begreep, dat verder toeven geen zin had en daarom haastte hij zich zonder afscheid weg, terwijl Hyper en enkele bankbiljetten achter hem aan fladderden.

Heer Bommel keek het tweetal glazig na, doch hij herstelde zich al spoedig. Haastig propte hij het rondfladderende papiergeld in de kapotte zak en klemde deze in de armen.

„Wat zijn dat hier voor toestanden?", sprak hij misnoegd. „Beroving op klaarlichte dag! Maar misschien ben ik wat zorgeloos geweest. Het komt allemaal door jou!"

„Door mij?", vroeg Tom Poes verbaasd. „Ja, door jou!", herhaalde heer Ollie grimmig. „Jij hebt me afgeleid, terwijl ik met een zoekgeraakt geheugen mijn zaken verzorgde! Ja, ja, je hoeft niks te zeggen; het was natuurlijk aardig, dat je me hebt geholpen en zo, MAAR NU MOET JE WEG WEZEN!" Hij draaide zich om en liep met zware passen heen, terwijl hij dreigend achterom keek.

„Ik had het kunnen weten", hoorde Tom Poes hem nog mompelen. „Rokus heeft me genoeg voor dat ventje gewaarschuwd!" „Dat is het toppunt", dacht Tom Poes. „Het is natuurlijk zielig, dat hij zijn geheugen kwijt is; maar het heeft hem wel erg lelijk aangetast!"

6499. De wind was intussen weer opgestoken en uit de donkere wolken begonnen sneeuwvlokken naar beneden te dwarrelen. „Ik ga naar huis", dacht Tom Poes, toen hij heer Bommel om een straathoek had zien verdwijnen. „Voorlopig kan ik niet veel doen, want eerst moet die Rokus onschadelijk worden gemaakt..." Hij draaide zich om, en toen ontdekte hij Joost, die verkleumd op hem afkwam.

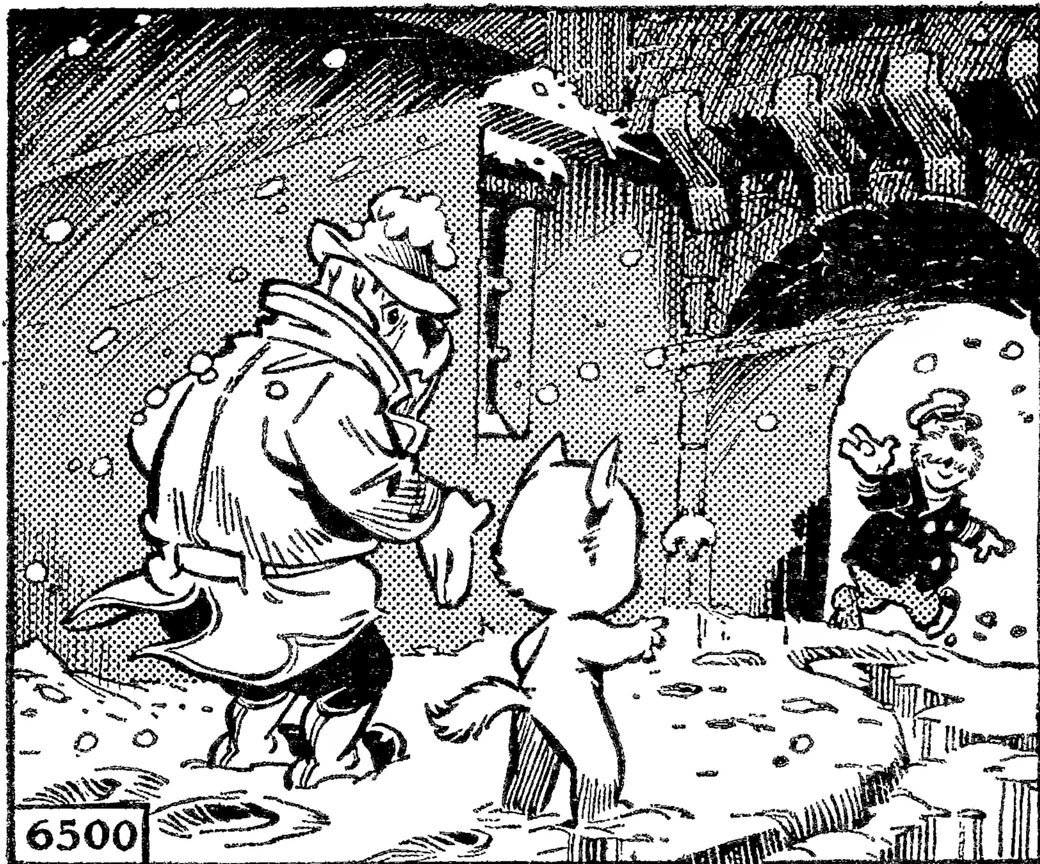
„Prettig u te zien", sprak de trouwe knecht. „Ik ben op de burgerlijke stand geweest, zoals we hadden afgesproken. En daar kon men mij vertellen dat heer Olivier nog een nabij familielid heeft. Een volle neef, Elias Bommel, als u mij toestaat. Ik heb hem een telegram gestuurd, of hij over wil komen met mijn deelneming; omdat heer Olivier aan geheugenverlies lijdt."

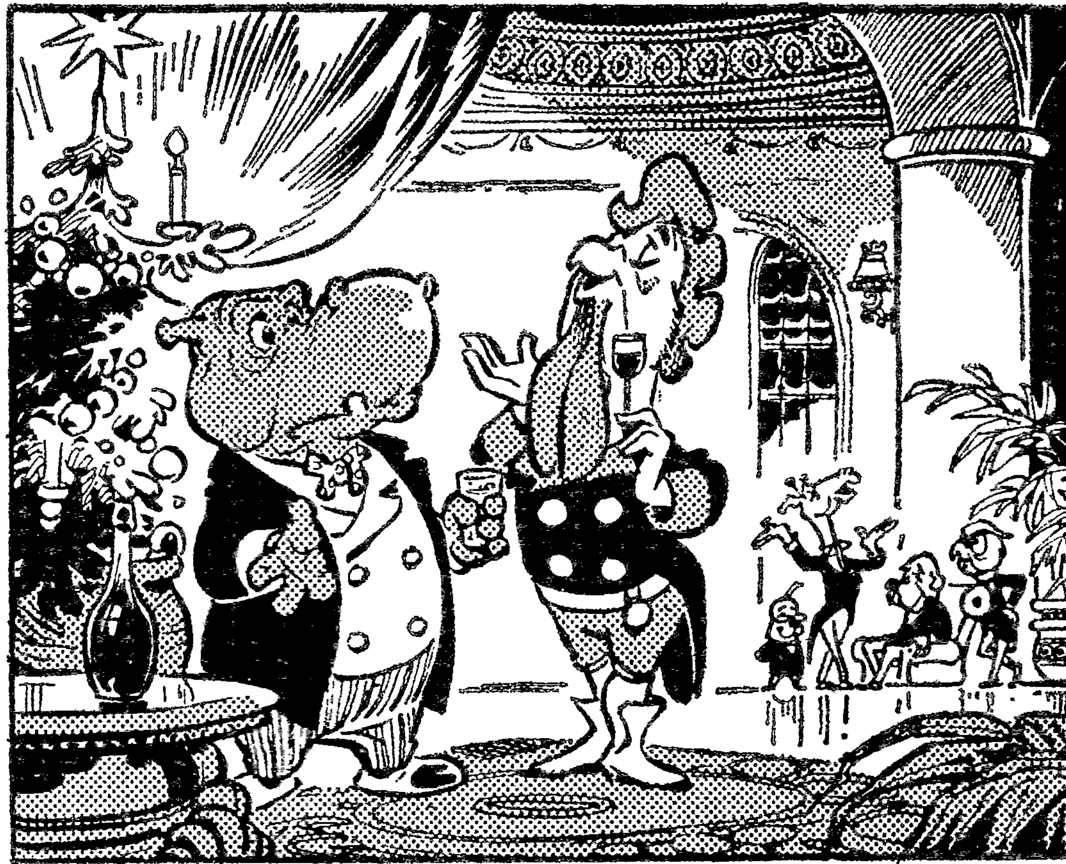
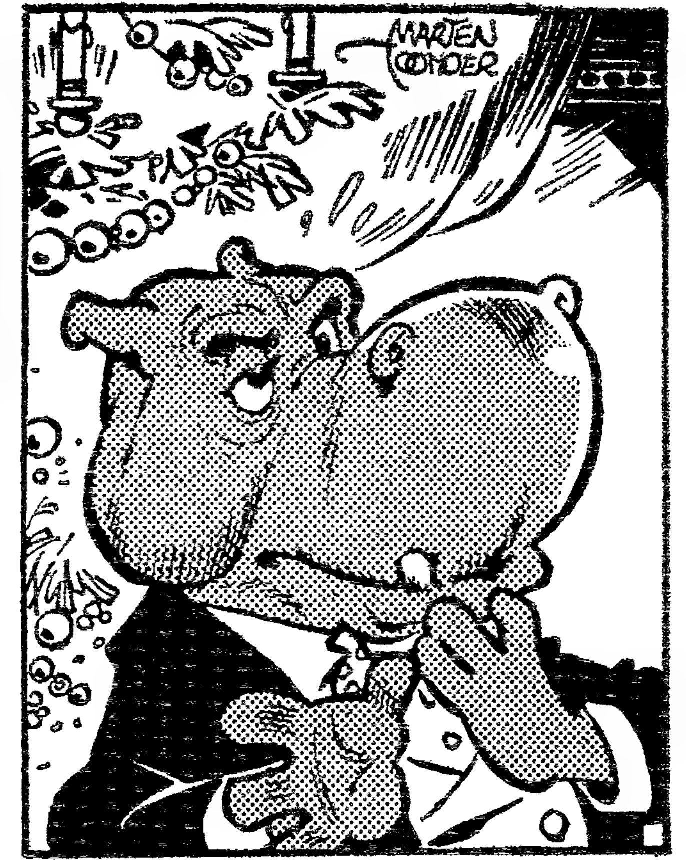
„Nou, dat is waar", zei Tom Poes. „En lelijk ook!" Hij vertelde, wat er was voorgevallen en wees ten slotte op de Oude Schicht, die verwaaid in de sneeuwstorm stond.

„Die laat hij zo maar achter", besloot hij. „Hij gaat een nieuwe wagen kopen — en dat is toch niets voor hem. Nee, hij is lelijk in de war en ik ben bang, dat die neef daar ook niet veel aan veranderen kan."

„Toch hebben we hem nodig", zei Joost beslist. „De overheid moet hier in worden gemengd, jonge heer. En dat kan alleen de familie doen." Zo pratende waren ze de stadspoort genaderd en daar kwamen ze kapitein Wal Rus tegen, die voor de wind uit laveerde.

„Ahoy!", riep deze, de pas inhoudend. „Jullie wilden toch weten waar Bobbels uithing, niet? Nou, die heeft bij mij passage geboekt!"

„Heeft heer Bommel bij u passage geboekt?" riep Tom Poes uit. „Waar naar toe?"

„Dat weet ik niet", zei kapitein Rus. „Dit wordt een reisje op de wilde vaart. Maar het kan mij niets schelen waar die landgarnaal aan wal stapt; hij heeft voor de hele reis betaald." Hij zwaaide ten afscheid en stapte voort, het tweetal verslagen achterlatend.

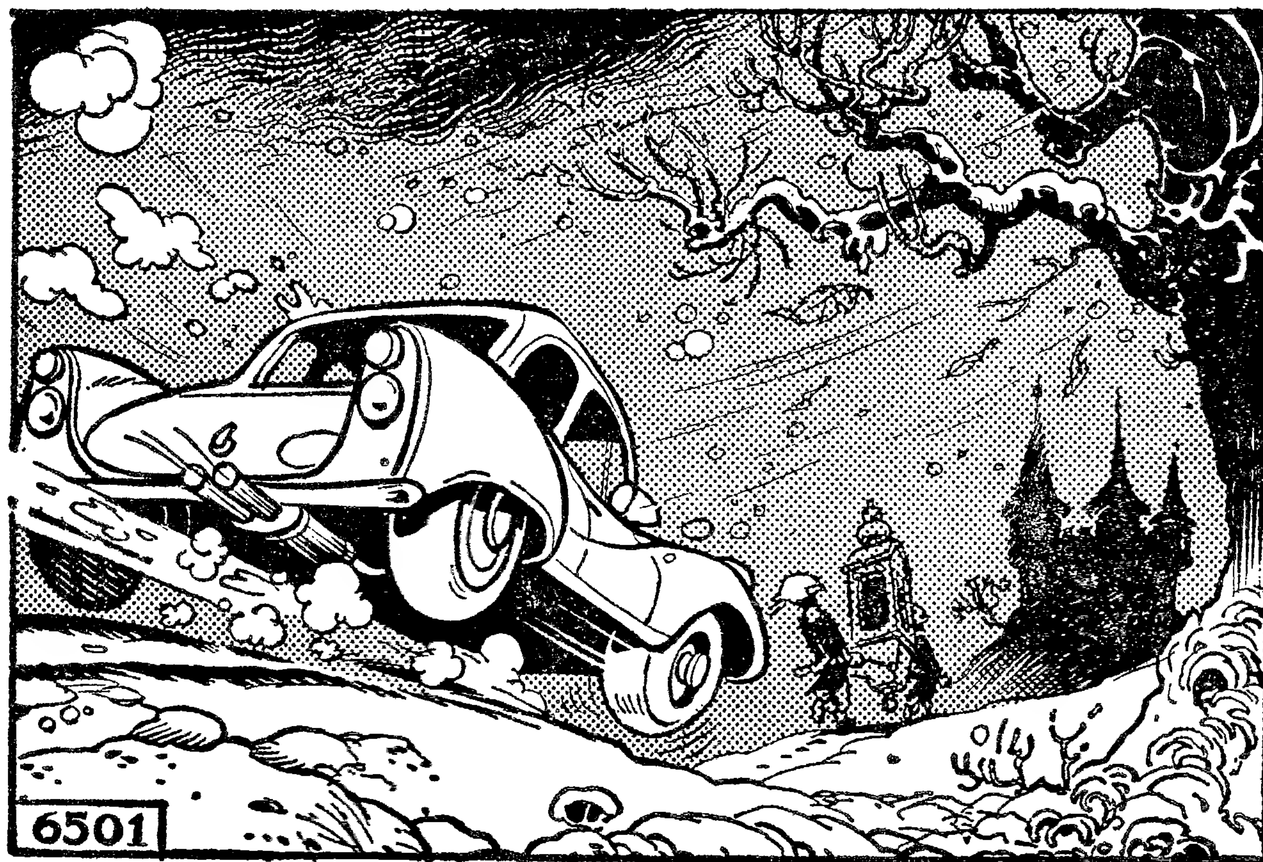
„Zeer betreurenswaardig", zei Joost rillerig. „Ach, ik had dat ontslag niet moeten aannemen, als ik zo vrij mag zijn. Heer Olivier heeft dat natuurlijk niet kunnen verwerken; daardoor is hij ingestort en nu vaart hij weg, naar een vreemd land!"

„Bommel gaat het land uit", zei de markies de Canteclaer. Hij bevond zich niet ver vandaar in de kleine Club waar het warm en gezellig was terwijl buiten de sneeuw tegen de ramen plakte. De burgemeester nam haastig een teug uit zijn glaasje en trok ronde ogen.

„Nee toch?" riep hij uit. „Werkelijk? Wel, ik dacht al.. Ik zag laatst een briefje van hem; een eigenaardig briefje, dat mij te denken gaf. Maar ik heb het uit mijn hoofd gezet."

„Het is waar", zei de edelman. „Hij heeft passage geboekt op de Albatros. Enkele reis. Een hele opruiming, amice!"

„Ja, dat wel", gaf de magistraat toe. „Hm, misschien is het maar goed, dat wij hem het ereburgerschap nooit hebben aangeboden.. Maar toch eh.. Het zal hier stil worden, zonder hem."

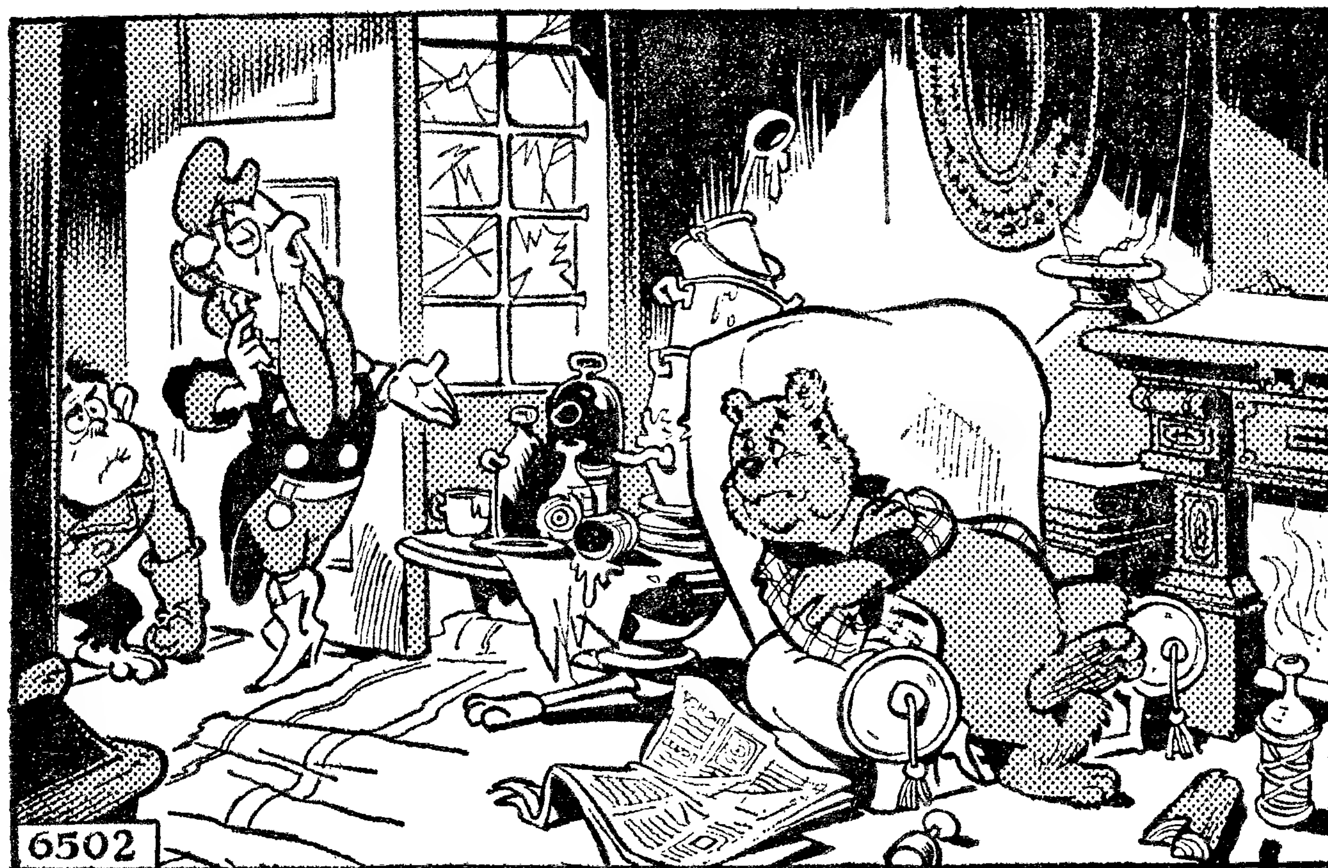
Het ging die nacht voort met sneeuwen. De volgende morgen lag er dan ook een dikke witte laag over de velden waar de oostenwind guur overheen blies. De markies echter liet zich hierdoor niet afschrikken. Reeds vroeg liet hij zich naar Bommelstein dragen om daar met heer Ollie tot een vergelijk te komen.

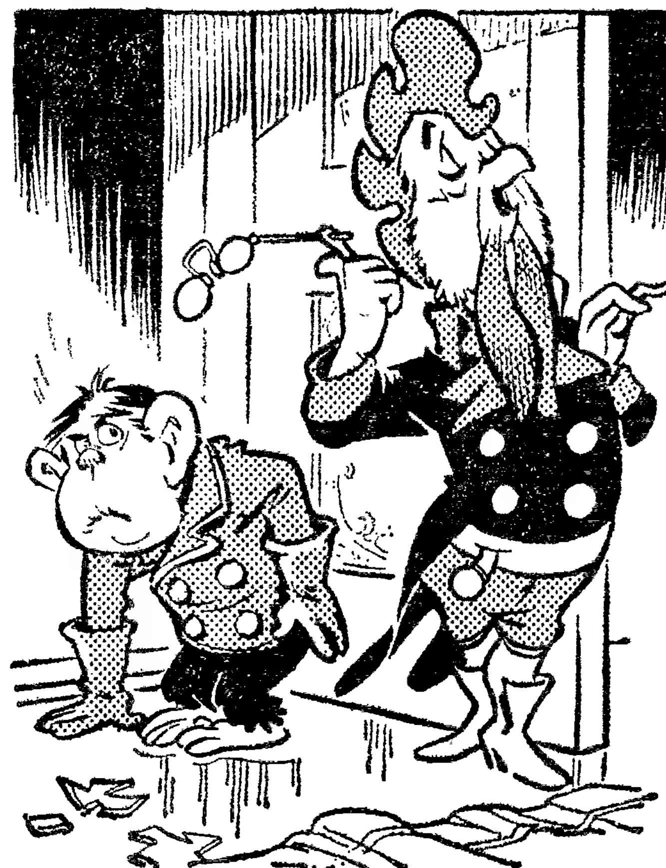
„Het stuit me tegen de borst", mompelde hij onder het voortgaan. „Maar wanneer deze figuur vertrekt zie ik er wat in om zijn grond over te nemen. Dat geeft ruimte, vooral wanneer ik die bouwval met de grond gelijk maak. Het zal vooral het zicht uit mijn westelijke vleugel aanzienlijk verfraaien!"

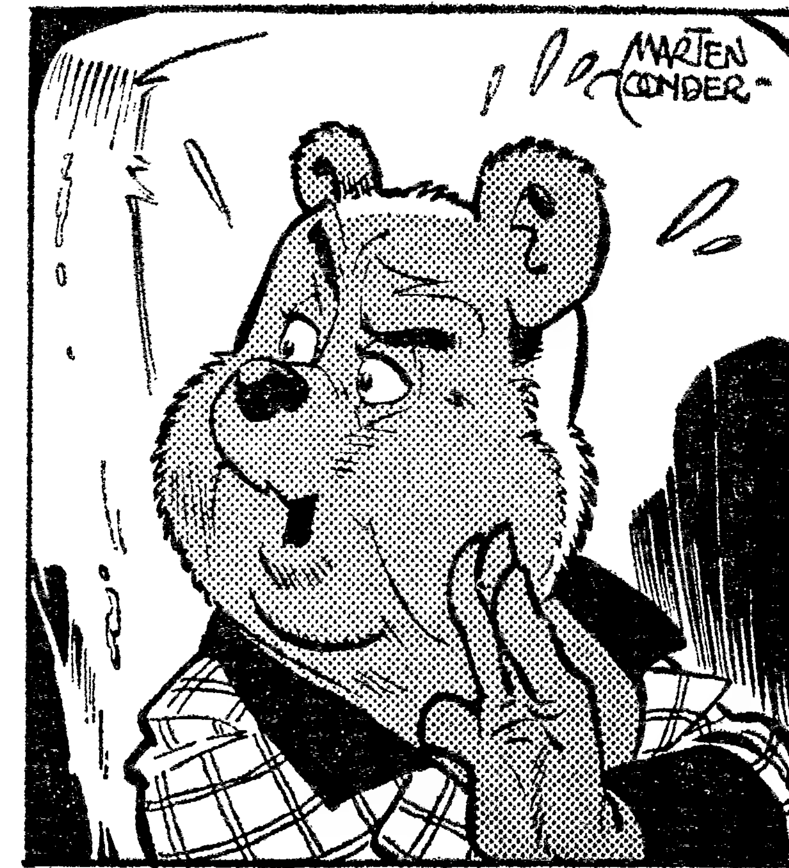
Op dat moment werd zijn draagkoets ingehaald door een zware sportwagen die met grote snelheid over de besneeuwde weg joeg. De bestuurder scheen haast te hebben, want zonder de vaart in te houden scheurde hij dicht langs de edelman in de richting van het oude slot.

Voor de dragers was dit hoogst onaangenaam; ze stapten snel terzijde, gleden uit op de witte wade en tuimelden met koets en al naast de weg. Hier was het sierlijke voertuigje niet op berekend. Het barstte uit elkaar, zodat de inzittende plotseling aan de kille winterlucht werd blootgesteld.

„Parbleu!", prevelde hij terwijl hij zich herstelde en zijn lorgnon richtte. „Dat was eh... Bommel, in een spekslagersmobiel! Fi donc; van kwaad tot erger! Maar dit voorval zal hem lelijk in de prijs schelen wanneer ik een bod op zijn ruïne doe!"

Heer Bommel zat voor het haardvuur toen de markies bij hem werd binnengelaten. De wind blies guur door de gaten in zijn vensters en rinkelde met het achter hem opgestapelde eetgerei, zonder dat dit hem scheen te deren.

„Wat is er?", vroeg hij koeltjes over zijn schouder.

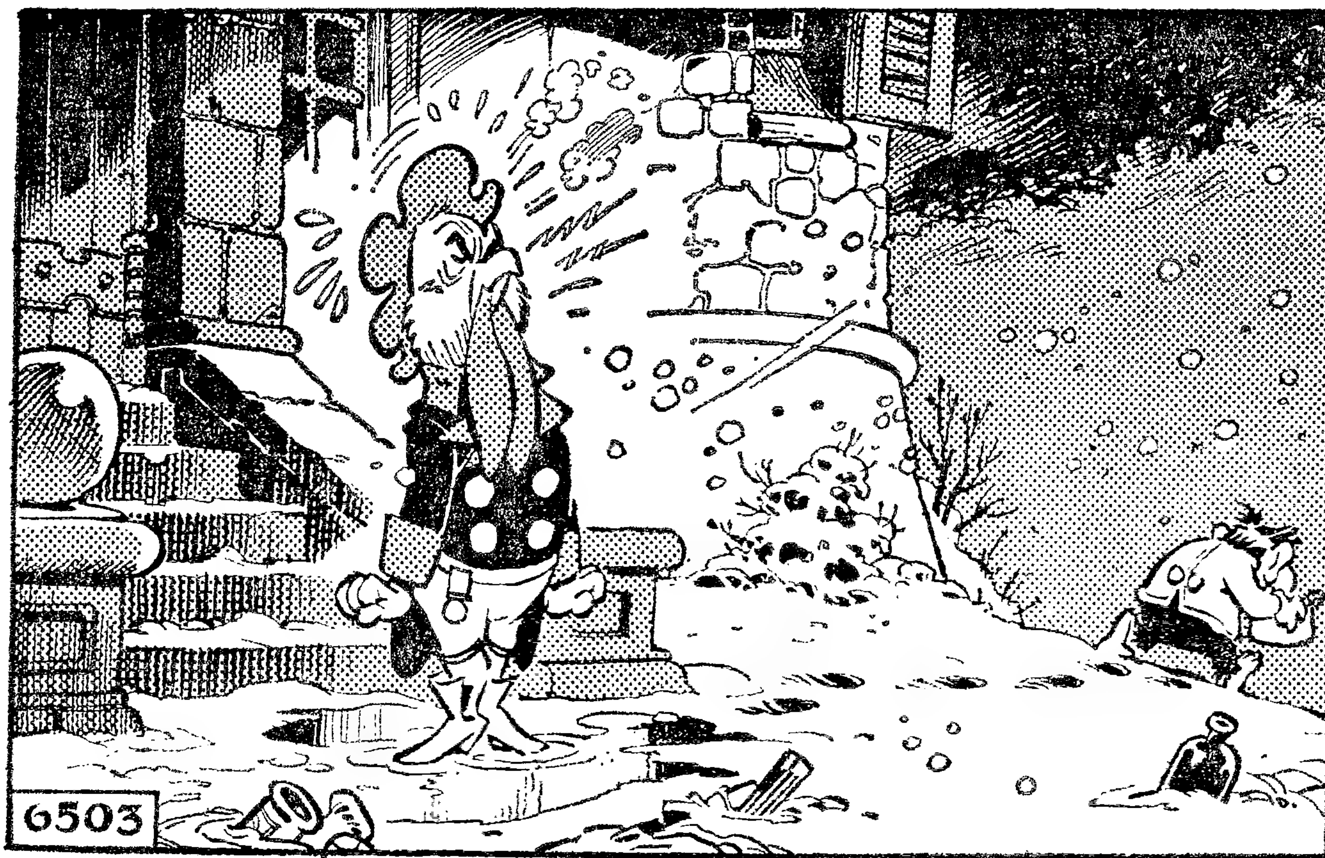
„Uw manieren worden met de dag stuitender", sprak de edelman. „Ge raast over de weg in een flatbouwersvoertuig, ge houdt u niet aan de verkeersregels en ge hokt hier in een kwalijke staat. Maar goed, ik vernam tot mijn genoegen, dat ge het plan hebt deze omtrek van uw aanwezigheid te zuiveren. Eh bien; ik wil een bod doen op uw eh . . . bouwval!"

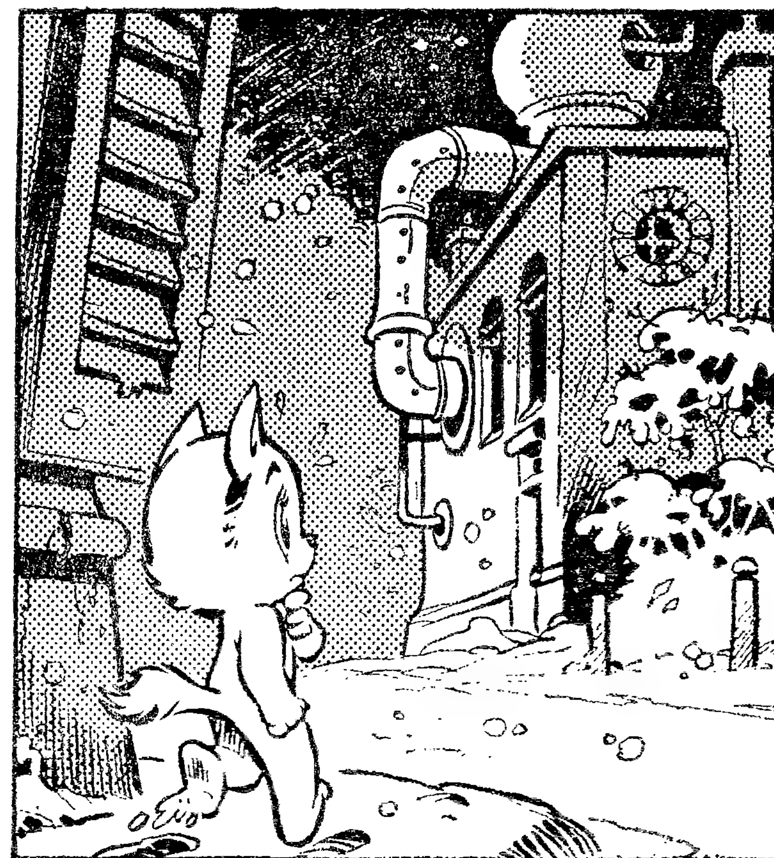
„Wie is dat, Rokus?", vroeg heer Ollie vermoeid. „Ik heb je nog zo gezegd niet jan en alleman binnen te laten. En zeker geen opkopers."

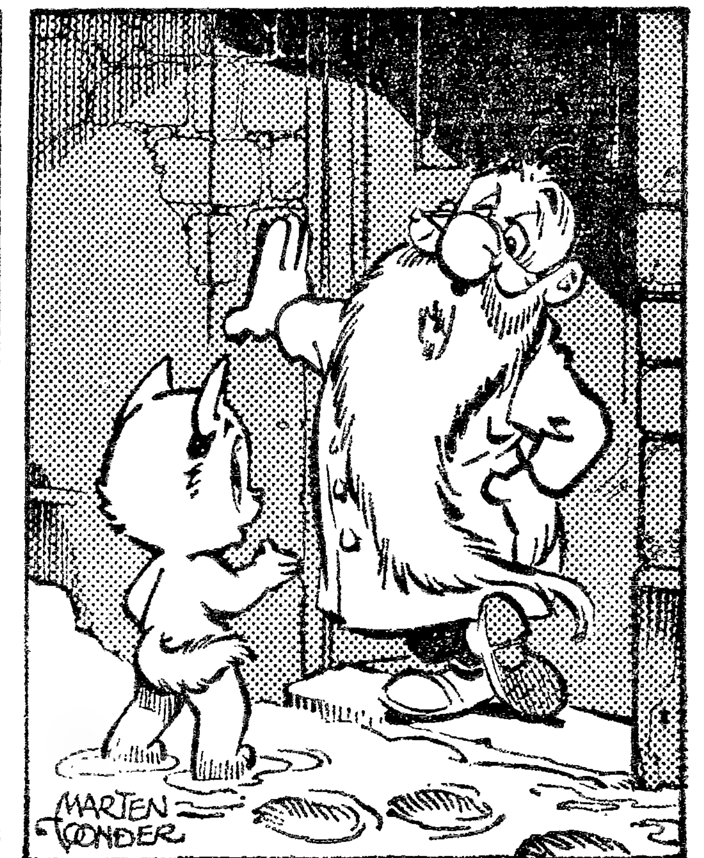
De markies verstrakte.

„Let op uw woorden", hernam hij kil. „Niets belet me u door mijn lakeien een tuchtiging te laten toedienen; voor ge de plaat poetst. Stuur die knecht weg en ga rechtop zitten; ik wens terzake te komen." Nu liet heer Ollie een wenkbrauw zakken en maakte een wegwenkend gebaar.

„Gooi die kale kwast de deur uit, Rokus", zei hij. „En ga dan meteen een hapje naar de schuur brengen. Onze gast hoeft ten slotte niet te verhongeren."

Zo stond de markies de Cantecler even later weer buiten, zonder tot zaken te zijn gekomen. De natte sneeuw drong hem in de schoenzolen en een gure wind verkilde hem tot op het gebeente; maar kouder nog waren zijn gedachten.

„Parbleu!", sprak hij met gesloten mond. „Door een lakei de deur gewezen! Dit gaat te ver. Ik zal mijn relaties in de hoofdstad inschakelen en deze ruïne door de dragonders laten ontruimen!! Ik zal... fi donc... wat praat ik?! Ik sta machteloos; de prol vertrekt reeds uit eigener beweging! Het is een bittere pilule... Zéér bitter..."

Terwijl de edelman zich aldus aan zijn zwartgalligheid overgaf, en achter hem de knecht Rokus met een pannetje de hei opging, liep Tom Poes zorgelijk door een buitenwijk van Rommeldam.

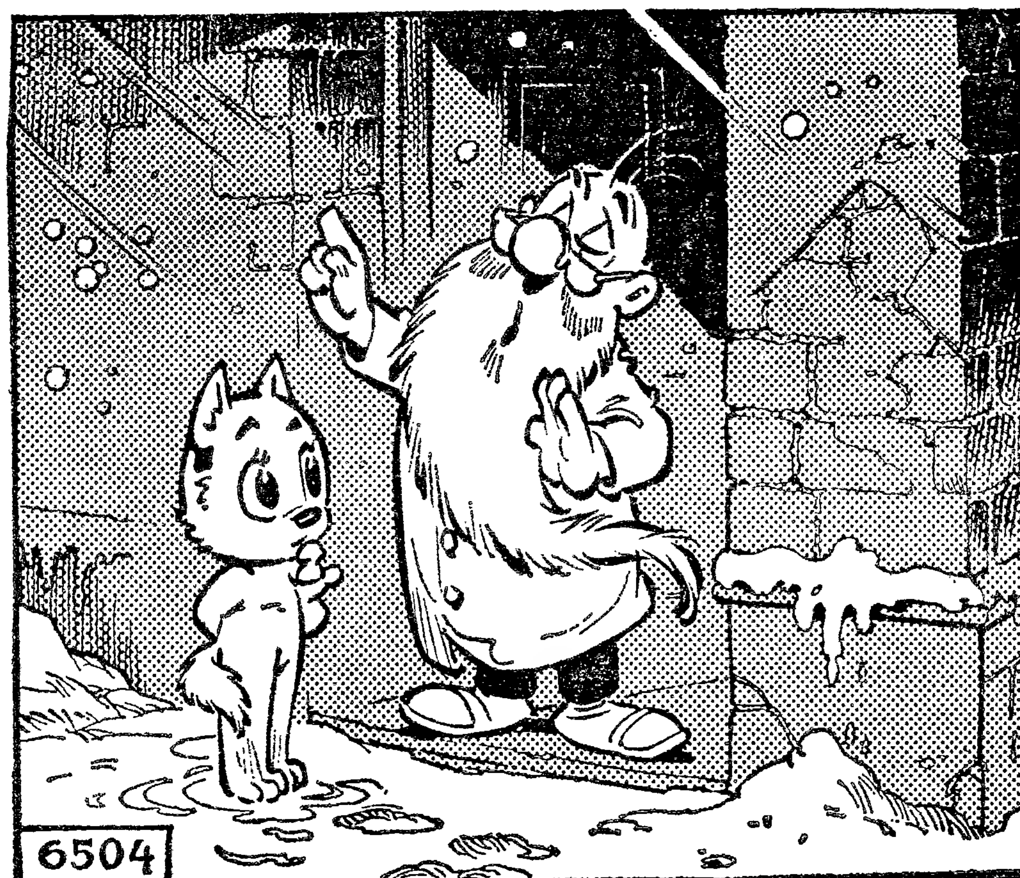
„Ik moet iets doen", dacht hij. „Maar ik vraag me af, waarmee ik beginnen zal. Die schurkachtige bediende onschadelijk maken, of eerst iets aan het geheugenverlies van heer Bommel doen? Het lijkt me een ernstig geval toe, en als ik nu iemand wist, die van dat soort dingen verstand heeft... Een dokter of zo.."

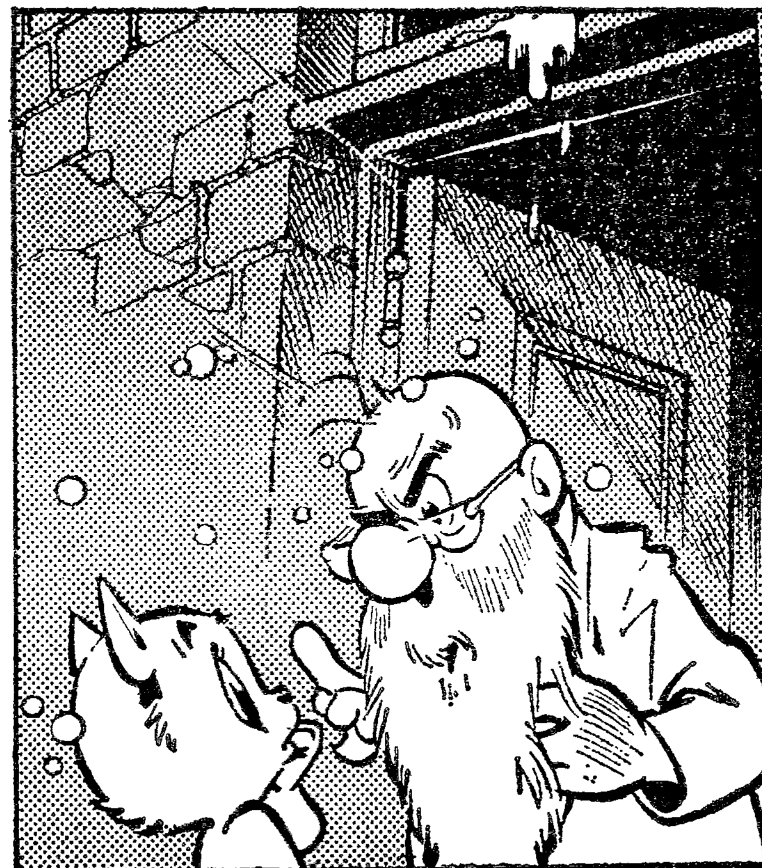
Zo peinzende naderde hij het stedelijk laboratorium, en juist toen hij er aan kwam werd de deur geopend door het Hoofd van die inrichting, een zekere professor Prlwytzkovfski.

„Praw!", sprak deze. „Ener ijsgekoelder windesstroom! Zeer verfrissend na der cyclotronarbeid."

„Ja, dat zal wel", zei Tom Poes. „Ik wilde U wat vragen, professor. Weet U ook iets over geheugenverlies? Of is dat Uw terrein niet?"

„Neen, leider neen", zei de geleerde hoofdschuddend. „Dat is der afdeling der doctorandus Zeelsknijpfer!"

„Het is wel toevalswijze, dat U mij over geheugensverliezing aanroept", zei professor Prlwytzkofski. „Het is mijn terrein gans niet. Maar zoals U misschien weet, heb ik een nieuwes element gevonden; het zogenaamde Prlwytzium. En der assistent Alexander Pieps ontdekte, dat inwendig gebruik dezes elements de herinneringsvermogens uitschakelt!"

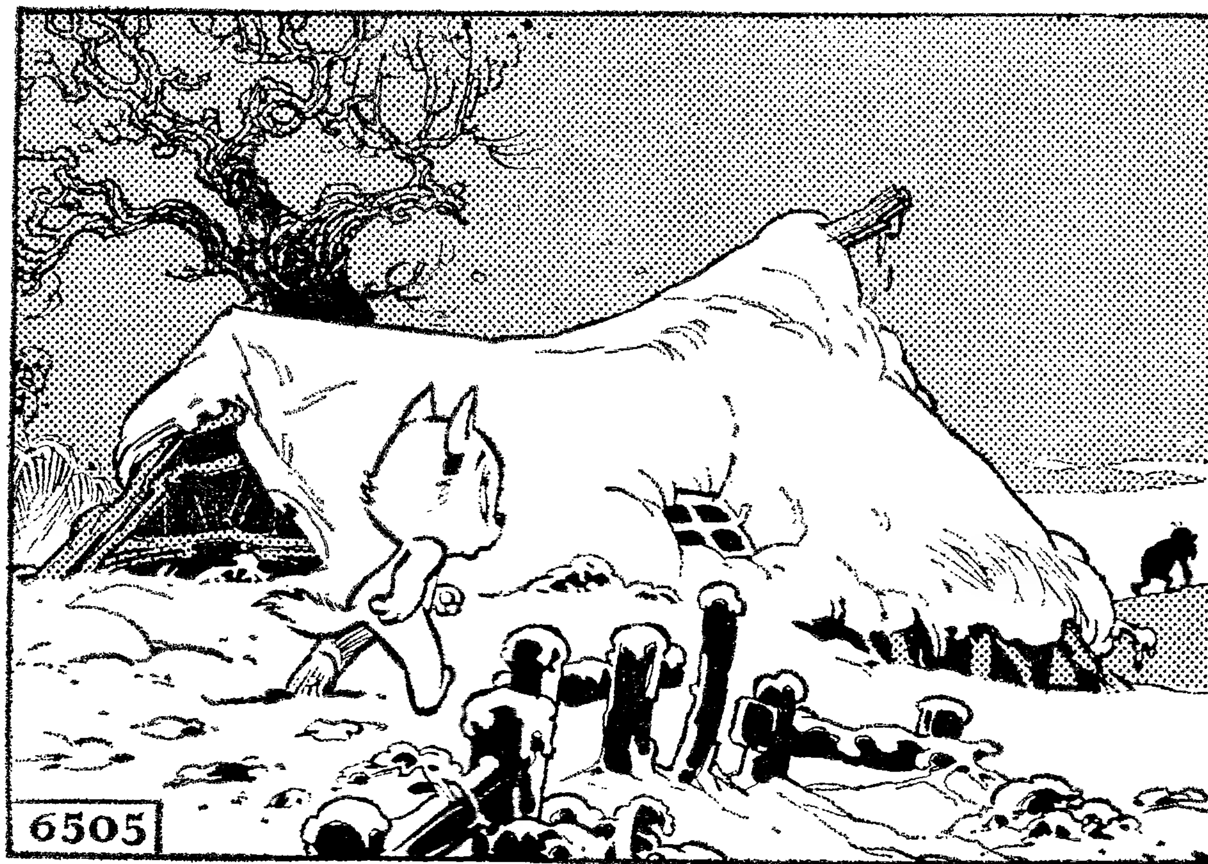
„Hé, dat is vreemd", zei Tom Poes, die oplettend luisterde. „Gans vreemd", gaf de hoogleraar toe. „Het is derhalve bekommernisvol dat men der vorige week heeft ingebroken! Er is een stuksje gestolen, en dat ontrust mij!"

„Geen wonder" , zei Tom Poes. „Het lijkt me heel vervelend, wanneer zo'n gevaarlijk element in de handen van schurken komt!" Hij nam afscheid en liep nadenkend verder, in de richting van de heide.

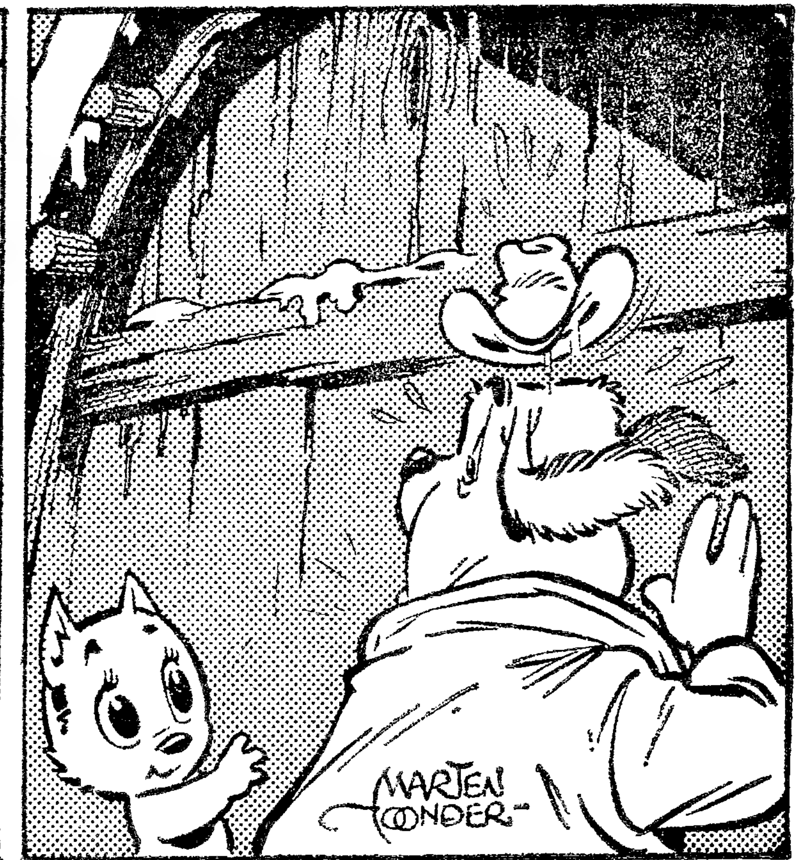
„Zou dat soms de verklaring zijn?", vroeg hij zich af. „Zou die knecht, die Rokus, dat stukje element gestolen hebben? Misschien heeft hij het in het eten van heer Bommel gedaan, en dan zou dat de reden kunnen zijn dat die zijn geheugen kwijt is en zo vreemd doet! Maar hoe kan ik er zeker van zijn?"

Op dat moment zag hij beneden zich, aan de voet van een heuvel, een schaapskooi. Het bouwsel stond wat ingezakt in de sneeuw en het zag er uit of het al lange tijd verlaten was. Maar net toen Tom Poes er op af wilde lopen klonk het geluid van een knarsend slot aan de achterkant, en daarop verscheen de gebogen gedaante van de verdachte bediende in zijn gezichtsveld.

„Hè, wat zou die daar moeten?", dacht Tom Poes.

Tom Poes wachtte, totdat de knecht Rokus uit het gezicht verdwenen was en toen daalde hij snel de heuvel af.

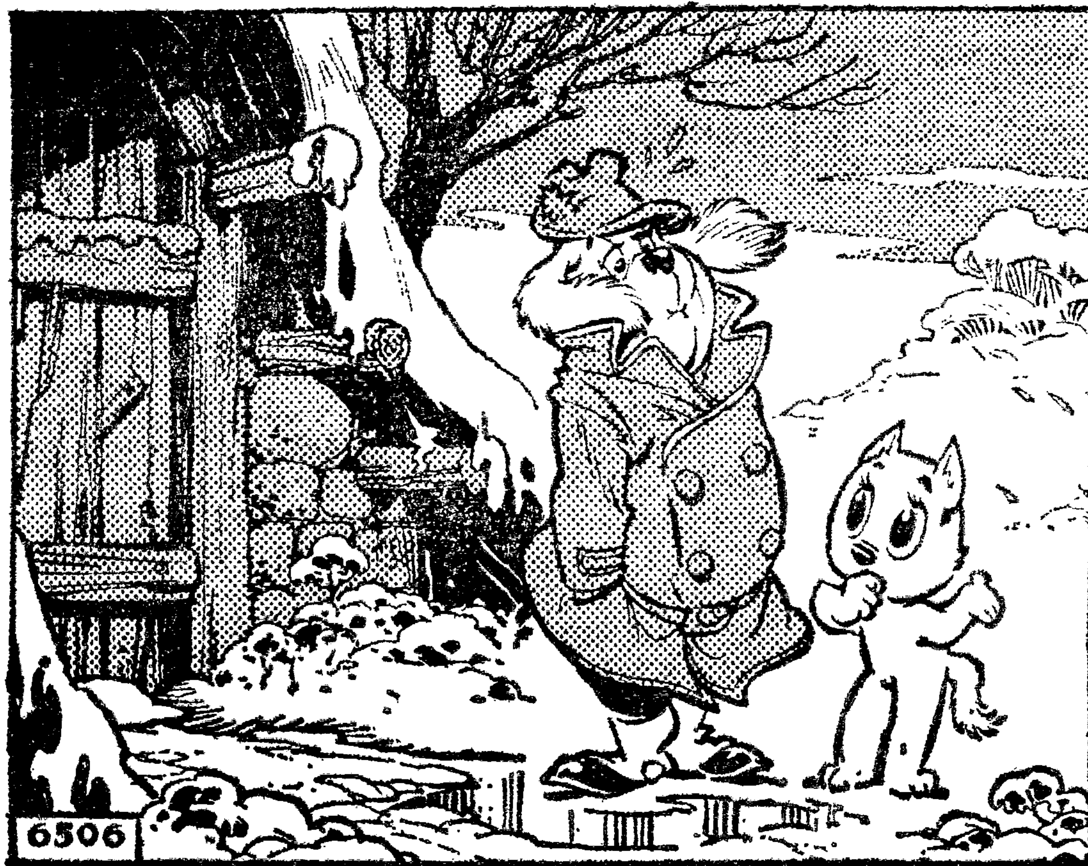
„Ik ga eens kijken wat die daar heeft uitgevoerd", dacht hij. „Hoe meer ik over hem denk, hoe minder ik hem vertrouw!"

Zo zacht hij kon sloop hij door de dunne, smeltende sneeuwlaag om het vervallen gebouwtje heen, en toen hij bij de achterkant kwam stak hij eerst zijn hoofd om de hoek voordat hij verder ging. Tot zijn verrassing zag hij daar een bekende gestalte staan, die aandachtig door een van de spleten in het houtwerk gluurde.

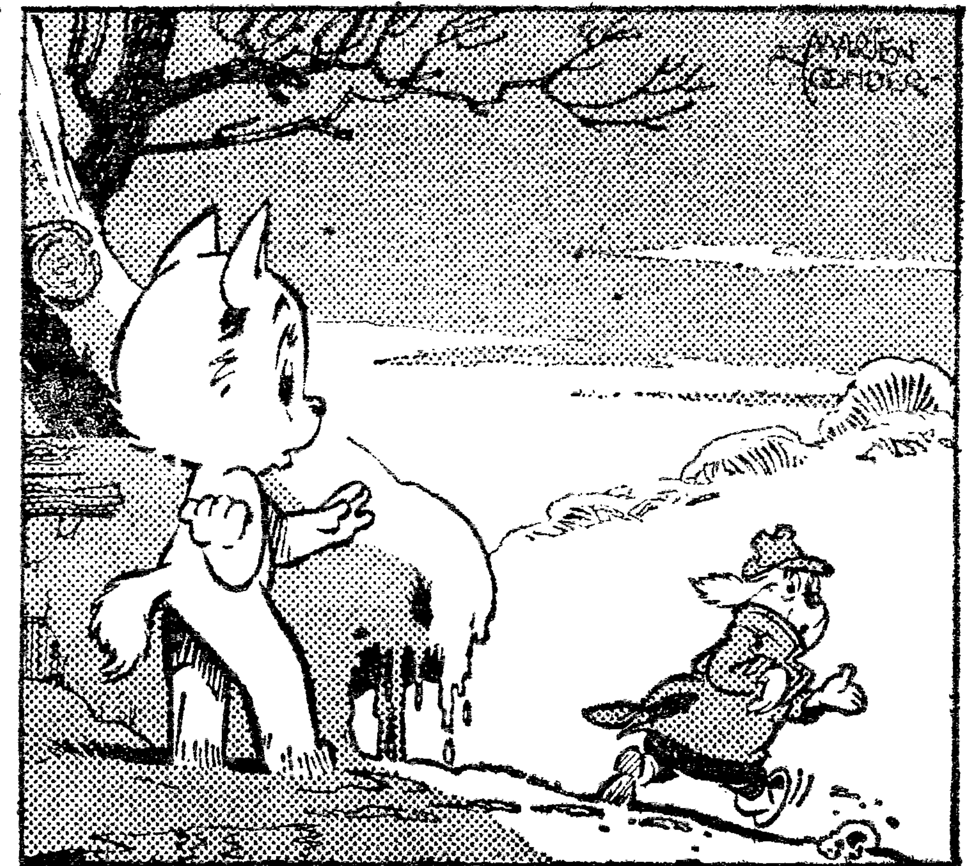
„Joost!", riep Tom Poes uit. „Ben je ook deze oude schuur aan het onderzoeken?" De trouwe bediende slaakte een kreeg van schrik, maar toen hij Tom Poes zag, herstelde hij zich. „Ik vertrouw het hier niet, met uw welnemen", verklaarde hij. „Die Rokus, als ik mij zo mag uitdrukken, komt hier iedere avond om dezelfde tijd met een pannetje. Hoogst eigenaardig zou ik dat willen noemen."

„Ja, dat is raar", gaf Tom Poes toe. „In zo'n pannetje zal wel eten zitten. Voor wie is dat?" Joost haalde met een zucht de schouders op.

„Tot dusverre heb ik dat niet kunnen ontdekken", zei hij. „Ik ben zo vrij geweest om door alle kieren een blik naar binnen te slaan. Maar het interieur is leeg als u mij toestaat."

„Deze schuur is dus leeg en verlaten hè?", vroeg Tom Poes. „Maar wat doet die Rokus hier dan met een pannetje? Ik vertrouw die zogenaamde knecht niet, Joost, en ik vraag me af of hij iets met het geheugenverlies van heer Ollie te maken heeft. Zou hier soms dat gestolen stukje Prlwytzium verborgen zijn?"

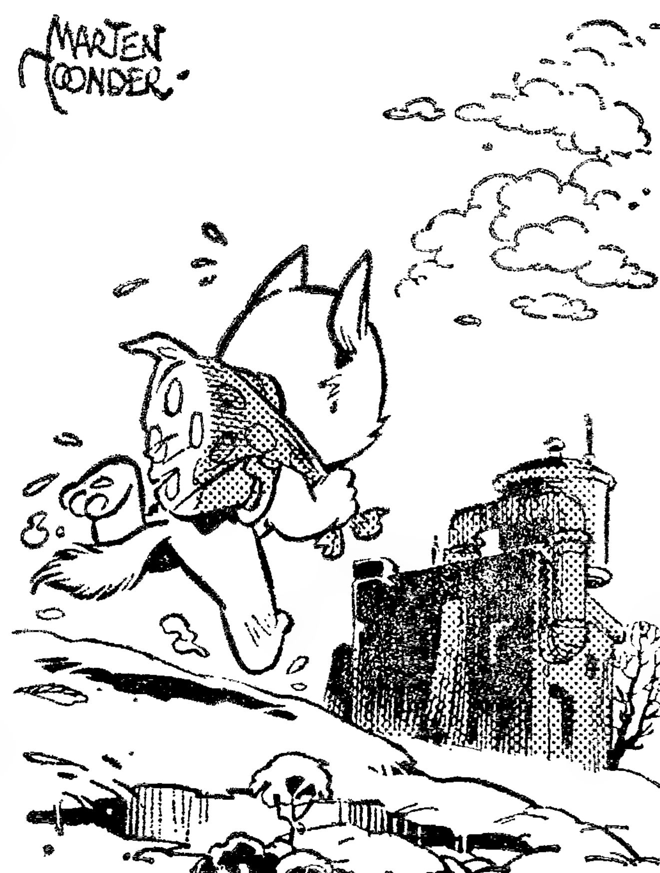
Hij vertelde wat hij van de professor gehoord had, en hij besloot nadenkend: „Het zou best kunnen, dat hij hierheen komt met het eten van heer Bommel en dat hij er dan een beetje van dat spul in doet."

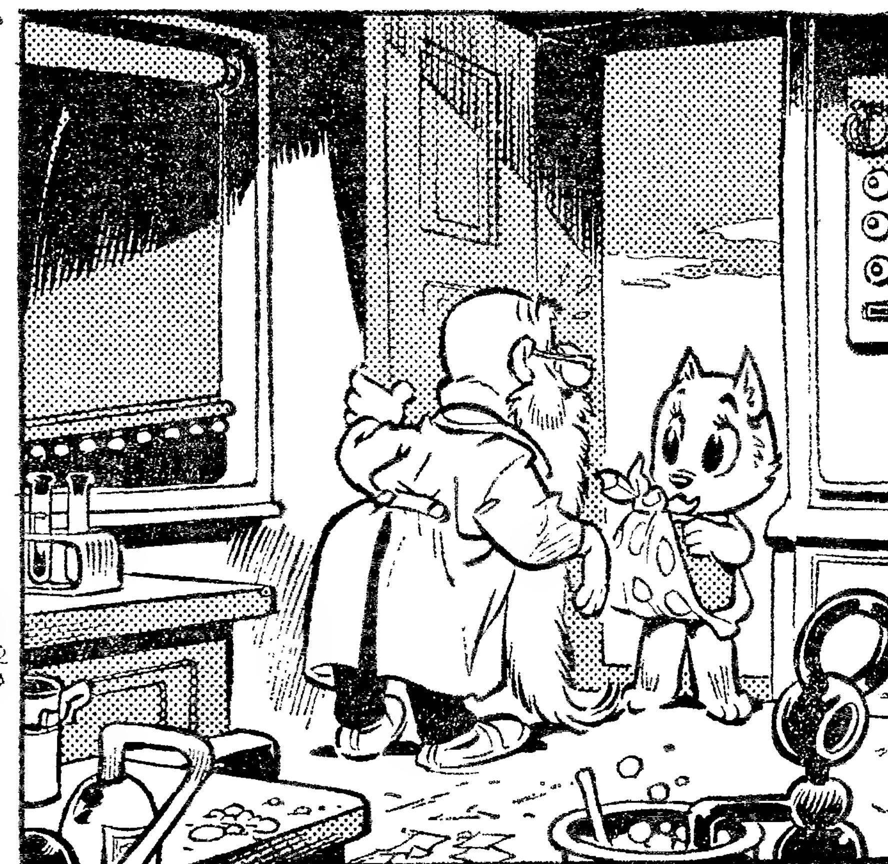
„Nee," zei Joost, „dat geloof ik niet wanneer u mij toestaat. Het lijkt mij zeer omslachtig toe. En bovendien komt hij altijd met een vol pannetje, maar hij gaat met een leeg terug. Dat kan ik ruiken, jonge heer, want iedere avond zit er braadworst in. Zeer onsmakelijk toebereid."

„Vreemd", zei Tom Poes. „Dat is zeer juist uitgedrukt", gaf Joost toe. „De toestand bedremmelt mij meer en meer, vooral omdat we nog steeds niets van die neef Elias gehoord hebben. Ik overwoog juist om nog eens bij de overheid te gaan vragen."

„Doe dat", zei Tom Poes. „Maar ik heb zelf een ander plan. Ik wil eerst wat meer over deze schuur te weten komen."

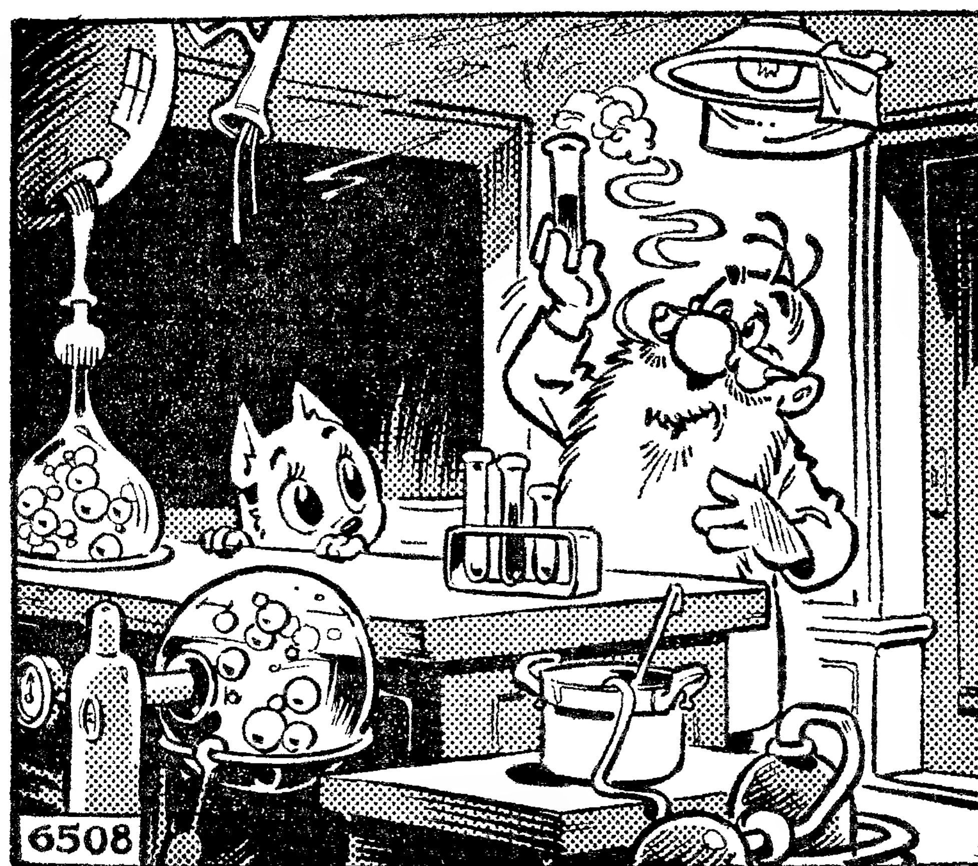
Tom Poes zorgde, dat hij de volgende middag reeds vroeg bij de schaapskooi aanwezig was. Hij had een pannetje meegenomen waarin hij wat restjes worst had gedaan en dat hij in net zo'n soort doek had verpakt als hij de vorige dag door Rokus had zien dragen. Daarmee wachtte hij geduldig in het besneeuwde kreupelhout, totdat de verdachte knecht met zijn pan in de schuur was verdwenen en een tijdje later weer naar buiten kwam. Toen sloop hij snel te voorschijn en terwijl Rokus zorgvuldig het hangslot met een knarsende sleutel sloot verwisselde hij vlug de beide pannetjes.

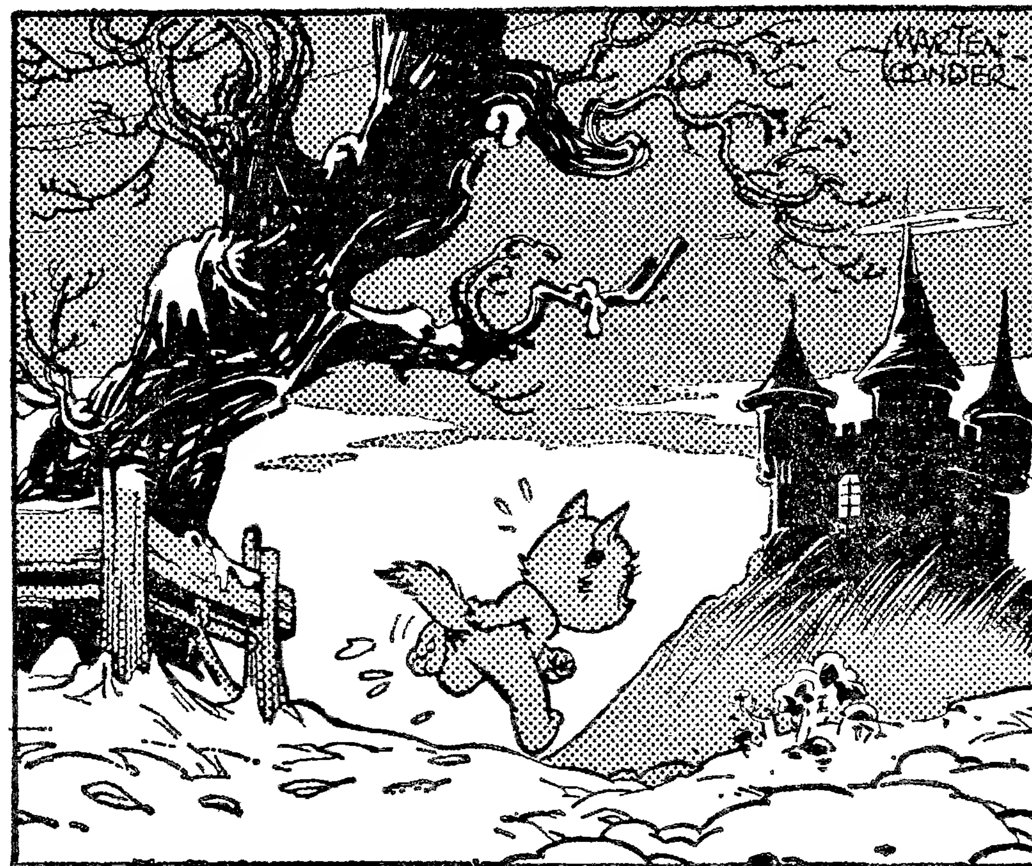
„Natuurlijk zijn ze wel een beetje verschillend", dacht hij, „Maar het zal niet zo vlug opvallen wanneer hij niet erg goed kijkt. En waarom zou hij goed kijken?"

Hij wachtte totdat de slechte bediende in de richting van Bommelstein achter een heuvel verdwenen was en toen zette hij het op een lopen naar de stad. Het was het laboratorium van professor Prlwytzkofski waar hij op af ging, en hij was erg blij toen hij daar nog licht zag branden.

„Ik ben blij, dat ik U nog tref", zei Tom Poes, toen de geleerde zelf hem opendeed. „Wilt U de inhoud van dit pannetje eens onderzoeken? Er zitten alleen maar wat worstresten in, maar het is mogelijk dat iets van uw gestolen element in de worst verwerkt is."

„Praw!" riep de hoogleraar geschokt uit. „Der Prlwytzium in woerst verarbeid? Ener gans eigendommelijker idee! Laat mij dat maar zien, bid ik u!"

Professor Prlwytzkofski was zeer geschokt door het idee, dat zijn element in worst verwerkt zou zijn. Hij toog dan ook meteen aan de arbeid met retorten, reageerbuisjes en branders, en al spoedig vulde de wetenschappelijke ruimte zich met een eigenaardige geur.

..Gans aangenaam", mompelde de geleerde in zijn baard. „Woerstbraden! De maag vangt ja aan te knorren. Maar daarom handelt het zich niet...." Zo sprekende goot hij zijn aftreksel in een kolfje en hief dat naar de lamp om het nauweurig te kunnen bekijken.

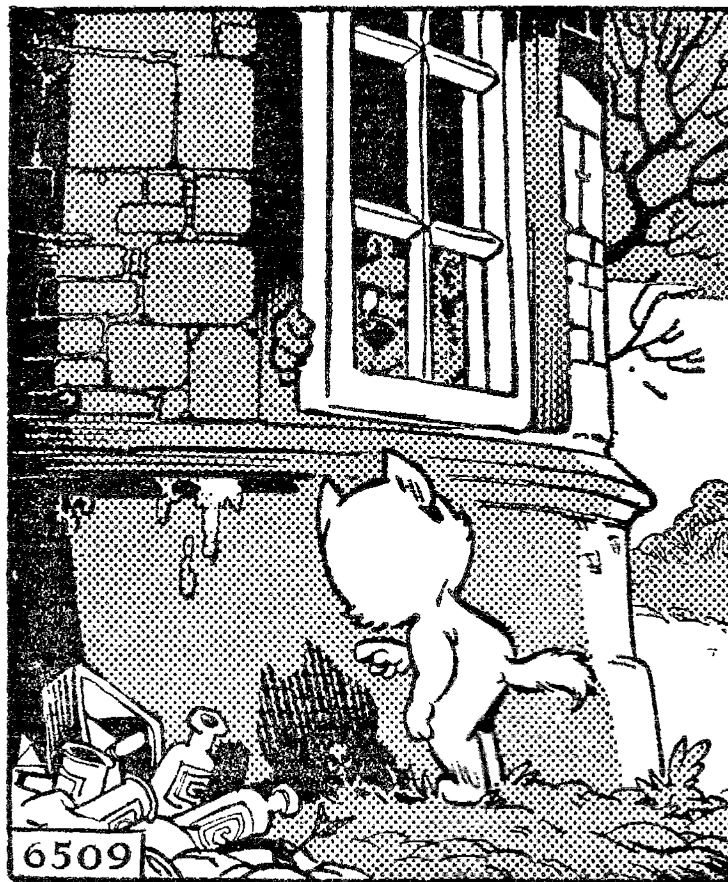
„Praw!" riep hij uit. „Ener positiever reactioon in de woerstresten! Een gans kleines stuksje van mijner element bevindt zich daarin! Hoe is dat mogelijk, mijnheer Poes?"

„Dat zal ik u later uitleggen", zei Tom Poes, die nu genoeg wist. Hij haastte zich het laboratorium uit en holde naar Bommelstein dat zwart uit de sneeuw omhoogstak. Achter één der vensters brandde echter licht en daarheen wendde hij zijn schreden. Het was zoals hij verwacht had; achter het raam zat heer Bommel handtekeningen te zetten.

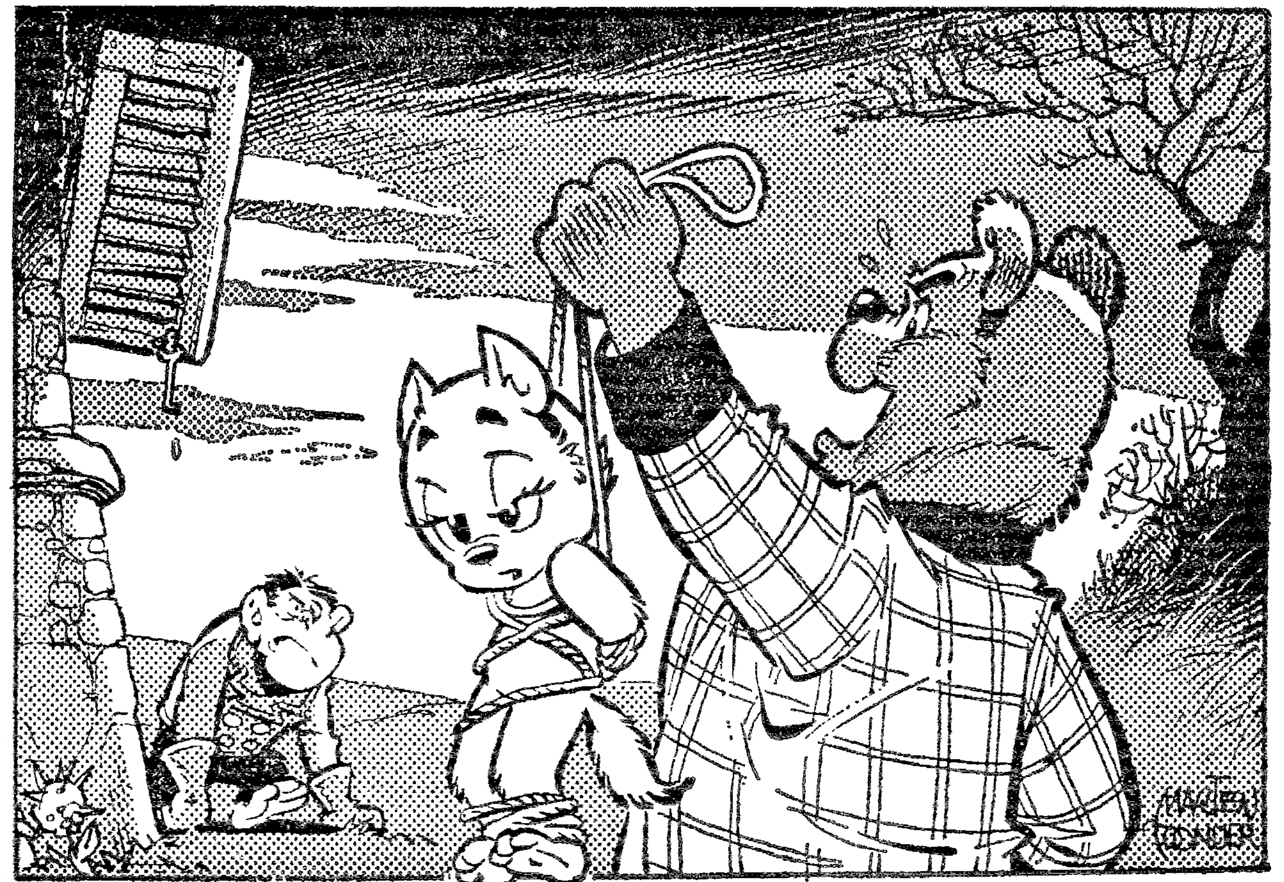
„Heer Ollie!" riep Tom Poes terwijl hij op het glas klopte. „Heer Ollie! Doe open- Vlug!" Heer Bommel wierp geschrokken een blik op het venster en toen hij zag wie hem stoorde deed hij voorzichtig het raam op een kier.

„Wat is er?" vroeg hij knorrig. „Je weet toch dat ik met jou moet oppassen?"

„Ik kom u waarschuwen!" zei Tom Poes dringend. „Laat niets merken; ga gewoon weer zitten schrijven maar luister goed!"

Heer Bommel ging weer zitten en wierp een vreemde blik door de kier van het venster.

„Nou?” vroeg hij. „Wat is er? Waarvoor kom je me waarschuwen?”

„U bent in gevaar”, zei Tom Poes, terwijl hij zich bukte om vanuit de kamer niet gezien te kunnen worden. „Die knecht van u, heeft het op uw geld voorzien. Daarom doet hij iets in uw eten, waardoor u het geheugen verliest...”

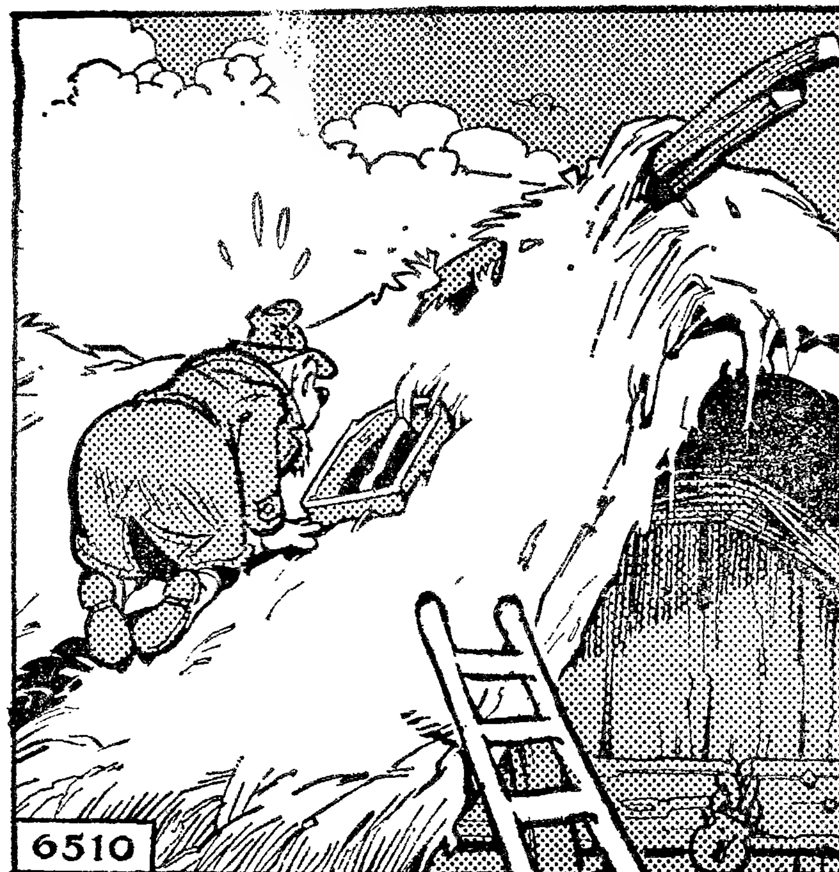
„Wat?”, riep heer Ollie met akelige stem uit zijn kamer. „Wat doet hij in mijn eten?”

„Een soort spul, dat hij van de professor gestolen heeft!”, legde Tom Poes uit. „Dat bewaart hij in de oude schaapskooi op de heide. Maar u moet zachter praten anders hoort hij ons. Hij mag vooral geen achterdocht krijgen!”

Er volgde een drukkend stilzwijgen. Uit het vertrek klonken enkele onbestemde geluiden en Tom Poes begon reeds te vrezen, dat heer Bommel was flauwgevallen. Maar voordat hij zich op kon richten om te kijken werd het venster met een zwaai opengeworpen en sprong heer Ollie vanaf de tafel bovenop hem.

Het kwam lelijk aan. Tom Poes smakte in de modder, tussen het afval dat de gestoorde heer uit het raam placht te werpen, en wat er verder gebeurde drong niet tot hem door. Hij merkte dan ook niet, dat heer Ollie hem met een stevig koord vastbond en daarop met krachtige stem om Rokus begon te roepen.

„Deze bemoeial wordt lastig!” schreeuwde deze, toen de terugstotende knecht vanachter een toren kwam toesnellen. „Hij heeft iets bij de schaapskooi ontdekt. Berg hem in de kelder op! We gaan er morgen meteen vandoor, als ik dit huis verkocht heb!”

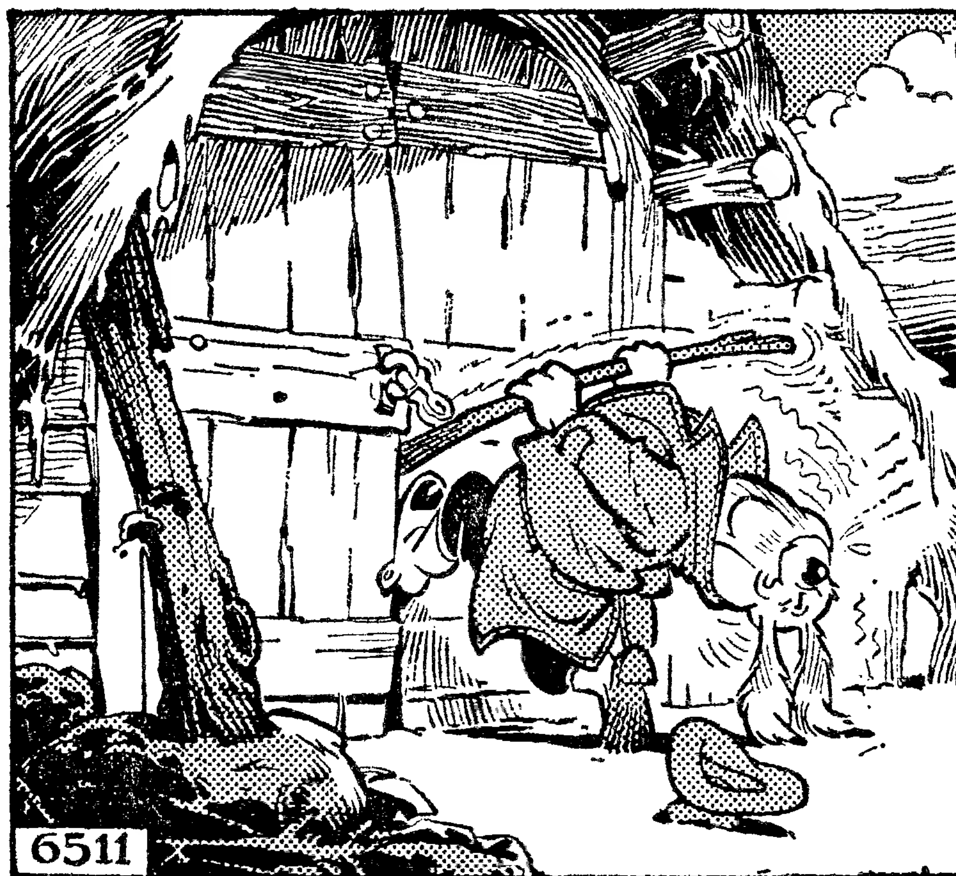

De volgende morgen begaf de bediende Joost zich met een laddertje naar de oude schaapskooi en begon moeizaam het krakende dak te beklimmen. Van heer Bommel's neef Elias had hij nog geen spoor kunnen ontdekken, maar omdat hij niet stil kon zitten had hij besloten om de schuur nogmaals grondig te onderzoeken.

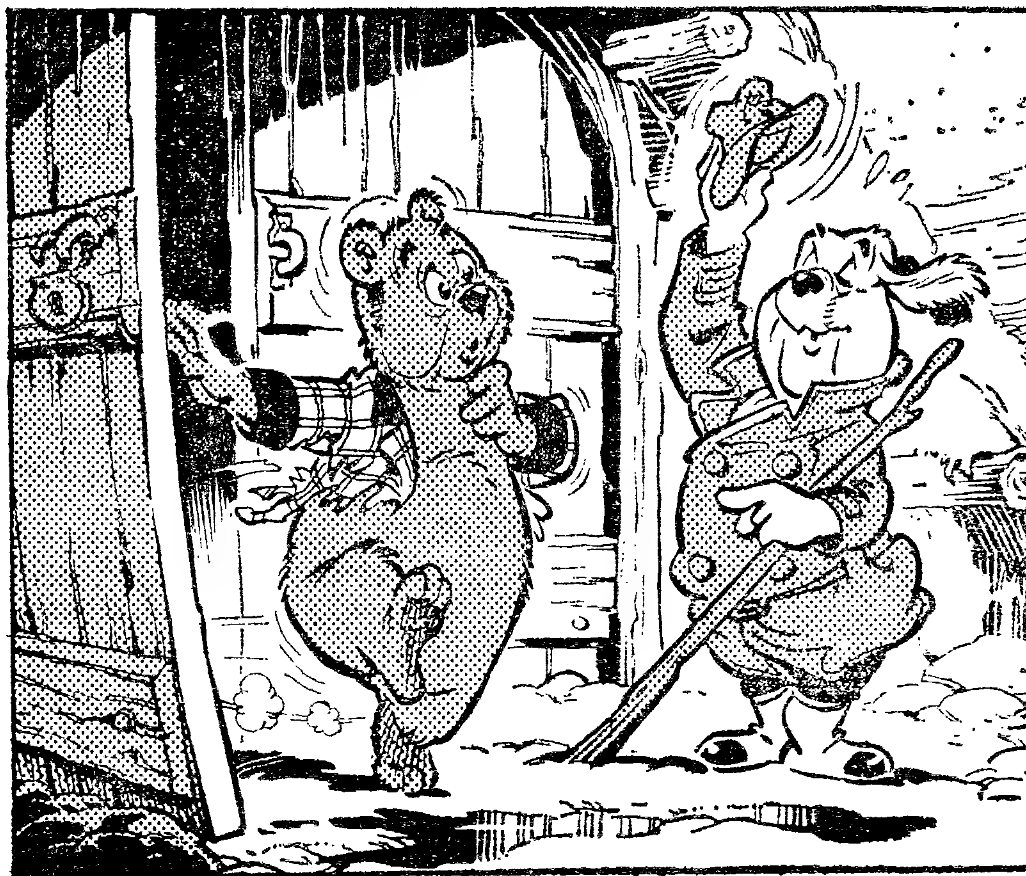
„Dat raampje", prevelde hij, terwijl hij hijgend over de rottende dakbedekking kroop. „Dat prikkelt mij, als men mij toestaat. Wanneer men daardoor naar binnen kijkt moet men het interieur kunnen overzien zonder opgemerkt te kunnen worden. Als ik nu héél stilletjes bij dat venstertje blijf zitten, kom ik misschien meer te weten dan wanneer ik een toegang forceer..."

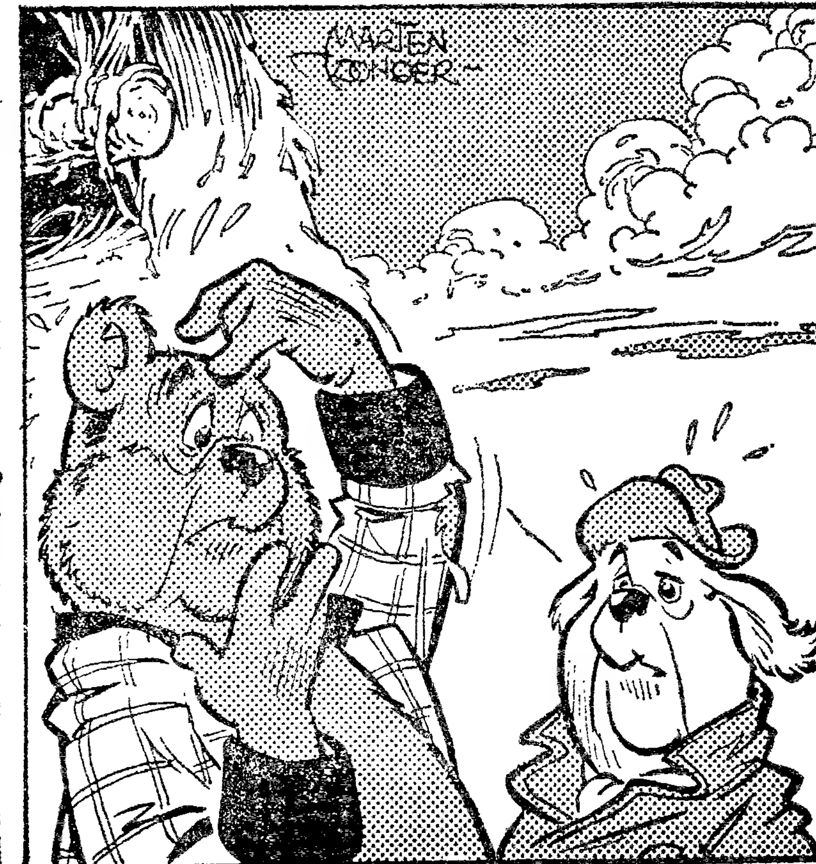
Zo mompelende kroop hij voorzichtig hoger, over het krakende en zwiepende dak, totdat hij naar beneden kon kijken. Eerst zag hij alleen een donkere vervallen ruimte, die door balken gesteund werd. Doch al turende merkte hij, dat een gedeelte van het hooi, dat de vloer bedekte in beweging was. Het kwam langzaam omhoog en toen werd daaronder een luik zichtbaar, dat door een hand werd opgetild.

Tot verbijstering van de trouwe knecht kroop er een bekende gedaante uit het duistere gat, die zich wankel oprichtte en hem met een glazige blik aanstaarde.

„Heer Oli-Olivier!" stamelde de knecht. „M-maar dat k-kan niet! Ik moet me vergissen!"

Joost staarde een ogenblik naar de bekende gedaante, die hij in het duister van de oude schuur rond zag tobben. Toen slaakte hij een gesmoorde uitroep en liet zich haastig van het glibberige dak naar beneden glijden om een stevige tak te zoeken. Daarmee begon hij de deur te forceren, terwijl er uit het inwendige van de keet geluiden opstegen.

„W-waar ben ik?", hoorde hij een stem neuzelen. „Wie klopt daar aan mijn slaapvertrek?"

Deze vragen spoorden de trouwe knecht tot zo'n krachtsinspanning aan, dat het roestige slot al spoedig sprong. De deur zwaaide open en nu trad er een vervallen gestalte in het daglicht. Zijn jas hing in rafels en de blik die hij Joost toewierp was wazig en ongericht.

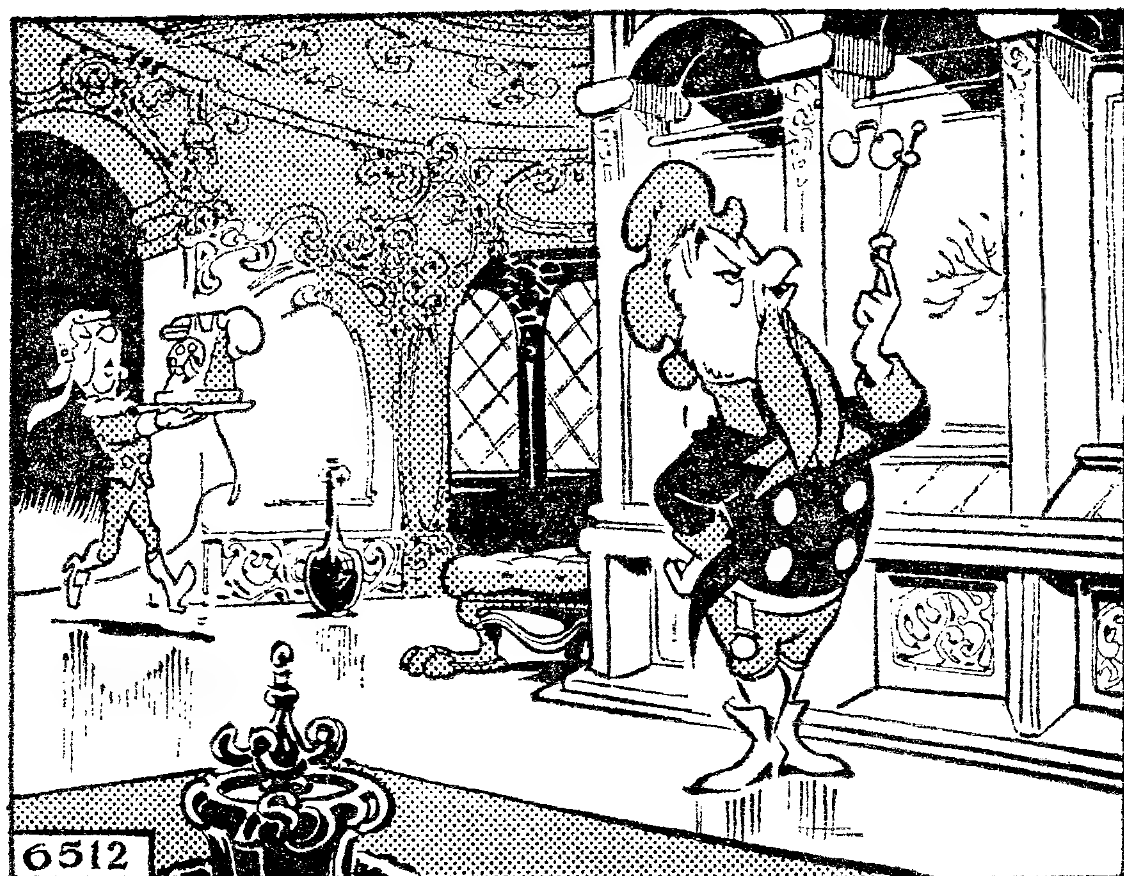
„W-wie breekt daar mijn huis binnen?", vroeg hij klagend. „D-dat gaat zo maar niet. Daar houdt een heer van mijn stand niet van!"

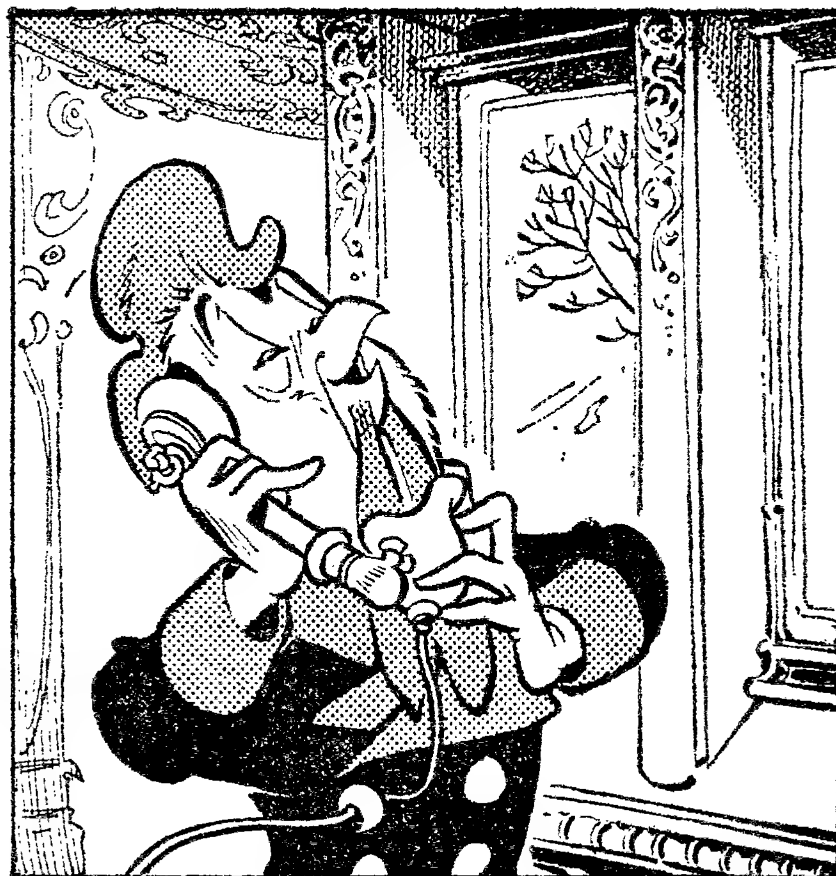
De bediende nam hijgend een houding aan en lichtte de hoed.

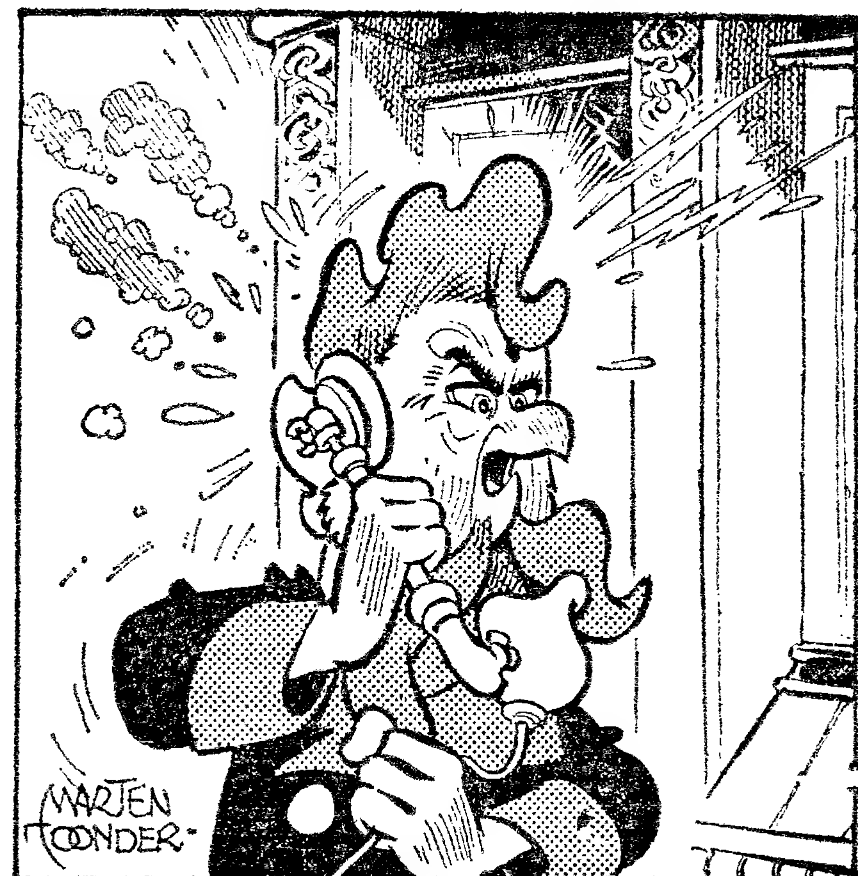
„Mijn naam is Joost", sprak hij. „Mag ik zo vrij zijn de uwe te vragen? U moet mij verschonen, maar ik verkeer in twijfels. Bent u heer Elias of bent u heer Olivier?"

Deze eenvoudige vraag bracht de aangesprokene in verwarring, dat was duidelijk.

„Mijn naam?", hoorde men hem mompelen. „Elias? Wat zei mijn goede vader toch altijd tegen me? Zei hij Elias? Of zei hij Ollie?"

De markies de Cantecler stond voor een venster van zijn buitenhuis in de verregende tuin te staren.

„De bomen druilen in de morgenstond”, prevelde hij. „Zij heffen hun ontblote takken als ragfijn kantwerk naar het sombere zwerk terwijl het hemelwater als tranen langs hun twijgen lekt.”

Dit was een mooie gedachte en hij voelde een gedicht naar boven komen. Doch dit werd ruw verdrongen door een huisknecht, die met een telefoontoestel nadersnelde.

„Er is een zekere heer Bommel aan de lijn”, sprak deze. „Het is dringend, zegt hij.”

Een ogenblik keek de edelman verstoord, doch toen plooide een glimlach zijn trekken.

„Eh bien”, zei hij. „Ik wist het wel. Deze platte figuur heeft dus toch zijn belang gezien.”

Hij nam de hoorn en legde die met een verfijnd gebaar aan de wang.

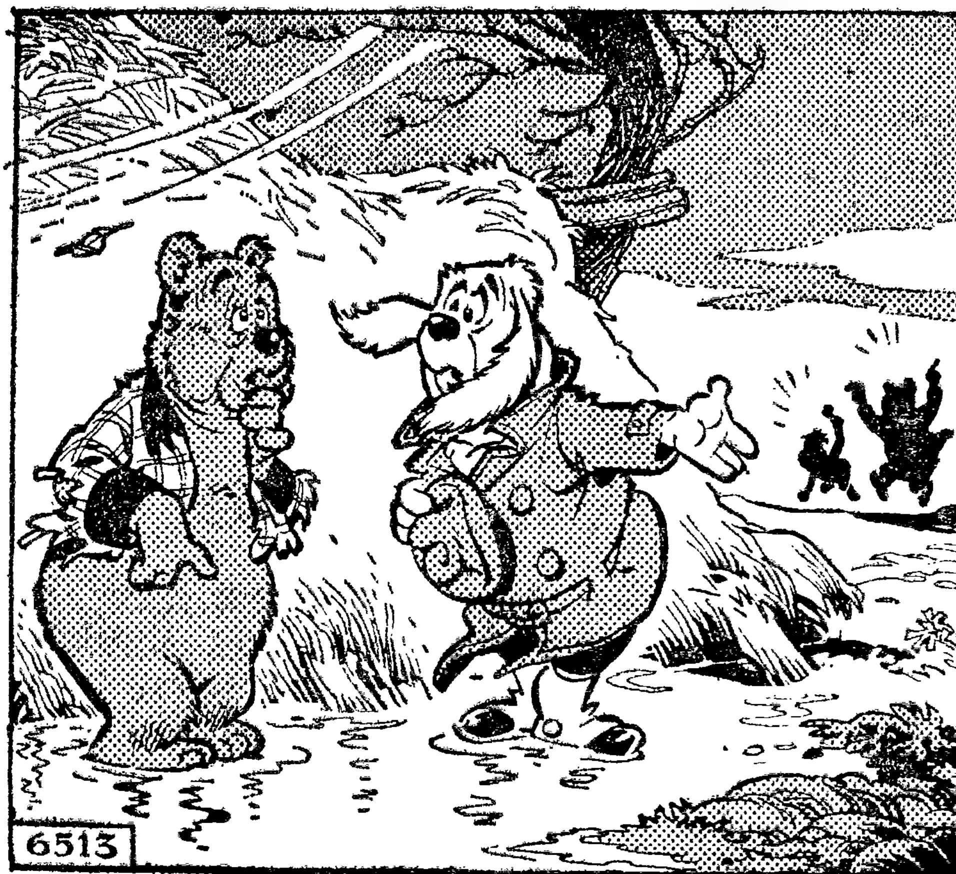
„Welnu?” vroeg hij koel.

„Heb je nog zin om de bouwval te kopen?” riep de stem van heer Bommel uit het apparaat. „Dat kan nu. Het oplappen van de zaak heeft me een slordige duit gekost; maar voor zo’n kale donder als jij laat ik het bedragje zakken tot een miljoen. Wat zeg je? Ik heb haast!”

De markies verstijfde en zijn nobele trekken verwrongen zich op akelige wijze.

„Dit gaat te ver!” kraste hij in de hoorn. „Zo spreekt men geen Cantecler de Barneveldt aan! Wat let me... Parbleu! Ik zal.... Nom d’un cochon!!”

„Goed”, hernam heer Ollie. „Dat is dan afgesproken. Maar ik sta er op, dat je onmiddellijk betaalt. Boter bij de vis; vanmorgen nog.”

Terwijl Bommelstein dus op haastige wijze van de hand werd gedaan stond de bediende Joost nog steeds op de winderige heide te praten met de zo onverwachts opgedoken dubbelganger van heer Bommel

„Jij bent dus Joost, als je begrijpt wie ik bedoel", sprak deze peinzend. „De vraag is nu: ben ik Elias?"

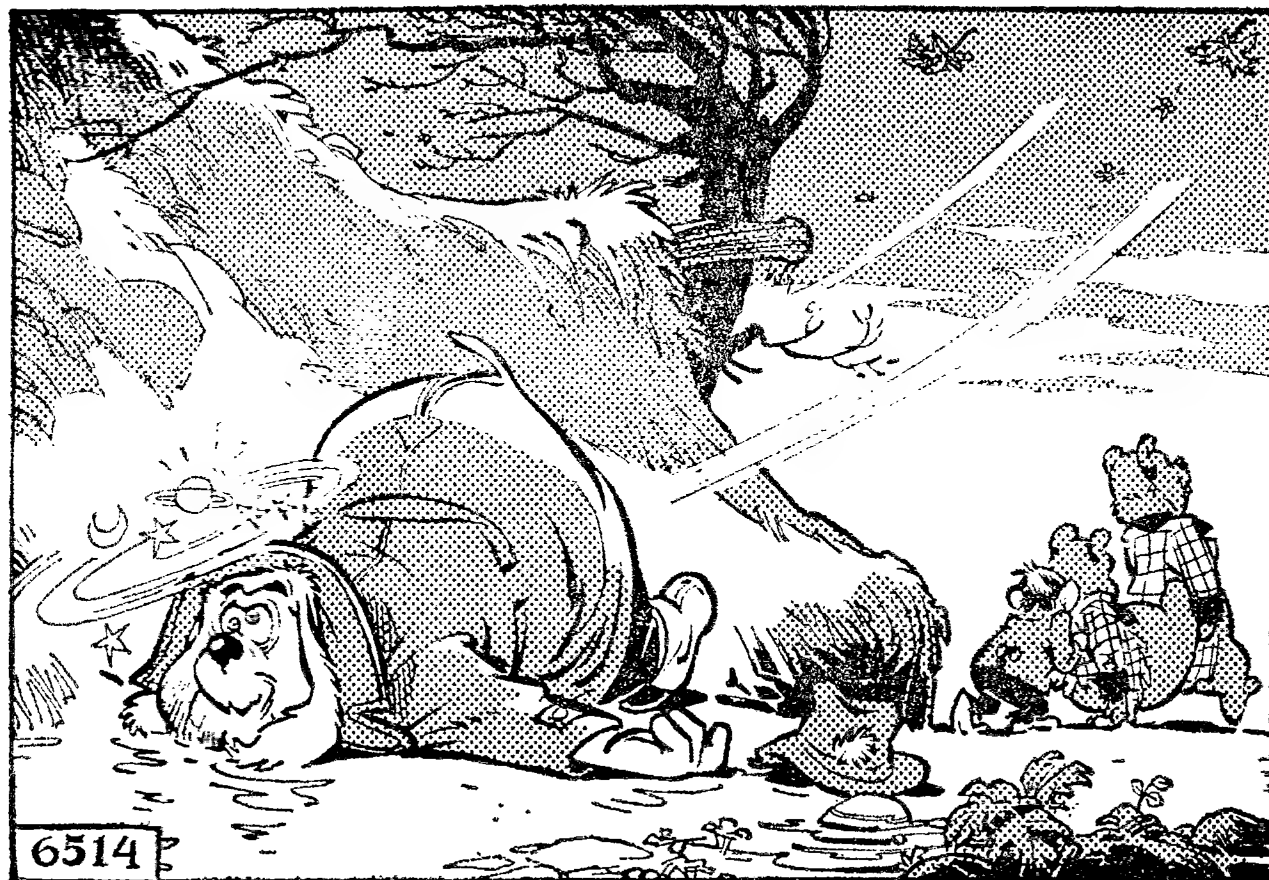
„Waarschijnlijk wel", zei de trouwe knecht. „Heer Olivier woont daarginds. Ik heb al geruime tijd navraag naar u laten doen, want er is iets zeer betreurenswaardig met uw neef gebeurd. Hij heeft het geheugen verloren, wanneer u mij toestaat."

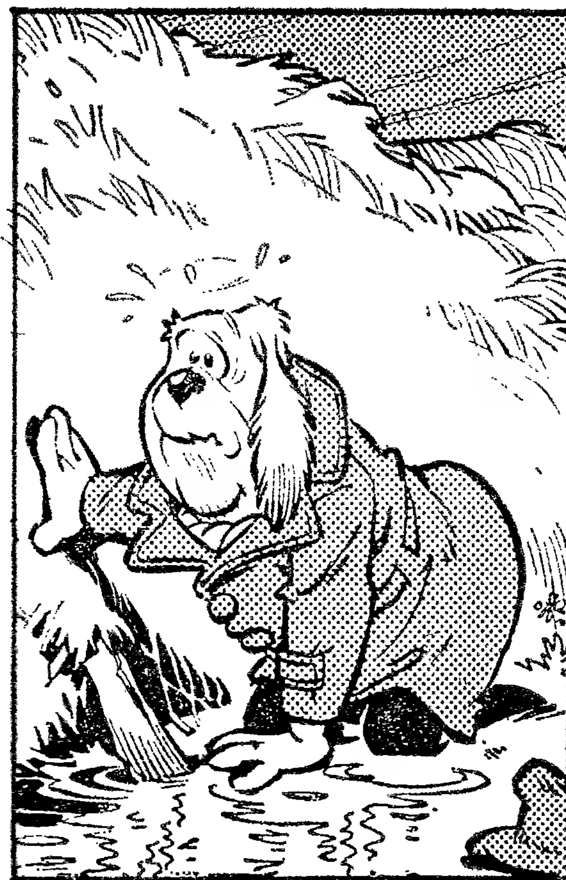
„Dat is toevallig", mompelde de ander. „Het geheugen verloren, he? Dat heb ik, geloof ik, ook. Waar kan ik het toch gelaten hebben? Maar eh..ik wete heel goed, dat jij Joost heet."

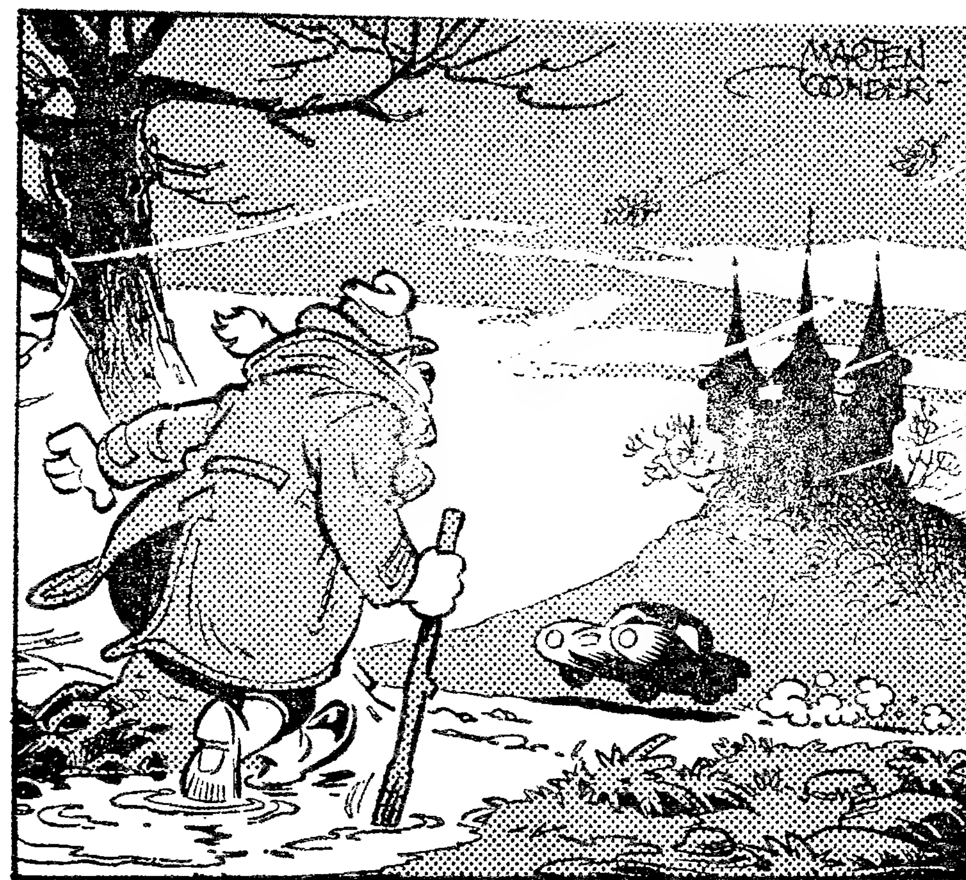
„Dat heb ik u net verteld", hernam de bediende. „Zo komen we niet verder. Kunt u zich niet herinneren, hoe u in deze schaapskooi kwam?"

„Hoe is die schurkachtige Rokus u op het spoor gekomen? Ach, laat ook maar, met uw welnemen. De kwestie is: gaat u er mee akkoord, dat uw neef Olivier naar een goed sanatorium gebracht wordt?"

Dit bleek een moeilijke vraag voor de aangesprokene te zijn. Hij zweeg geruime tijd, terwijl diepe denkrimpels over zijn voorhoofd speelden. Voordat hij echter een antwoord had kunnen geven, klonk er plotseling een geritsel in de natte heide. En voordat ze zich konden omkeren werden ze op de nek gesprongen door twee ruwe figuren. Het waren heer Bommel en de knecht Rokus, die oplettende lezertjes reeds hebben zien aankomen. Van een gevecht was nauwelijks sprake; er klonken enige gesmoorde kreten en daarop lagen de aangevallenen reeds wezenloos ter aarde.

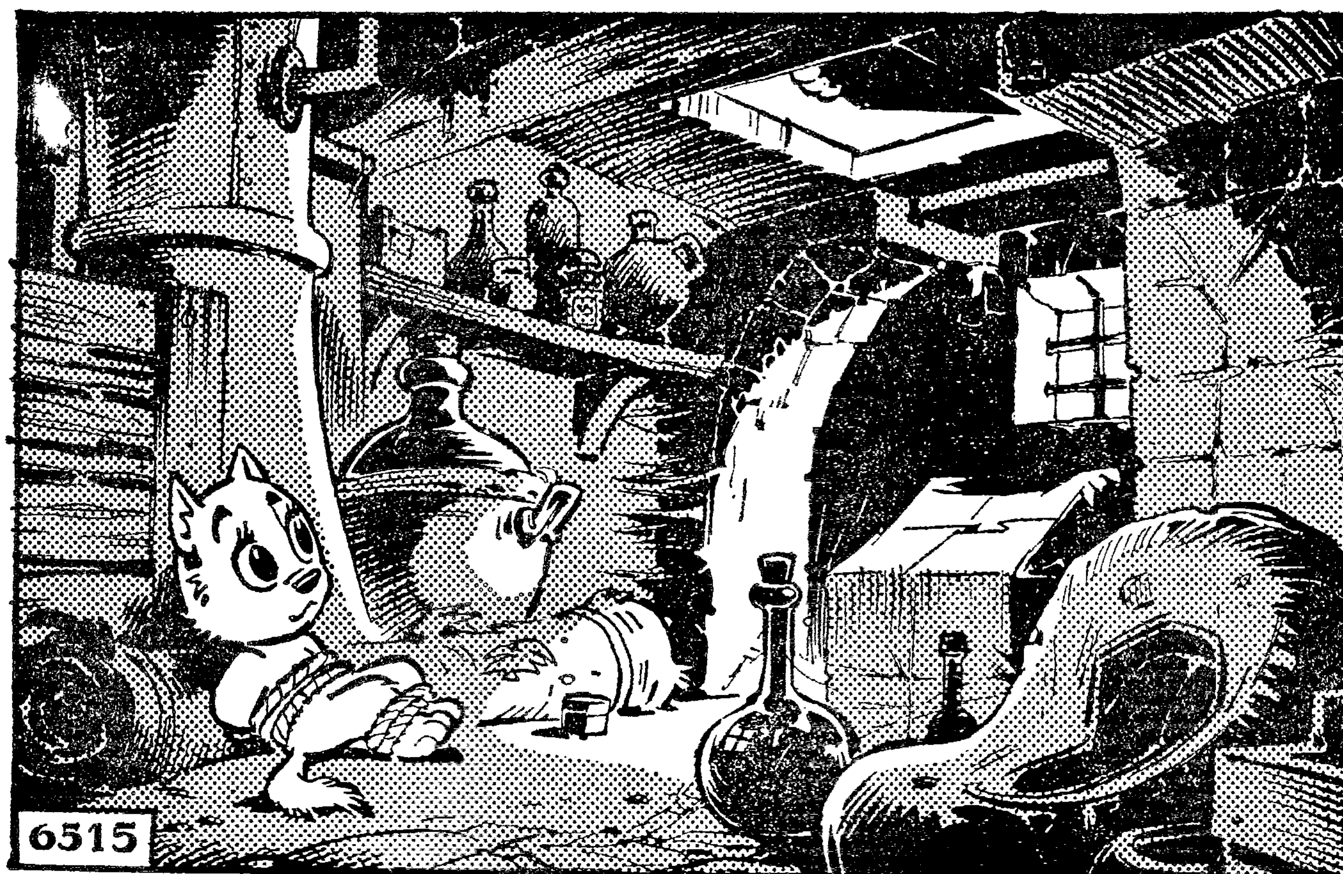
Joost kwam langzaam weer tot zichzelf. Zijn hoofd bonkte en sterren bewogen zich flonkerend om zijn schedel, zodat hij geen aandacht kon schenken aan de aftocht van zijn overvallers. Pas langzamerhand werd hij zich bewust van de kille wind, die hem vochtig om de romp blies en toen richtte hij zich moeizaam op.

„W-wattisser gebeurd, mettuwwelnemen?", vroeg hij met bevende mond. Er kwam echter geen antwoord. De storm gierde huilend om de oude schaapskooi en de grauwe heide lag verlaten om hem heen, zodat het hem vreemd te moede werd.

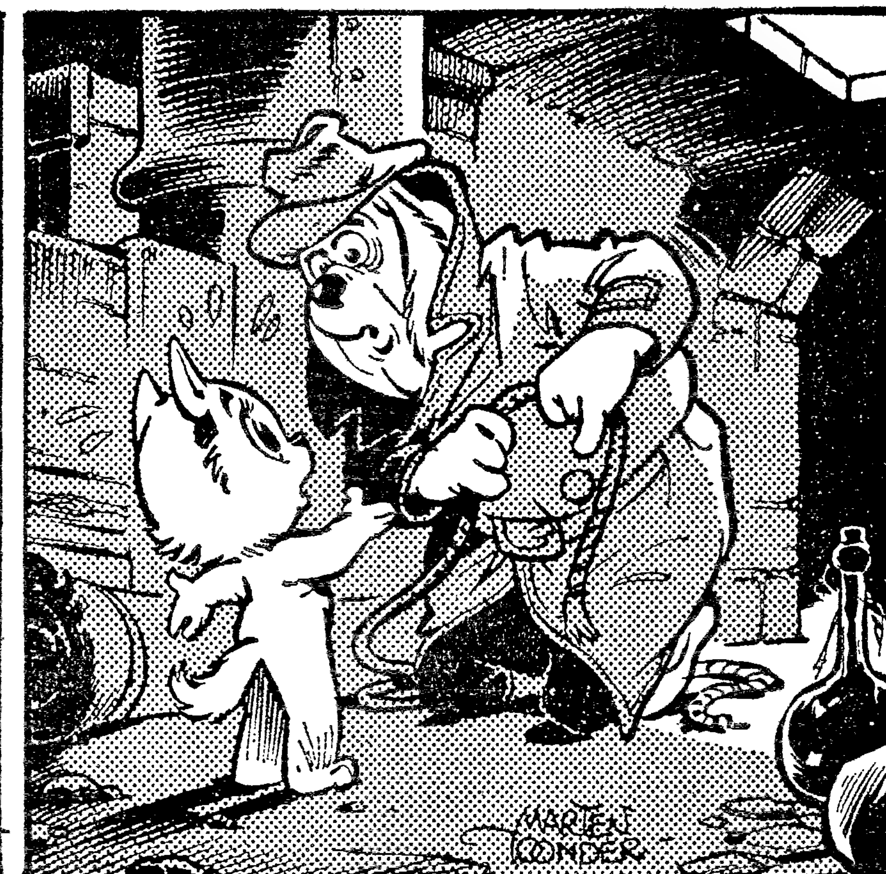
„Ik eh.. we werden aangevallen, geloof ik", stamelde hij moeilijk. „Maar door wie? En waar is heer Elias, als ik me zo mag uitdrukken? Ach, het is allemaal heel betreurenswaardig. Ik dacht toch werkelijk, dat we een beetje konden opschieten, nu ik die neef gevonden had. Wat staat me nu te doen? Was de jonge heer maar hier, misschien zou die raad kunnen schaffen.."

Zo tobbende zette hij de verregende hoed op het hoofd, nam een tak ter hand en begaf zich met pijnlijke tred op weg. Zonder er erg bij na te denken begaf hij zich in de richting van Bommelstein en het was maar goed, dat hij dat deed, want halverwege zag hij een auto naderen, die in snelle vaart naar Rommeldam reed.

„Die kwam van het slot", mompelde hij onthutst. „En wanneer ik me niet vergis zaten heer Olivier en die schurkachtige knecht Rokus er in! Dat zal dus wel de nieuwe wagen zijn, die onlangs gekocht is. Hm, nu is Bommelstein dus verlaten. Ik vraag me af of ik de vrijheid zal nemen om daar eens een blik in het rond te werpen."

Toen Tom Poes bijkwam lag hij gebonden in de kelder van Bommelstein tegen een oud tapijt aan. Erg prettig was het daar niet; het rook er naar schimmel, een akelige tocht sloeg door het raampje naar binnen en de tijd ging langzaam omdat er van slapen natuurlijk niet veel kwam.

Hij had echter heel wat te denken zodat hij zich pas echt begon te vervelen toen de nacht overging in een grauwe ochtend. Boven zijn hoofd klonk het geluid van sluipende voetstappen, het eerste teken van leven, dat hij in al die tijd gehoord had en hij besloot maar eens te roepen. Tot zijn verbazing had dat onmiddellijk gevolg.

Er werd een luik boven zijn hoofd geopend en het vertrouwde gelaat van Joost verscheen in het gat.

„De jonge heer", riep de knecht uit. „Ik dacht al: de buitendeur stond open en alles leek geheel verlaten. Maar dat kan toch niet, dacht ik."

„Maak me los!", riep Tom Poes ongeduldig. „Ik ben helemaal verstijfd en bovendien is er werk te doen!"

„Ach, u bent gekneveld, met uw welnemen!", zei Joost ontsteld. „Hier zijn schurken in het spel, dat is duidelijk! Ik heb neef Elias gevonden, hij lijkt verbazend veel op heer Olivier; alleen minder verzorgd. Maar we werden van achteren aangevallen door misdadigers die hem hebben ontvoerd. Wat is hier toch gaande?"

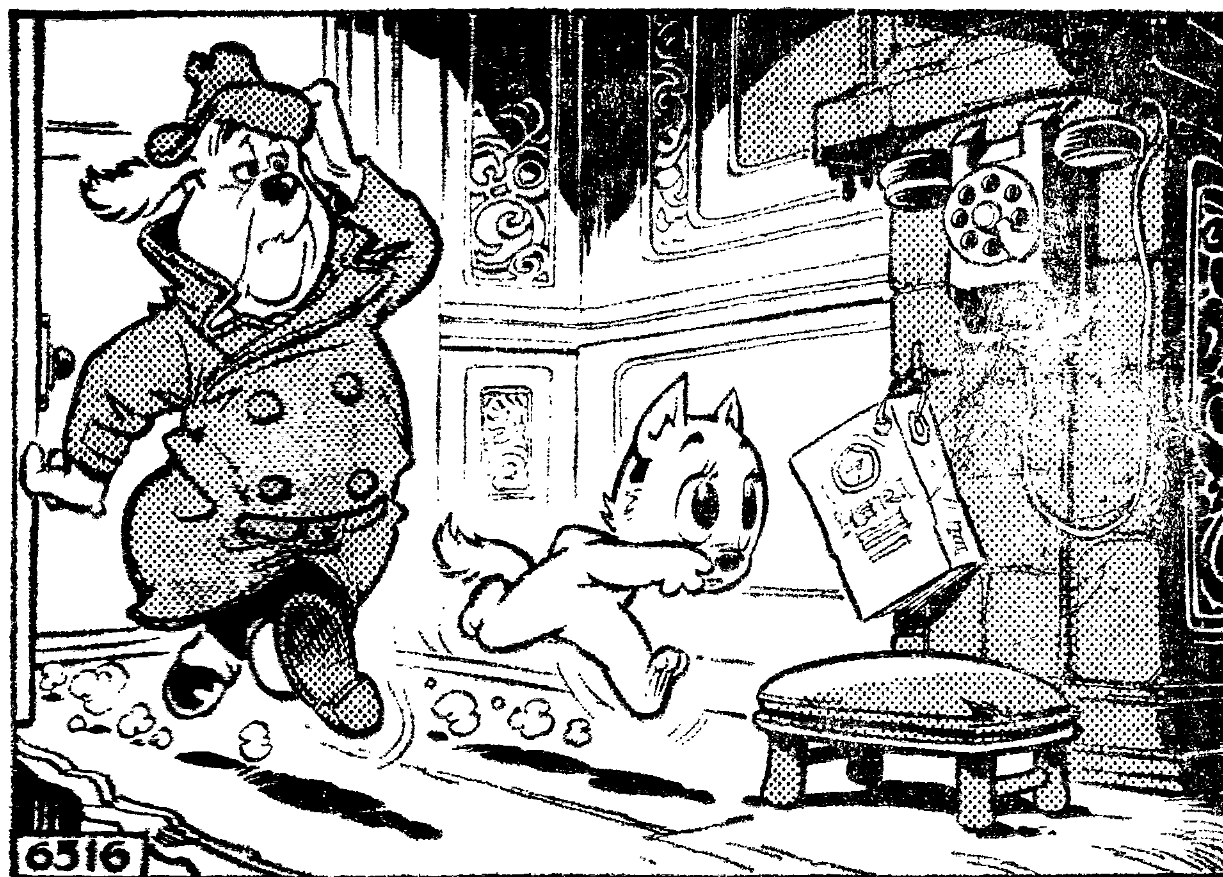
Zo sprekende liet hij zich snel naar beneden zakken en maakte de touwen los terwijl hij meewarig het hoofd schudde.

„Misschien kunt u me inlichten", hernam hij toen Tom Poes moeilijk overeind krabbelde. „Heeft de knecht Rokus soms de hand in het spel? Ik begrijp de samenhang niet goed, wanneer u mij toestaat."

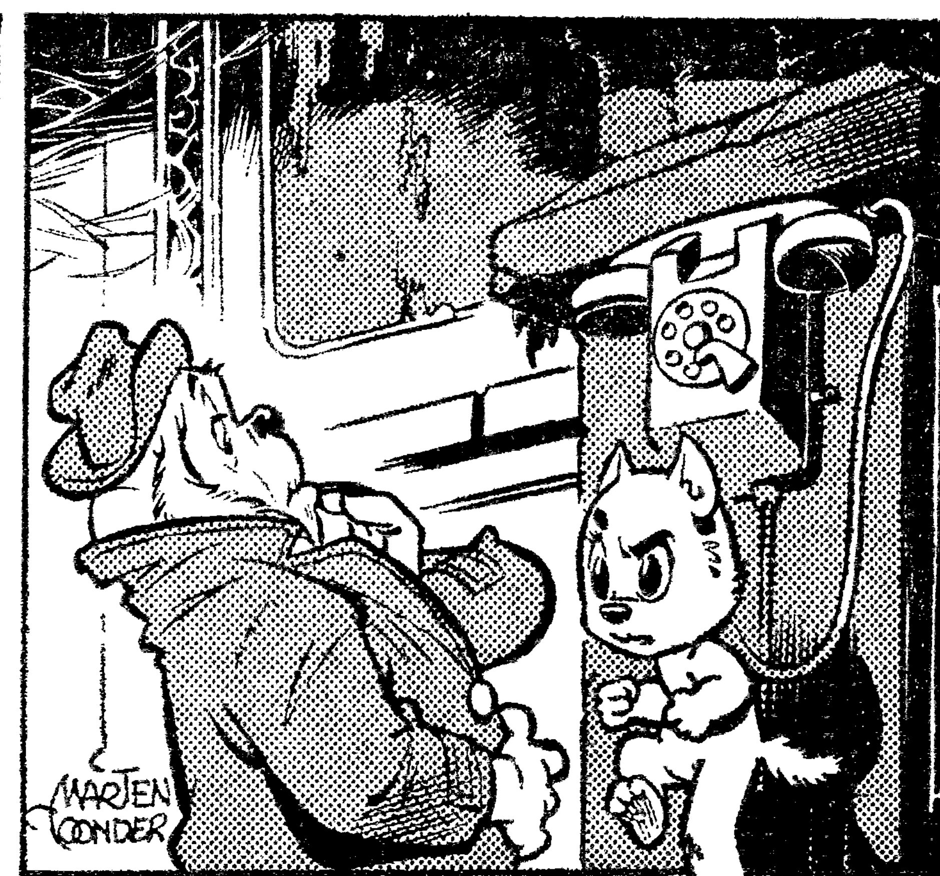
„Ik snap het wèl", zei Tom Poes. „Die neef Elias moet heer Bommel zijn, en heer Bommel is neef Elias en een schurk. Hij en Rokus hebben heer Ollie ontvoerd."

De trouwe bediende verbleekte.

„M-maar w-waarom?" vroeg hij. „En w-waarheen?"

„Ik heb een idee", zei Tom Poes terwijl hij snel naar boven klom. „Heer Ollie was heer Ollie niet. Hij was die neef Elias die zo op hem lijkt! En ik begrijp nu ook wat hij samen met die zogenaamde knecht Rokus van plan was. Wacht maar even, ik zal gauw genoeg weten of het waar is, wat ik denk!"

Met die woorden holde hij op de telefoon af en draaide het nummer van de Rommeldamse Bank, waar hij een kort gesprek mee voerde.

„Het is waar, hoor", zei hij terwijl hij de haak weer neerlegde. „De kassier zegt, dat heer Ollie al zijn geld heeft opgenomen omdat hij het land uitgaat. En Bommelstein is ook verkocht; vanmorgen aan de markies de Cantecler!"

Het is te begrijpen, dat Joost vreselijk schrok.

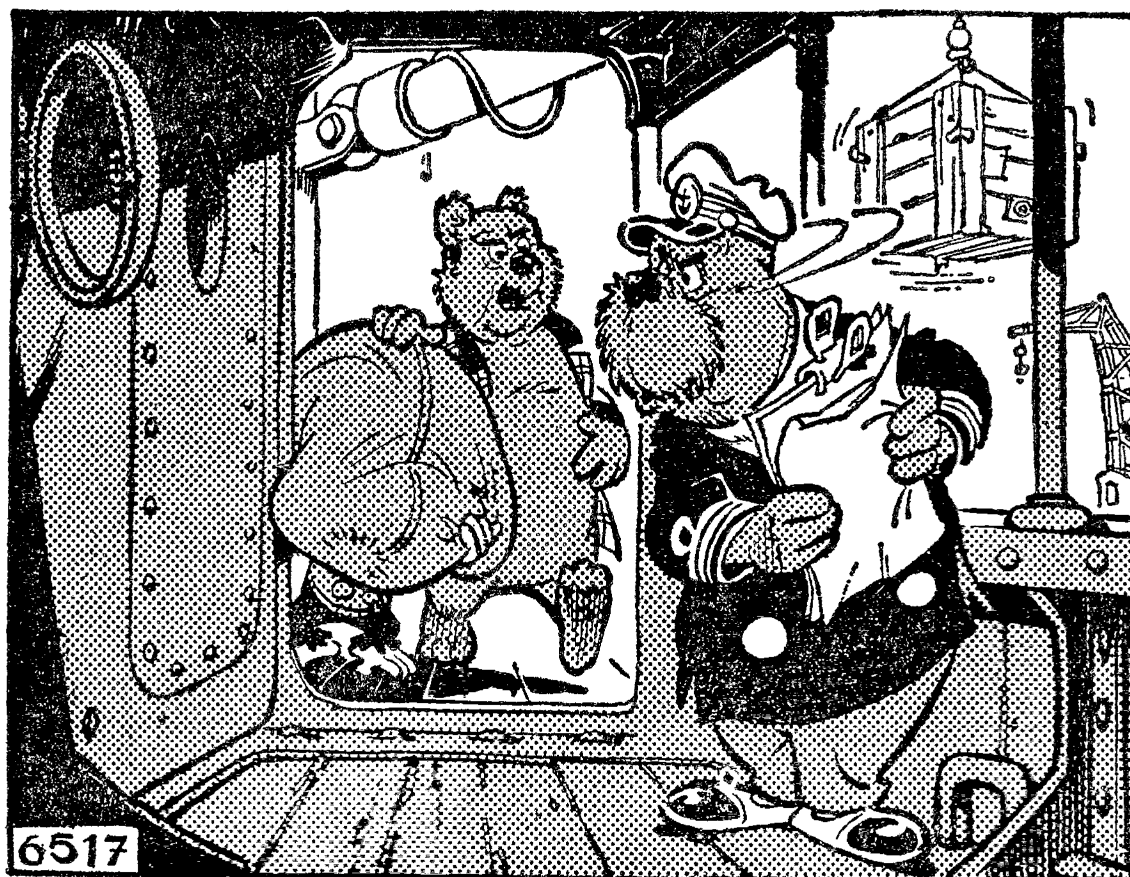
„W-wie had dat k-kunnen denken?", stamelde hij na een lange pauze.

„Ik", zei Tom Poes somber. „Ik heb gezien, dat neef Elias zat te oefenen op heer Ollies handtekening. En als ik niet zo'n sufferd was geweest zou ik meteen gemerkt hebben, dat heer Ollie heer Ollie niet was. Met of zonder geheugenverlies!!"

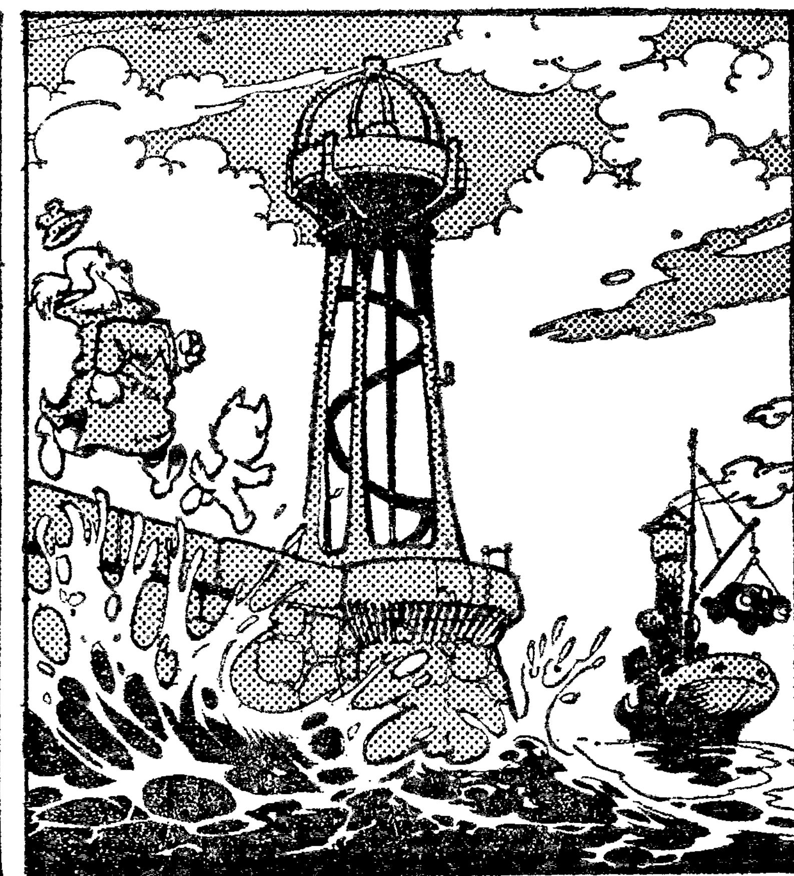
„Hoe vréselijk betreurenswaardig!", prevelde Joost met bleke lippen.

„Wat nu te doen, jonge heer? Waar is heer Olivier naar toe gebracht? De schurken hebben al zijn geld en nu zijn ze tot alles in staat, als ik me zo mag uitdrukken!"

„Ik weet waar ze zijn", zei Tom Poes. „Kapitein Wal Rus heeft het ons verteld. Ze gaan met de Albatros mee, en die vertrekt vandaag."

Het goede schip Albatros lag op vertrek. De laatste kratten werden aan boord gehesen en de kapitein stond in zijn papieren te kijken toen hij werd gestoord door zijn passagiers die aan boord kwamen.

„Zo, ben je daar Broddels?", zei hij. „Ga maar naar de stuurman, die zal je je hut wel wijzen."

„Hoe laat vertrekt deze schuit?", vroeg de aangesprokene koel. „Ik heb haast. En ik wil een rustige kajuit hebben. Een beetje ruim, met het oog op mijn bagage."

De kapitein liet zijn papieren zakken en wierp een bewolkende blik op de zware plunjezak, die de knecht Rokus met zich voerde.

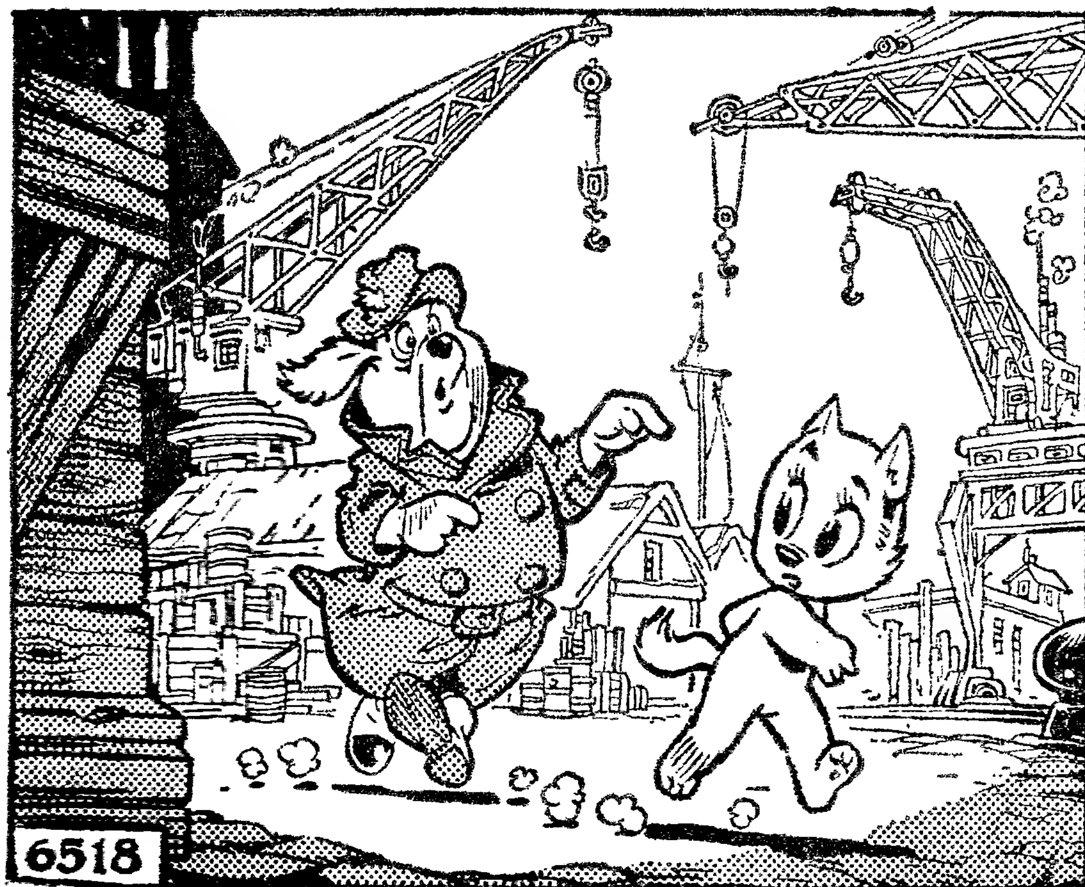
„Ik heb niks met jouw overgehaalde bagage te maken", verklaarde hij. „Wat zit er in die zak? Je verschoning soms?"

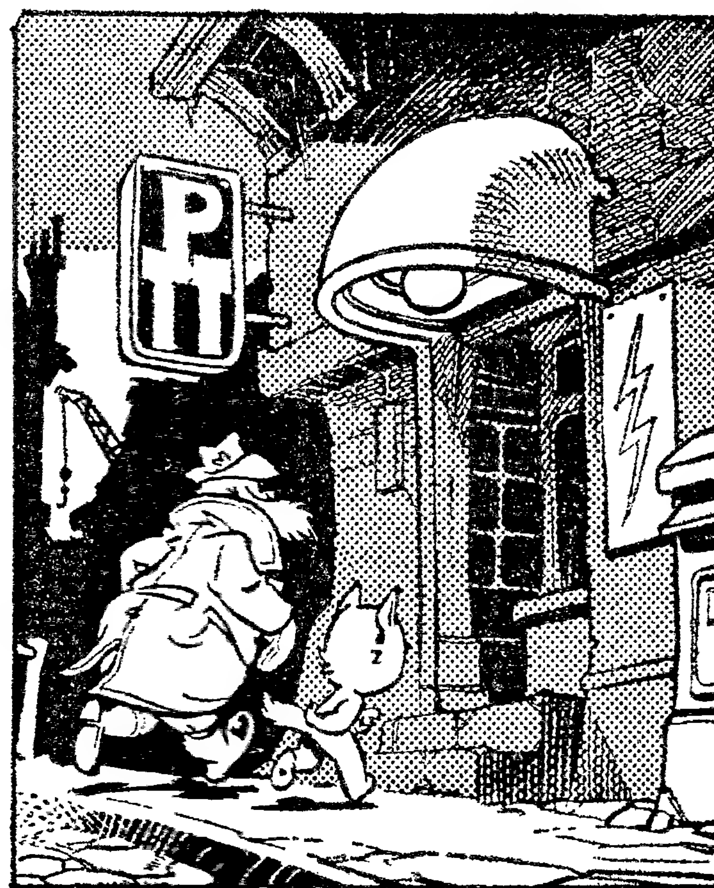
„Dat gaat je niets aan", zei de passagier driftig. „Ik heb mijn passage betaald en ik mag meenemen wat ik wil."

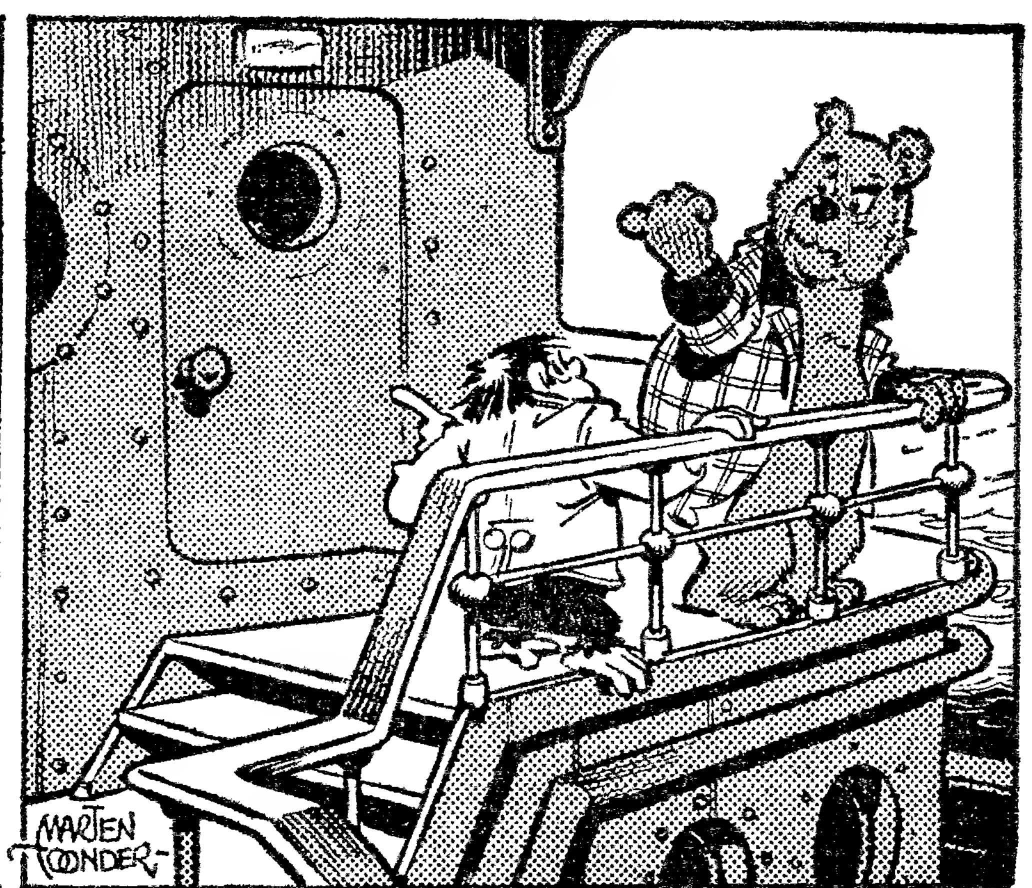
„Hoor eens", hernam de gezagvoerder ontstemd, „dit is een eerlijk schip en je hebt betaald, daarom zal ik je vervoeren. Maar van je babbels ben ik niet gediend. Hobbels! Zo praat je niet tegen een oude vriend. Heb je soms nog meer bagage? Dan moet je extra opdokken."

„Ik heb nog een auto", zei de ander, iets vriendelijker. „Die moet in ieder geval mee; het is de kostbaarste wagen in de hele wereld. En de betaling komt in orde."

De kapitein keerde zich met een ruk om en begaf zich naar de brug om alles voor het vertrek in gereedheid te brengen. De auto werd aan boord gehesen, de kabels werden losgegooid en het schip voer langzaam de haven uit. En juist toen Tom Poes en Joost de kade opdraafden koerste het op volle kracht zeewaarts.

Joost en Tom Poes keken verslagen de Albatros na, die op volle kracht zeewaarts stoomde.

„Wat nu te doen?", vroeg de bediende met betraande ogen. „We zijn te laat!"

„Ja", zei Tom Poes, „we zijn te laat." Hij keerde zich met een ruk om en liep snel terug naar de stad, terwijl Joost hem niet begrijpend volgde.

„W-waar gaat u naar toe?", vroeg hij. „Ik heb niet genoeg geld om een vliegtuig of een snelboot te huren, met uw welnemen.."

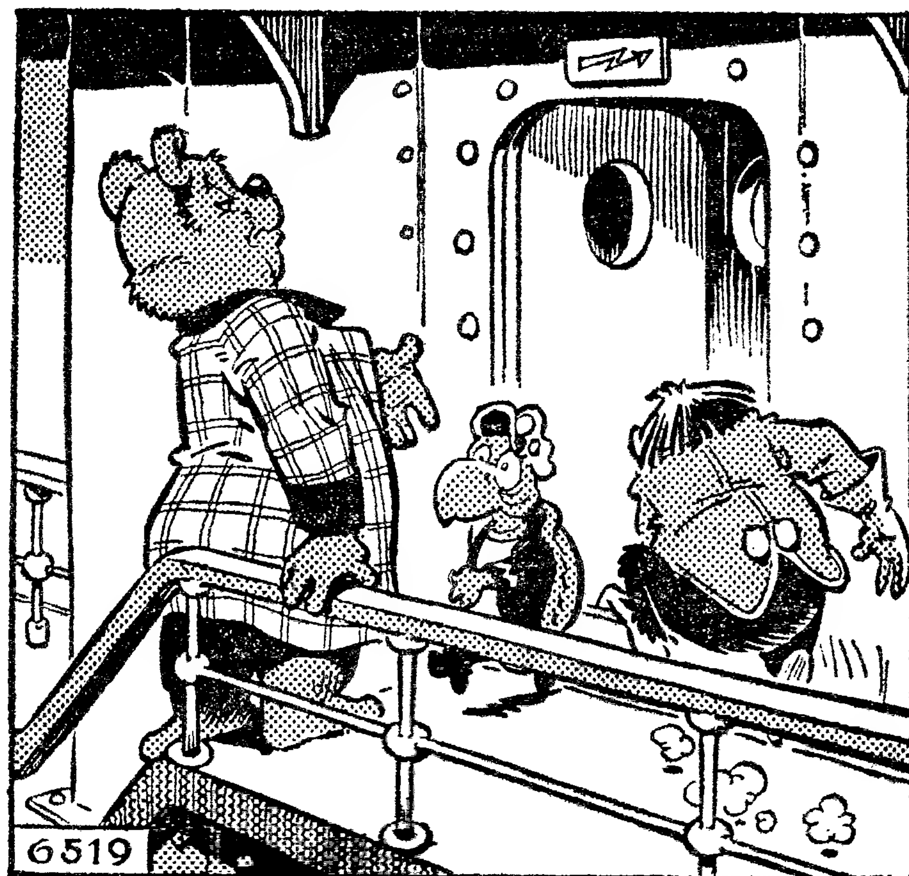
„Ik ook niet", zei Tom Poes. „Maar we kunnen wel een telegram aan kapitein Wal Rus zenden. Die is mans genoeg om met neef Elias af te rekenen en heer Ollie te redden."

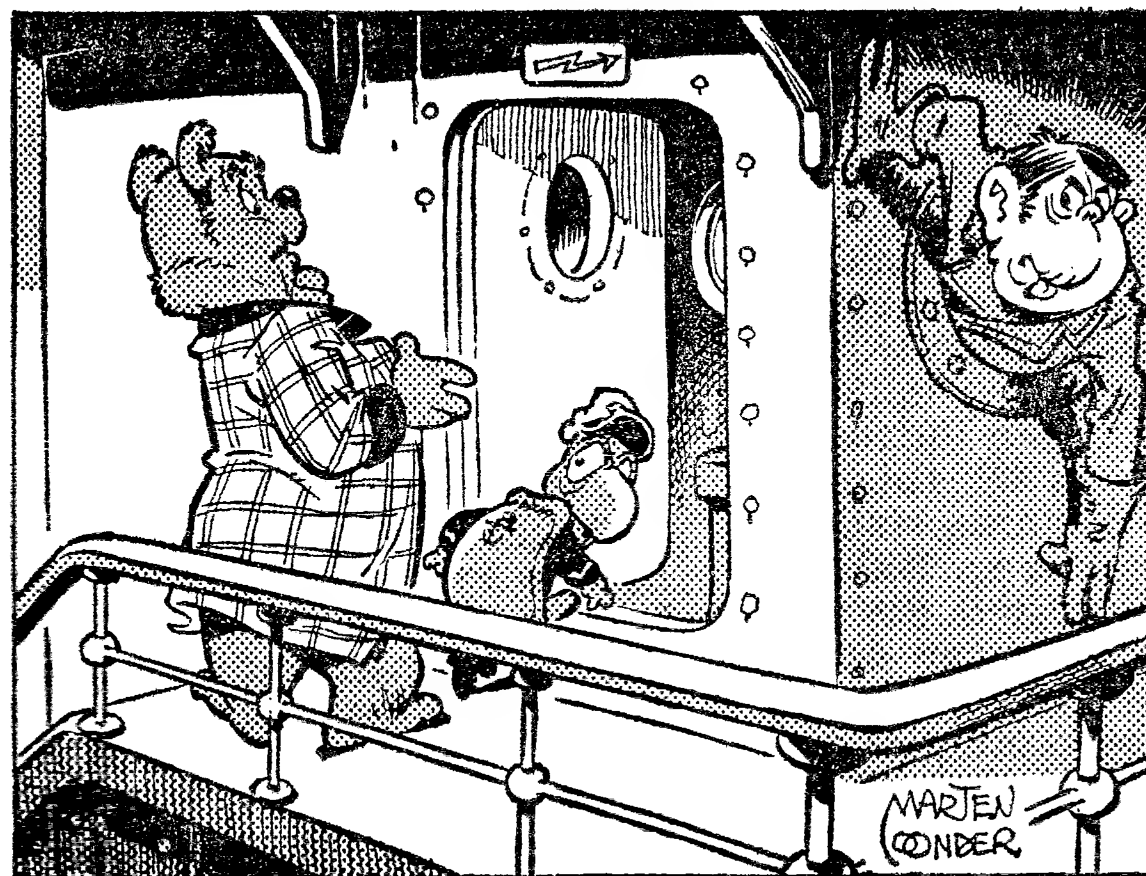
Dat was een goed plan, en even later kon men hen het telegraafkantoor zien binnentreden dat daar aan de haven stond. Maar jammer genoeg had neef Elias hetzelfde idee gekregen.

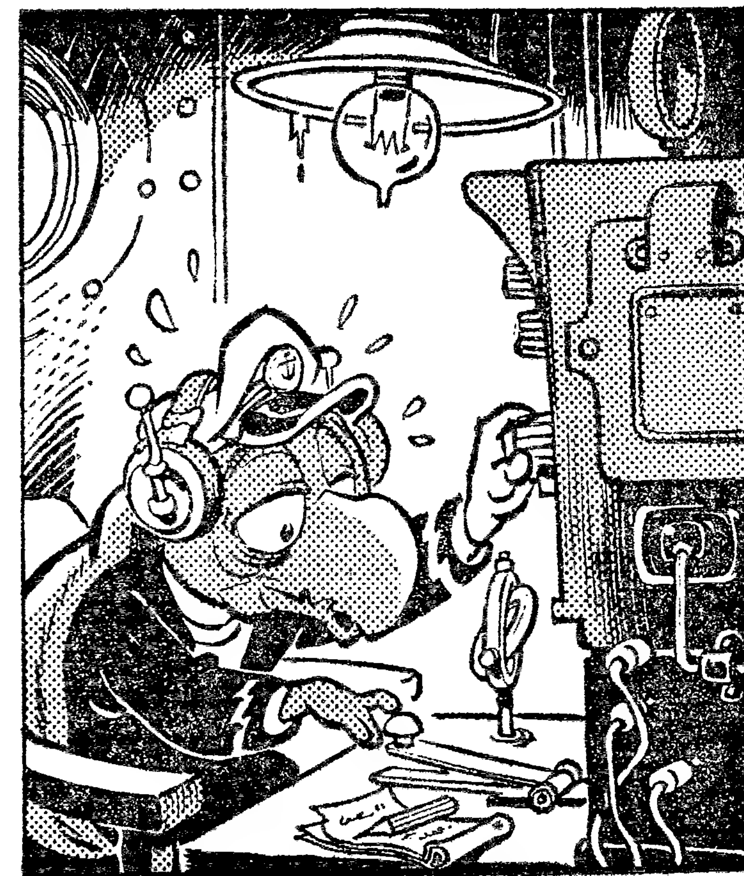
„Voorlopig is er nog maar één gevaar", zei hij, een steelse blik op de hut van de marconist werpend. „Dat is, dat er iemand een radio-telegram gaat sturen, Rokus!"

„Ja", zei de knecht somber. „We hadden die Tom Poes uit de weg moeten ruimen; dat ventje deugt niet!"

‚Onzin", zei zijn metgezel. „Deze zaak moet mooi worden afgewerkt, zonder sporen na te laten. Ik weet iets beters. Jij gaat stiekem die hut binnen terwijl ik de telegrafist aan de praat houd."

Neef Elias klopte op de hut en trok een aangename glimlach toen de deur open ging.

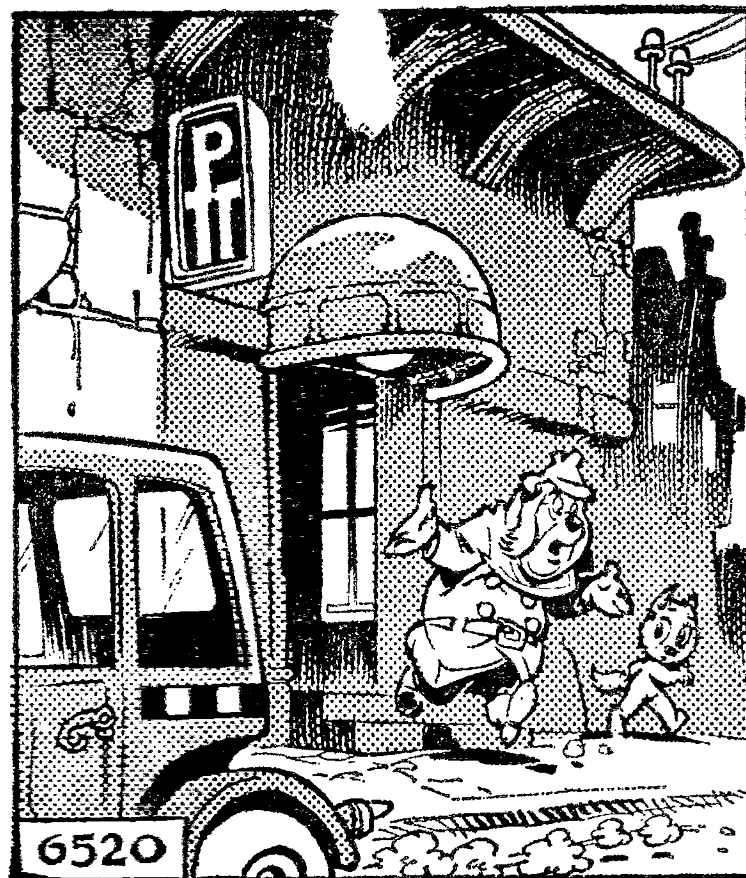
„Goedemiddag", sprak hij tot de telegrafist, die naar buiten trad. „Mijn naam is Bommel en ik ben passagier op dit schip. Begrijp ik goed, dat u hier de telegrammen verzend?"

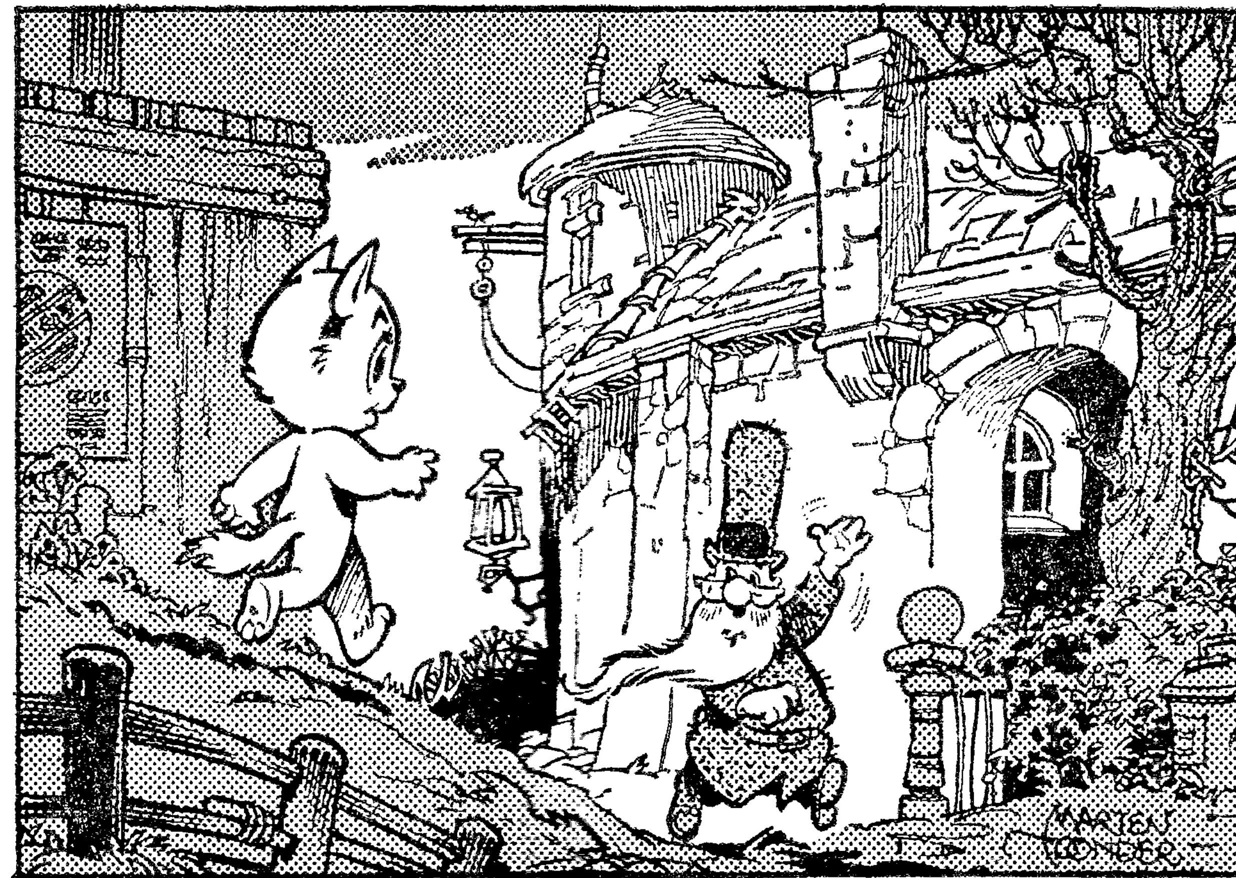
„Ja, ja, dat wel", gaf de aangesprokene tot. ‚Het is een ouderwetse apparatuur maar hij doet het nog best. Hoezo? We zijn net onderweg en ik ben bezig met de weerberichten..."

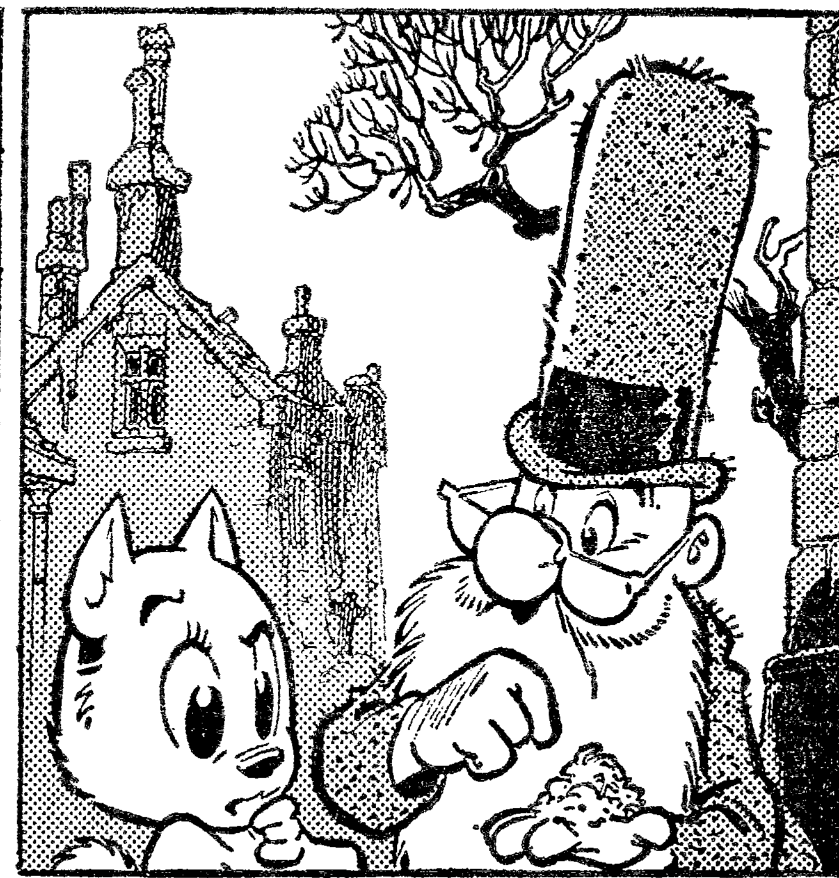
‚Die kunnen wachten", zei de passagier. , ‚Ik heb een dringende boodschap voor eh.. voor mijn oude tante. Seint u haar maar eh.. nu ja.. Seint u maar, dat ik veilig vertrokken ben en dat we ons nu op volle zee bevinden zonder een spoortje zeeziekte of zo. Ze is altijd zo bezorgd, ziet u? Kan niet slapen wanneer ze niet zeker weet, dat haar neef gezond en wel is. U kent dat wel.."

Op deze wijze praatte hij nog een poosje door, totdat hij gestommel in de hut hoorde. Het was de knecht Rokus, die zijn plicht daar gedaan had en die nu steels door de patrijspoort naar buiten klom. De marconist had niets in de gaten. Hij was wat traag van gehoor en bovendien was hij versuft door de woordenstroom die over hem heen gespoeld was.

„Landrot", prevelde hij zacht voor zich heen, terwijl hij naar binnen klom en zich gereed maakte om het telegram te verzenden. Maar tot zijn ontsteltenis bemerkte hij, dat er geen geluid meer uit zijn goede, oude toestel kwam. Het was geheel onklaar geraakt.

Tom Poes en Joost hadden in het telegraafkantoor gemerkt, dat er geen verbinding met de Albatros mogelijk was en ze stapten verslagen weer de straat op.

„De schurken hebben natuurlijk de radio onklaar gemaakt", zei Tom Poes.

„Nu kunnen we kapitein Walrus ook niet meer bereiken!"

„Het is alles héél betreurenswaardig", klaagde de trouwe knecht. „Ik voel, dat heer Olivier in groot gevaar verkeert. Als hij tenminste nog leeft, met uw welnemen. Het enige wat we kunnen doen is nogmaals naar de politie gaan om hulp te vragen."

„Doe dat maar", zei Tom Poes zonder veel vertrouwen. „Ze zullen je toch niet willen geloven. Er is immers geen enkel bewijs? Nee, ik ga een beetje nadenken; misschien schiet mij nog een list te binnen."

Ze namen afscheid van elkaar en Tom Poes liep mismoedig de stad uit, door de buitenwijk waar professor Prlwytzkofski zijn laboratorium had. Toevallig had de geleerde er die dag reeds vroeg genoeg van, zodat hij hem bij het afdalen van een heuvel ontmoette.

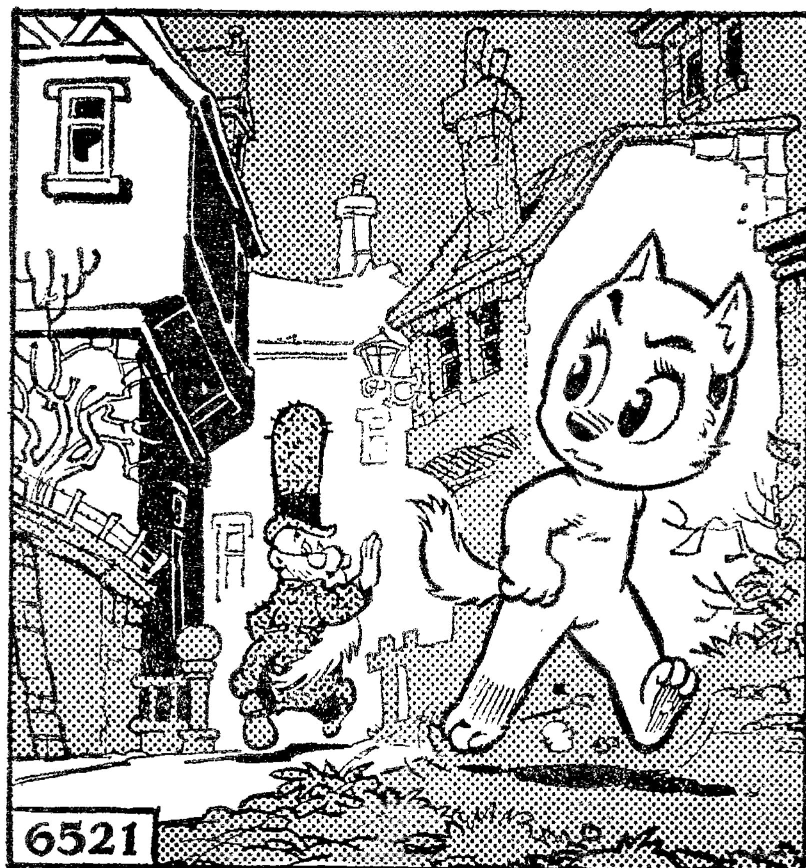
„Praw!", riep de hoogleraar vrolijk. „Een aangenamer namiddag nietwaar? Ja, ja, ik heb heden het anti-Prlwytzium gevonden. Gans wonderbaar!"

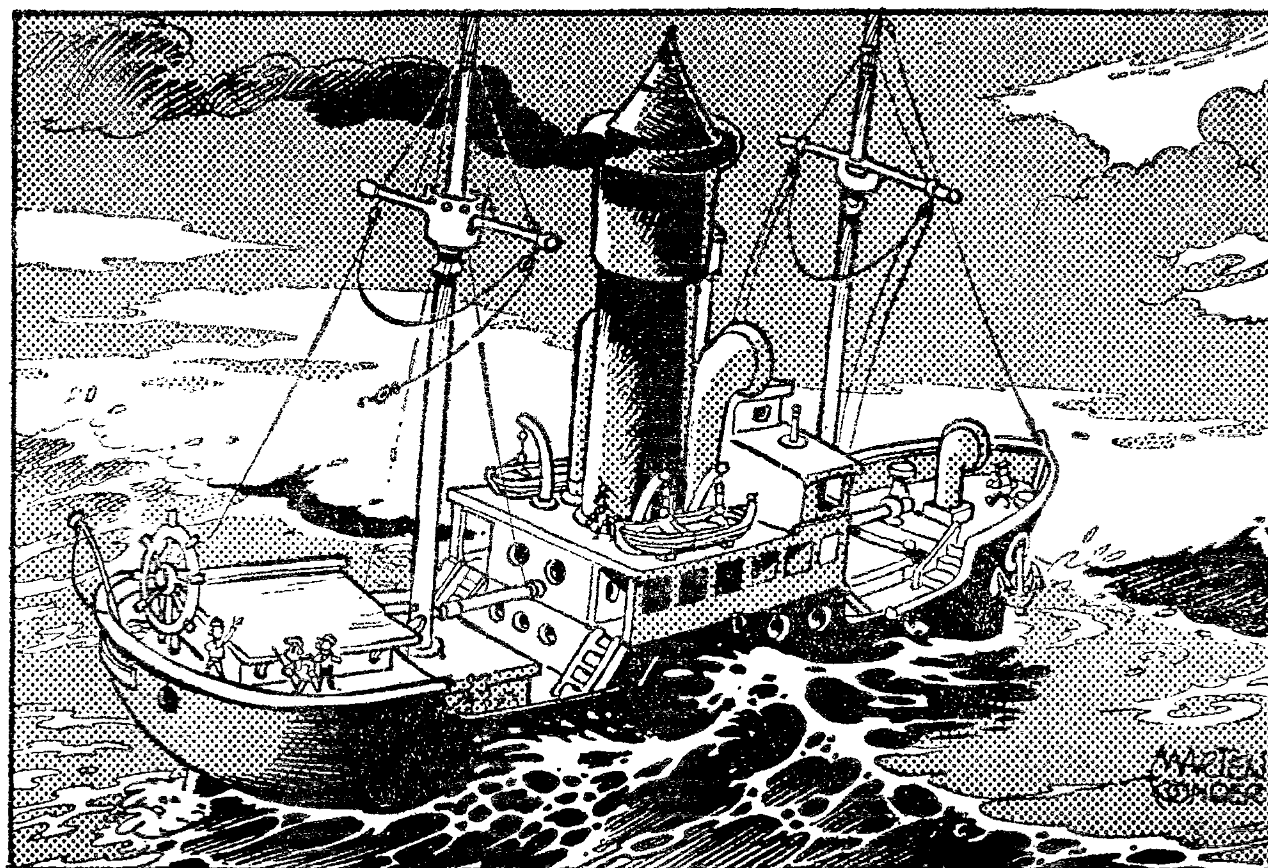
„Hm", zei Tom Poes afwezig.

„Ik wist wel, dat het uwe interese had", hernam de professor. Hij haalde een handvol wit poeder uit zijn zak en stak dat triomfantelijk naar voren.

„Dit is het", hernam hij. „Enige tijd heer spraakt u toch over ene geheugenstoornis bij der Boml? Welnu, die kan worden opgeheven door een gans kleines beetsje van deze wonderbare stof, die door der assistent Alexander Pieps gevonden werd, in der residu ener ypsilonremise!"

„Dat is leuk", zei Tom Poes. „Maar het is te laat."

Professor Prlwytzkofski stopte Tom Poes gul een paar korrels in de hand en nam afscheid.

„Een wonderbare stof!” riep hij terwijl hij wegstapte. „Zéér heilzaam voor der Boml met zijner hersenverlies. Daar zal hij ja van restaureren!”

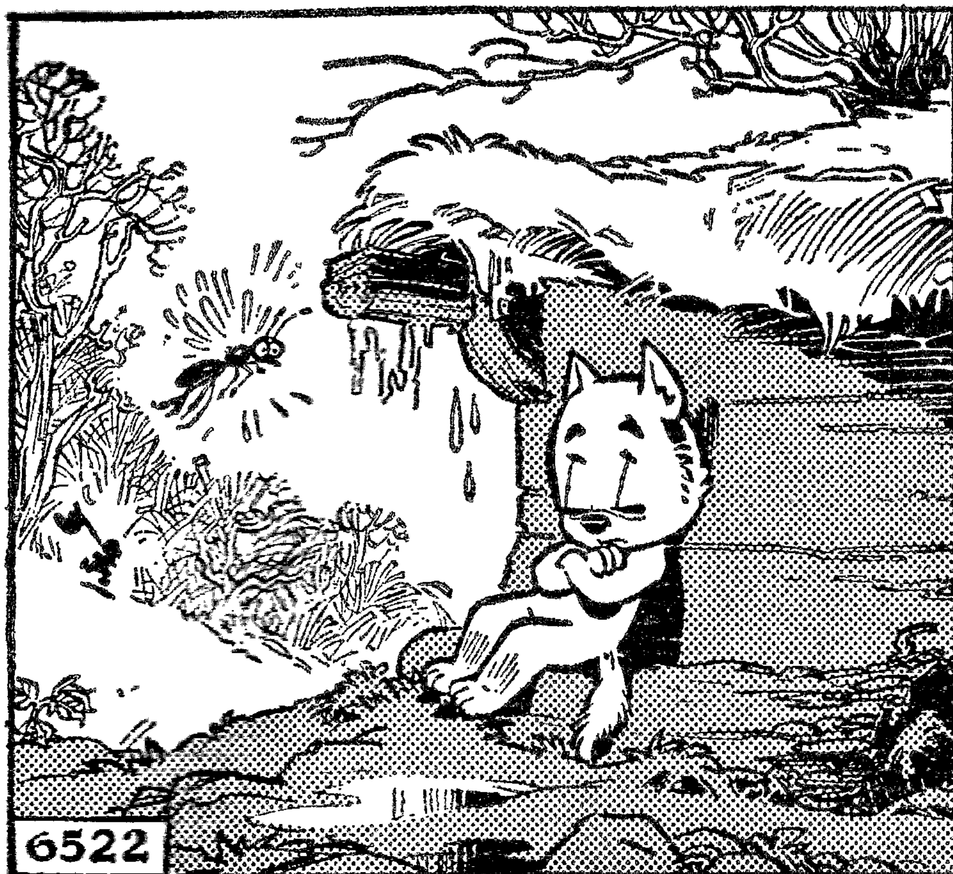
„Was het maar waar”, dacht Tom Poes, die somber verder liep. „Heer Ollie is te ver weg om er plezier van te hebben, en ik zie geen kans om hem te bereiken. Waarschijnlijk is alles trouwens al te laat; die schurken zullen hem zo gauw mogelijk laten verdwijnen; zonder dat ik er iets aan doen kan!”

Dat waren zwarte gedachten, die jammer genoeg maar al te juist waren. Het goede schip Albatros bevond zich op dat moment in volle zee, en ploegde rollend en stampend voort.

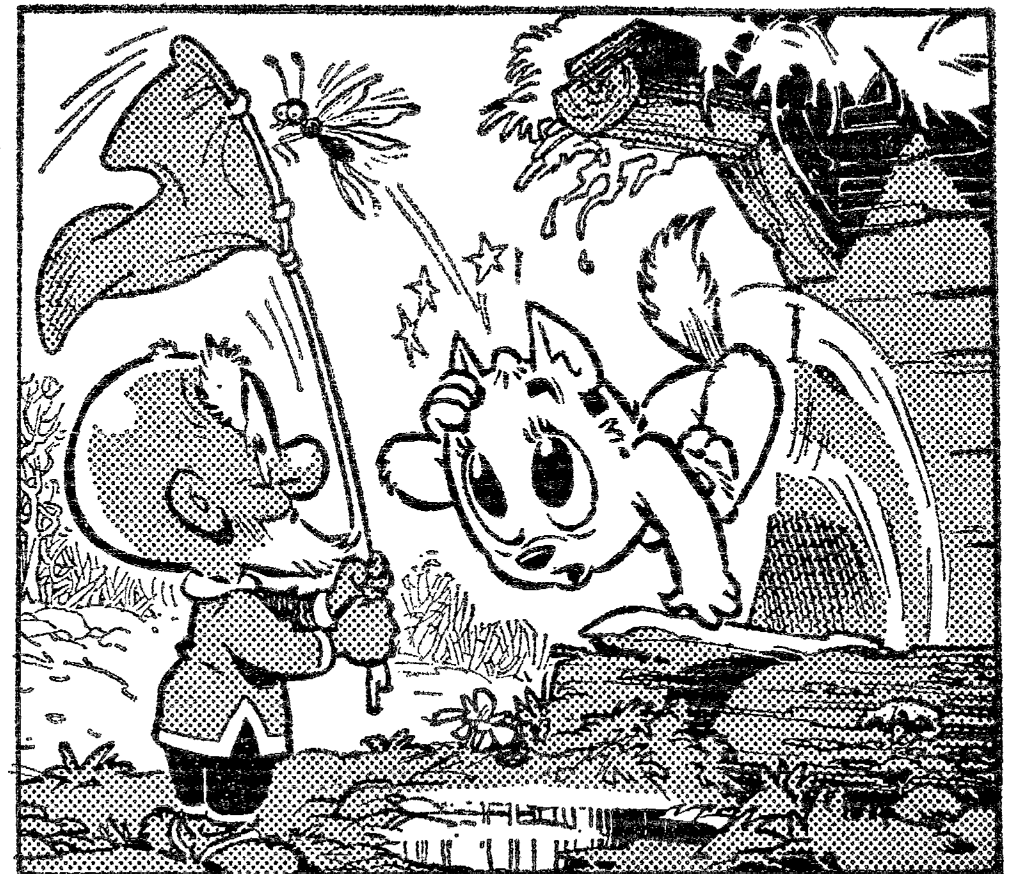
Een gure noordooster blies joelend door de touwen, witte schuimkoppen voor zich uit jagend. Er was dan ook bijna niemand aan dek, maar in de luwte van de midscheeps kon men neef Elias en de duistere bediende Rokus over de verschansing zien hangen.

„Wat gaan we nu doen met dat stuk familie van je?”, vroeg de laatste. „Hij ligt lekker te slapen, want ik heb hem een flinke portie van dat spul gegeven. Maar het liefste zou ik hem nu over boord zetten, dan zijn alle sporen weg. Een knappe vent die dan nog kan bewijzen dat jij Ollie niet bent.”

„Nog even wachten”, zei Elias koeltjes. „Het moet eerst donker wezen. want niemand mag hem zien. En bovendien mag er geen kans zijn, dat hij ooit ergens aanspoelt. Daar moeten we nog iets goeds op verzinnen.”

Tom Poes was, moe van het lopen en het denken, onder een afdakje buiten de stad gaan zitten. Daar had hij zichzelf een poosje verwenst om zijn eigen domheid, totdat hij uitgeput in slaap viel.

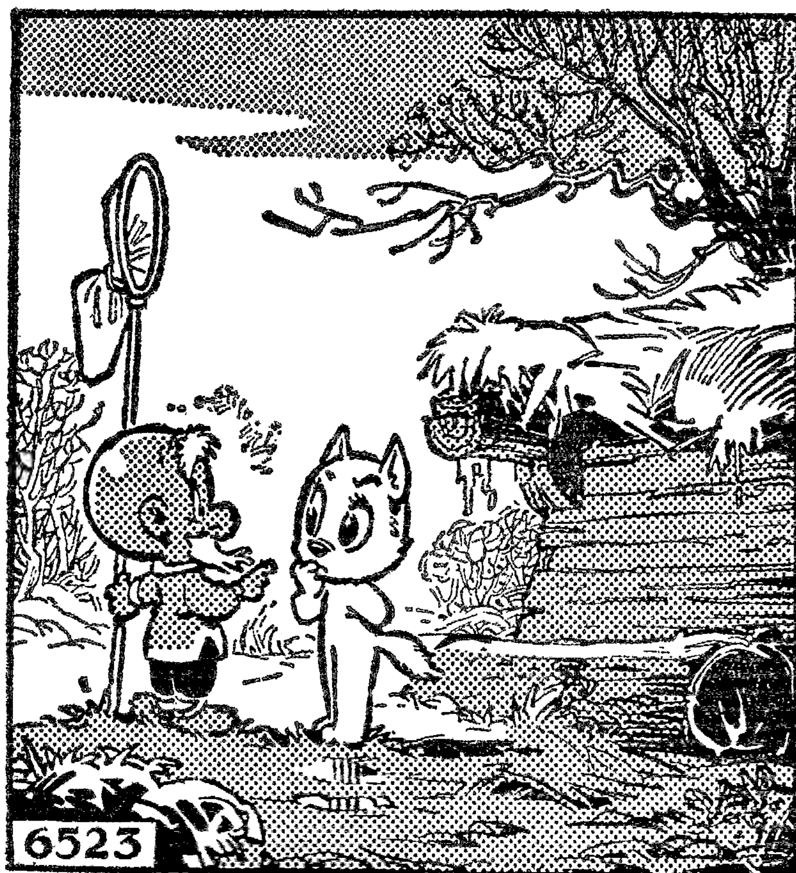
Het was stil in de buurt. De wind blies droefgeestig door de takken en de bomen van het bos zwiepten meewarig heen en weer. Het enige teken van leven was een groot insekt, dat zoemend boven het hoofd van de slaper rondcirkelde en ten slotte doelbewust neerdaalde om er een prik in te geven.

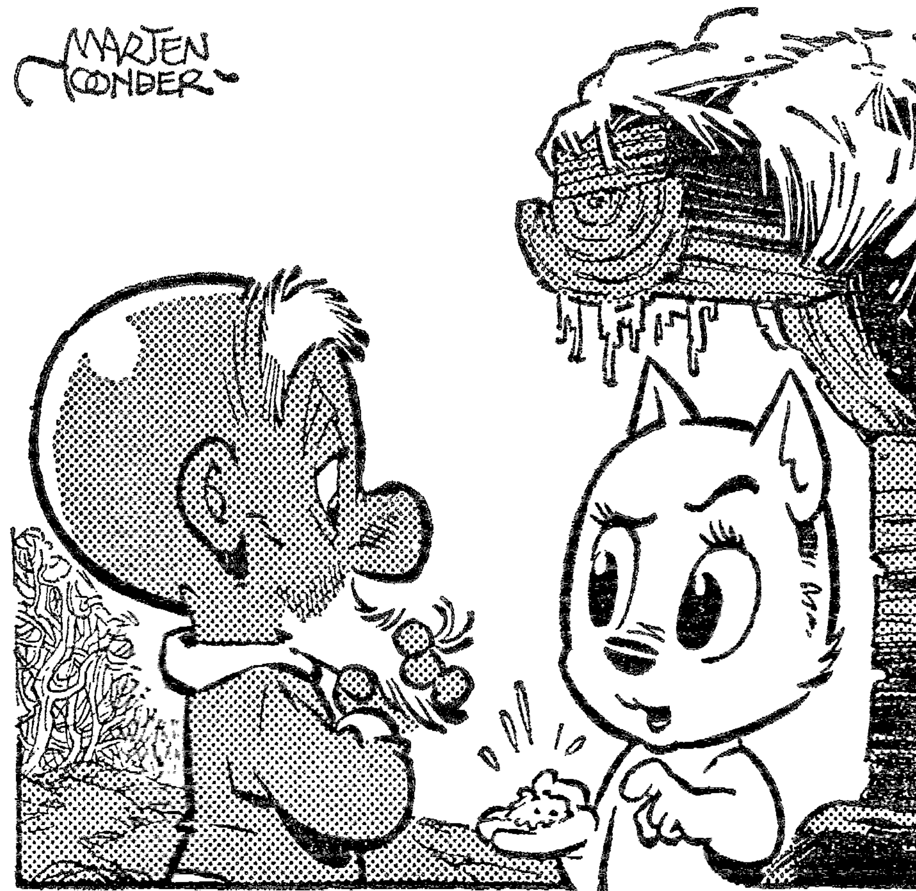
Dat was natuurlijk een vervelend gevoel en Tom Poes sprong dan ook wakkergeschrokken overeind terwijl hij zijn schedel wreef. „Geeft niet! Geeft niet!" riep een klein mannetje, dat uit het woud nader snelde. „Het is een wurrel."

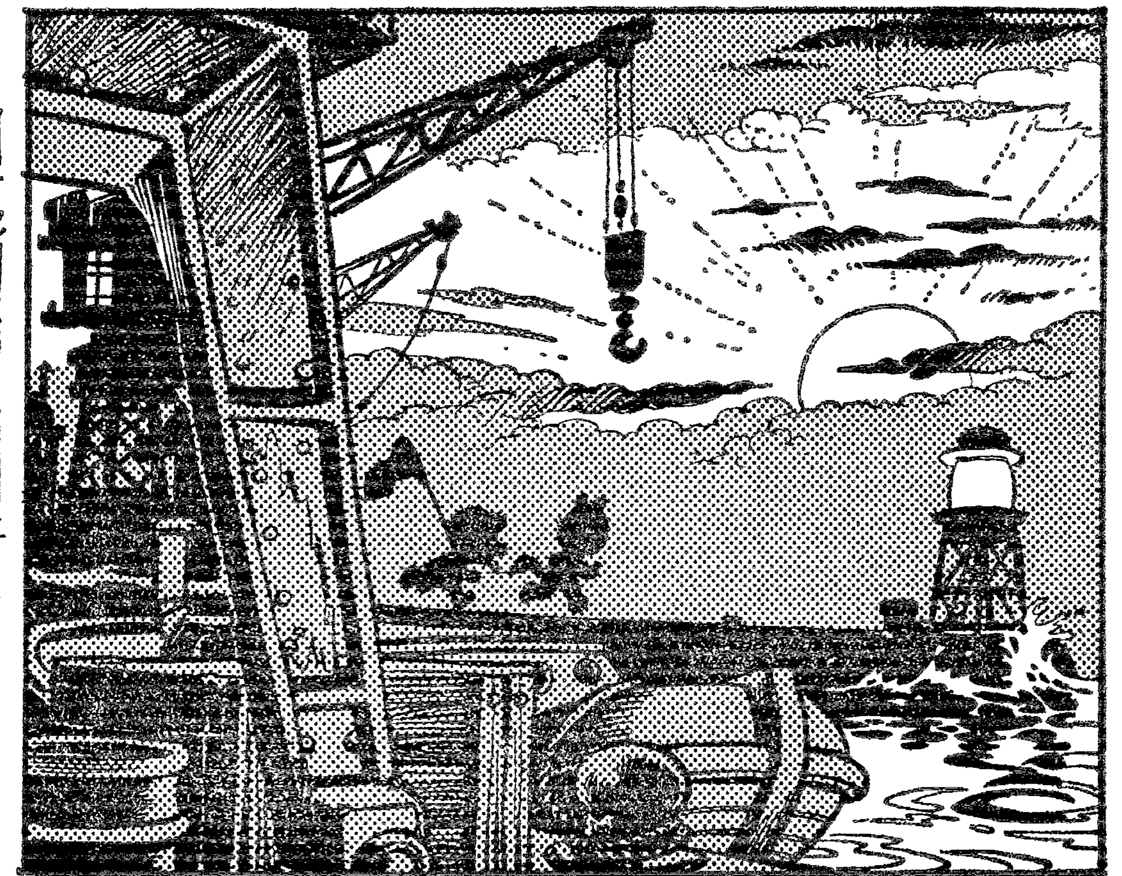
„Kwetal!", riep Tom Poes uit. „Ik weet niet wat een wurrel is, maar ik ben lelijk gestoken."

„Geeft niet", herhaalde het ventje. „Die prik geeft nieuwe stuwing. De wurrel is een aardig beest. Pee Pastinakel heeft hem gefokt uit een kruising tussen een libeller en een dilkever. Hij steekt alleen maar lieden die een vernauwing hebben. Door moeheid of zo. Het enige bezwaar is, dat hij niet gehoorzaam is. Hij vliegt weg en komt niet terug, zie je? Maar nu heb ik hem!"

Zo sprekende zwiepte hij behendig zijn vlindernet over het insekt heen, en glimlachte breed.

Kwetal bond snel een touwtje om het vlindernet, zodat het insekt veilig gevangen zat.

„Daar zit hij goed", sprak hij tevreden. „En ik wil wedden, dat je je heel wat beter voelt, nu hij je gestoken heeft. Ik voed de wurrel met vibramienzaden. Die zijn heel stuwend, zoals je zal weten. Maar het is jammer, dat hij altijd maar naar het westen vliegt, waar de zon ondergaat, en dat is hem niet af te leren. Ach, ik heb maar een klein denkraam. Als Bommel er was zou die er wel raad op weten!"

„Heer Bommel?" herhaalde Tom Poes mistroostig. „Die is naar het westen waar de zon ondergaat. En hij heeft zijn geheugen verloren, zodat hij aan een vernauwing lijdt...."

„Dat is erg", zei de dwerg meelevend. „Hoe kan dat nu bij zo'n reus?"

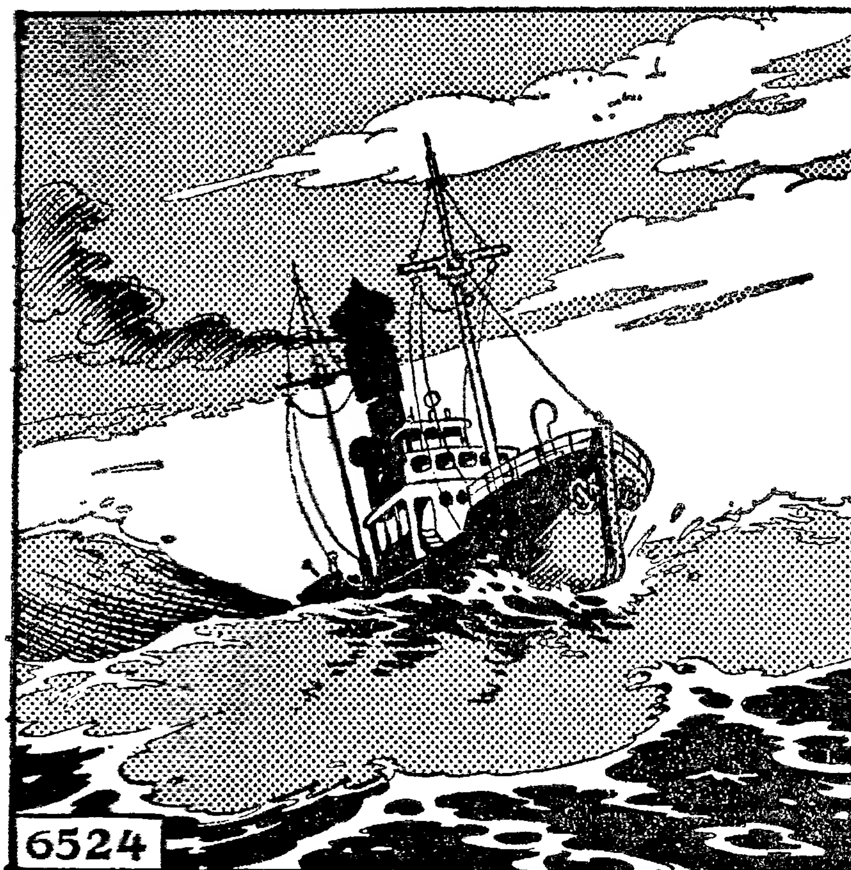
Maar Tom Poes luisterde niet. Hij had ineens een idee gekregen en zijn gezicht klaarde een beetje op.

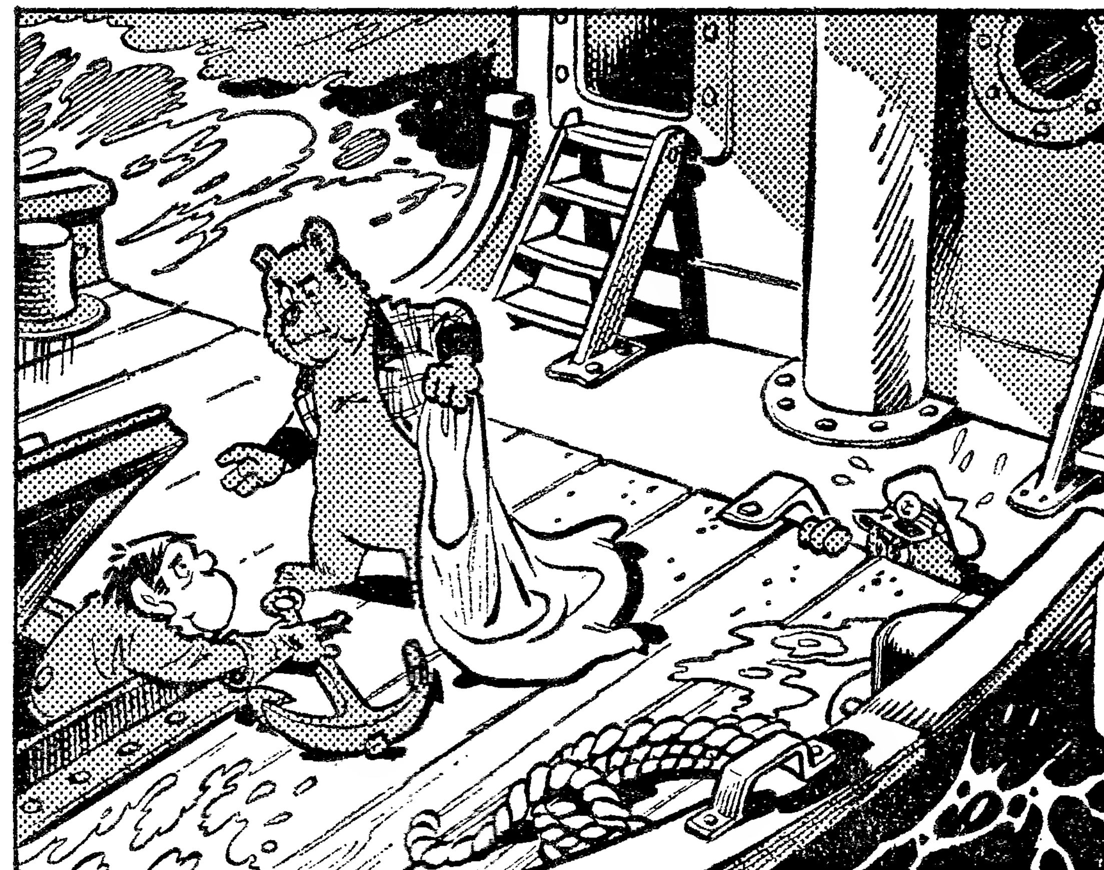
„Wacht eens", riep hij uit. „Ik heb van een professor een paar korrels gekregen tegen geheugenverlies. Als jouw wurrel die nu eens zou eten en als we hem dan eens boven de zee zouden loslaten.... Zou dat lukken? Wil je me helpen?"

„Jou niet, maar Bommel wel", zei Kwetal. Hij greep de korrels, liet die in het vlindernet glijden en zette het toen op een lopen, in de richting van de stad.

De zon zonk reeds tussen de grauwe wolken, toen hij, gevolgd door Tom Poes, bij de haven aankwam.

„Ik hoop, dat de wurrel het haalt", mompelde hij hijgend. „Tegen de wind in is het moeilijk op al dat water iemand te vinden die aan vernauwing lijdt...."

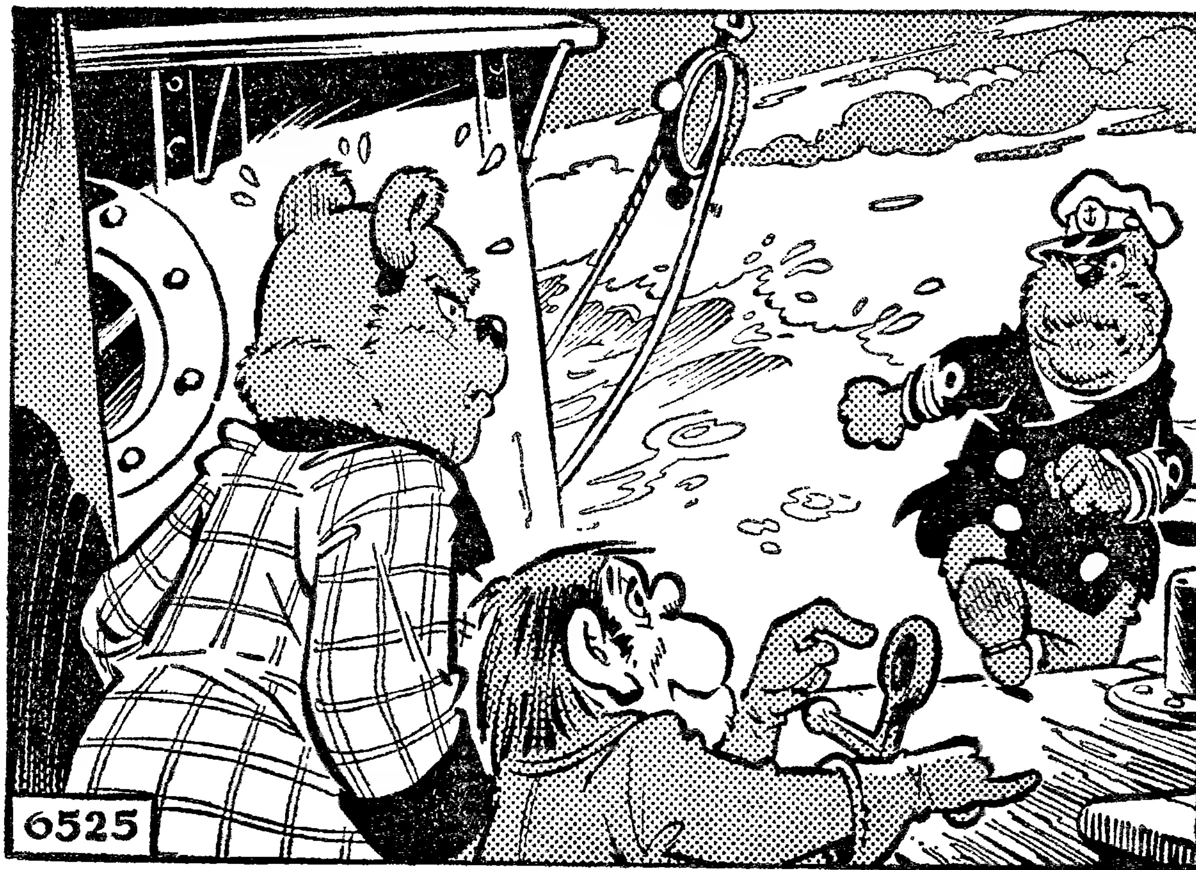

De avond viel en de zon zonk langzaam tussen de grauwe wolkenbanken die door het zwerk joegen. De Albatros ploegde moeizaam over de bewogen zee; het goede schip slingerde en stampte ernstig zodat het niet meeviel om op de been te blijven wanneer men zich aan dek bevond. Elias Bommel scheen daar echter geen last van te hebben. Hij stond bij het luik dat toegang gaf tot het kabelgat en keek tevreden naar de knecht Rokus, die daar halverwege uitstak.

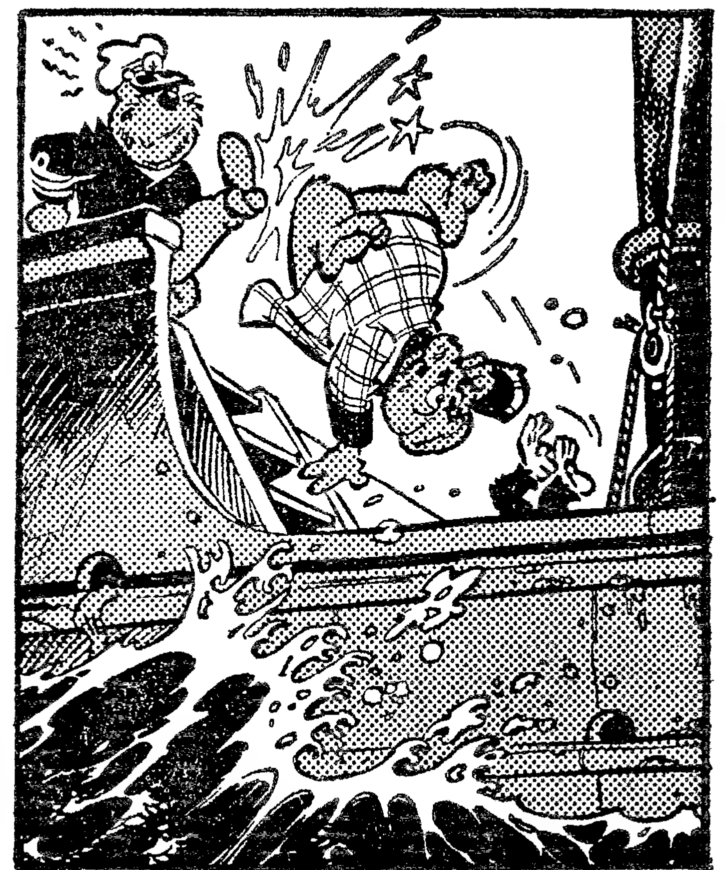
„Mooi”, gromde hij. „Daar beneden lag dus een reserve-anker; net als ik dacht! Dat is zwaar genoeg, en wanneer we het bij neef Ollie in deze zak doen, zinkt de hele zaak naar de bodem zonder dat er een spoor overblijft! We treffen het overigens met het weer; er is niemand aan dek. Kom er uit, Rokus, dan kunnen we aan de slag.”

De schurkachtige bediende klom stommelend uit de opening en hees het anker op zijn schouder, terwijl hij voldaan glimlachte. Doch toen het tweetal zich omdraaide om het onzalige plan te gaan uitvoeren, ontdekte het plotseling dat het dek toch niet geheel verlaten was. Voor hen stond kapitein Wal Rus die hen vanonder zijn pet dreigend gade sloeg.

„Hé daar!!”, loeide de gezagvoerder boven het gegier van de wind uit. „Wat is dat voor landkrabbengedoe in het kabelgat? Wat moeten jullie met mijn overgehaalde anker?!”

Kapitein Wal Rus beklom stampend het trapje dat naar het voordek leidde en trok zich de pet over de ogen.

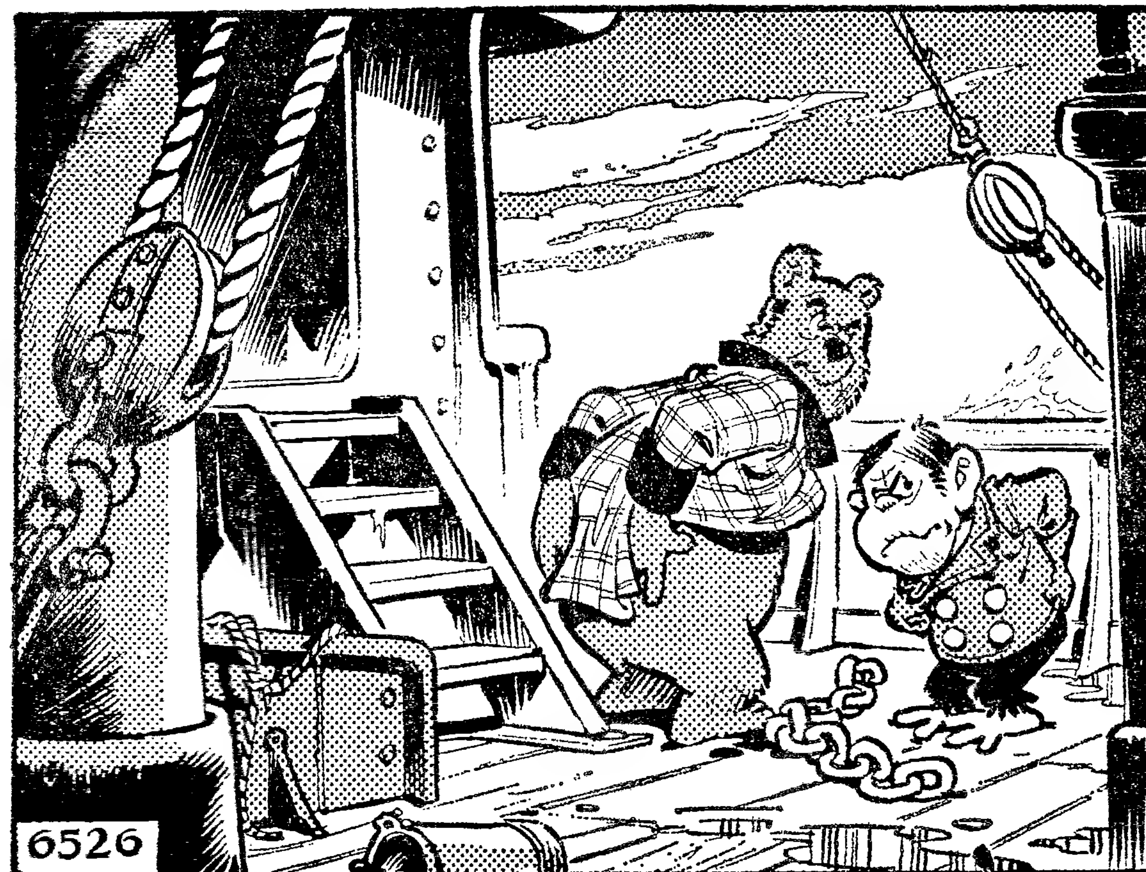
„Wat is dat voor overgehaald gedoe in mijn kabelgat?” vroeg hij met loeiende stem. „Wat moeten jullie met dat ankertje? Huh?” „Oh eh... gewoon”, zei Rokus, terwijl hij het zware voorwerp snel liet zakken. „Alleen maar even kijken hoe zoiets er uit ziet. We hebben nou eenmaal interesse in de zeevaart en zo. Nietwaar Eli... eh, heer Bommel, bedoel ik?”

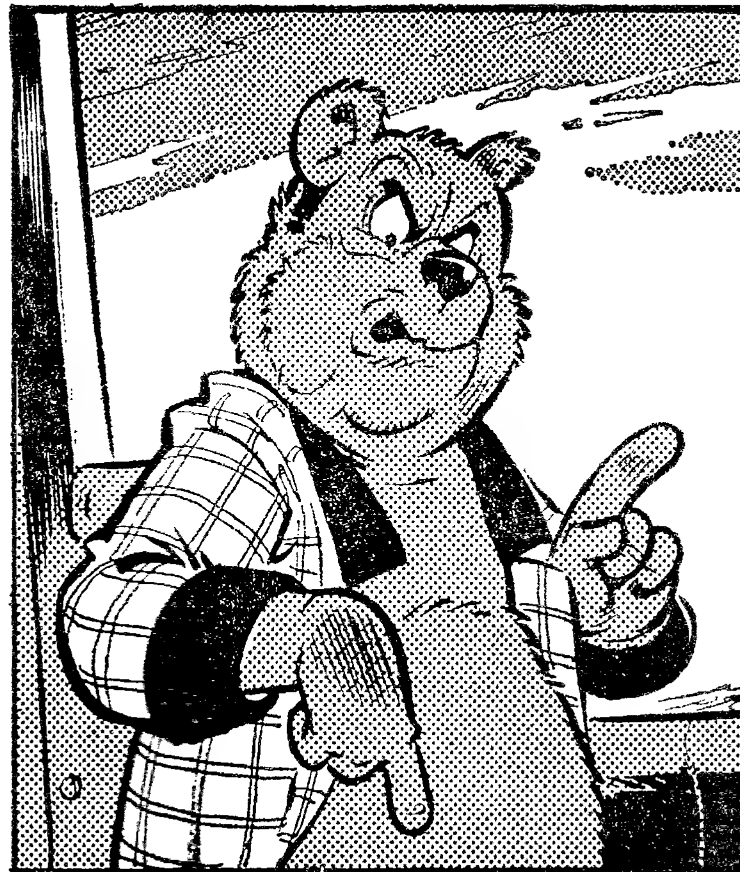
„Ja” zei neef Elias. „Belangstelling in de zeevaart en zo...”

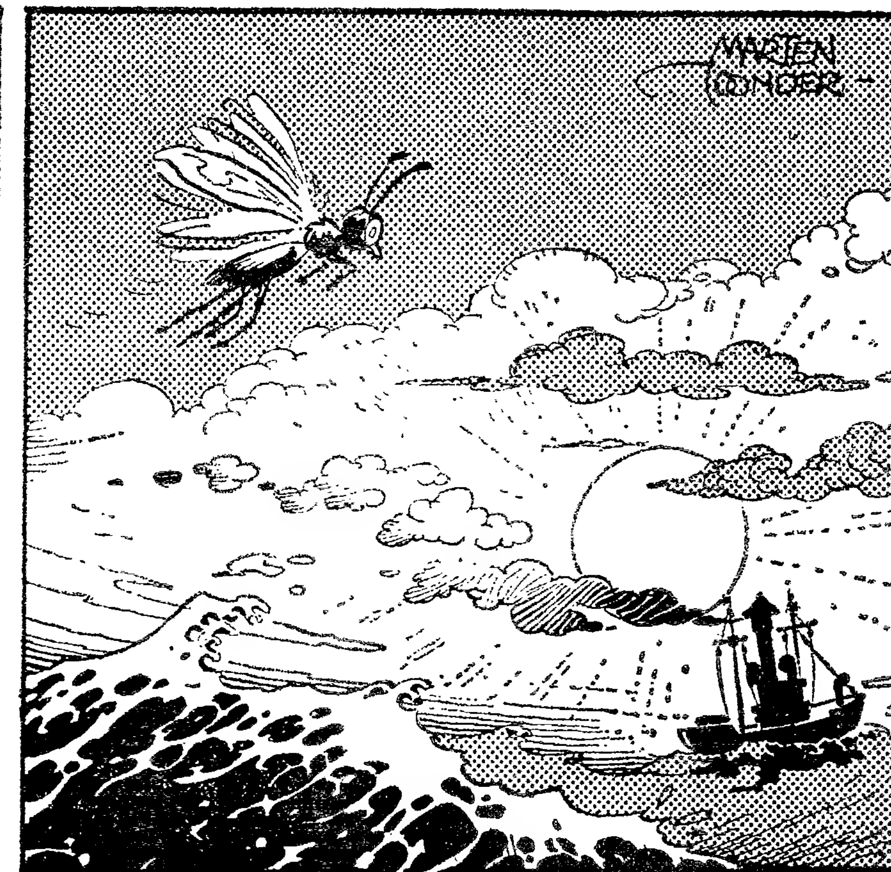
Hij kromp een beetje in elkaar en het was duidelijk, dat hij overwoog om de gezagvoerder te lijf te gaan. Maar deze trok zich daar niets van aan toen hij met zware tred naderkwam.

„Dit is een eerlijk schip!” riep hij dreigend. „Passagiers worden oogluikend op het voordek toegelaten. MAAR ZE MOETEN MET HUN TENGELS VAN MIJN SPULLEN AFBLIJVEN!!”

Zo sprekende bewoog hij zich snel tot achter het groepje en verwijderde hen met een krachtige beweging van de aangeduide plaats. Het ging zo vlug in zijn werk, dat de beide schurken geen gelegenheid hadden om zich teweer te stellen. Dreunend kwamen ze bij luik één op de planken terecht en het duurde geruime tijd voordat ze zich op hun verdere plannen konden bezinnen.

Neef Elias en de knecht Rokus krabbelden langzaam overeind en wreven de getroffen lichaamsdelen.

„Daar zal hij voor boeten!" gromde de eerste tussen de tanden. „Wat verbeeldt zo'n matroos zich wel!"

„Kom mee," siste de ander. „We zullen hem een lesje geven!

Hij staat daarboven het anker op te ruimen. Als jij nu dit trapje neemt en ik neem het andere..."

„Nee!" zei Elias, „eerst moeten we neef Ollie overboord zetten. En nu we geen anker hebben om hem te verzwaren moeten we iets anders zoeken!"

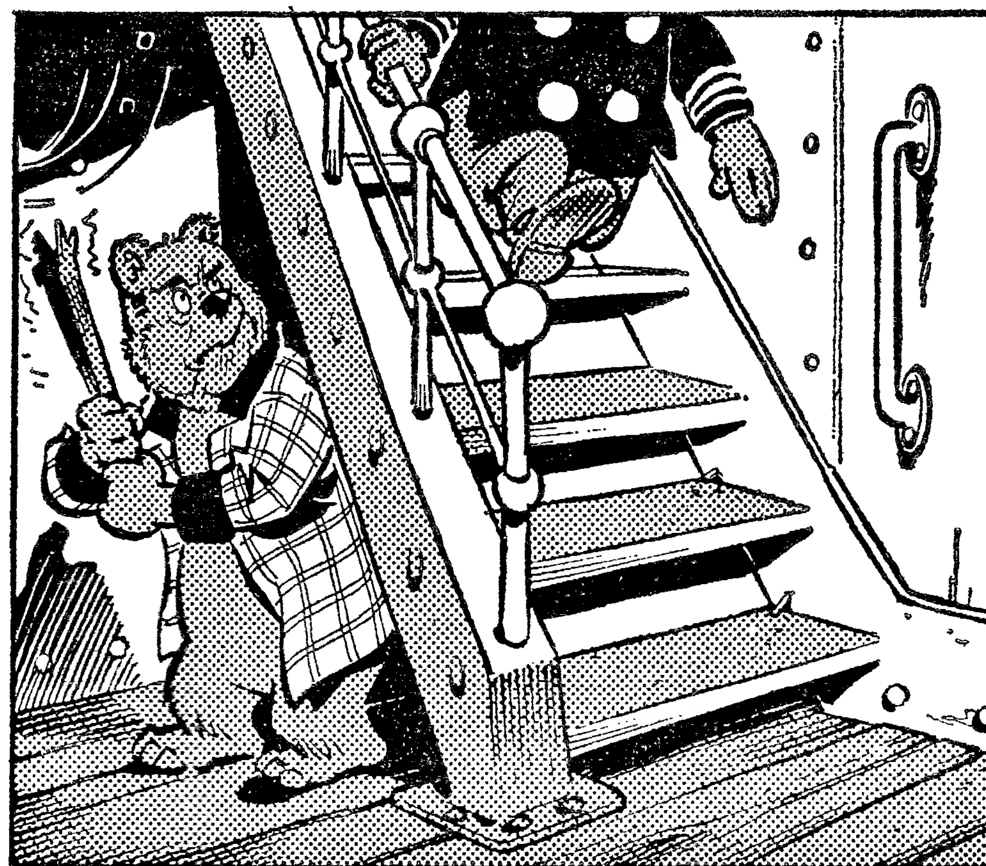
Zo sprekend viel zijn blik op een ketting, die daar vergeten op het dek lag en hij richtte zich met een boosaardige glimlach op.

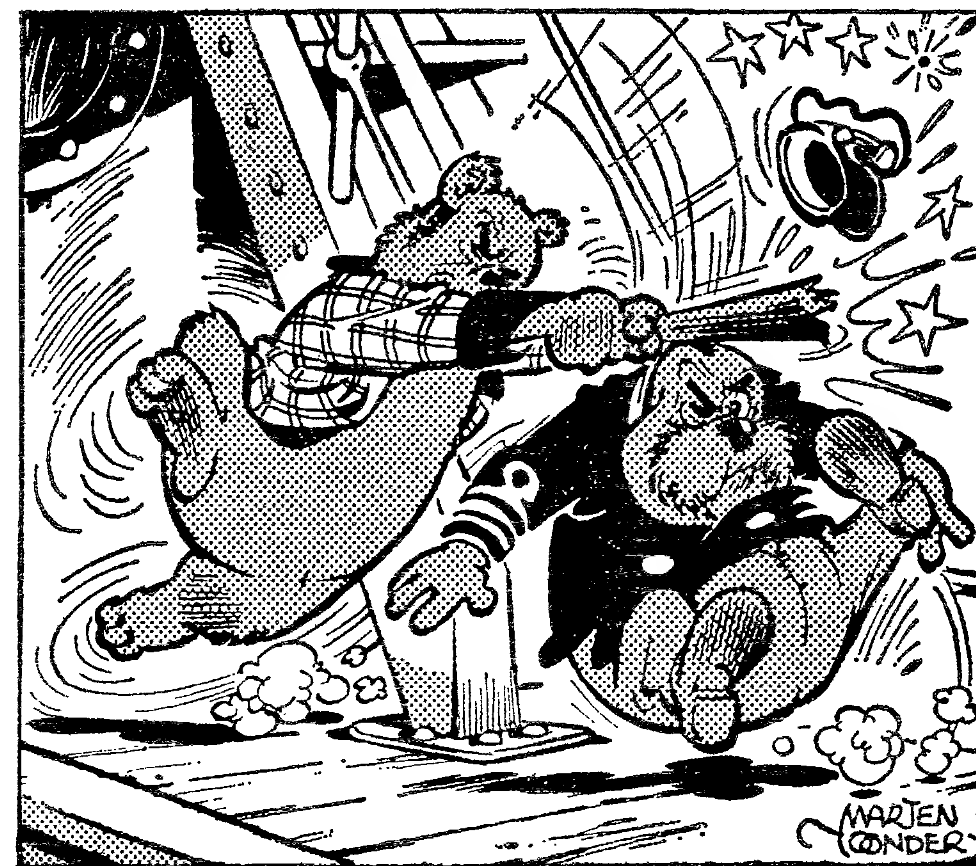
„Met dat stuk ijzerwerk zal het ook wel gaan," hernam hij. „Maar nu moeten we nog voorzichtiger zijn, Rokus! We wachten, totdat het helemaal donker is geworden en voorlopig houden we ons koest."

Zo gezegd, zo gedaan. De twee deugnieten trokken zich terug in hun hut en voorlopig heerste er weer rust op de Albatros. Het goede schip koerste slingerend voort, naar het westen waar de zon bloedrood onderging.

Het was trouwens ook de koers die Kwatal's insect nam. De wurrel was lange tijd over de bewogen wateren westwaarts gezoemd, totdat hij werd aangetrokken door het eenzame stoomschip. Of het nu door Heer Bommels vernauwing kwam of daar iets anders zullen we nooit weten. Maar een feit is, dat hij doelbewust naar het vaartuig vloog.

De nacht was gevallen en de maan bescheen het slingerende schip door een voortjagend wolkenveld. Kapitein Wal Rus had de brug beklommen om een blik op het kompas te werpen, maar daar werd hij in gestoord door een rinkelend geluid op het voordek.

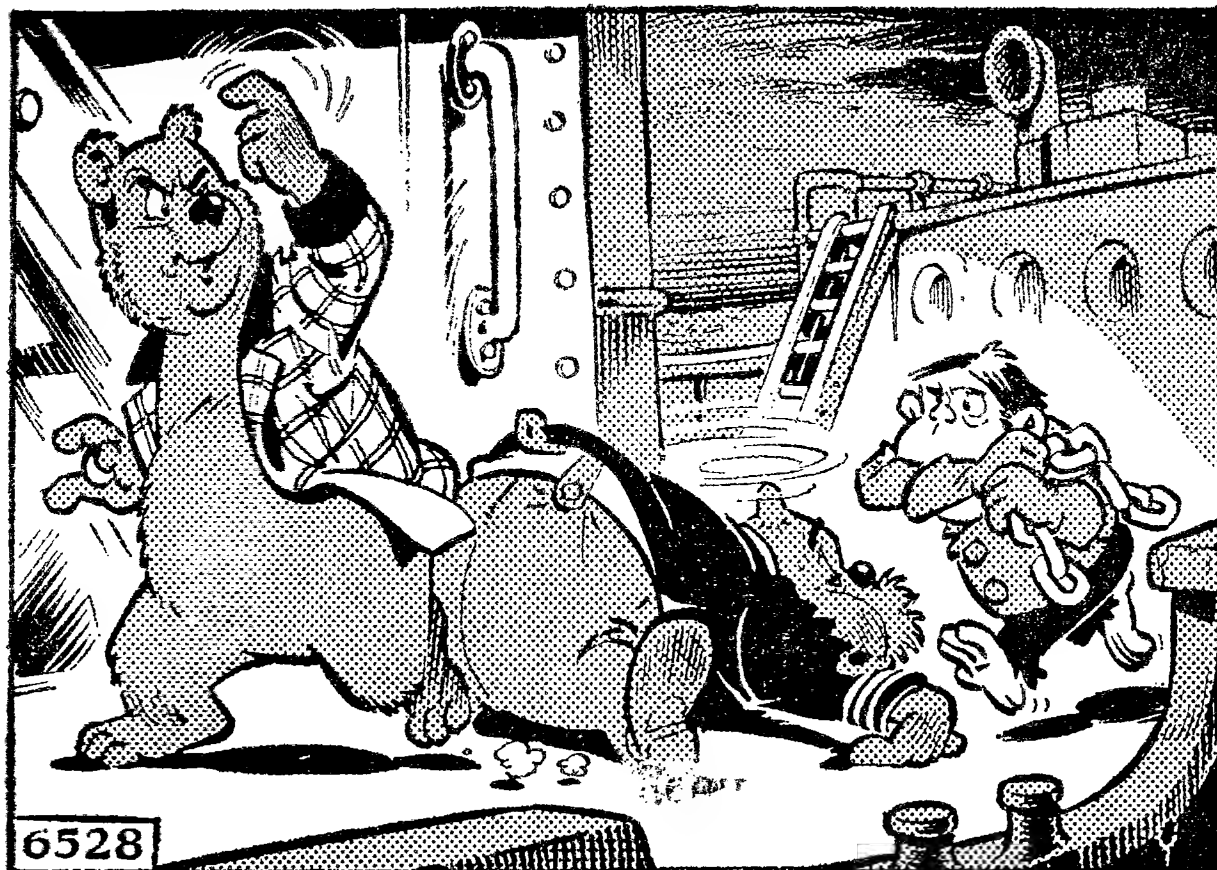
„De bootsman is nog laat in de weer", mompelde hij. „Wat moet-ie op dit uur met een ankerketting?"

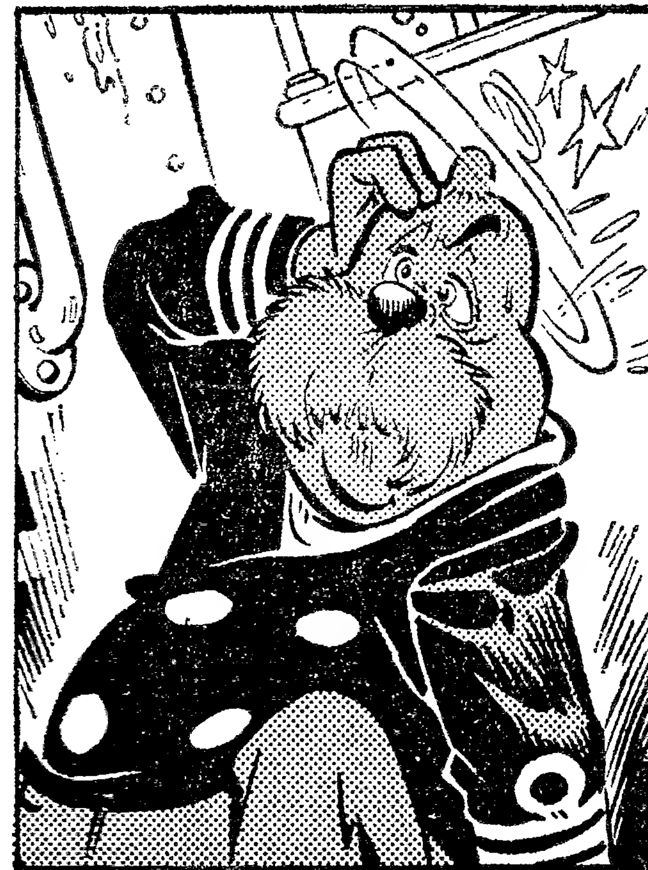
Hij boog zich over de railing, doch toen hij niemand gewaar werd trok er een rimpel over zijn voorhoofd.

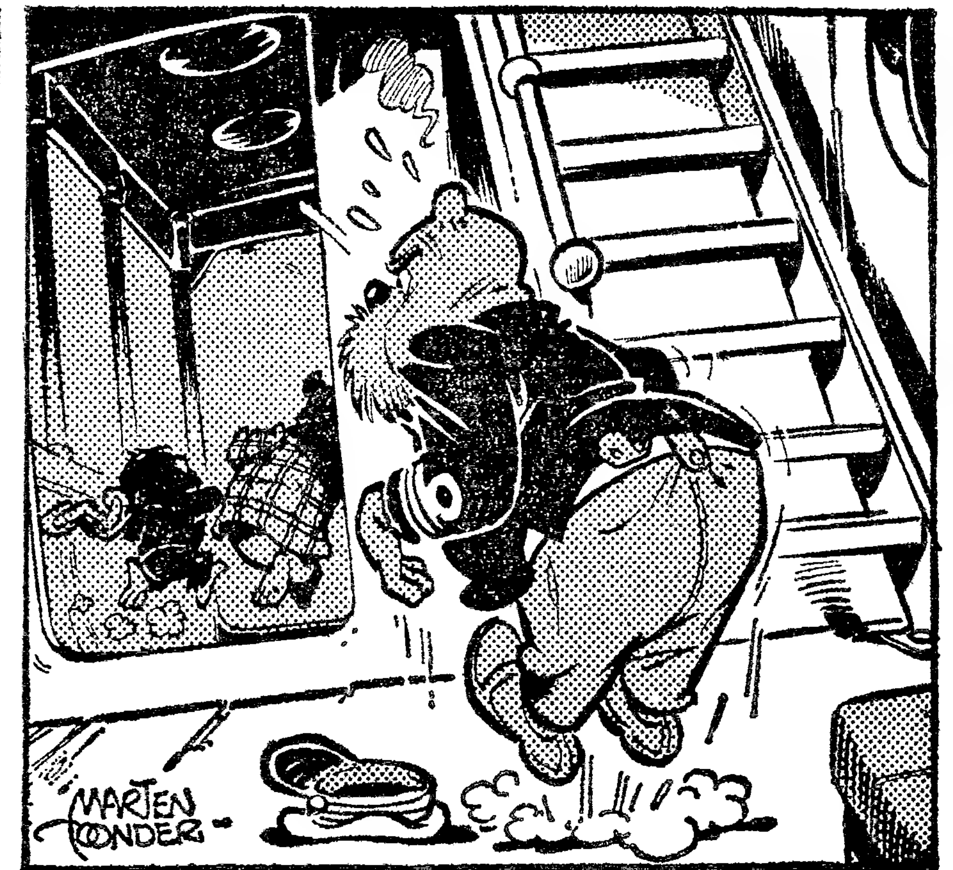
„Daar is iemand anders aan het donderjagen", stelde hij vast. „Het zullen die overgehaalde landkwabben toch niet wezen? Ik moet daar meer van weten."

Met deze gedachte daalde hij de trap af die naar het dek leidde, terwijl een scherpe terechtwijzing voor zijn passagiers hem naar de lippen welde. Maar hij zou geen tijd krijgen om zich te uiten. Neef Elias en de schurkachtige Rokus hoorden de bonkende voetstappen van de gezagvoerder naderen, en daar ze op alles waren voorbereid trokken ze zich snel in de schaduwen terug. Het voordek leek dan ook verlaten toen de zeerob beneden aankwam. En voordat hij rustig had kunnen rondkijken sprong Elias van onder de trap te voorschijn en raakte hem zo krachtig op de schedel dat de lust tot verdere waarnemingen hem ontging.

„Die is voorlopig stil", gromde de aanvaller, zijn knuppel overboord werpend. „Kom maar voor den dag, Rokus. Maar je moet die ketting niet slepen. Draag hem liever!"

Kapitein Wal Rus scheen nogal van de klap geleden te hebben; hij lag vreemd stil op de harde planken en zei niets.

„Kom gauw, Rokus!" siste Elias. „We moeten aan het werk. Laat die ketting niet weer rinkelen, want er zijn vast nog wel meer nieuwsgierigen aan boord. Vooruit, naar de hut!"

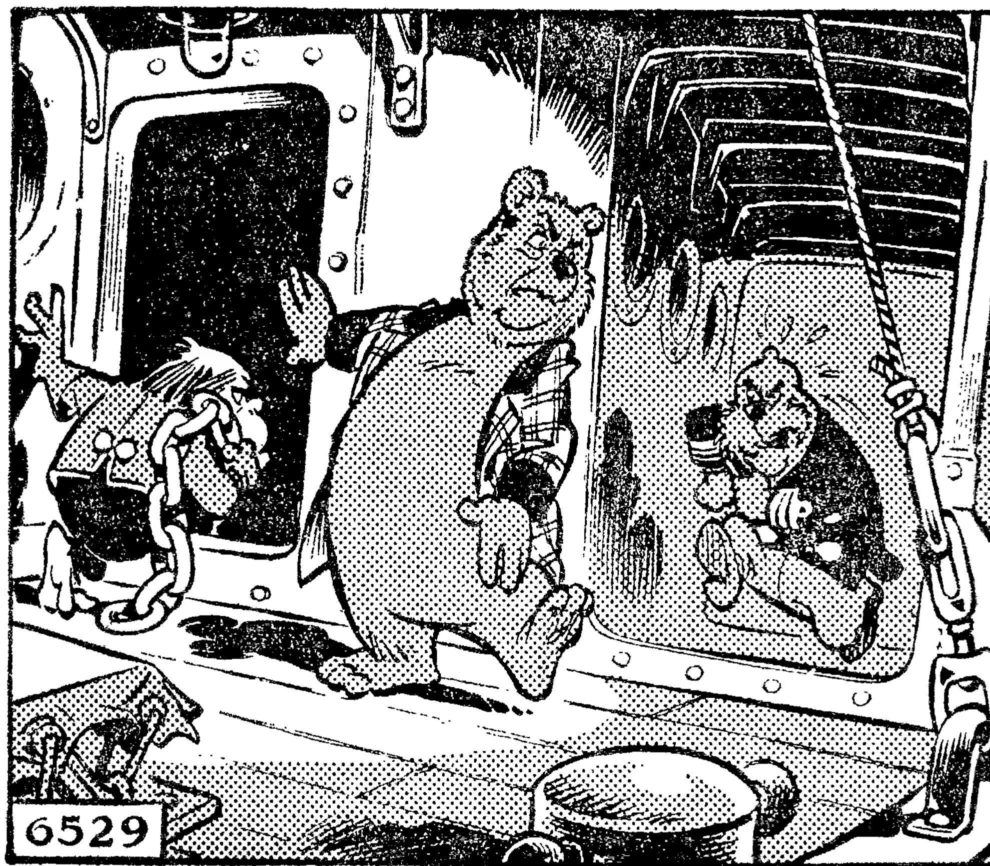
De knecht gromde wat, maar hij tilde gehoorzaam de zware schakels op en sprong achter zijn medeplichtige aan over de hoge drempel, die naar het gangetje leidde.

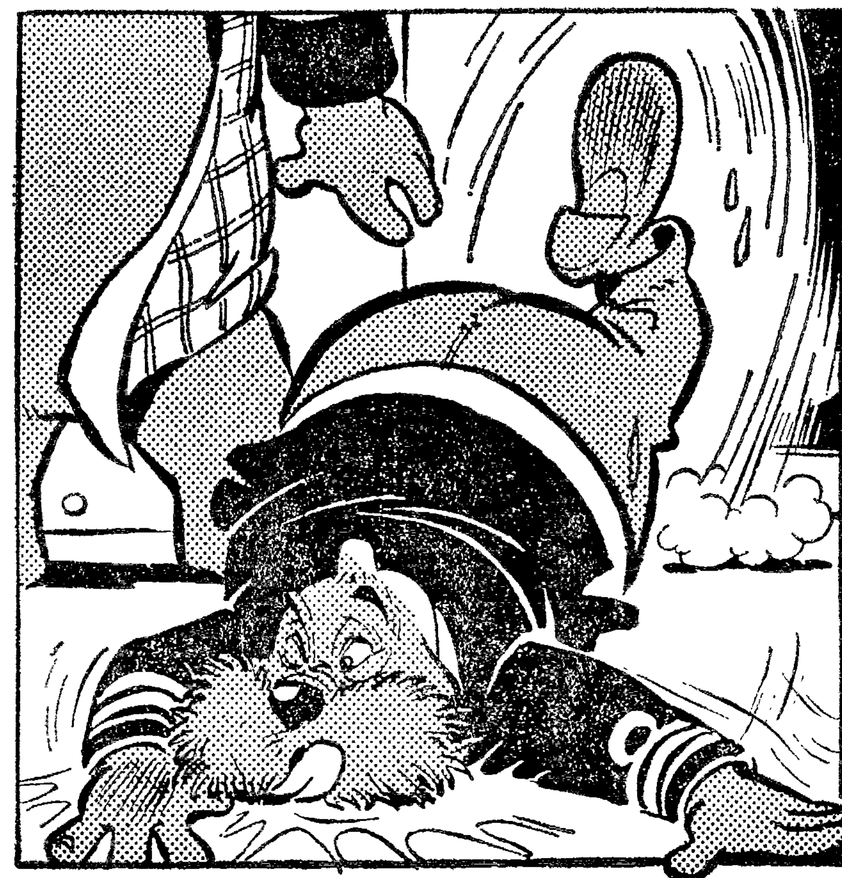
Nu had de gezagvoerder echter een dikke schedel omdat hij van het noorden kwam, en hij sloeg dan ook al spoedig de ogen weer op. „Watwastat?!!" mompelde hij, terwijl hij voorzichtig zijn buil betastte. „Een laadboom?"

Hij keek zoekend rond, doch het dek lag verlaten voor hem en van gevallen bomen was geen spoor te bekennen. Wel werd zijn oor getroffen door een schuifelend geluid en ook drong een gedempt kettinggerinkel door zijn opkomende hoofdpijn heen. Met een doffe grom sprong hij overeind en nu zag hij twee gedaanten, die zich door het gangetje voorthaastten.

„Alle donders!!", prevelde hij met dikke stem. „Als dat Bommer en die landgarnaal niet zijn! Zijn ze nu helemaal door de roggen gestoken? Mij met een stuk hout op de pet slaan!!! Het wordt tijd dat ik ze laat voelen wie hier de baas aan boord is!"

En met deze woorden sprong hij achter het tweetal aan de gang binnen...

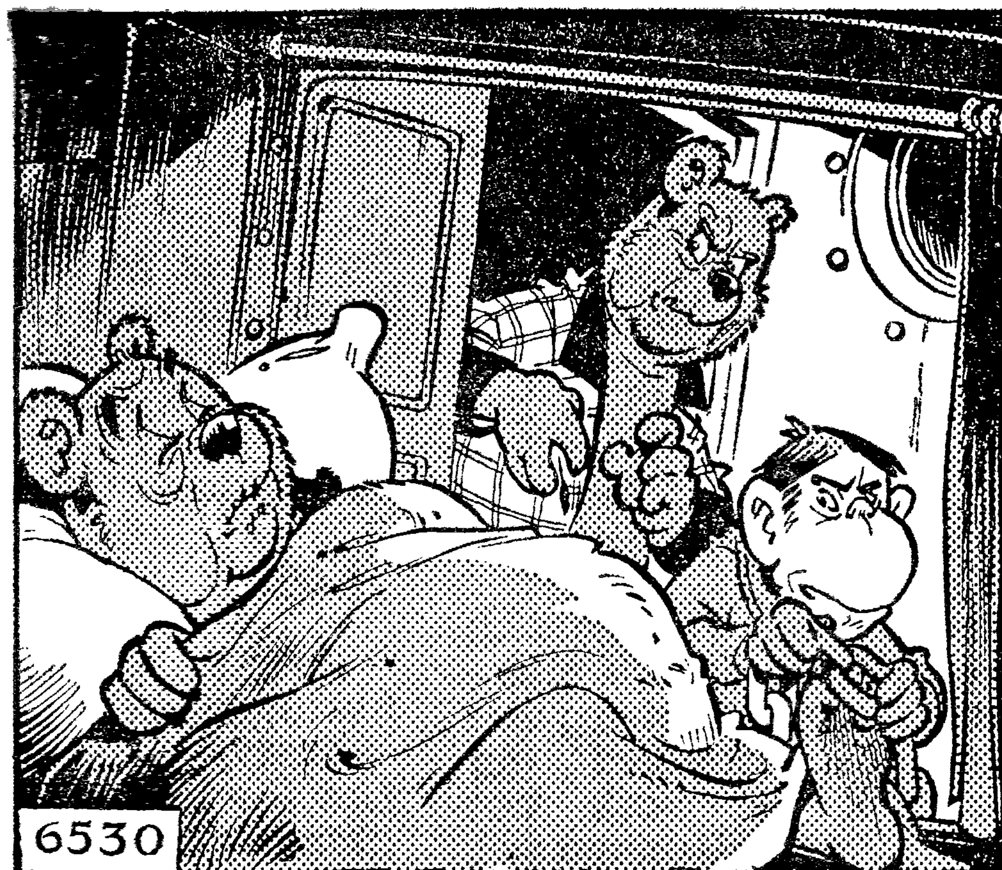
Rokus en neef Elias waren aan de andere kant van het dekhuis gekomen en daar lieten ze een tijd verloren gaan.

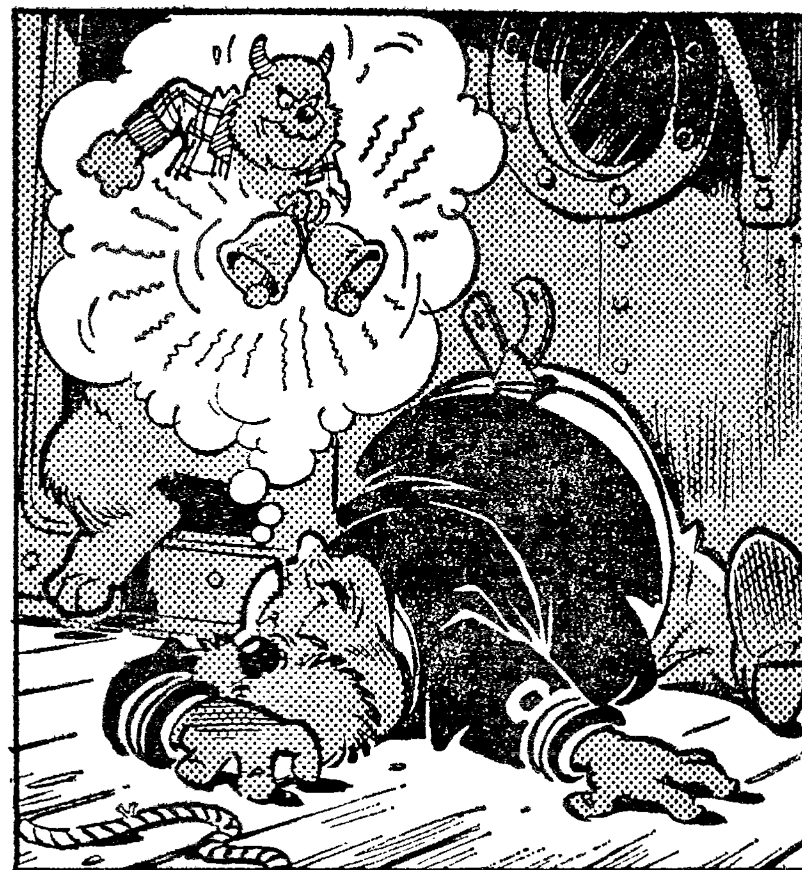
„Vlug!” gromde de laatste, terwijl hij de deur van de passagiershut opende. „Naar binnen Rokus, en aan het werk. Die zeeman is al weer bijgekomen, maar ik hou hem hier wel tegen...”

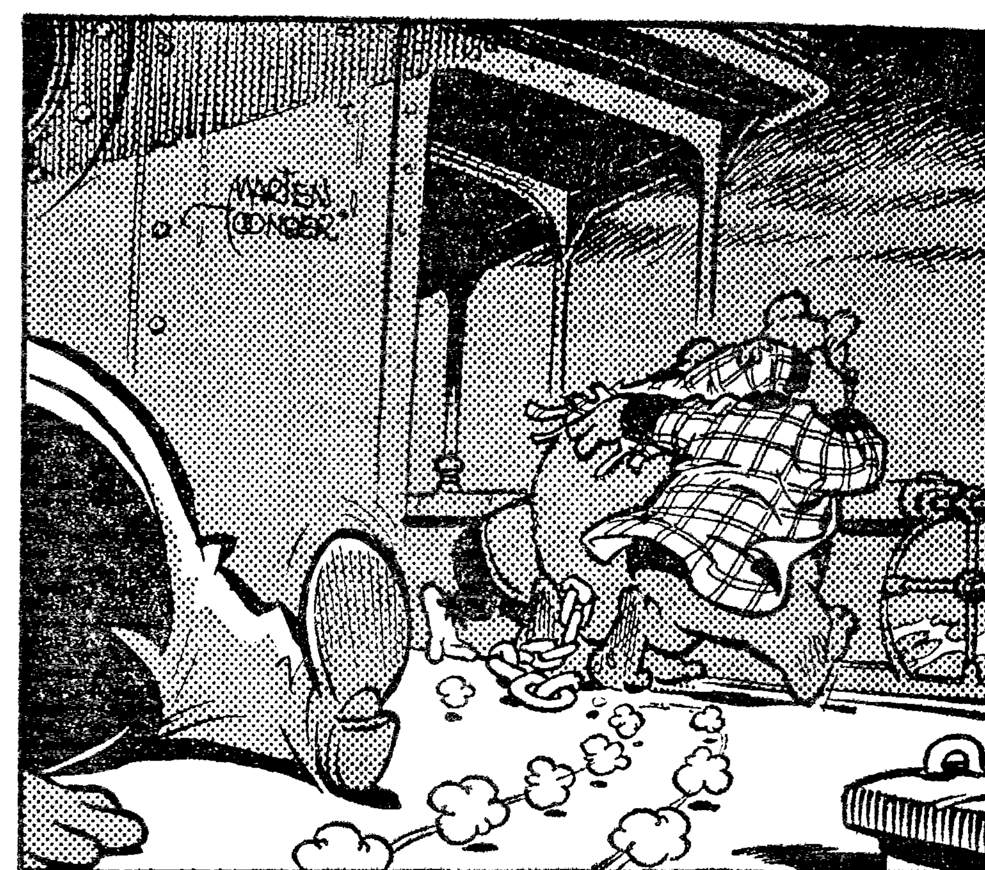
Zo sprekende drukte hij zich tegen de wand aan en stak een voet uit. Hij was maar net op tijd. De gezagvoerder kwam door het gangetje naderrazen terwijl zijn tanden in het maanlicht glinsterden. Het was duidelijk, dat de zeerob in een verhitte gemoedstoestand verkeerde, maar voordat hij daar uiting aan had kunnen geven, struikelde hij bij de hoge drempel over de uitgestoken voet van Elias. Met een slag die door de scheepswand dreunde kwam hij op het dek terecht en verloor alle belangstelling voor zijn omgeving. Het is mogelijk, dat er opvarenden waren, die de klap hoorden. Maar het kwam vaker voor, dat de kapitein wat uit zijn humeur was en er was dan ook niemand, die zich aan dek waagde.

„Gelukkig”, mompelde de boosaardige neef, nadat hij een tijdje bezorgd om zich heen had staan kijken. „Het blijft stil. En als deze krachtpatser zich nu even rustig houdt kunnen wij ons werkje afmaken. Wanneer Ollie een beetje meewerkt tenminste. Kom, ik ga Rokus helpen.”

Met deze overweging wendde hij zich om en stapte de donkere hut binnen...

Elias Bommel stapte de donkere passagiershut binnen en wierp een blik op de vervallen gedaante, die in de onderste kooi lag.

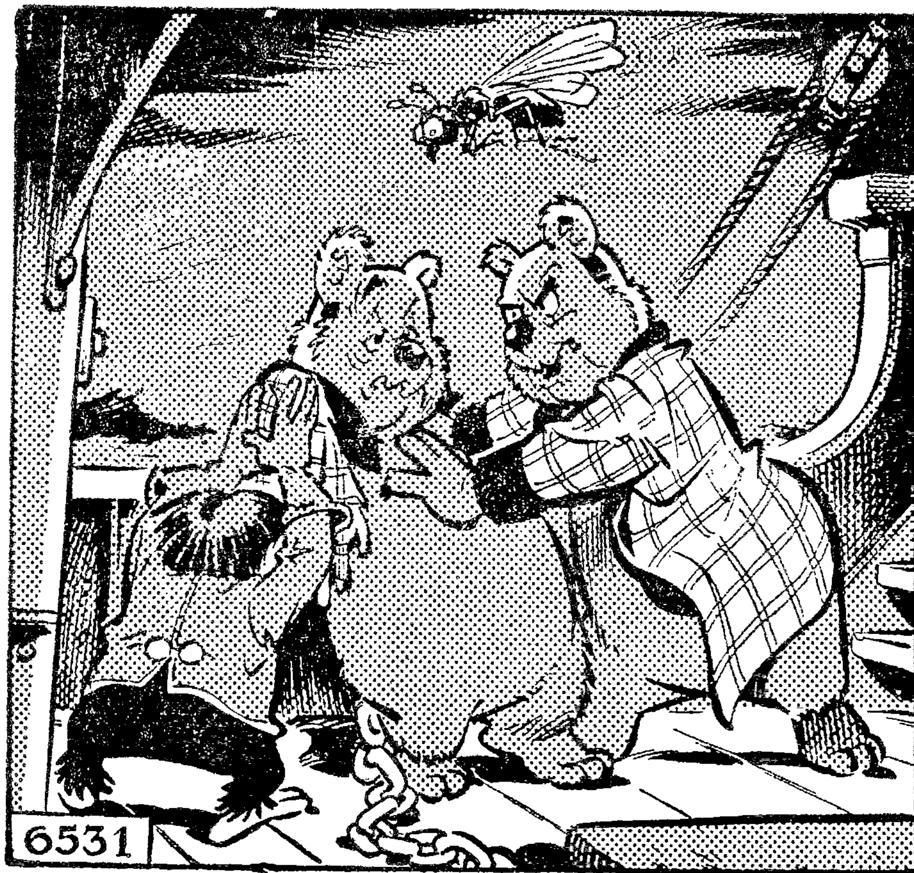
„Hoe gaat het?" fluisterde hij.

„Reuze", zei de knecht Rokus, die bij het voeteneinde in de weer was. „Ik heb hem een extra pilletje gegeven en nu is hij suffer dan hij ooit geweest is. De ketting zit netjes om zijn voet; we kunnen hem rustig mee uit wandelen nemen."

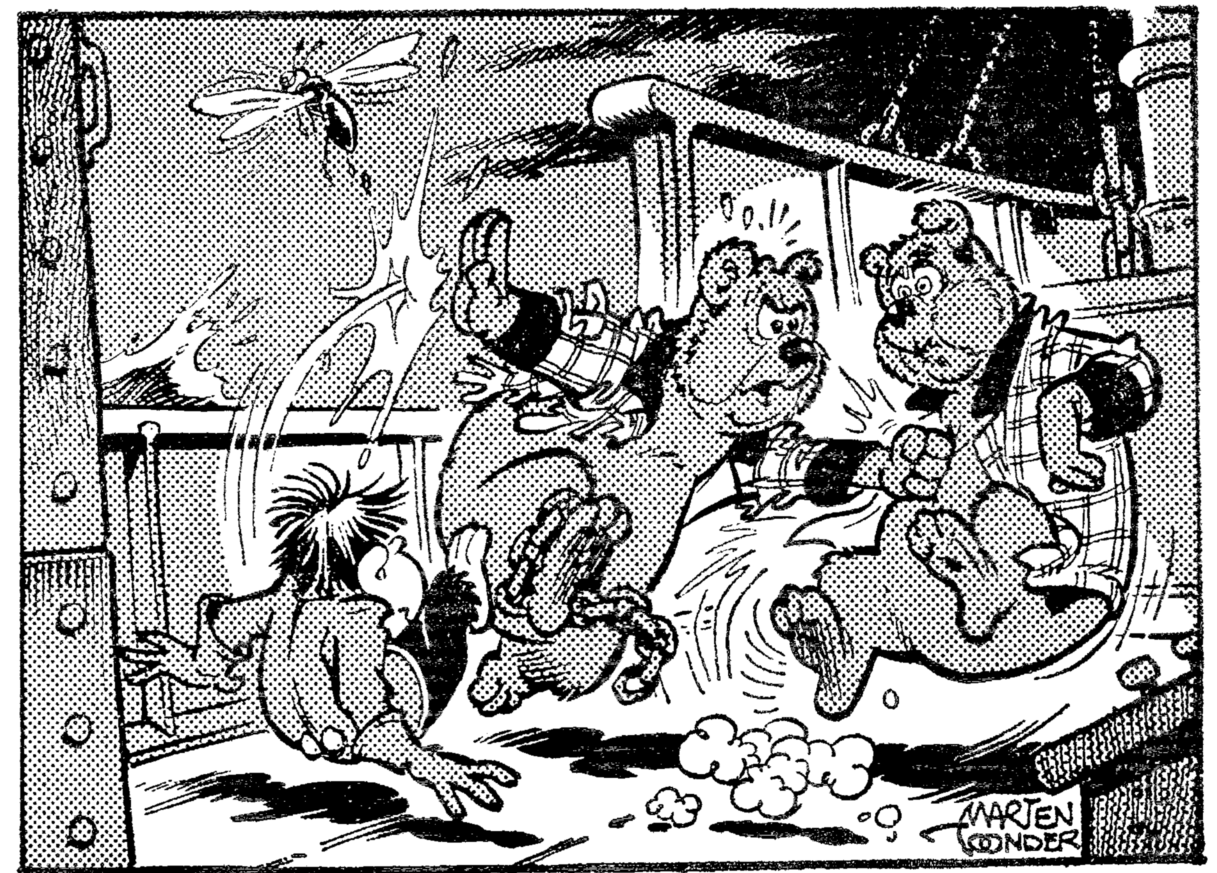
„Da's mooi", prees de ander. „Vooruit dan maar. Die dolle zeerob slaapt ook. Als het een beetje wil, helpen we neef even ongemerkt van boord als hij gekomen is. Alleen een beetje natter. Hahahahaha!"

Zo schertsende trok de schurk zijn wezenloze neef overeind en voerde hem de hut uit. Gemakkelijk ging dat niet. Het slachtoffer, in wie oplettende lezertjes heer Ollie zullen hebben herkend, was zwaar en geheel versuft, zodat het een moeizaam zeulen werd. Maar omdat de gewetenloze bediende aan de andere kant steun bood maakte het groepje toch voortgang en schoof met sjokkende tred het dek op. Daar passeerde het kapitein Wal Rus, die nog steeds lag te bekomen van de smak die hij gemaakt had. Onder de buil klopte zijn schedel op gevoelige wijze en dichte sterrenstelsels wentelden door zijn brein, zodat de rinkelende ketting aan heer Bommels voet hem ontging. Het drietal kwam dan ook ongestoord bij de verschansing aan.

„Nu zachtjes", vermaande neef Elias. „Even wachten tot het schip overhelt en dan langs de wand laten glijden. Op zo'n manier doen we het zonder plons."

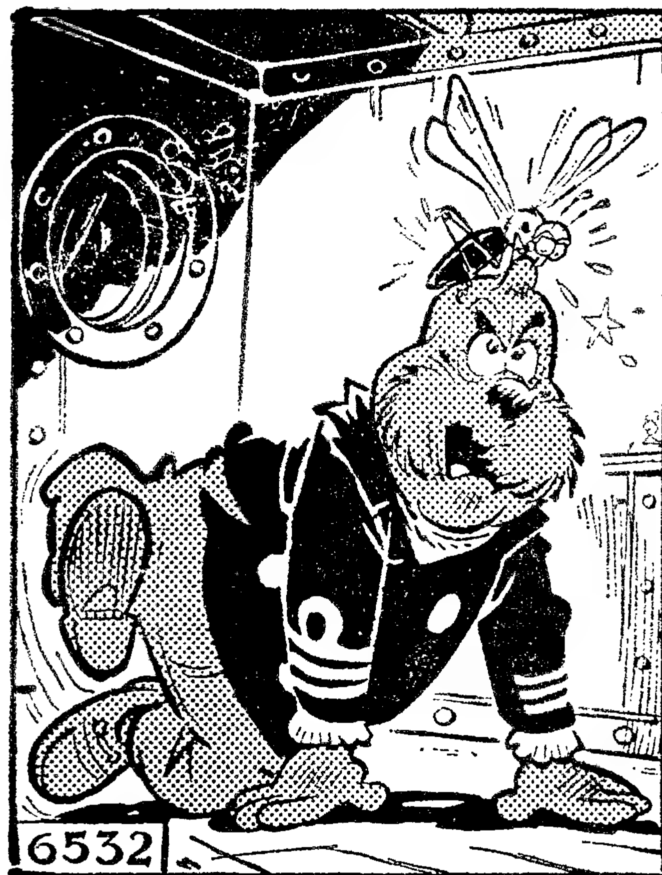
Kwetals insekt, de wurrel, was ondanks tegenwind en duisternis boven de Albatros aangekomen. Het cirkelde daar een keertje rond en zette toen koers naar stuurboord, waar het werd aangetrokken door een figuur die aan vernauwing leed. Dat was natuurlijk heer Ollie. Versuft door de misdadige pillen, die Rokus hem had laten slikken leunde de verzwakte heer ruggelings tegen de verschansing, terwijl de beide schurken hem met zachte drang achterover drukten.

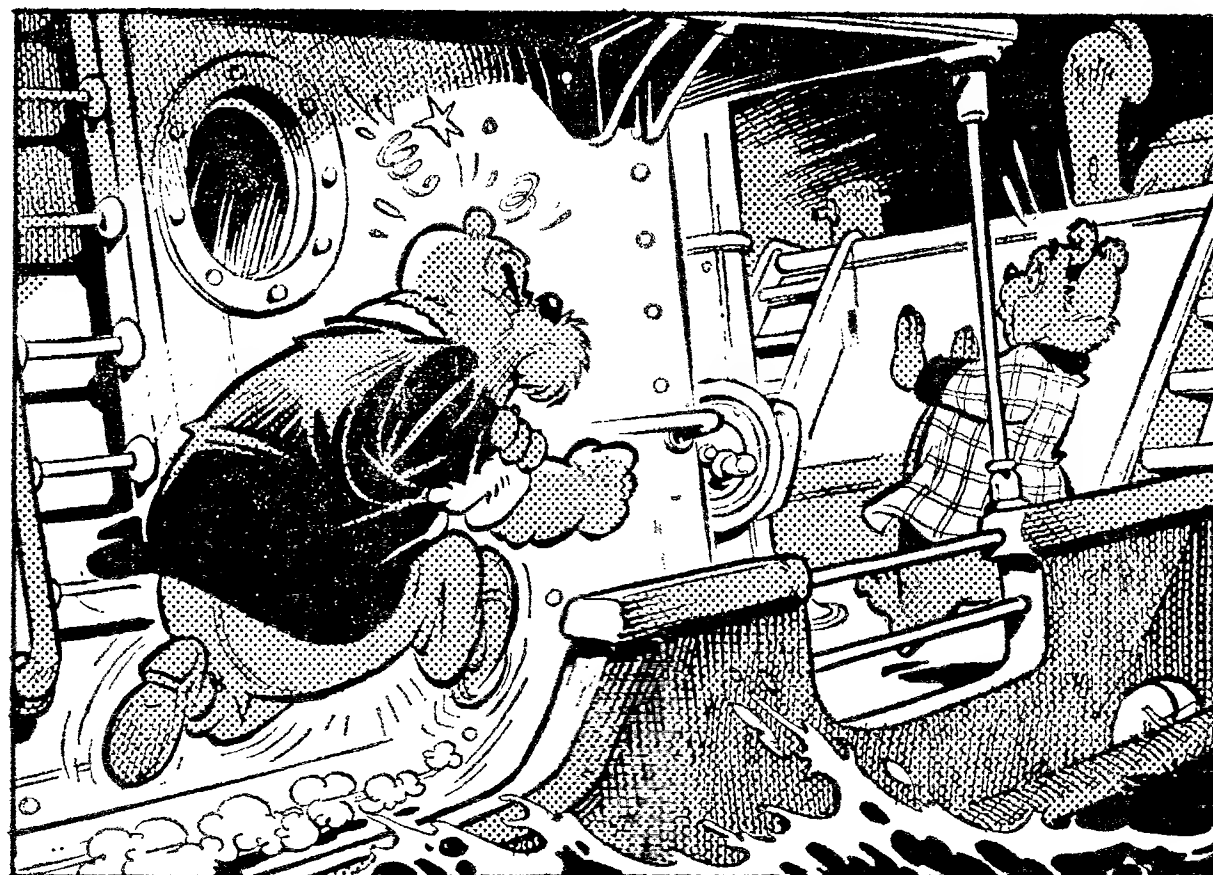
„Zachtjes aan", suste neef Elias. „We beginnen lekker over te hellen. Eventjes nog, en dan een flinke stoot. De ketting doet de rest wel; hij komt niet weer boven en geen haan zal naar hem kraaien. En dan is er nog maar één Bommel, en dat ben ik!"

De ellendeling ging zo op in zijn stuitend bedrijf, dat hij geen aandacht schonk aan de wurrel die op heer Ollies hoofd plaats nam. Maar heer Bommel zelf schrok plotseling op uit zijn vertraagde gedachtenloop door een scherpe prik in zijn kruin. De vernauwing waar hij aan leed maakte plaats voor een sterke stuwing, zodat zijn ogen wild door de kassen begonnen te rollen. En net toen Elias hem de beloofde duw wilde geven sprong hij met een gesmoorde kreet overeind.

„Nu weet ik weer wie ik ben!" riep hij uit. „Ik ben Olivier B. Bommel en jij bent de bandiet die mij in mijn eigen huis heeft overvallen!"

Met die woorden begon hij zo wild om zich heen te slaan, dat zijn belagers verrast achteruit deinsden.

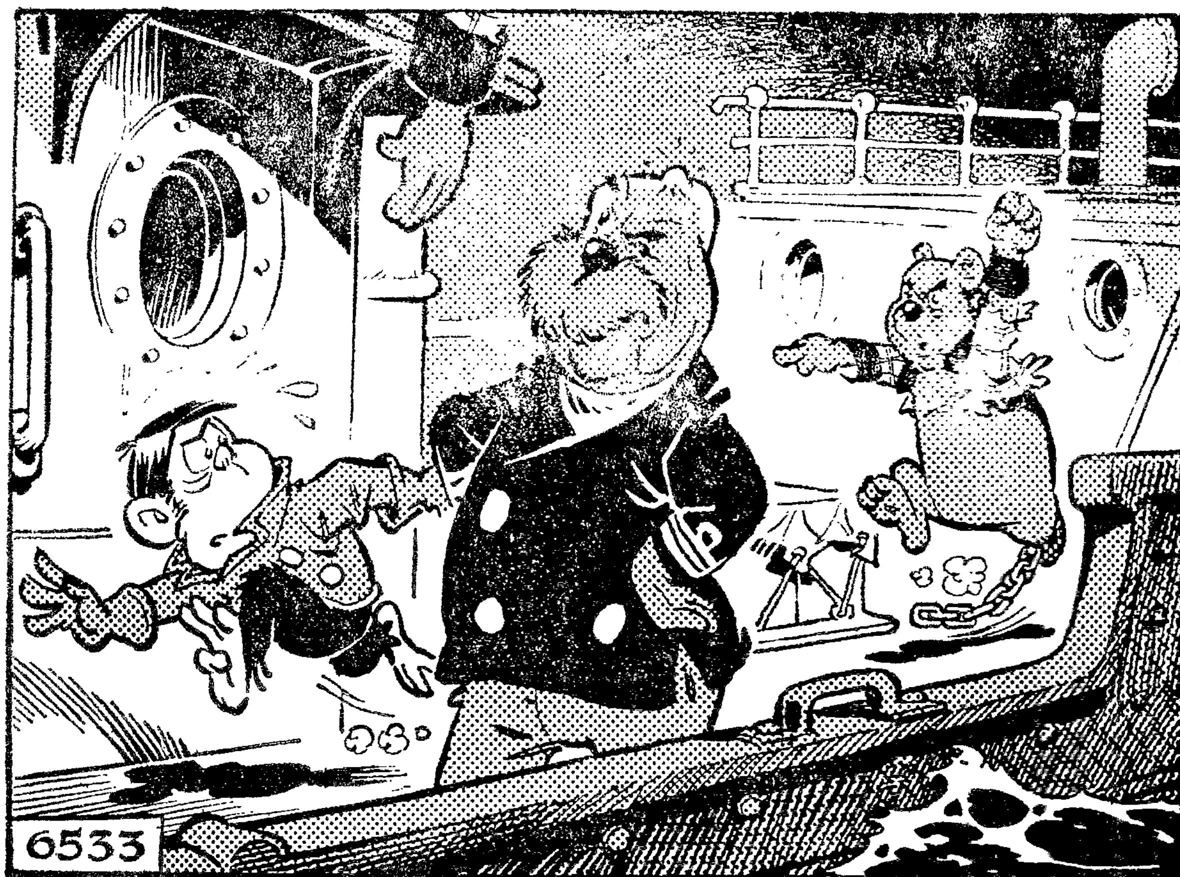
Door de steek van de wurrel was heer Ollie weer enigszins de oude geworden. En daar een heer in woede zijn eigen kracht niet kent deinsden zijn belagers verschrikt terug. Het insekt had nu echter iemand anders ontdekt die aan vernauwing leed, namelijk kapitein Wal Rus. De gezagvoerder verkeerde nog steeds onder de invloed van de klap op zijn hoofd en de smak op het dek. Maar toen de wurrel hem zegenrijk in zijn buil prikte sprong hij met een krachtig woord op de lippen overeind. Alle ervaringen van de afgelopen nacht stonden hem plotseling helder voor de geest, en toen hij achter zich opgewonden uitroepen hoorde, keerde hij zich om en stoof brullend voorwaarts.

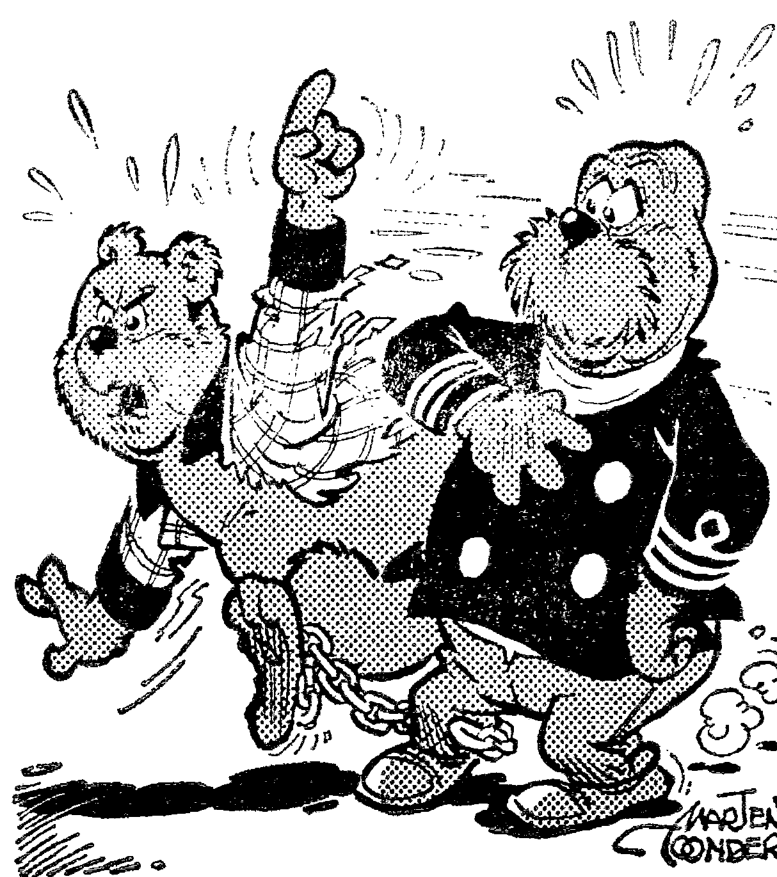
„De enige die hier aan boord een grote mond mag opzetten", loeide hij, „BEN IK!!!!"

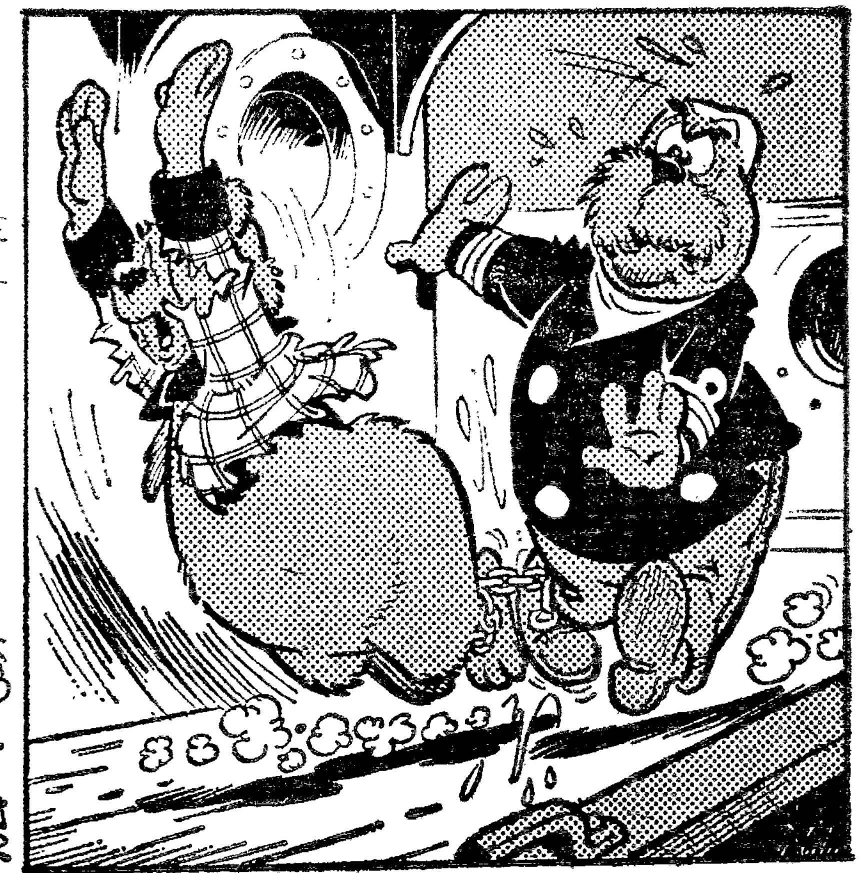
Met deze woorden sprong hij op de achteruitdeinzende Elias toe en wierp hem met een welgemikte vuistslag de nacht in, waar de schurk op het sloependek uit het gezicht verdween.

Dit optreden deed de gezagvoerder goed. Hij haalde diep adem en terwijl de heilzame werking van de wurrelprik door zijn aderen stuwde verhelderde een milde glimlach zijn verweerde trekken.

Maar dit duurde slechts kort. Dravende voetstappen en hese kreten verrieden hem, dat alle moeilijkheden nog niet waren opgelost...

Kapitein Wal Rus luisterde naar de zware slag, waarmee neef Elias op het sloependek belandde, en een milde glimlach krulde zijn verweerde trekken.

„Die is voorlopig stil", stelde hij vast. „Misschien heeft hij nu door wie de baas aan boord is!"

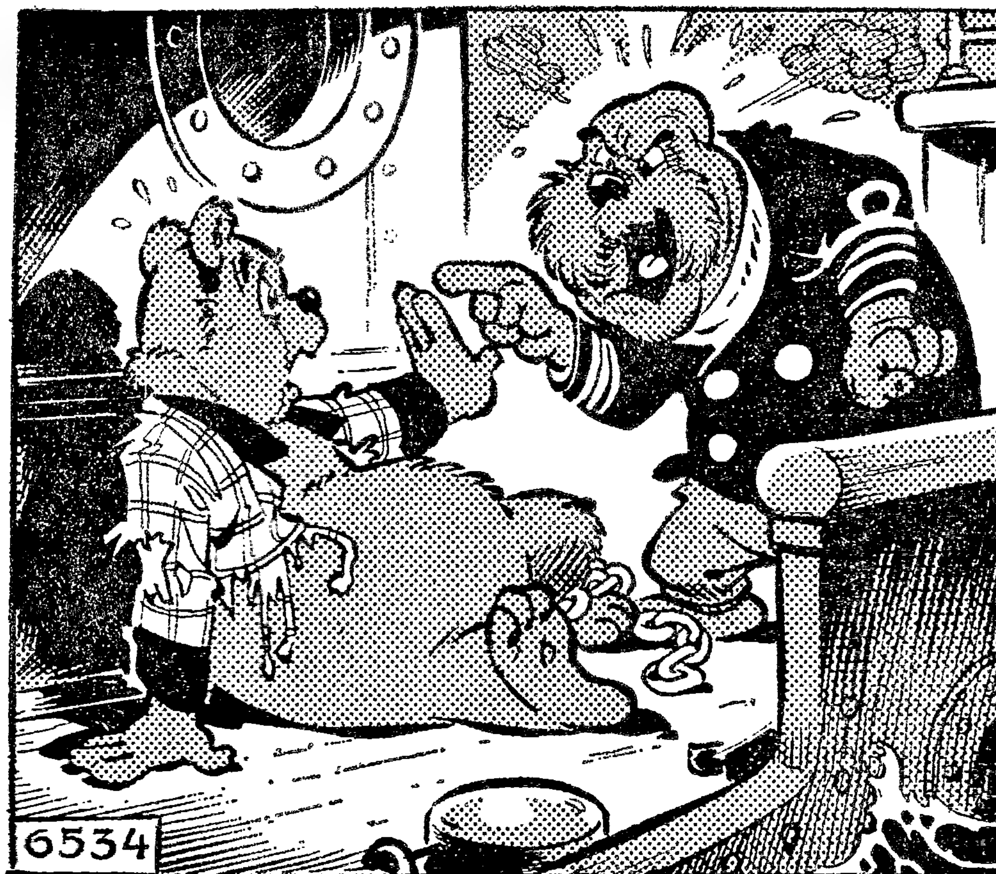
Op dat moment werd hij gestoord door de knecht Rokus die hem met grote snelheid passeerde, vreesachtige blikken achterom werpend.

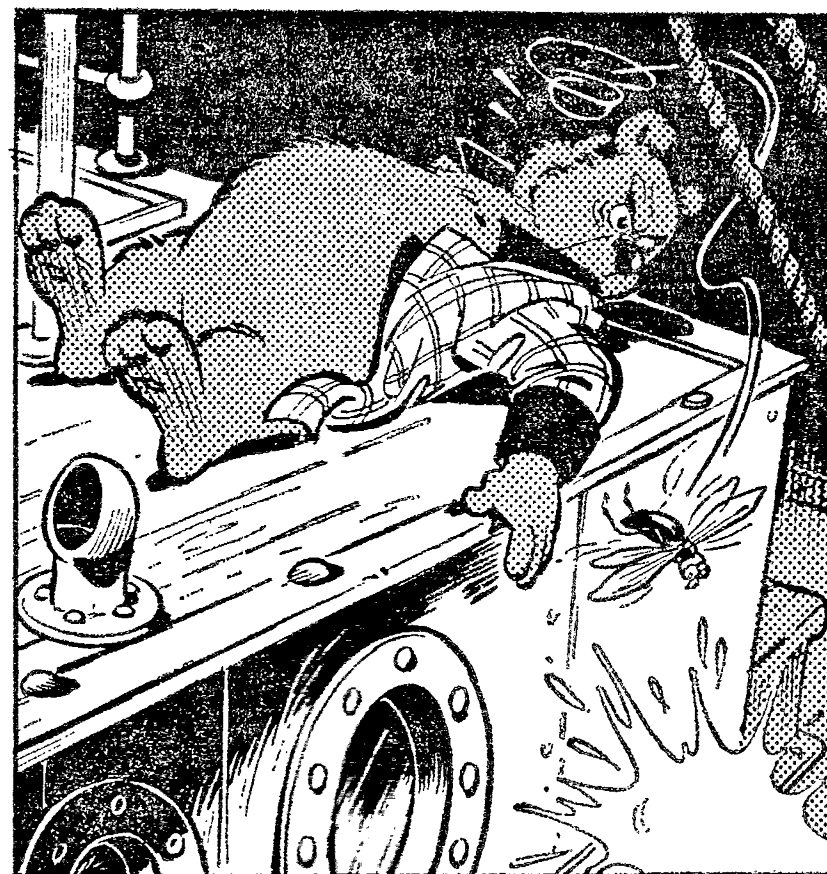
„Wat moet dat?" schreeuwde de gezagvoerder die een nieuwe ontstemming voelde opkomen. „'s Nachts moet het STIL zijn aan dek — en als het niet met zachte woorden kan zal ik je net zo aanpakken als je baas Hobbels!"

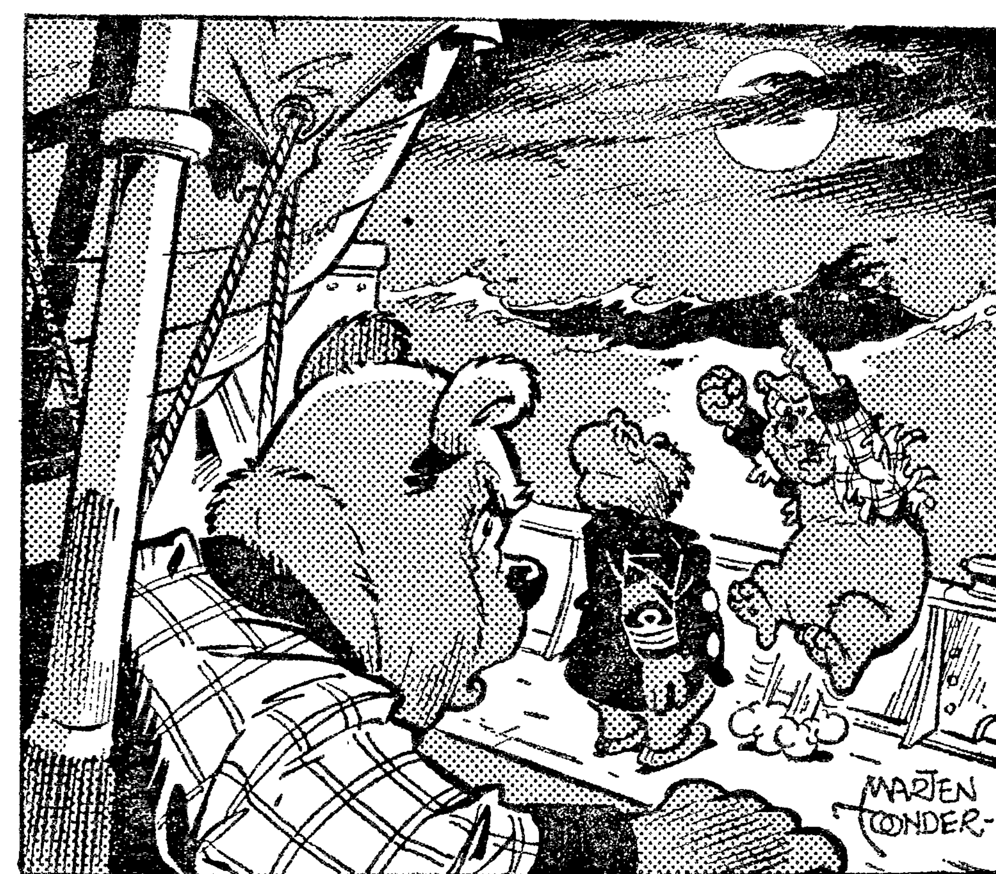
Rokus vertraagde de pas echter niet. Hij holde het gangetje door en verdween in de duisternis van het achterdek. Dit verdroot de zeerob natuurlijk. Hij stond op het punt de deugniet te volgen om ook hem een gevoelige les te geven toen zijn opmerkzaamheid getrokken werd door een zware gedaante, die hem met een ketting aan de voet voorbij stormde. Hij wierp een blik opzij en zag tot zijn verrassing dat het heer Bommel was.

„H-hoe is dat mogelijk?!" prevelde de schipper verstijvend. „Ik heb hem net buiten westen geslagen — en nu davert die overgehaalde landkwab opnieuw over mijn schip."

Op dat moment werd zijn rechterbeen onder hem uitgetrokken door het stuk ankerketting dat heer Ollie met zich voerde. Hij tuimelde achterover en viel dreunend op de planken, samen met zijn uitzinnige passagier.

Kapitein Rus rukte zich los van de ankerketting, die zich om zijn enkel geslingerd had, en sprong overeind.

„Dit is de derde keer, Blobbers!!" loeide hij. „Maar nu is het uit! Ik zal jou..."

„Een ogenblikje, kapitein," sprak heer Bommel, zich oprichtend. „Hier is sprake van een afschuwelijk misverstand! U hebt hier iemand anders voor u, dan u denkt. Ik ben Olivier B. Bommel en ik . . ."

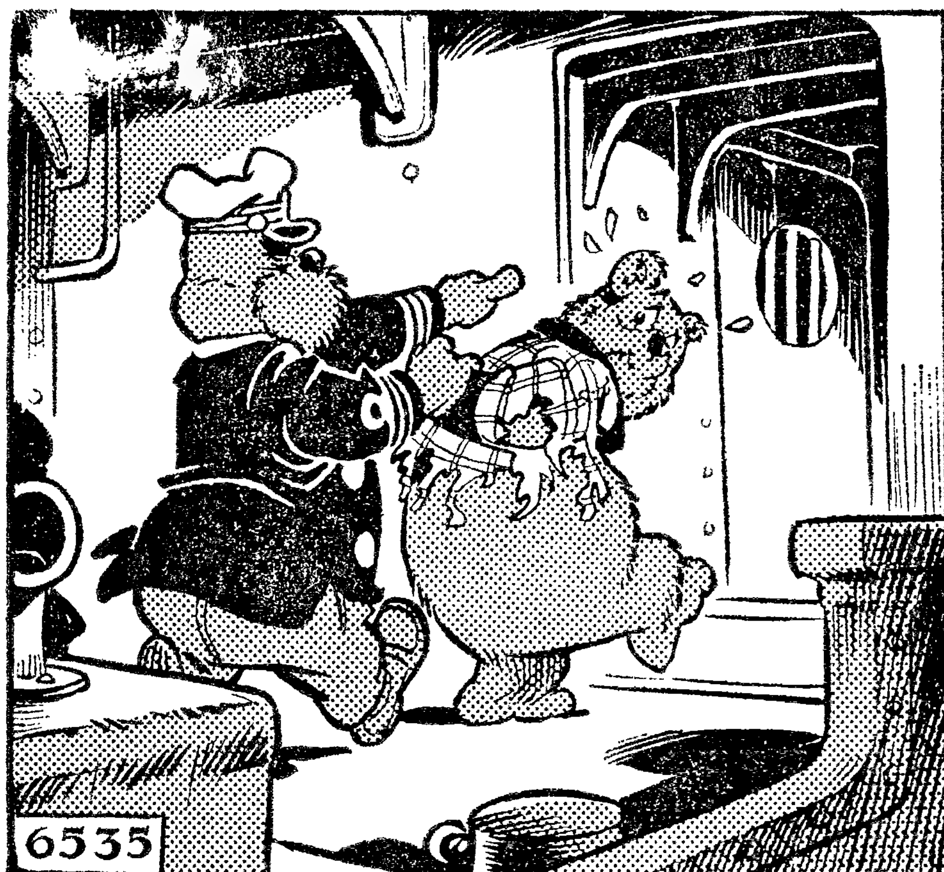
„Ik zal jou in de boeien laten slaan!" tierde de gezagvoerder, die even adem had gehaald. „Dit is een eerlijk schip en geen dolhuis. En de enige, die hier tikken mag uitdelen ben ik!!"

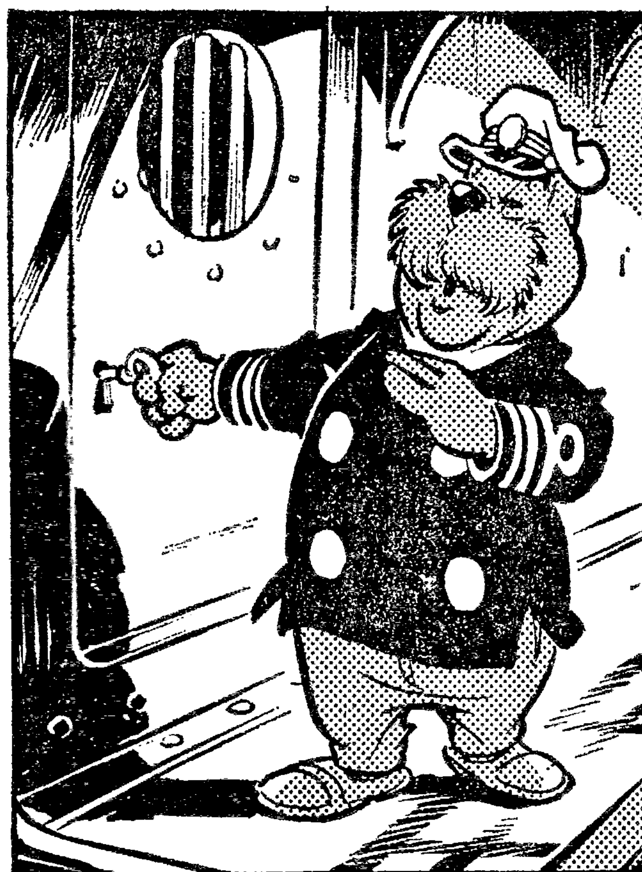
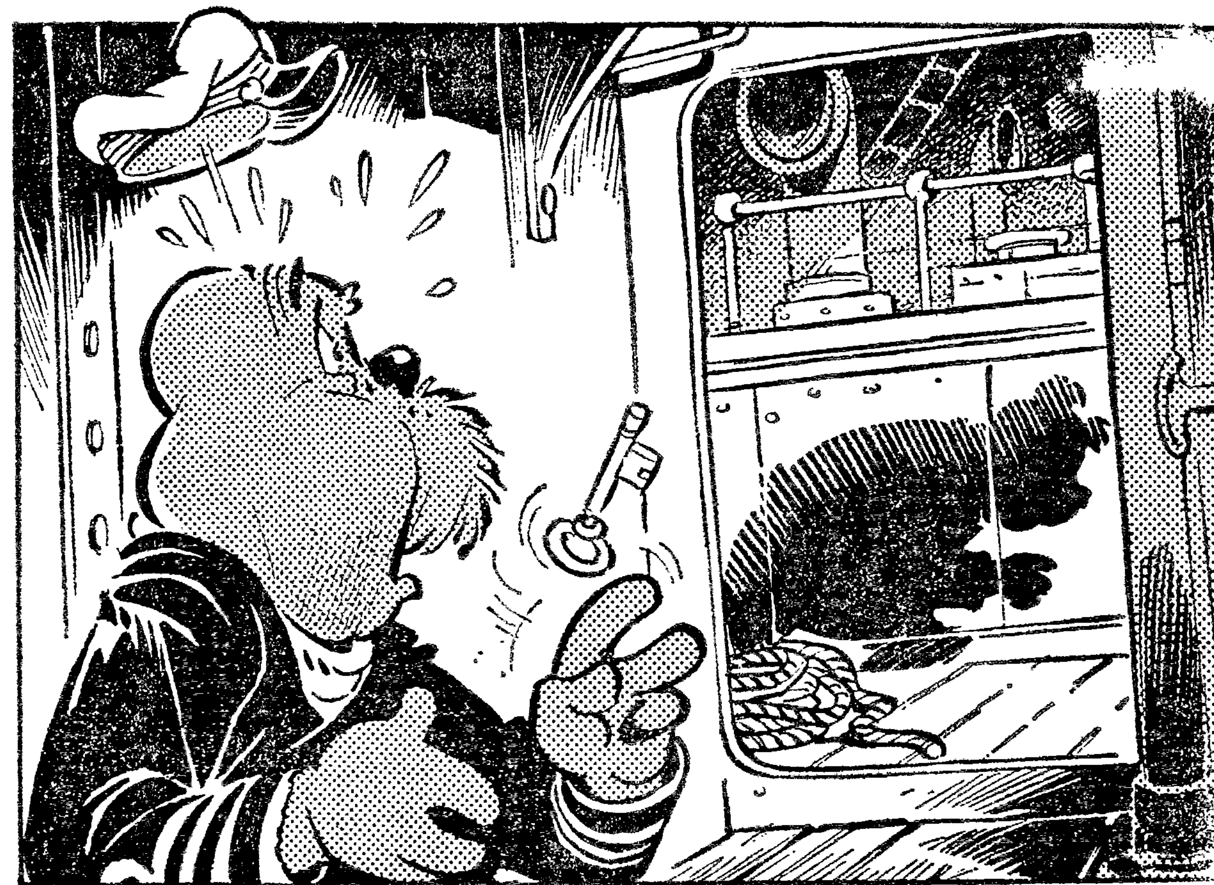
Het geluid van zijn stem werd meegevoerd door de wind en bereikte ook het oor van Elias, die kort tevoren op het sloependek geslagen was. Daar was hij gevonden door de wurrel die, aangetrokken door vernauwingen, hem een prik in de schedel gegeven had. De slechte neef kwam dan ook onmiddellijk tot zichzelf en richtte zich op.

„Die schipper ziet Ollie voor mij aan" prevelde hij met een boosaardige glimlach. „Er is dus nog een kans, dat mijn plan goed afloopt; wanneer ik maar vlug ben!"

Met deze gedachte kroop hij naar voren, om van onder een sloep een verstolen blik op het bewogen toneeltje te slaan. Doch nu kreeg heer Ollie hem in de gaten.

„Achter u!" riep hij met overslaande stem. „Daar boven, heer Rus! Daar zit de schurk! Vlug! Pak hem!"

Kapitein Rus wierp een blik op het sloependek; maar omdat neef Elias zich natuurlijk vlug had teruggetrokken was daar niets te zien.

„Een misselijke landkrabbenstreek", gromde hij. „Aandacht afleiden, huh? Maar ik zal je laten merken wie de baas aan boord is, meneer! Je gaat achter slot en grendel!"

Zo sprekende draaide hij zijn hevig bewogen passagier de arm op de rug en voerde hem een gang in.

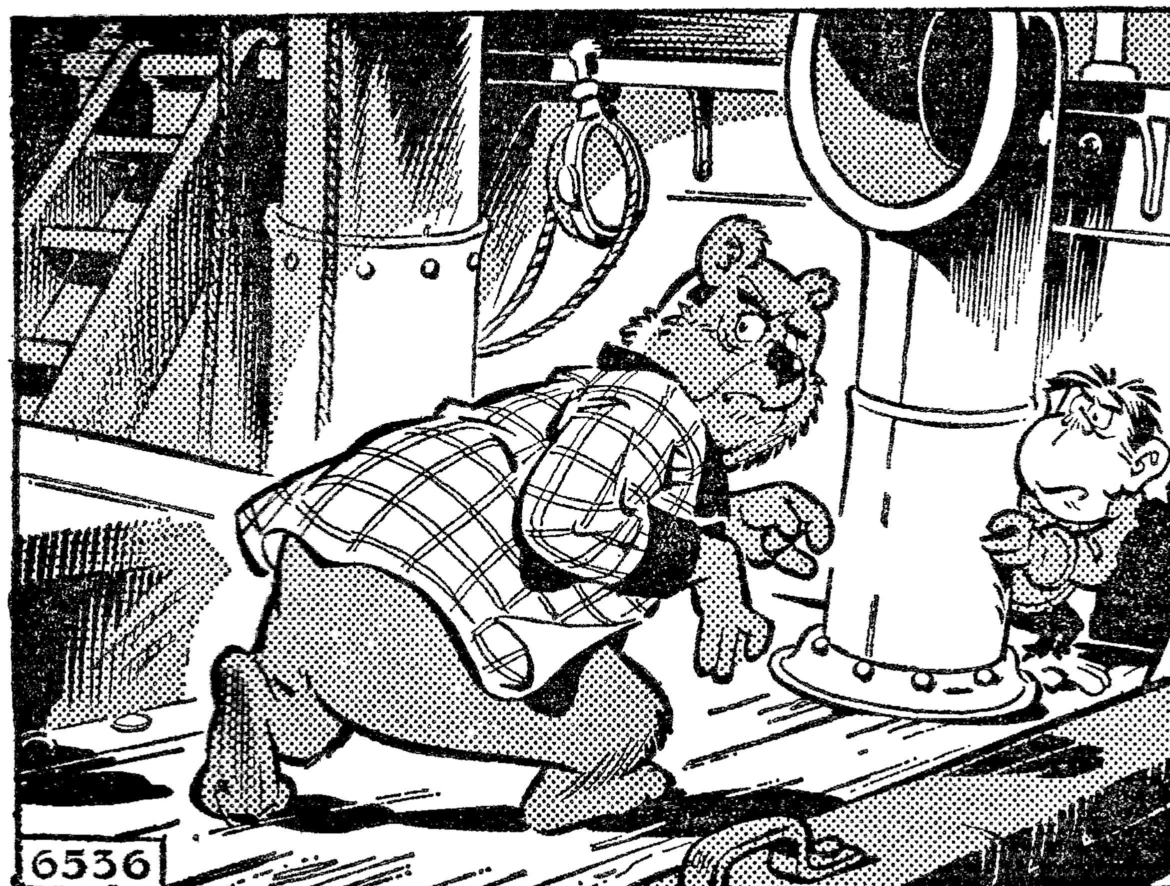
„Ik ben het niet!", riep heer Ollie schril. „Ik ben een ander! Het is mijn neef, die nooit heeft willen deugen. Hij geeft zich voor mij uit, als u begrijpt wie ik bedoel!"

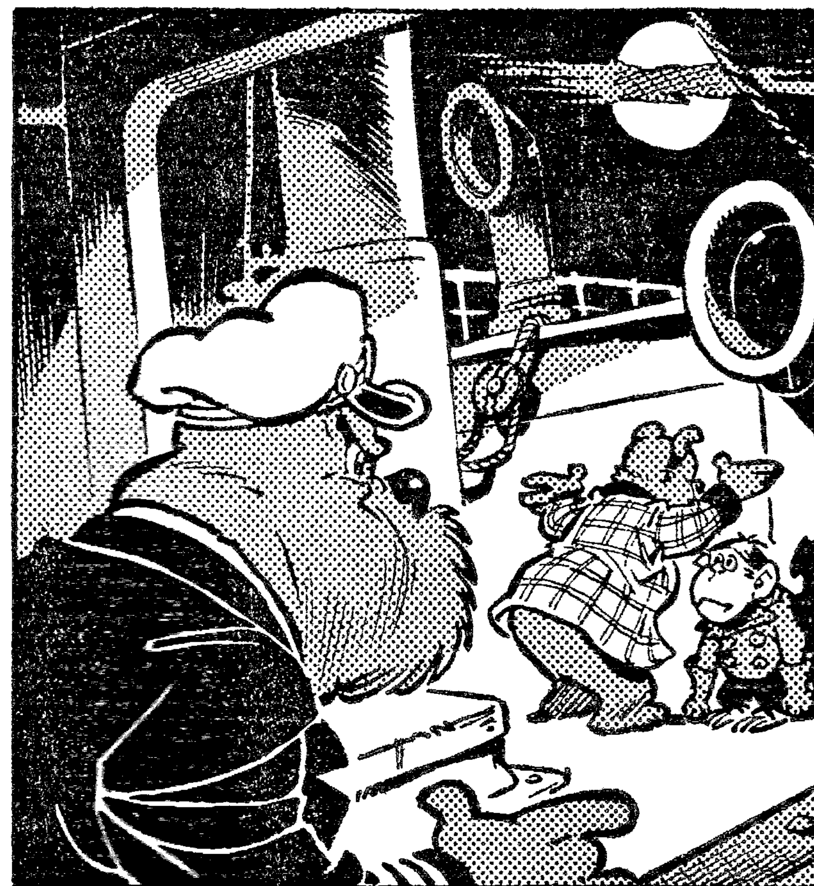
Het hielp hem echter niet. De verbolgen gezagvoerder duwde hem naar een getraliede hut in de midscheeps en wierp hem daar naar binnen.

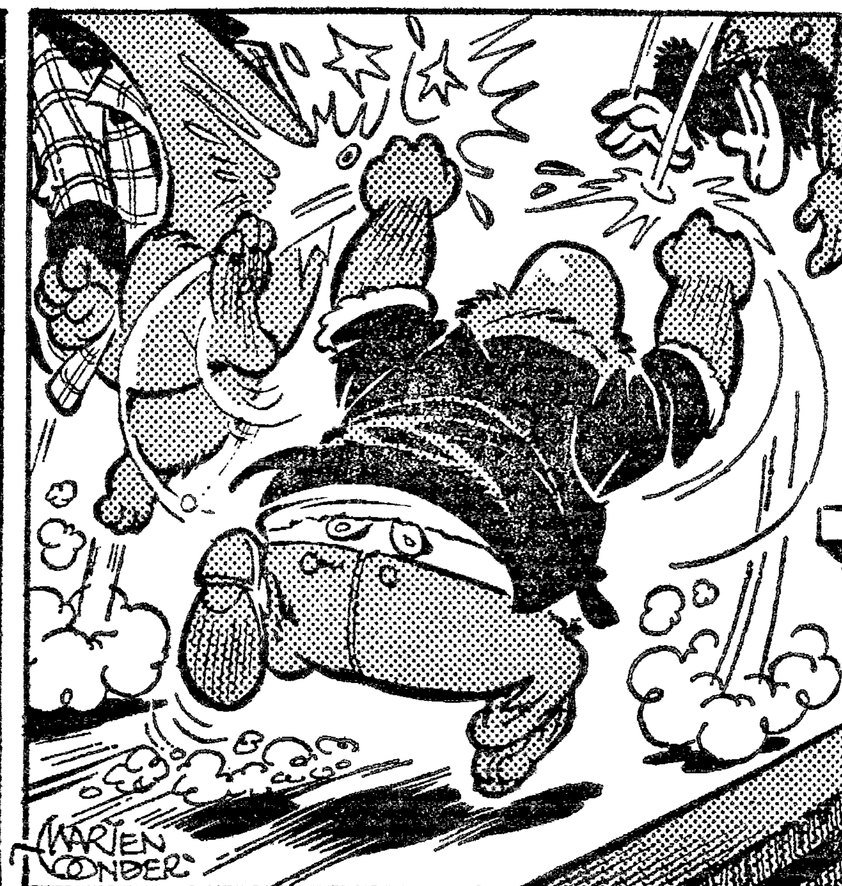
„Dat is dat!" sprak hij, de sleutel in het slot omdraaiend. „Dat zal je afkoelen, Bobbels!, 's nachts is het rustig aan dek; de wacht heeft recht op een beetje slaap. En het is tegen de tucht om de kapitein op zijn pet te slaan; dat is een slecht voorbeeld voor de bemanning!"

Uit de hut klonken opgewonden kreten, maar daar luisterde de zeerob niet meer naar. Met tevreden tred wandelde hij het gangetje door om weer naar de brug te gaan. Maar hij had het einde nog niet bereikt, toen hij op het dek voor zich een schaduw gewaar werd. Deze werd geworpen door neef Elias, die snel over het dek sloop en daarbij niet rekende op de sterke boordlamp achter zich. Dat wist kapitein Rus natuurlijk niet. Hij bleef geschokt staan en een ongelovige uitdrukking misvormde zijn doorgroefd gelaat.

„Als dat de overgehaalde Blobbers niet weer is...", fluisterde hij. „Er is iets niet in de haak met die landlubber! Ik heb hem net stevig in het kot verankerd en nu glibbert hij weer op het dek rond!"

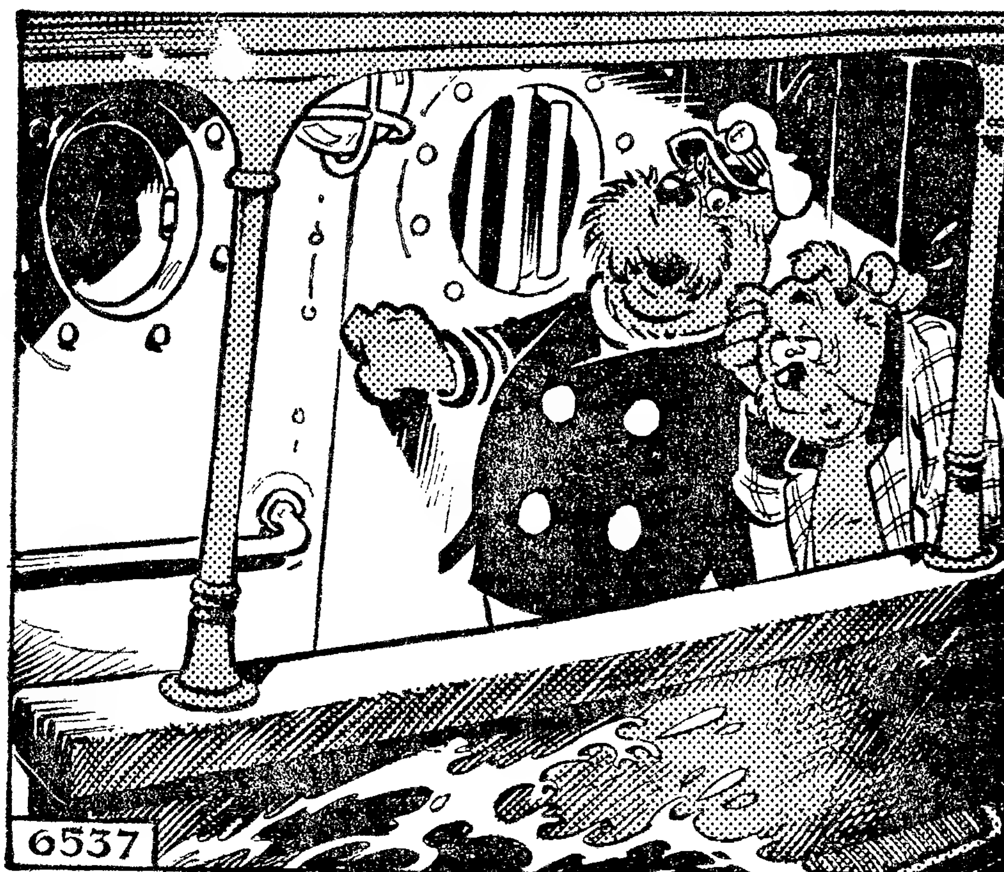
Neef Elias had zich behoedzaam van het sloependek laten zakken en sloop nu over het dek naar een luchtkoker waarachter Rokus een schuilplaats had gezocht.

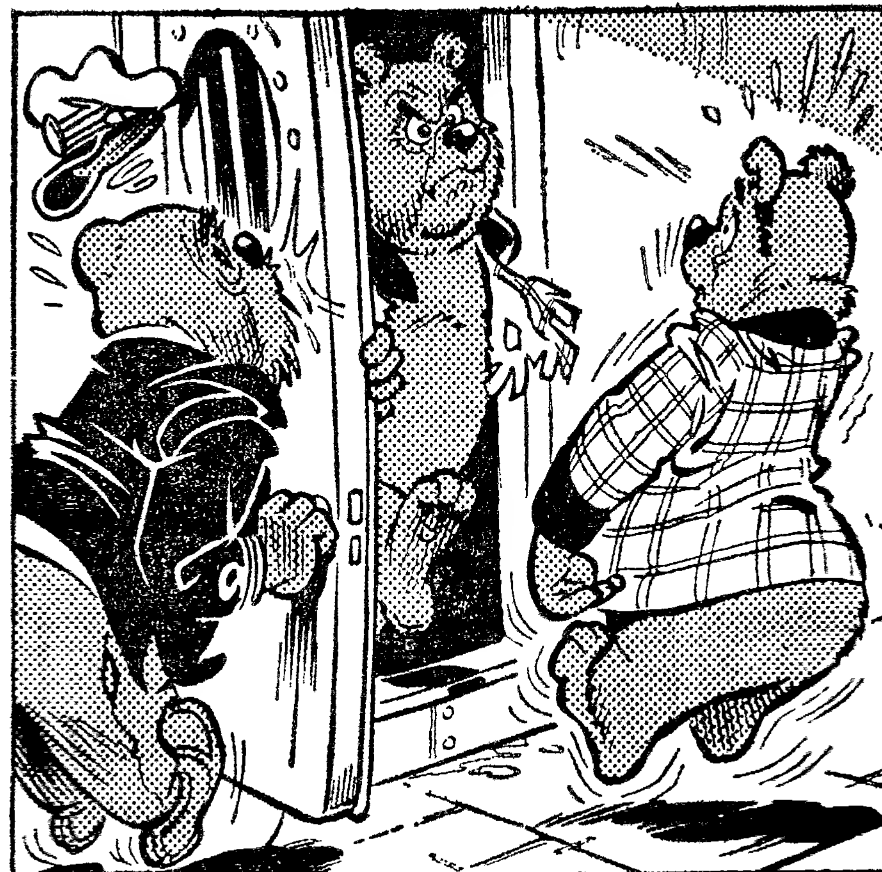
„W-wat doen we nu?” vroeg de schurkachtige knecht, die door het voorgevallene danig geschokt was. „Alles is scheef gelopen.”

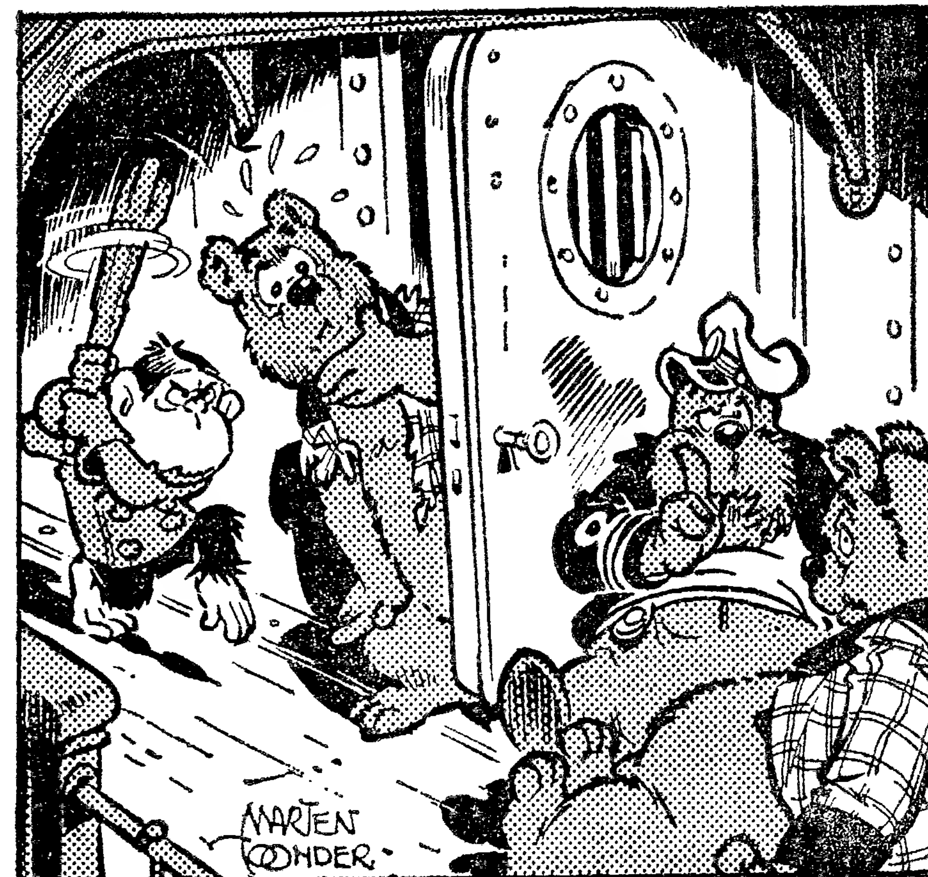
„Niet alles”, fluisterde Elias troostend. „Die schipper heeft het nog niet door. Hij denkt, dat Ollie en ik dezelfde zijn en hij heeft Ollie opgesloten. Wanneer we nu maar dubbel voorzichtig te werk gaan en als hij mij nu maar niet meer ziet hebben we nog een goeie kans.” Maar zoals de oplettende lezertjes weten was het reeds te laat. De wakkere gezagvoerder had neef Elias in de gaten gekregen en sloop nu omzichtig nader.

„Hoe Bobbels uit het kot gekomen is weet ik niet”, sprak hij daarbij tot zichzelf. „Het zal wel een van die overgehaalde landrottenstreken zijn die ze op de wal leren. Maar hij moet niet denken, dat ik me daardoor laat nemen. Ze hebben vannacht al genoeg het dek met mij gezwabberd en mijn geduld is op!”

Zo denkend schoot hij plotseling voorwaarts, met een snelheid die men van de zwaar gebouwde zeerob niet zou hebben verwacht. En terwijl hij een linkse en een rechtse uitdeelde, maakte hij zijn passagiers in dezelfde beweging onschadelijk.

Neef Elias en Rokus sloegen zwaar tegen de planken en gedurende een ogenblik keek de gezagvoerder glimlachend naar de gevloerde passagiers.

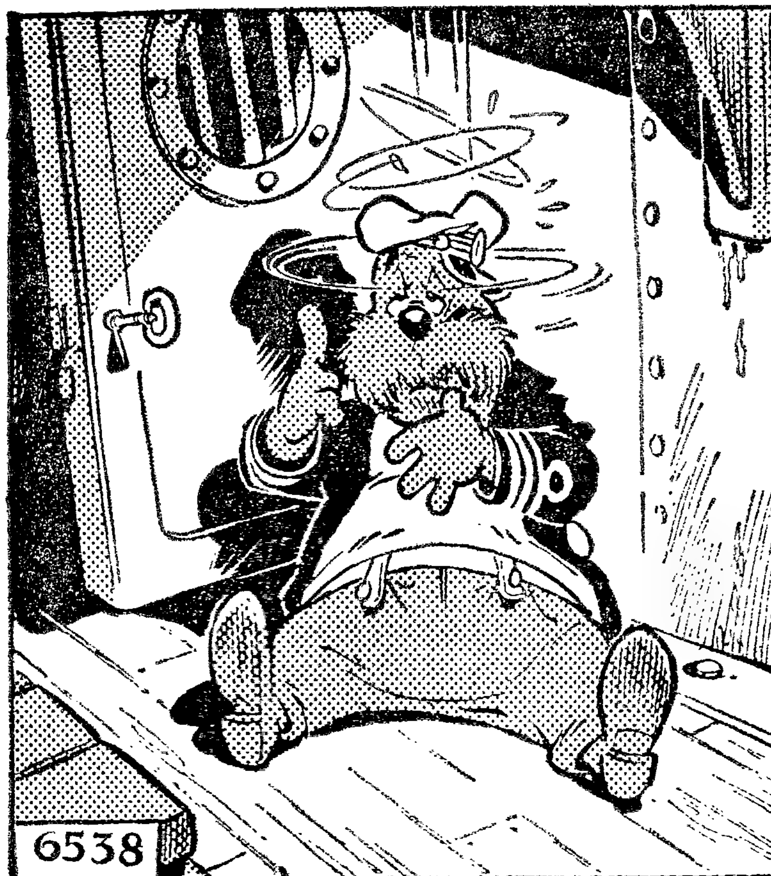
Toen bukte hij zich en sjorde eerstgenoemde omhoog.

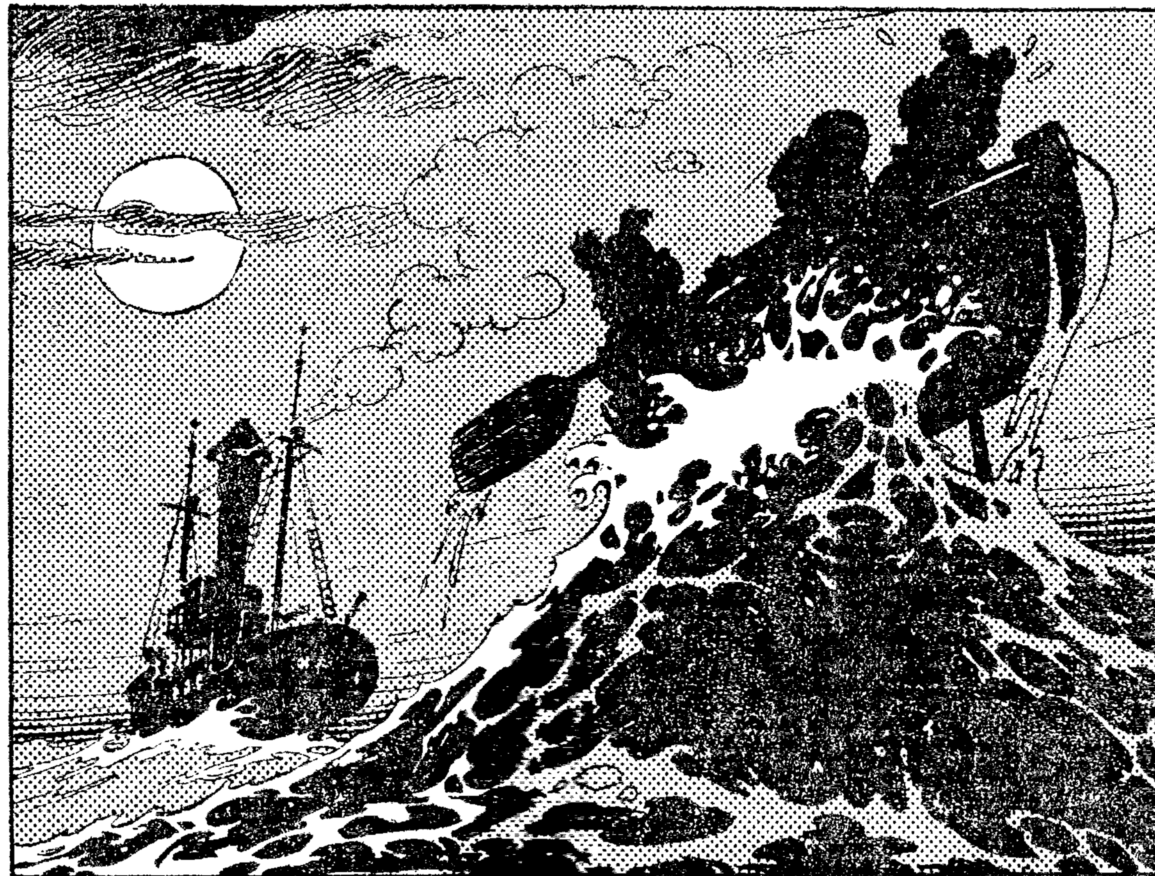
„Dit is dan echt de laatste keer vannacht, Blommers!" gromde hij terwijl hij de overwonnene bij het kraagje meesleurde. „Hoe je eruit gekomen bent weet ik niet. Maar dit keer zal ik je zo goed opsluiten dat ik zelf moeite zal hebben je eruit te laten. En ik zal je door de platvoetwacht laten bewaken!"

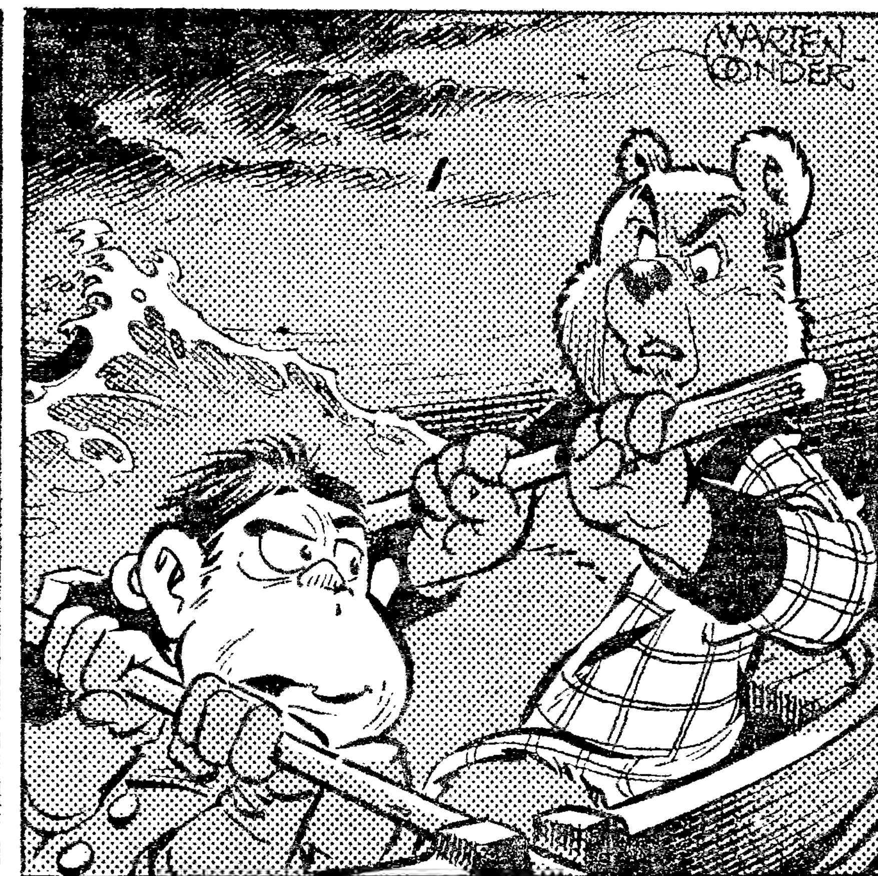
Zo sprekende opende hij het cachot om zijn gevangene naar binnen te duwen. Doch tot zijn verrassing werd de deur van de binnenkant met zo'n kracht opengeworpen, dat hij het houtwerk dreunend tegen de neus kreeg en Elias los moest laten.

Deze bevond zich nu dus alleen tegenover zijn neef, die uitzinnig naar buiten sprong en hem zodoende tegen het dek liep. Heer Ollie voelde de drift uit zich wegzakken toen hij zag wat hij had uitgericht. „Dat komt er nu van", mompelde hij onthutst. „Het is toch wonderlijk wat een heer in zijn toorn vermag; twee in één klap! Maar dan moet men maar beter naar mij luisteren...."

Hij had niet in de gaten, dat hij van achteren benaderd werd door de schurkachtige knecht. Deze was weer bijgekomen en omdat kapitein Rus jammer genoeg vergeten was om hem ook gevankelijk mee te voeren had Rokus de gelegenheid gehad een knuppel op te zoeken. Daarmee gewapend besloop hij nu de verbaasde heer om ook deze neer te vellen.

Toen kapitein Wal Rus de ogen opsloeg, lag het gangetje verlaten voor hem. De deur van het cachot dreunde door het slingeren van het schip van tijd tot tijd tegen hem aan en een koude wind gierde door het want. Maar verder was alles stil.

„W-wat is er gebeurd?” vroeg de beproefde zeerob zich af. „Waar is die overgehaalde Blob-blobbers gebleven? Is de hut ontploft.... Of was het allemaal een droom? Ben ik soms aan een baantje aan de wal toe?”

Dat was niet waar, zoals we weten. Want terwijl de gezagvoerder vergeefs probeerde zijn gedachten te verzamelen, hadden Elias en Rokus van zijn verduistering gebruik gemaakt door snel een sloep te laten zakken en heer Bommel daarin te hijsen.

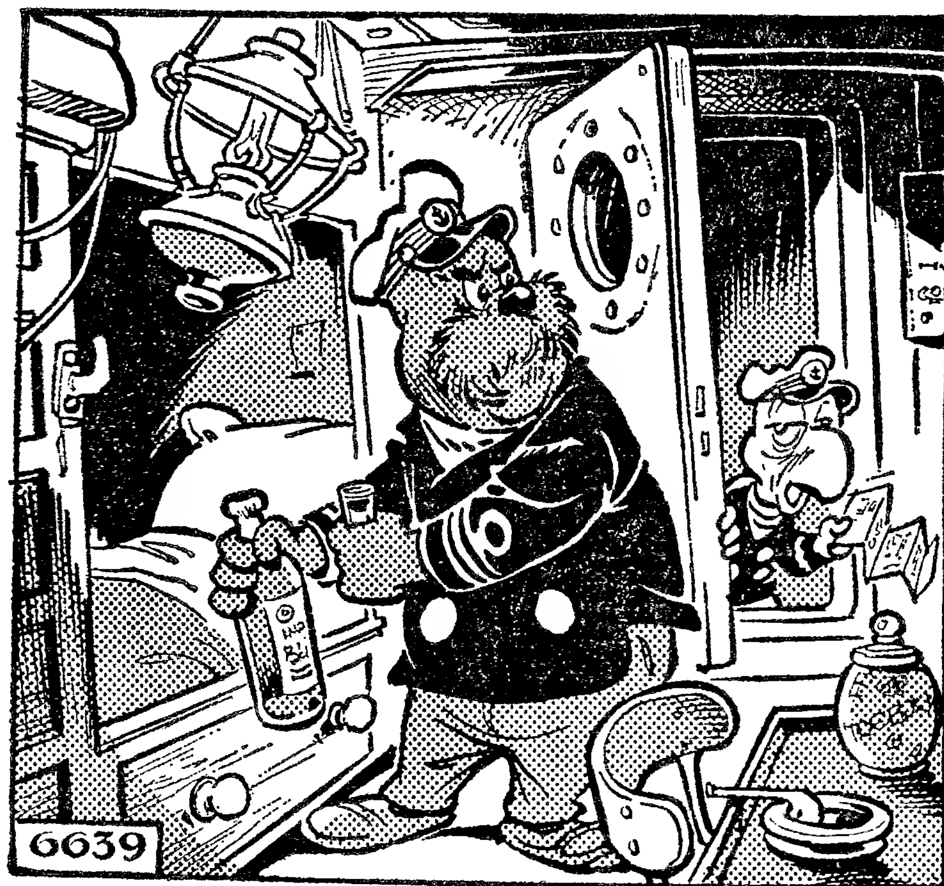
Nu roeiden ze snel in de richting van een klein vulkanisch eiland, dat in de verte zichtbaar was, terwijl de Albatros slingerend in de verte verdween.

„Waarom laten we hem hier niet overboord vallen?” vroeg Rokus hijgend.

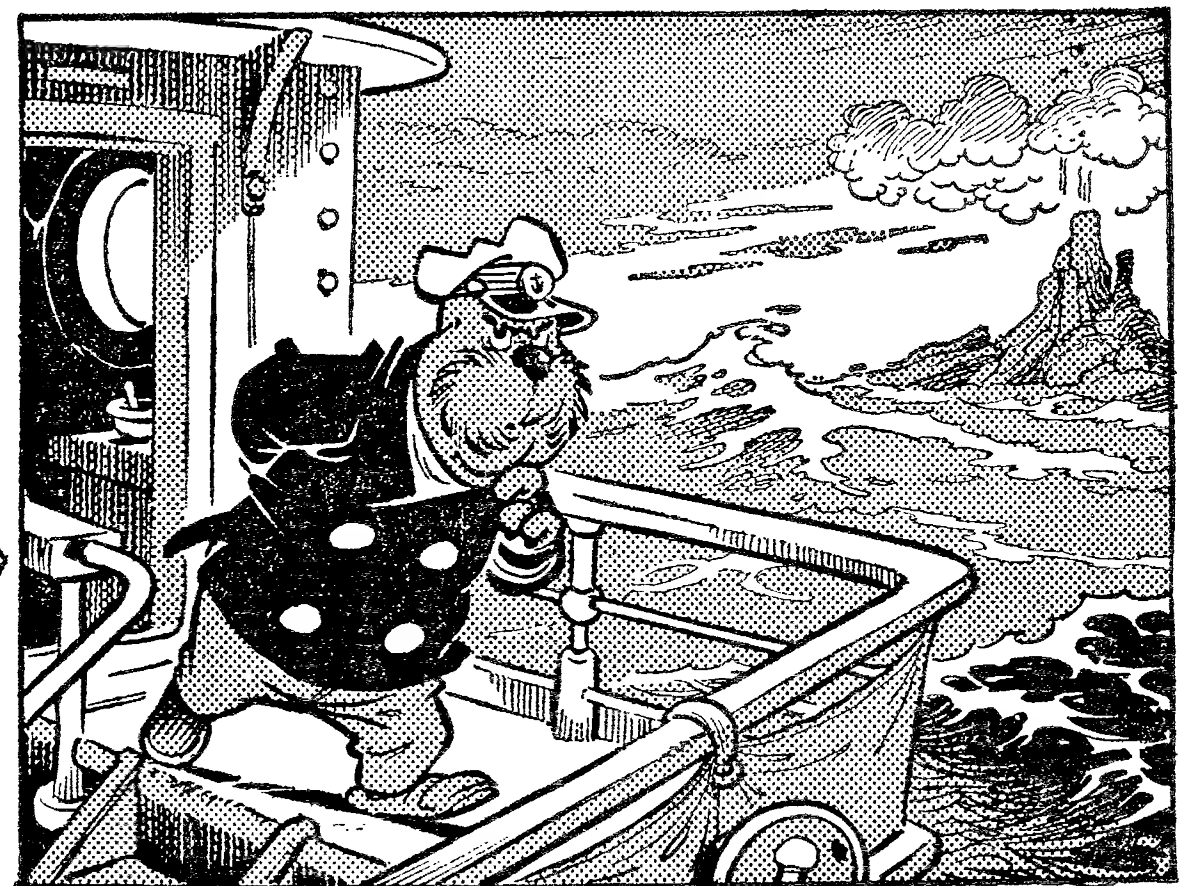
„Omdat hij dan blijft drijven,” verklaarde Elias. „Hij heeft in dat cachot de ketting van zijn voet gehaald en nu zinkt hij niet lekker. We kunnen niet hebben, dat hij ergens aanspoelt, en daarom moeten we hem op dat eiland in de vulkaan gooien!”

„Maar de schipper....”, begon de knecht. Elias liet hem echter niet uitspreken.

„Die schipper kreeg een tik van de deur voordat hij ons allebei gezien had,” zei hij. „Die kan niks getuigen.”

Kapitein Wal Rus trok zich terug in zijn hut om een beetje op verhaal te komen.

„Een overgehaald nachtje", prevelde hij terwijl hij zich een glaasje raapbrand inschonk. „Dat krijg je, als je met passagiers vaart.

Die landlubbers denken alleen aan pret en ze lappen orde en tucht aan hun laars. Maar ik zou wel eens willen weten hoeveel Bombels er eigenlijk aan boord zijn. Heb ik er vanavond nu twee of drie gedrild, of was het er maar eentje? Er is iets niet in de haak met die kleimossel...."

Op dat moment werd er op de deur geklopt en de marconist stak zijn hoofd naar binnen.

„De radio is weer in orde kapitein", meldde hij. „Het was een heel werk want alle draden waren losgetrokken en de lampen vernield. Maar hij werkt weer en nu heb ik hier een telegram, dat al een tijd heeft liggen wachten....."

De gezagvoerder schoof de fles onder de dekens en greep het papier.

„Passagier Bommel is dubbelganger van echte Bommel." las hij.

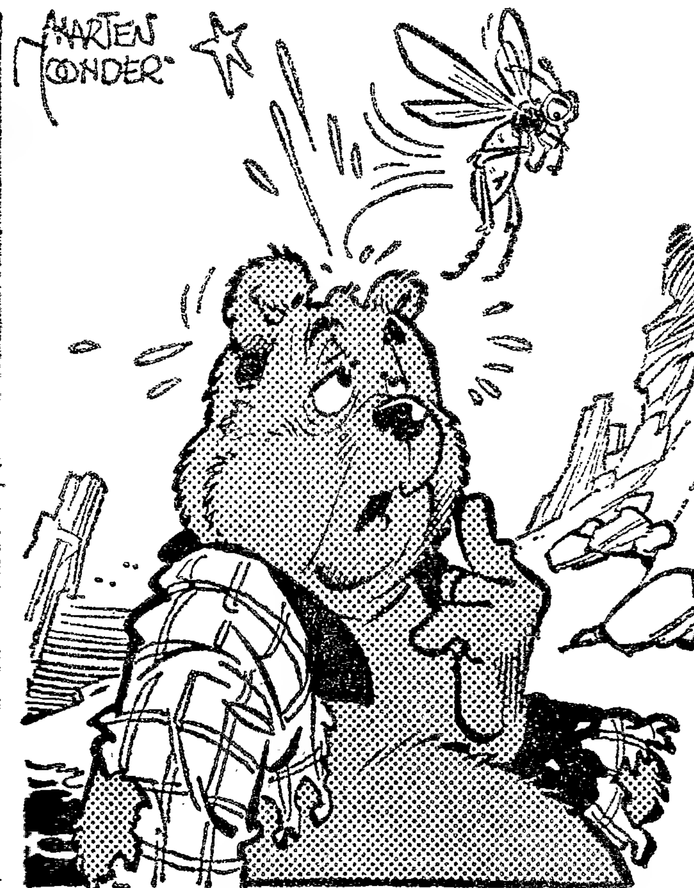
„Heer Ollie is bewusteloos aan boord gebracht. Dubbelganger zal proberen hem overboord te gooien. Knecht Rokus is medeplichtig. Gevaarlijk. Help heer Ollie a.u.b. Tom Poes".

„Zo, dat is het dus!" riep de verraste zeerob uit. „Nu snap ik wat dat vannacht voor een gedonder aan dek was!"

Hij klom naar de brug en wierp een blik op een vulkanisch eiland dat in het licht van de dageraad uit de zee omhoog stak.

„Daar zijn ze dus heengeroeid", gromde hij in zijn snor. „Toen ik ze te veel in hun vaarwater zat. Ja, ja. Help heer Ollie, huh? Bah; wat heb ik eigenlijk met Bommels te maken? Maar aan de andere kant hebben die slijmerds mijn sloep gestolen..."

Elias en Rokus hadden de sloep met krachtige slagen naar het eiland Papoote geroeid. Ze kwamen daar aan bij het ochtendkrieken, en nadat ze haastig de bewusteloze heer Ollie op het strand hadden gedragen trokken ze de sloep op het droge.

„Ziezo”, sprak de misdadige neef. „Hier zullen we niet gehinderd worden. Geef Ollie een pil, Rokus. Dan kunnen we hem rustig naar de vulkaan dragen en hem voor eeuwig laten verdwijnen zonder dat er een haan naar kraait!”

„Ja, maar de auto is nog steeds aan boord”, wierp de knecht tegen. „En daar zit al het geld in. Hoe krijgen we dat in handen?”

„Gemakkelijk”, zei Elias. „Als Ollie eenmaal weg is ben ik de enige Bommel, en dan kan ik heel gewoon de auto van het schip halen. Laten ze maar eens bewijzen, dat ik een andere Bommel ben!”

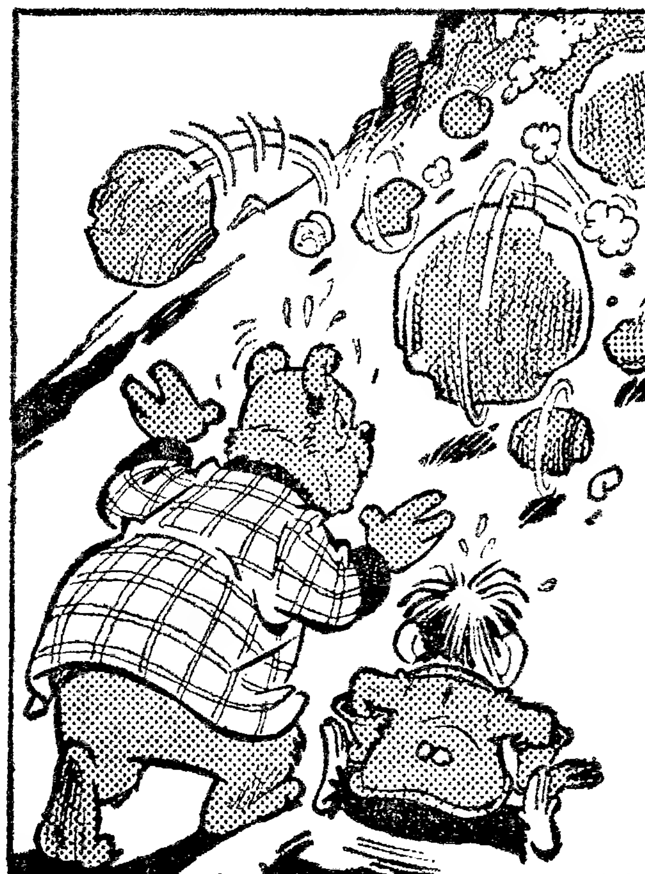
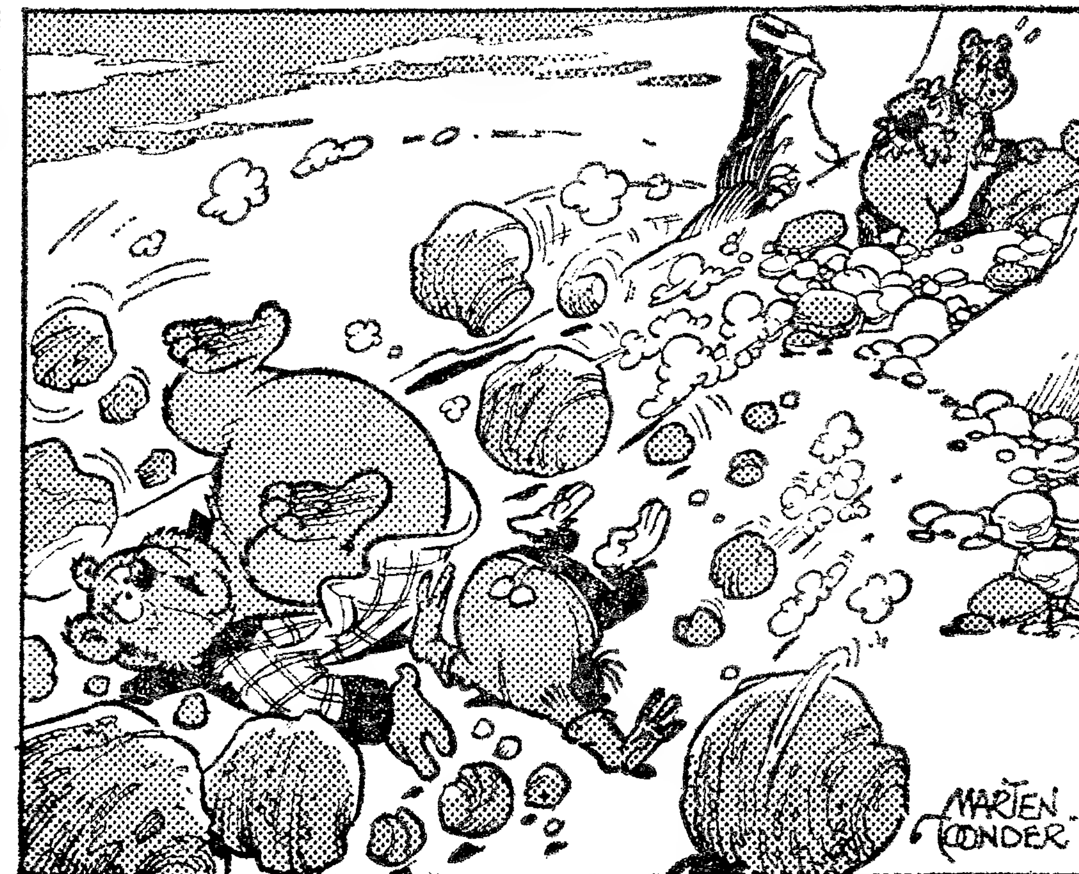
Deze woorden bevredigden Rokus en hij haalde gerustgesteld zijn doosje schurkachtige pillen voor de dag zonder op het gezoem van een overkomend insect te letten.

Het was de wurrel, die nog steeds aangetrokken werd door personen met een vernauwing. Het diertje zette rechtstreeks koers naar de beklagenswaardige heer, en gaf deze een heilzame prik in de buil die zijn schedel ontsierde. Heer Ollie sloeg de ogen op en veerde met een gesmoorde kreet omhoog.

„Hij komt bij!!” riep Elias geschrokken. „Schiet op, Rokus!!”

Maar het was reeds te laat; heer Bommel had onmiddellijk begrepen welke gevaren hem bedreigden en sprong overeind om zich uit de voeten te maken.....

Door de heilzame prik van de wurrel drong de volle omvang van zijn ellendige toestand meteen tot heer Ollie door. Hij sprong op en begon met grote snelheid de vulkaanhelling te beklimmen.

„Hij gaat er vandoor!” riep Elias. „Pak hem!”

„Hij gaat de goeie kant op”, schreeuwde Rokus. „Dat bespaart ons een hoop werk. We hoeven alleen maar te zorgen, dat hij zich niet ergens verbergt!”

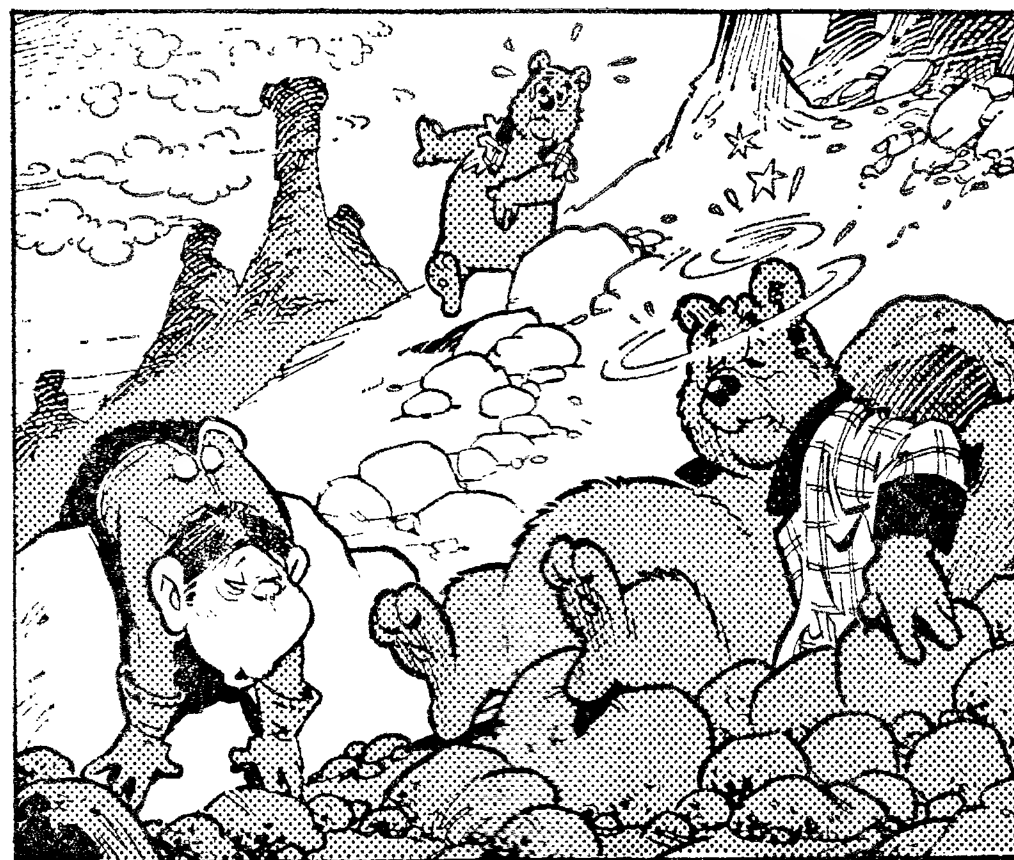
Zo roepende hadden de beide schurken de achtervolging ingezet, en omdat ze over meer krachten beschikten dan de ondervoede heer wonnen ze snel terrein. Heer Bommel hoorde de dravende voetstappen steeds dichter bij komen en daar hij in het gaan gehinderd werd door de vele rotsblokken, die de helling bedekten brak het angstzweet hem uit.

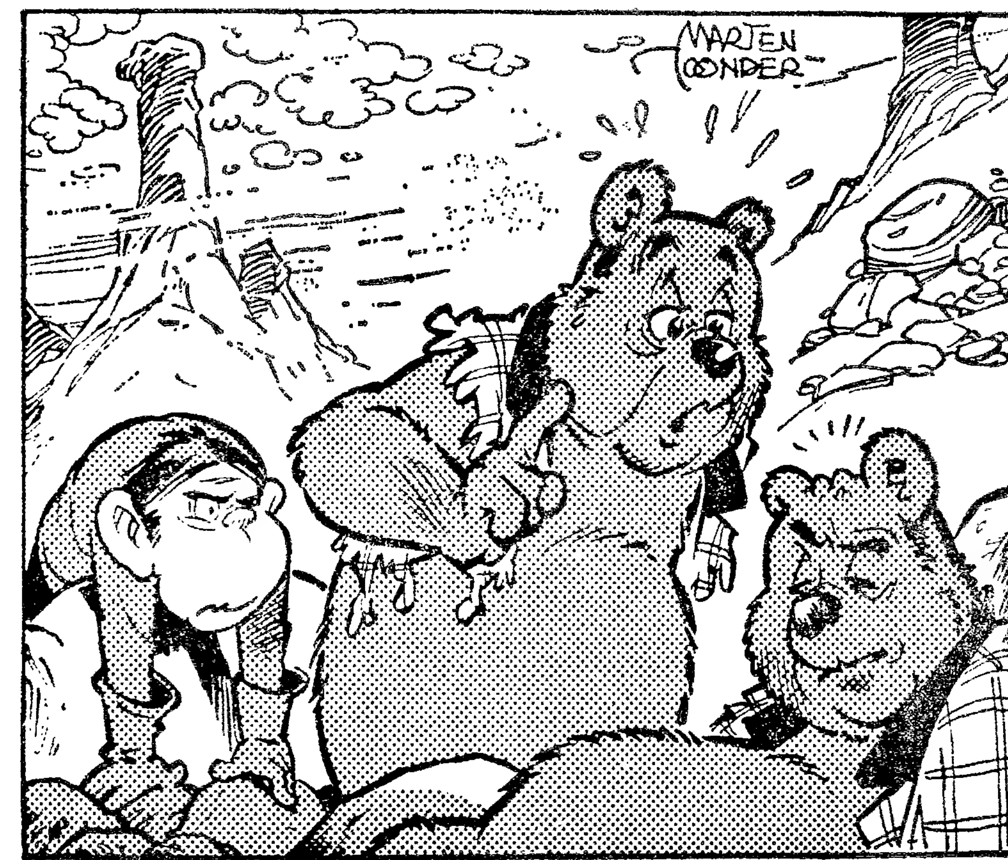
„Hoe vreselijk!” hijgde hij onder het gaan. „Een heer alleen; opgejaagd door eigen vlees en bloed.... Als mijn goede vader dit toch eens mee had moeten maken! Niet voor niets heeft hij me altijd verboden om met Elias te spelen. En nu is het te laat! Ach, als er maar niet zo veel stenen waren!!”

Maar vreemd genoeg waren het juist de stenen, die de vluchteling te hulp kwamen. Onder heer Ollie’s onzekere tred raakten ze aan het rollen; het ene rotsblok voerde het andere mee, en al spoedig was de gehele helling achter de beklagenswaardige heer bedekt met rollend en bonkend puin.

„Opzij!!” schreeuwde Rokus, die het gevaar zag naderen. Maar reeds had de lawine de beide diepgezonken figuren bereikt, en te midden van gruis en stofwolken tuimelden ze naar beneden.

Heer Bommel hoorde het geraas van de neertuimelende rotsblokken boven zijn gierende ademhaling uit en toen hij daartussen-door ook enige schelle kreten vernam hield hij de pas in.

„Een lawine", prevelde hij achteromkijkend. „Ik heb een lawine veroorzaakt. Ach, het is wonderlijk waartoe een heer in nood in staat is!"

Hij rechtte de rug en klopte het stof van zijn flarden. Doch toen viel zijn blik op de roerloze gedaanten van zijn achtervolgers die uitgeteld tussen het gruis lagen en hij verstarde.

„Die zijn lelijk terechtgekomen!" sprak hij tot zichzelf. „Het zijn natuurlijk schurken — maar als heer kan men toch geen slachtoffers van een natuurramp laten liggen? Trouwens, Elias is een neef van me, al is hij nog zo diep gezonken!"

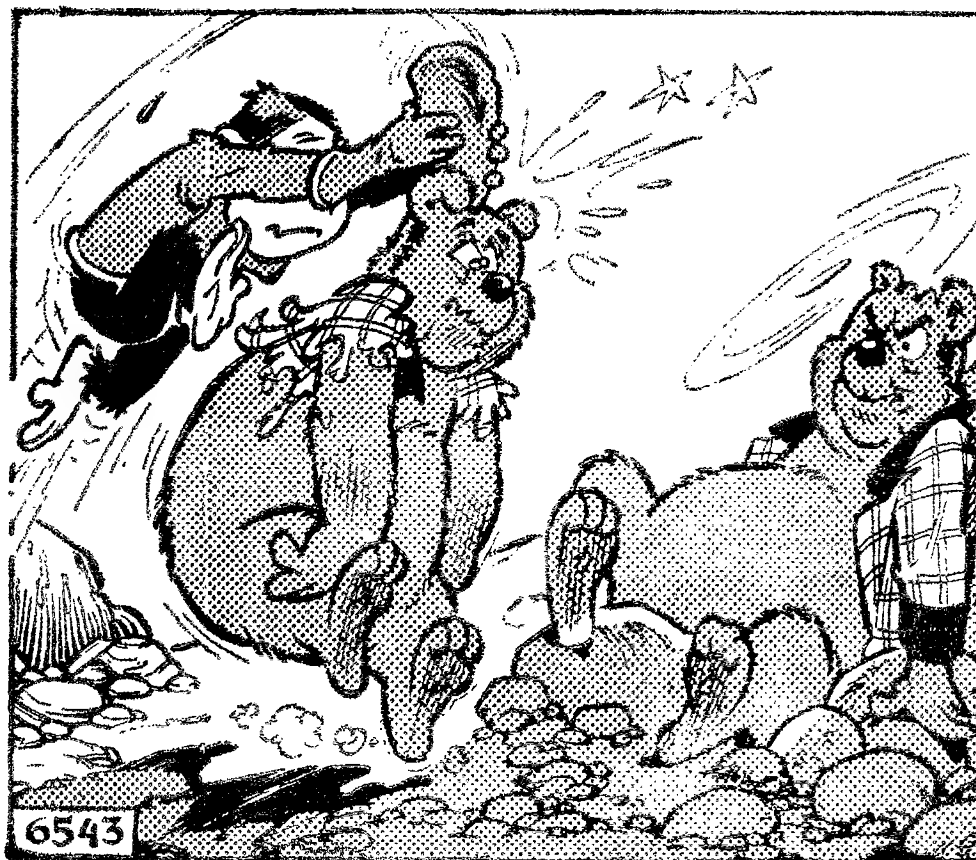
Met deze gedachte begon hij moeizaam de helling weer af te dalen, totdat hij de getroffenen bereikte.

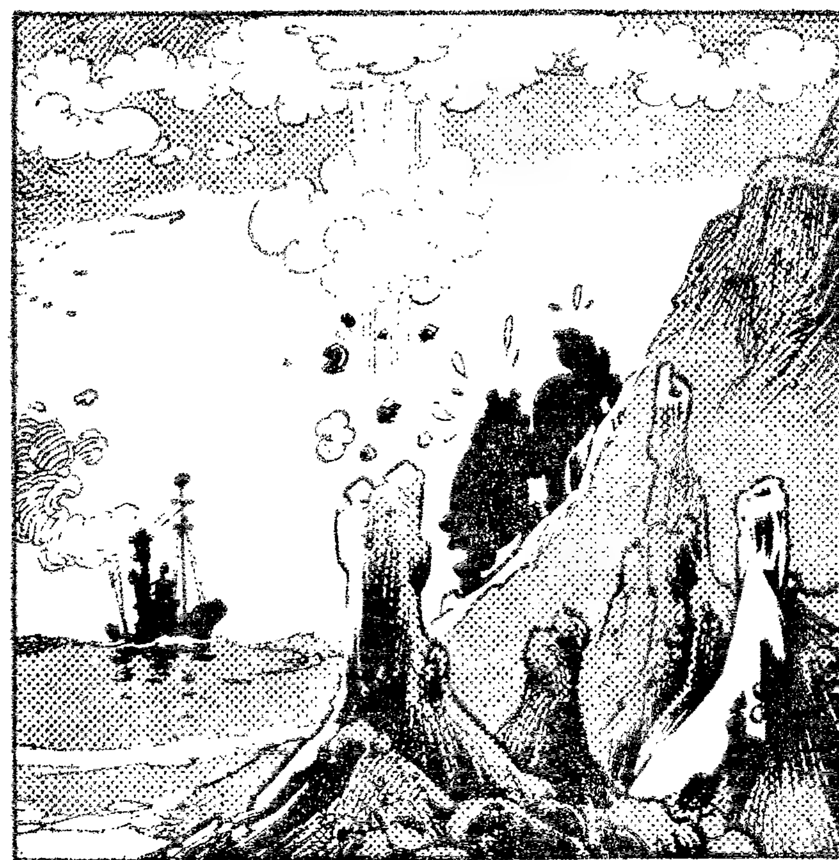
„Misschien komt mijn hulp nog niet te laat," hernam hij mompelend. „Een Bommel moet een Bommel bijstaan, wanneer hij op een hellend vlak geraakt is. Wellicht kan ik in een goed, rustig gesprek deze afgedwaalde tak het rechte spoor wijzen."

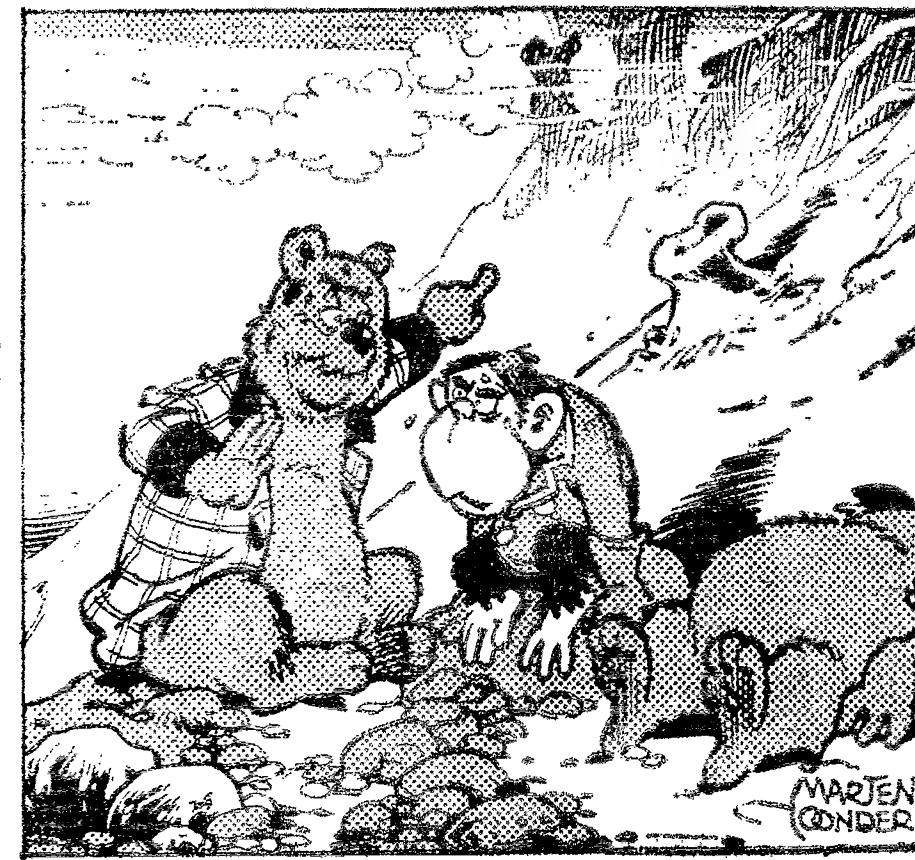
Voorzichtig schudde hij zijn bewegingloze bloedverwant en hief een wijsvinger op.

„Elias", sprak hij op gedragen toon. „Hoor je me? Ik ben het; Ollie! Luister je?"

Elias maakte geen beweging, maar achter de reddende heer sloeg Rokus een ongunstig oog op. En terwijl heer Bommel het voorbeeld van zijn vader, die een goede oom was, aanhaalde en over het mooie van het heer-zijn sprak, kwam de schurkachtige knecht loerend in beweging.

„Nog is het niet te laat, Elias", sprak heer Ollie warm. „Ook in jouw aderen klopt het bloed der Bommels, en wanneer je nu een voorbeeld aan mijn onberispelijke levenswandel neemt, kan je.." Verder kwam hij niet, want op dat moment werd hij getroffen door een steen, die de knecht Rokus met kracht op zijn schedel liet neerdalen.

Alles werd hem zwart voor de ogen, zodat het hem ontging, dat zijn neef de stuitende ogen opsloeg en overeind kwam. Ook merkte hij niet, dat er een pil in zijn mond geduwd werd en het misdadige tweetal hem tussen zich in nam en naar boven begon te dragen.

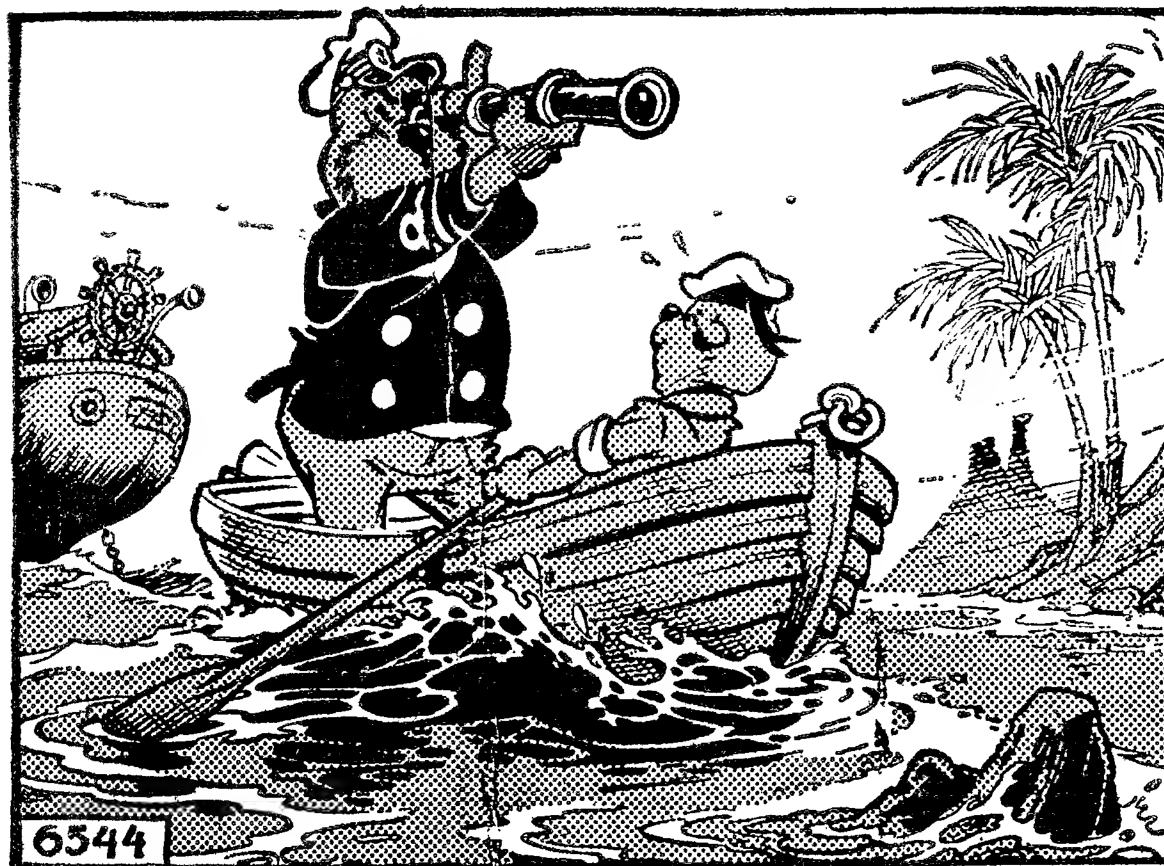
Het was zwaar werk. De zon, die op deze breedte aardig wat kracht had, scheen heet door de vulkanische dampen en de helling werd steeds steiler, zodat de schurken geheel buiten adem geraakten. Op een vlakker plekje legden ze hun last dan ook neer om te rusten.

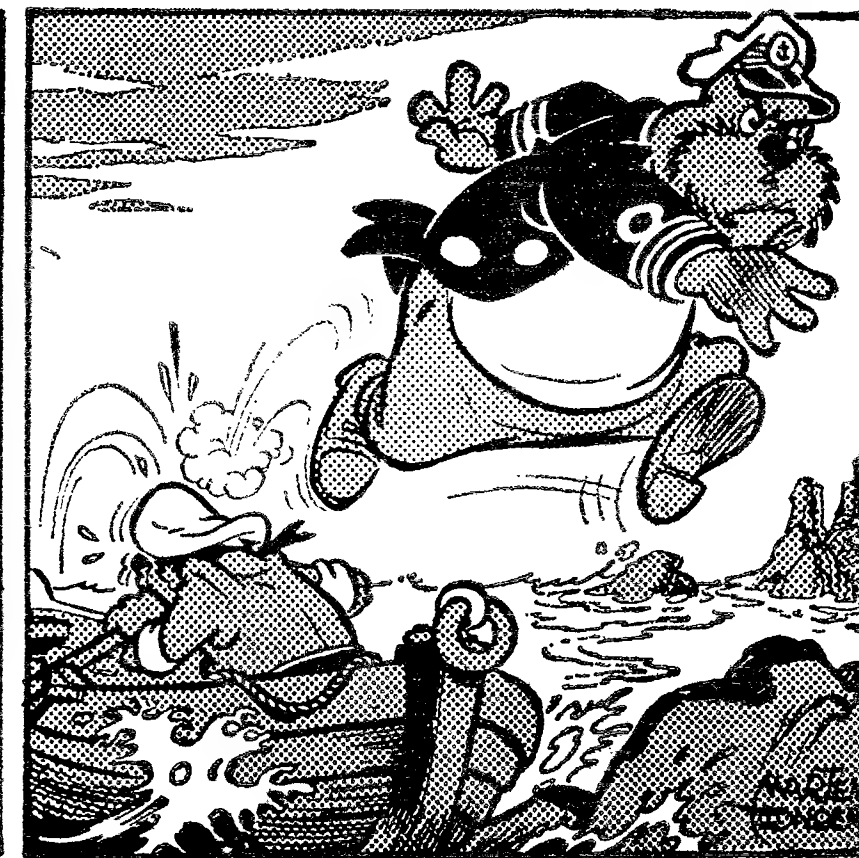
„Nog even, Rokus", zei Elias hijgend. „Nu is het gauw afgelopen; de vulkaanopening is vlakbij. En als Ollie daarin is verdwenen weet niemand meer, dat er ooit een Elias is geweest."

„En intussen zitten we hier dan op een ellendig eiland", zei Rokus humeurig.

„Onzin", hernam de ander. „We gaan zo vlug mogelijk met de sloep naar de vaste wal en we eisen de auto met het geld van die schipper op. Die is dan net zo machteloos als Tom Poes."

Het is jammer, dat hij niet even achterom keek. Want dan zou hij tot zijn schrik hebben gezien, dat de Albatros onder zware rookwolken het eiland naderde...

Kapitein Wal Rus had na enige tweestrijd de steven laten wenden en was op volle kracht naar het eiland Papoote gestoomd. Hij liet het anker uitgooien op de rede en liet zich nu in de overgebleven sloep naar de wal roeien.

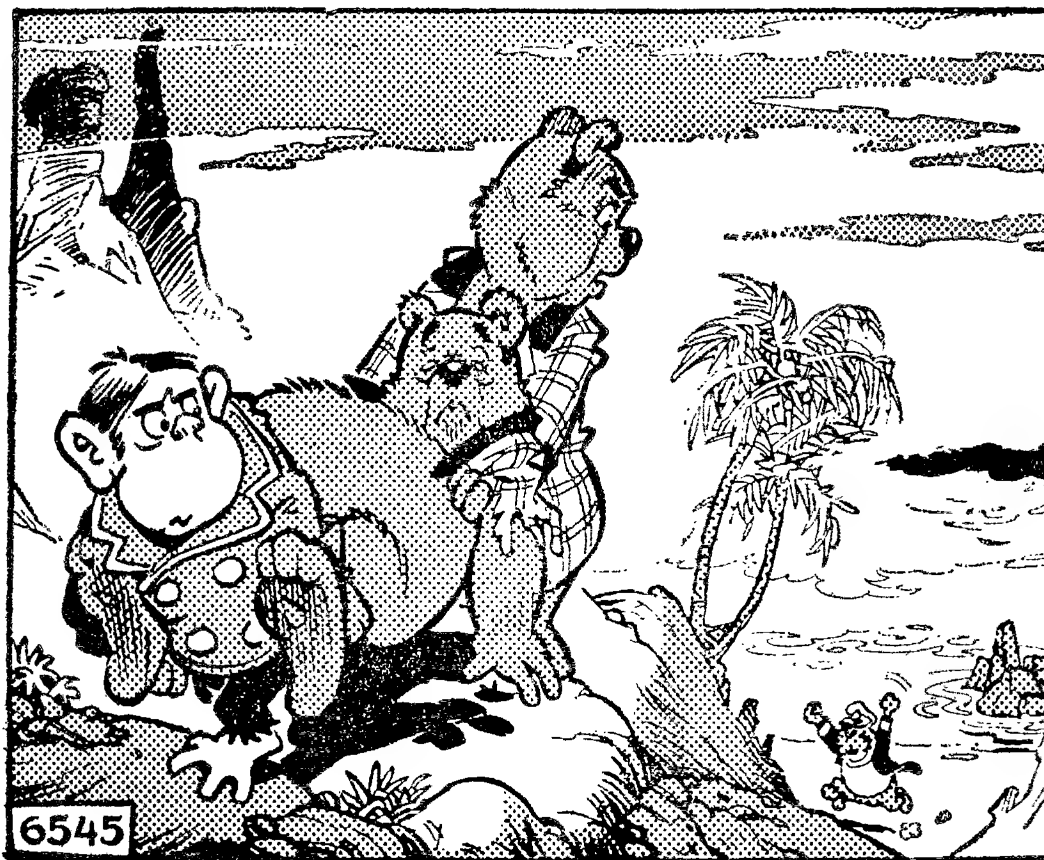
„Ik ben gek, dat ik het doe", prevelde hij, terwijl hij zijn verrekijker uitschroefde. „Al die trammelant voor Bobbels! Ik ben ten slotte een eerlijk zeeman en geen politieagent. Maar die overgehaalde landgarnalen hebben mijn goeie boot gestolen..."

Inmiddels had hij zijn kijkapparatuur scherp gesteld, en nu zag hij Elias en Rokus, die moeizaam de vulkaanhelling beklommen, heer Ollie tussen zich in dragend.

„Dus dat is het, wat ze van plan zijn!" riep hij uit. „Ze gaan Blommers in de krater gooien! Kijk, dat kan ik nu net niet hebben. Dat gaat tegen mijn beginselen!"

Met die woorden wierp hij de kijker op de achterbank en sprong over het hoofd van de roeiende matroos heen op de rotsen, die uit de zee omhoog staken.

„Haal de gestolen sloep op, Dries!" riep hij. „En wacht hier dan op me. Ik heb daar even een karweitje te doen. Mosterdpap zal ik van die slijmerds maken!"

Kapitein Wal Rus stormde driftig de vulkaanhelling op. Een eerlijke zeerob is echter geen overgehaalde klipgeit, zoals hij troostend tot zichzelf sprak en daarom geschiedde de beklimming niet sierlijk of geschoold.

„Ik voel een aardbeving", zei Rokus die heer Bommel's voeten naar boven torste. „De vulkaan zal toch niet gaan uitbarsten?"

Elias wierp een verschrikte blik op de lavabodem waar een aanzwellend gedreun doorheen voer en ontdekte zodoende de naderende gezagvoerder.

„Het is de vulkaan niet, het is die schipper!" riep hij uit. „We moeten dekking zoeken! Vlug, gooi Ollie achter die rots daar. Wij verbergen ons achter dat kratertje en wachten totdat hij vlak bij is!"

Zo gezegd, zo gedaan. De beide slechteriken zochten dekking en sloegen om een hoekje het naderende gevaar beklemd gade.

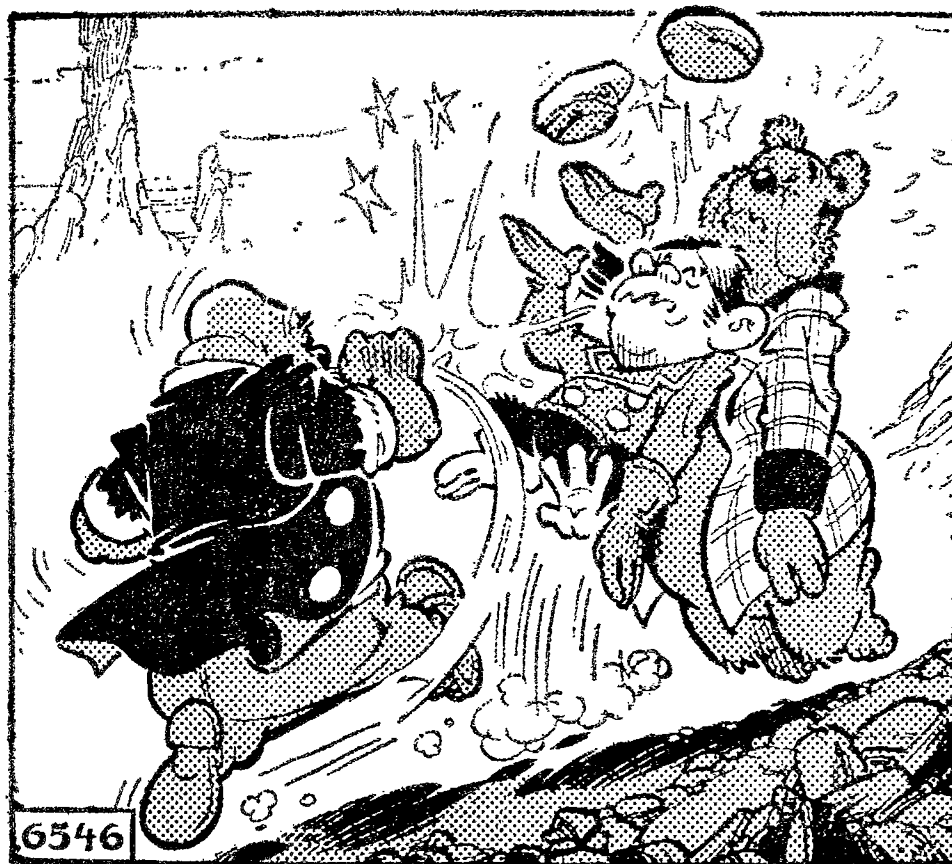
„Niet zo mooi", fluisterde Rokus. „Hij heeft gezien, dat we Ollie droegen!"

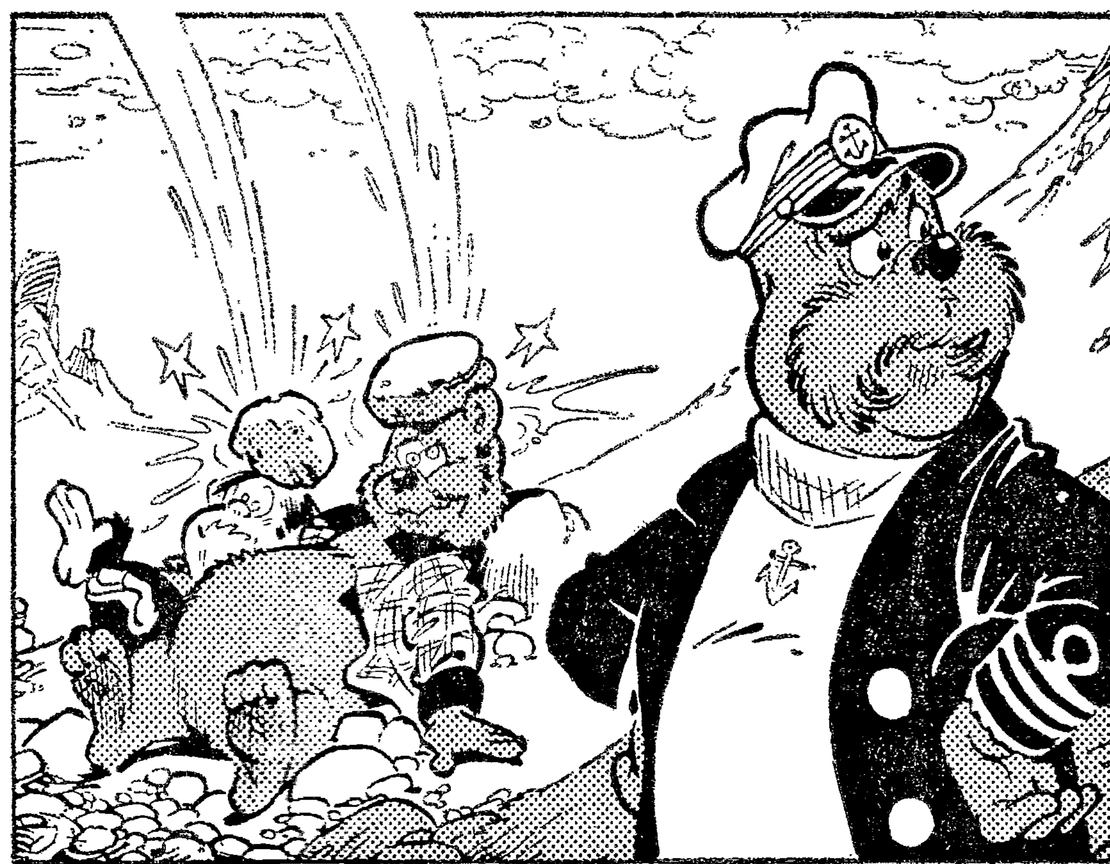
„Ja", gaf Elias grimmig toe. „Hij is een getuige — en daarom moet hij ook uit de weg. Pak een flinke steen, Rokus!"

De laaghartige knecht gehoorzaamde, en op het moment dat Wal Rus genaderd was sprongen de beroerlingen dreigend te voorschijn.

„Hela!" riep de gezagvoerder, verrast de pas inhoudend. „Daar heb ik jullie! Kom hier wallebakken! Jullie zijn stroppen en lorejassen! Ik heb jullie door!"

„Mis," gromde Elias, zijn rotsblokje drillend, „Jij hebt ons niet, maar wij hebben jou!"

De beide schavuiten kwamen dreigend voorwaarts, terwijl ze de rotsblokken ophieven om krachtig toe te slaan. Wal Rus was echter vlugger. Met een zware vuist trof hij Rokus op de kaak, zodat de lelijkerd geheel versuft door de lucht suisde en Elias met de kruin tegen de kin trof. Het kwam lelijk aan, en de beroerlingen belandden dreunend op de harde lava.

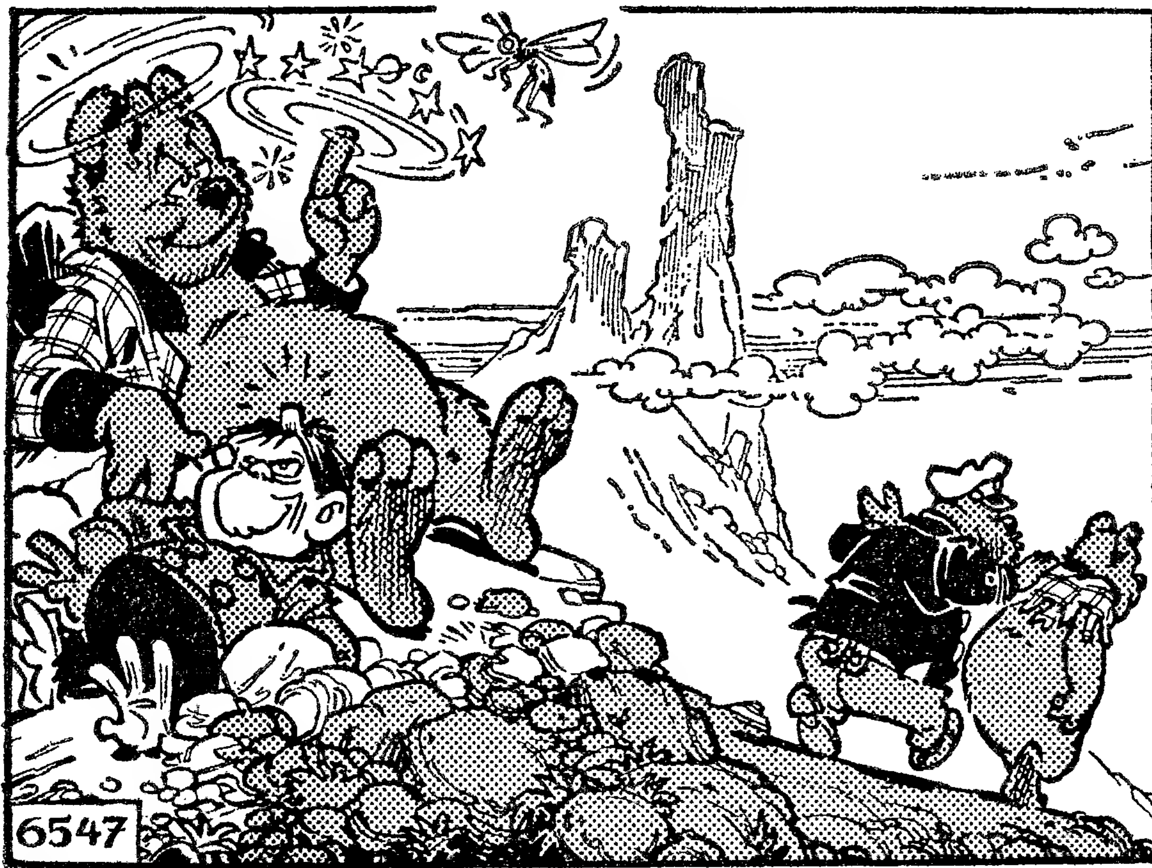
Gedurende een kort ogenblik trachtten ze zich van de schok te herstellen, doch toen werden ze getroffen door hun eigen wapens, die hen uit de handen waren geschoten tijdens het treffen.

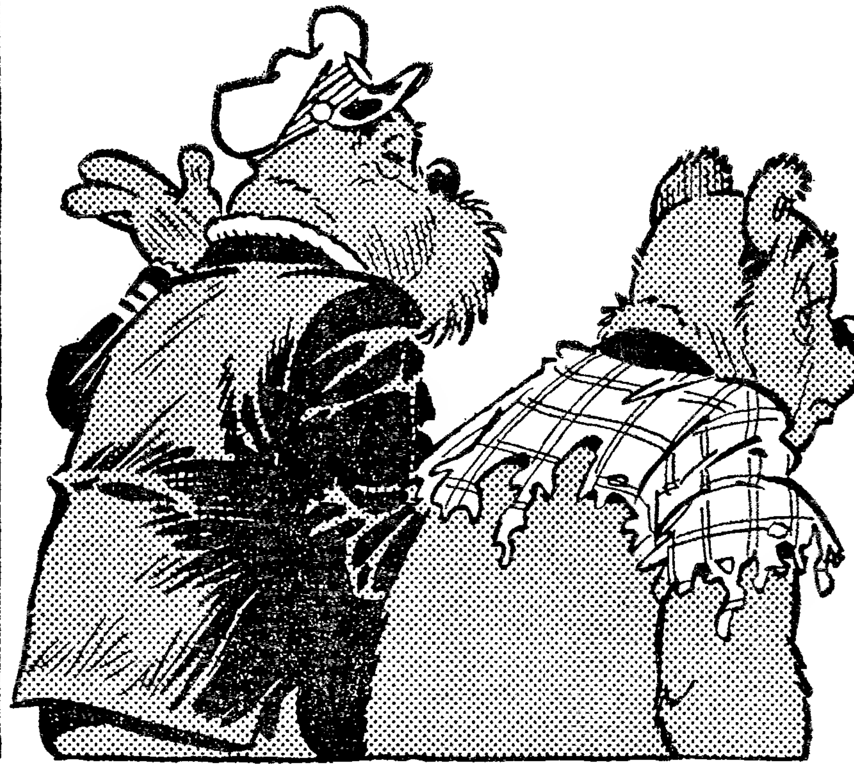
„Dat is dat", sprak de gezagvoerder. Hij klopte zich de handen af en keek tevreden naar het tweetal, dat roerloos en met groeiende builen voor hem lag.

„Dat zal ze leren, de nachtlopers!" hernam hij. „Gelukkig dat ik ze op tijd door had. Die ene wilde dus voor Bobbels spelen, huh? Nou, ik moet zeggen dat hij er aardig op lijkt. Maar helemaal flessen laat ik me toch niet. Nou vraag ik me alleen af, waar ze de echte gelaten hebben. De echte Bobbels, bedoel ik..."

„Mijn naam is Bommel", zei op dat moment een klagende stem achter hem. „Olivier B. Bommel; dat weet ik zeker! M-maar, waar ben ik?"

Het was heer Ollie, die door een prik van de wurrel was bijgekomen en nu ontredderd vanachter een steen oprees...

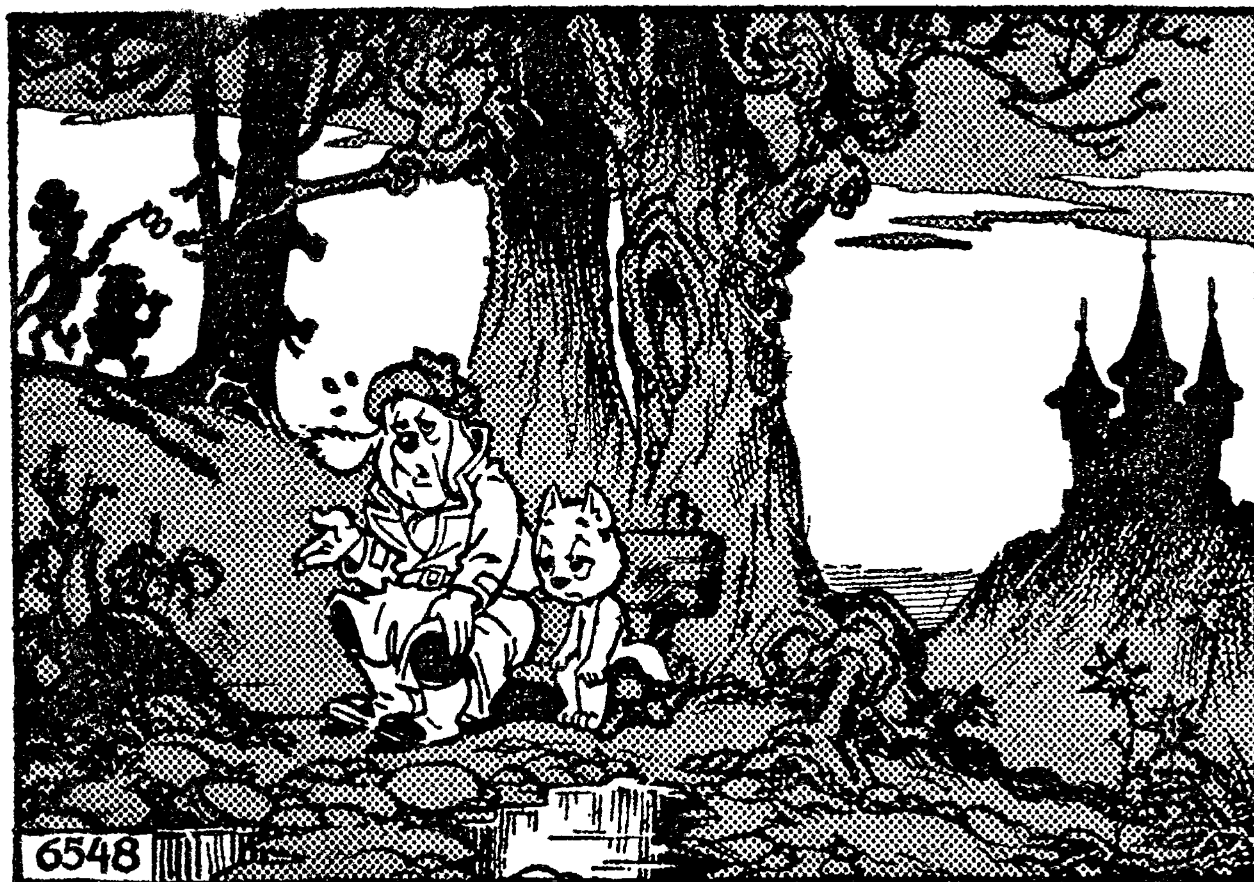

De wurrel had druk werk. Nauwelijks had hij heer Bommel een heilzame prik gegeven of reeds bespeurde het nijvere insekt twee nieuwe gevallen van vernauwing. Tegen de tijd, dat hij daar iets aan had kunnen doen waren heer Bommel en kapitein Wal Rus echter reeds uit het gezicht verdwenen.

„B-bedankt voor de redding, heer Rus", stamelde de laatste. Hij wankelde bebuild en ontredderd de helling af, ondersteund door de gezagvoerder en hij voelde zich lang niet goed toen hij zorgelijk vervolgde: „Wat d-doen we nu met Elias en die andere schurk? Ze zijn door en door slecht, dat voel ik. Maar ten slotte is Elias mijn neef, die op een dwaalpad geraakt is als u begrijpt wat ik bedoel..."

„Zwam niet meneer!" zei de zeerob. „Die labberdoedassen blijven hier. Er groeien een paar cocospalmen op dit eiland en er is ook een riviertje. Ze kunnen het goed hebben, totdat de vulkaan op een dag uitbarst. Daar zijn we met fatsoen van af, Blommers. Kijk, Dries heeft de sloep die de modderpalingen gestolen hadden, al opgehaald. Die nemen we op sleeptouw en dan gaan we als de donder weer aan boord. En daar moet je me toch eens vertellen wat er eigenlijk gebeurd is."

Heer Ollie knikte. Het idee om een frisse jas aan te kunnen trekken trok hem wel aan, maar toch voelde hij een lichte onrust om de achtergelatenen. Dat hij daar gelijk in had, zal het vervolg van deze geschiedenis ons leren.

Het is reeds enige tijd geleden, dat we ons met Tom Poes bezighielden, en daarom is het misschien wel goed om terug te gaan naar de omgeving van Rommeldam. Daar zaten hij en Joost op een bankje in de buurt van Bommelstein, terwijl ze bedrukt met elkander praatten.

„Het is allemaal heel betreurenswaardig", sprak de trouwe knecht met toonloze stem. „En het is voor mij moeilijk aan de gedachte te wennen, dat heer Olivier niet meer in ons midden is, met uw welnemen."

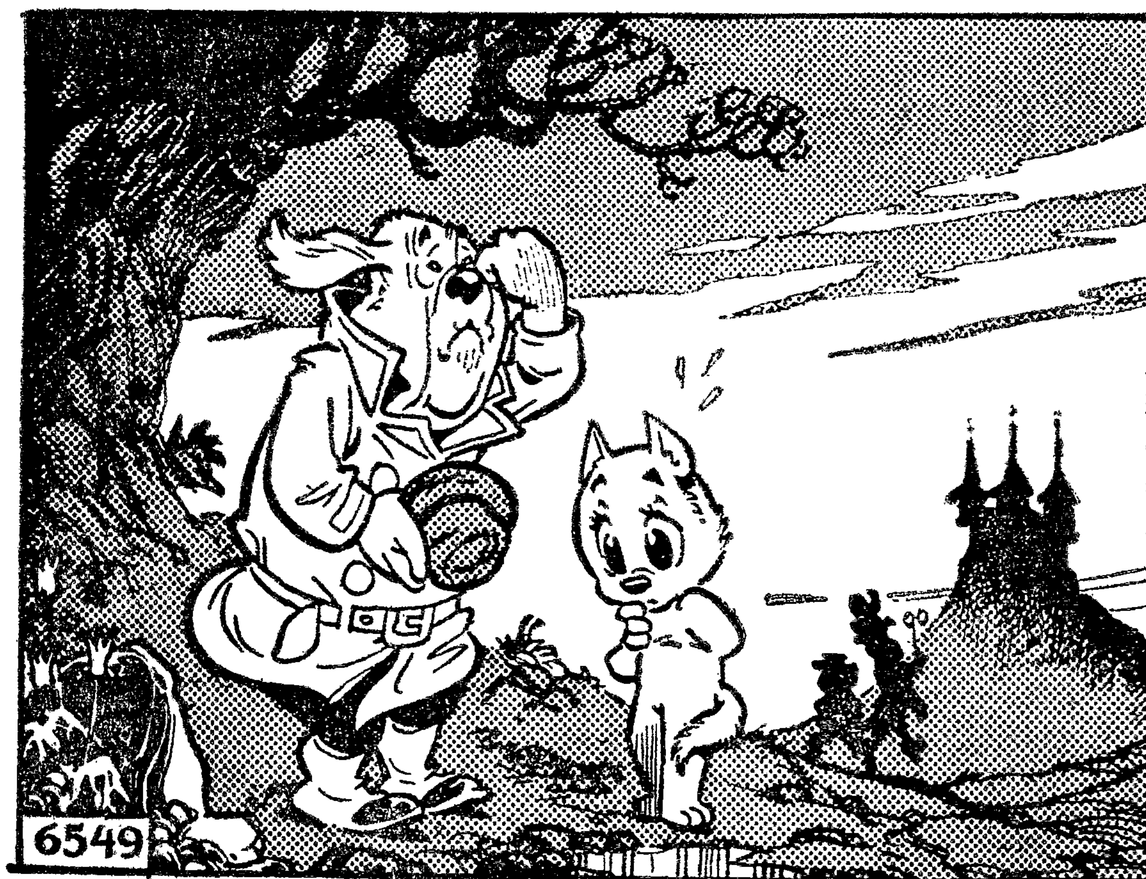
„Het is allemaal mijn stomme schuld", zei Tom Poes. „Ik had direct moeten weten, dat die Elias heer Bommel niet was. Nu is het misschien te laat! Zelfs al heeft kapitein Rus mijn telegram gekregen; er kan op zo'n schip zoveel gebeuren....."

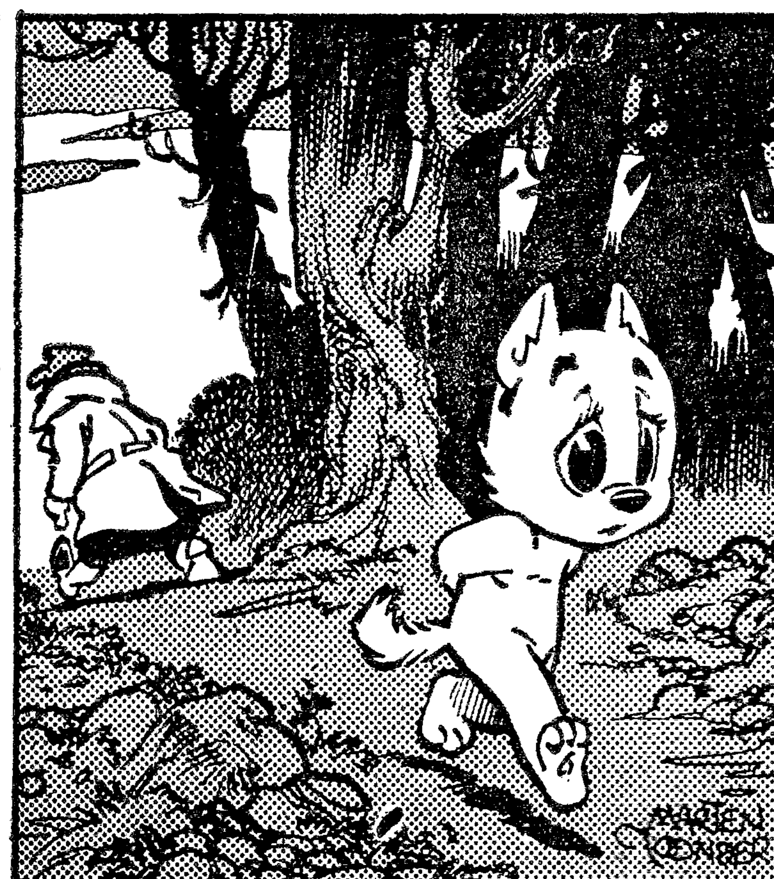
Hij zweeg omdat zijn aandacht getrokken werd door een paar wandelaars. Het waren de markies de Canteclaer en de aannemer Bikker, die hun zitplaats op een afstandje passeerden.

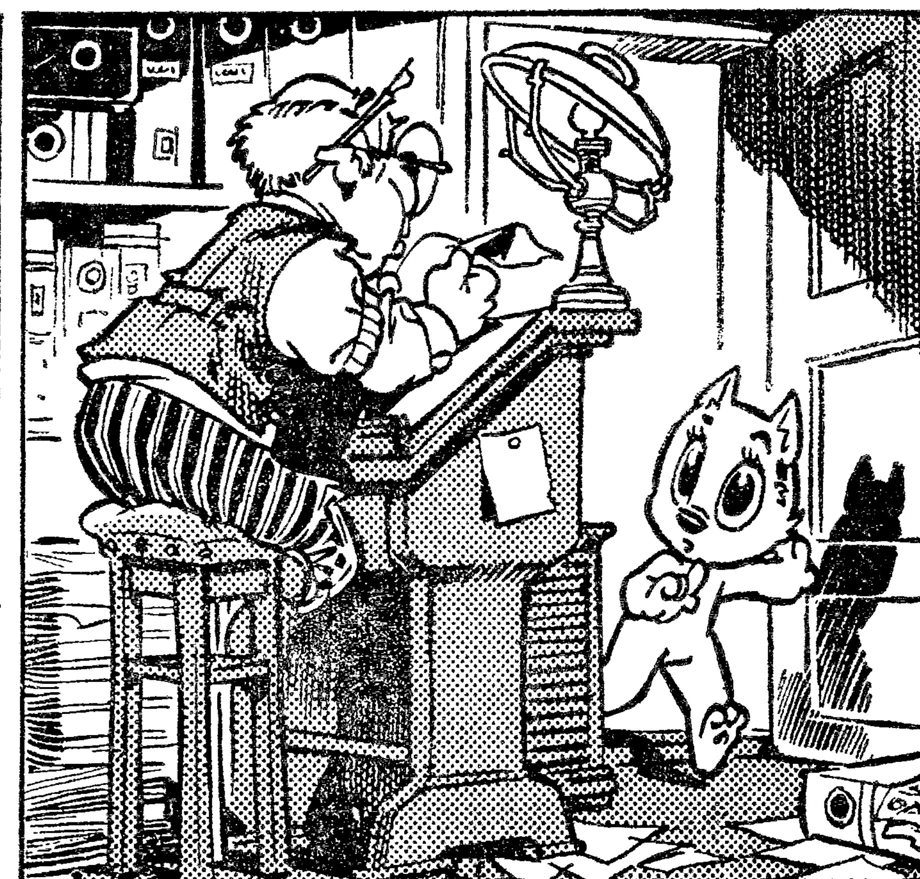
„Voila", hoorde hij de edelman zeggen. „Het gaat om gindse ruïne. Ik overweeg om de bouwval geheel te slopen. Parbleu; met de grond gelijk! Het zou me zinnen om op de heuvel een prieel te bouwen."

„Goed ideetje!", gaf de bouwer toe. „Prima uitzicht. Wat denkt u van een theehuis? En die ouwe stenen zijn van goeie kwaliteit. Misschien kunnen we ze nog ergens voor gebruiken....."

De stemmen van de beide heren verstierven in de verte, terwijl Joost en Tom Poes de verdwijnende figuren geschokt nakeken. „Het is allemaal zéér betreurenswaardig", prevelde de bediende met verstikte stem.

Joost stond op en nam met betraande ogen de hoed af. „Bommelstein wordt dus gesloopt," sprak hij met verstikte stem. „Alles gaat nu anders worden, met uw goedvinden. Mijn spaarcenten zijn op en ik moet een andere betrekking zoeken, als u mij toestaat. Ach, als de politie maar een ander standpunt had ingenomen, jonge heer! Maar nu is het te laat; onze wegen moeten zich hier scheiden..."

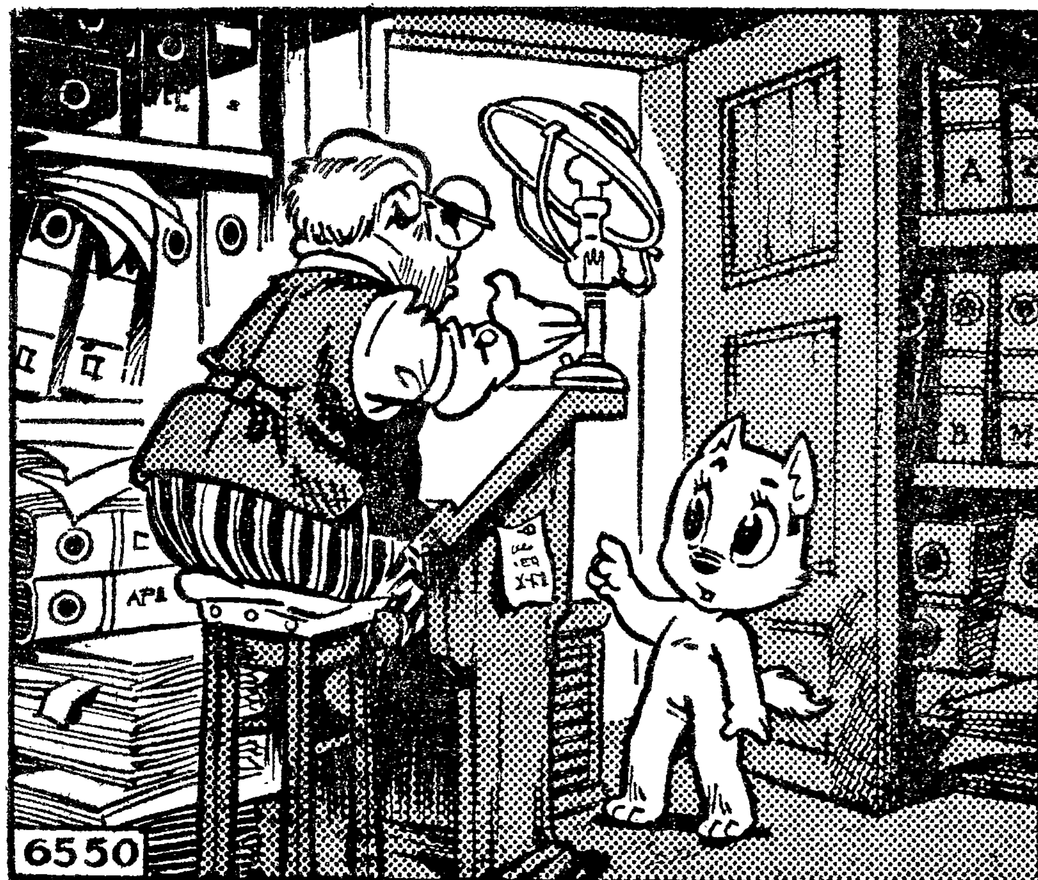
Hij nam afscheid en liep gebroken heen. „Bommelstein slopen?" mompelde Tom Poes. „Is het werkelijk te laat? Dat zou ik toch eerst zeker moeten weten voordat ik de markies zijn gang laat gaan."

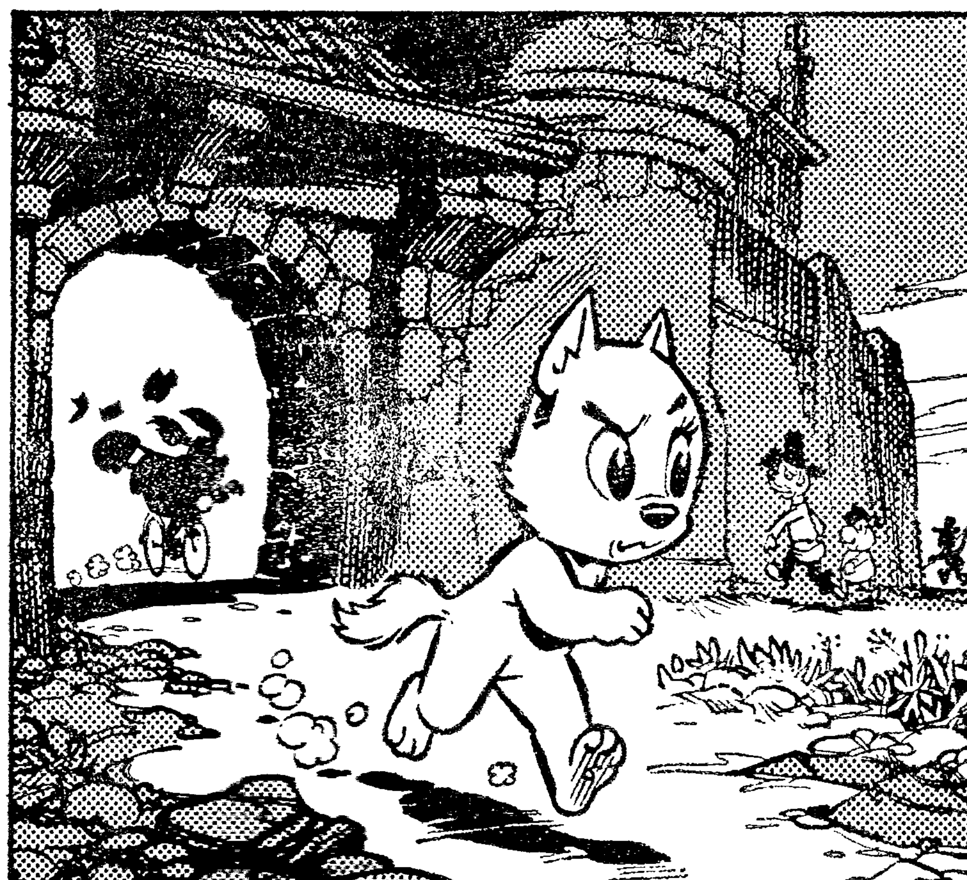
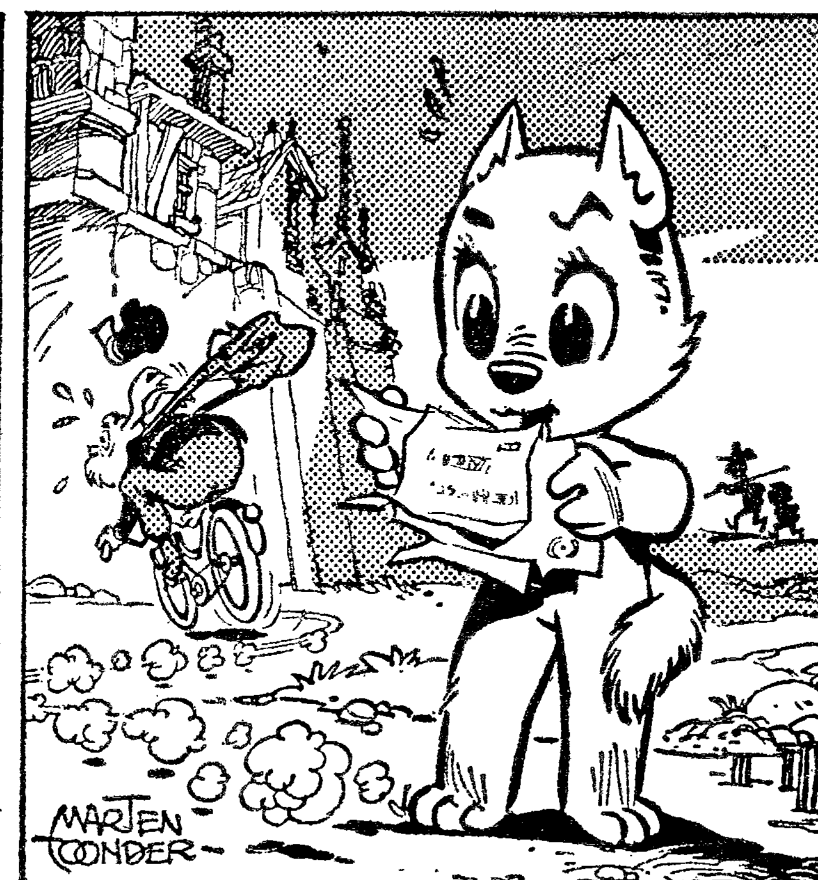
Met deze gedachte begaf hij zich stadwaarts en zocht het kantoor van de ambtenaar eerste klasse Dorknoper op. De hooggeplaatste beambte was achter zijn bureau met papieren bezig en keek gestoord op toen hij binnentrad.

„Hebt u een oproep?" vroeg hij. „Hebt u schriftelijk een gesprek aangevraagd?

„Nee, dat niet," zei Tom Poes. „Maar ik wilde u iets vragen, omdat u alles weet."

Hij wachtte even totdat hij de stuurse trekken van de heer Dorknoper zag verzachten en vervolgde toen: Staat het slot Bommelstein niet op de monumentenlijst? Is het geen beschermd gebouw? Ze willen het afbreken, maar dat gaat toch zo maar niet?"

„Bommelstein op de monumentenlijst?” herhaalde de ambtenaar Dorknoper. „Nee, ventje daar is geen sprake van. Het slot is daarvan afgevoerd. Al lang geleden, toen de toenmalige eigenaar Bommel O. B. het begon te restaureren. Jammer, het was toentertijd een historisch gebouw. Maar zo staan de zaken.”

Hij maakte een afwenkend gebaar en verdiepte zich weer in zijn papieren zodat Tom Poes ongetroost het kantoor verliet.

„Dan moet ik op een andere manier proberen om er iets aan te doen,” mompelde hij, terwijl hij zich huiswaarts spoedde. „Als ik nu maar kon bewijzen, dat niet heer Ollie, maar neef Elias Bommelstein verkocht heeft. Maar dat kan ik niet — en commissaris Bulle Bas wil er niets van horen! En verbinding met de Albatros is er ook niet!”

Daar vergiste hij zich echter in; dat bleek al spoedig. Want hij had nauwelijks de stadspoort achter zich gelaten of hij werd ingehaald door een telegrambesteller.

„Dat tref ik” riep deze uit, een formulier te voorschijn halend. „Dat bespaart me een ritje. Telegram voor T. Poes van havenradio.”

Opgewonden verbrak Tom Poes het zegel en vouwde het papier open.

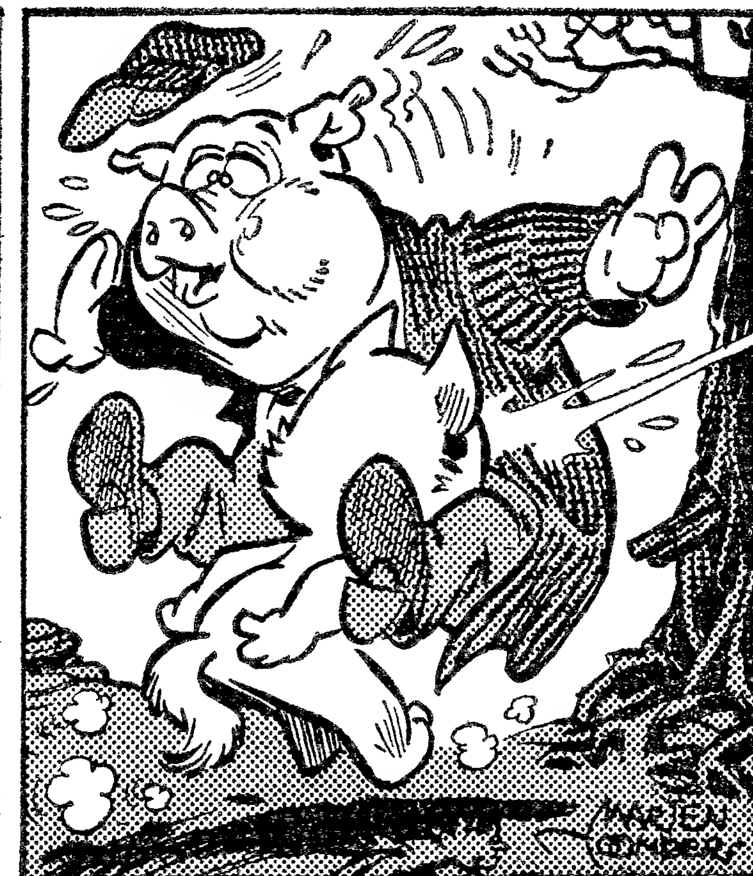
„Begrepen”, las hij. „Bommers medeplichtige Rokus stop overgehaalde slijmerds uit schelp geprikt. Rus”

Een beetje verslagen liet hij het telegram zakken.

„Nu weet ik nog niets”, dacht hij.

„Het is mogelijk dat Wal Rus een goeie zeeman is", dacht Tom Poes, „maar duidelijke telegrammen sturen kan hij niet, en nu weet ik nog niet hoe het met heer Ollie is! Wat betekent: Bommers medeplichtige Rokus stop?" Hij liet het papier zakken en begon voort te lopen in de vallende avond.

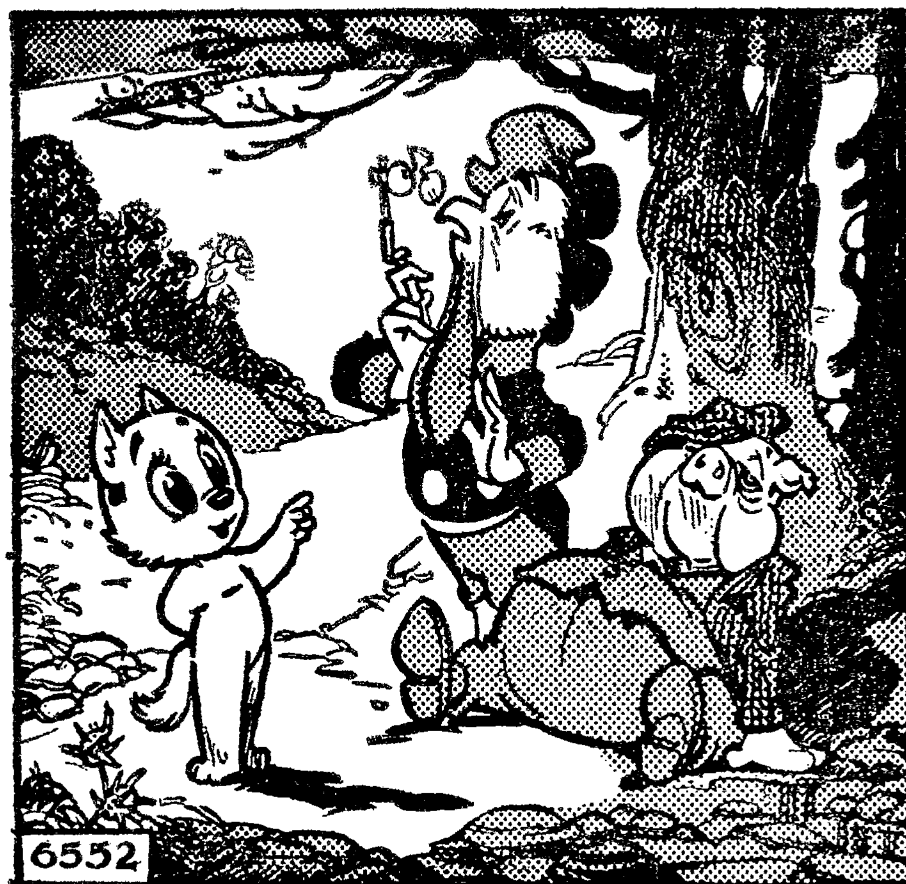
„Het telegraafkantoor is al gesloten", mompelde hij. „Morgenochtend zal ik proberen de Albatros te bereiken om meer te weten te komen."

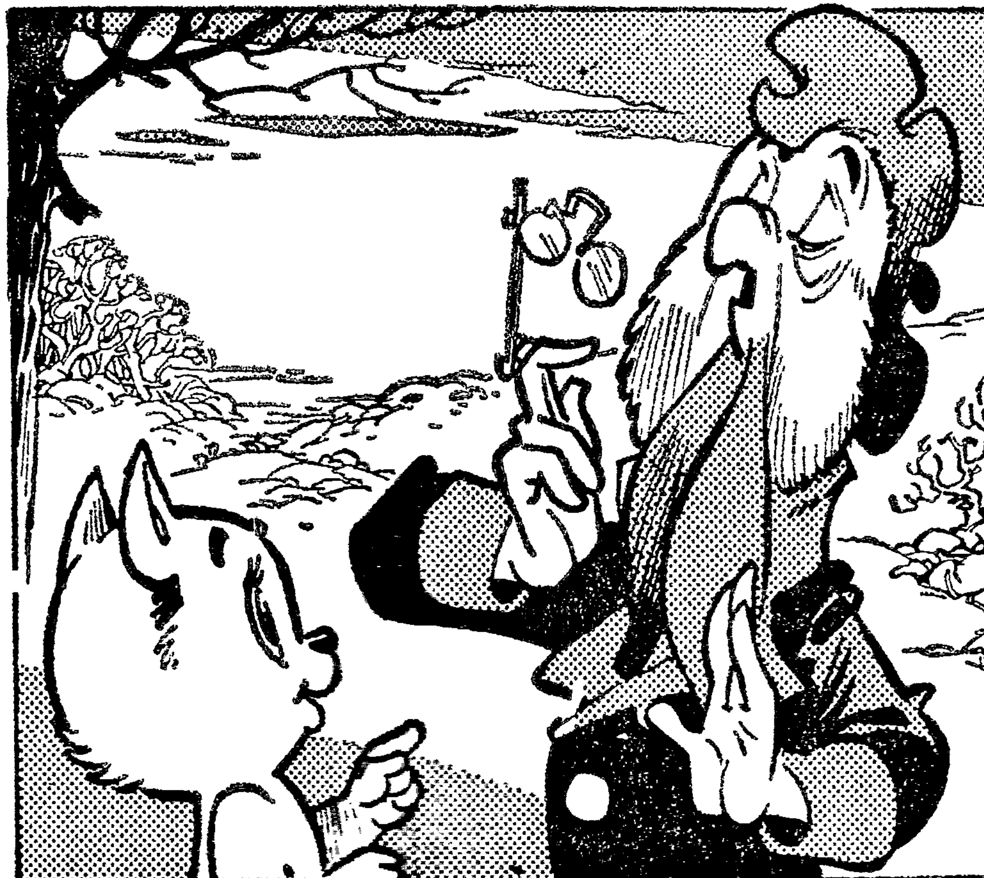
Met deze gedachten was hij zo bezig, dat hij het tweetal wandelaars niet opmerkte, dat achter de wegkromming naderde. Het waren de markies en de aannemer, terugkerend van een Bommelstein-bezichtiging.

„Goed begrepen", sprak aannemer Blikkers. „We laten één toren staan. Als een soort schilderachtige ruïne, zal 'k maar zeggen; met klimrozen begroeid en zo. En daarvoor zetten we dan het paviljoentje in wit marmer. Een leuke tegenstelling."

„Dichterlijk", beaamde de edelman. Hij peinsde even en hernam toen: „Zwarte stenen als overblijfsel van een decadent verleden, tegen het marmerblanke heden, waar de stille tranen wenen, van de bevrijde geest..."

Zo sprekende rondden de heren verdroomd de weg, en daar kwam de aannemer plotseling in onzachte aanraking met Tom Poes die met snelle pas op huis toe liep...

De aannemer Blikkers was door de dichterlijke woorden van de markies wat verdroomd geraakt. Daarom verloor hij bij de botsing het evenwicht en zat nu geschokt op de grond naar Tom Poes te kijken. Maar die was helemaal niet geschokt, integendeel. Hij had uit het telegram van Wal Rus toch wel begrepen, dat heer Ollie nog leefde en daar was hij erg van opgeknapt.

„Dag markies!", zei hij vrolijk. „Ik heb gehoord, dat u toch dat cadeau van heer Bommel hebt aangenomen, voordat hij wegging."

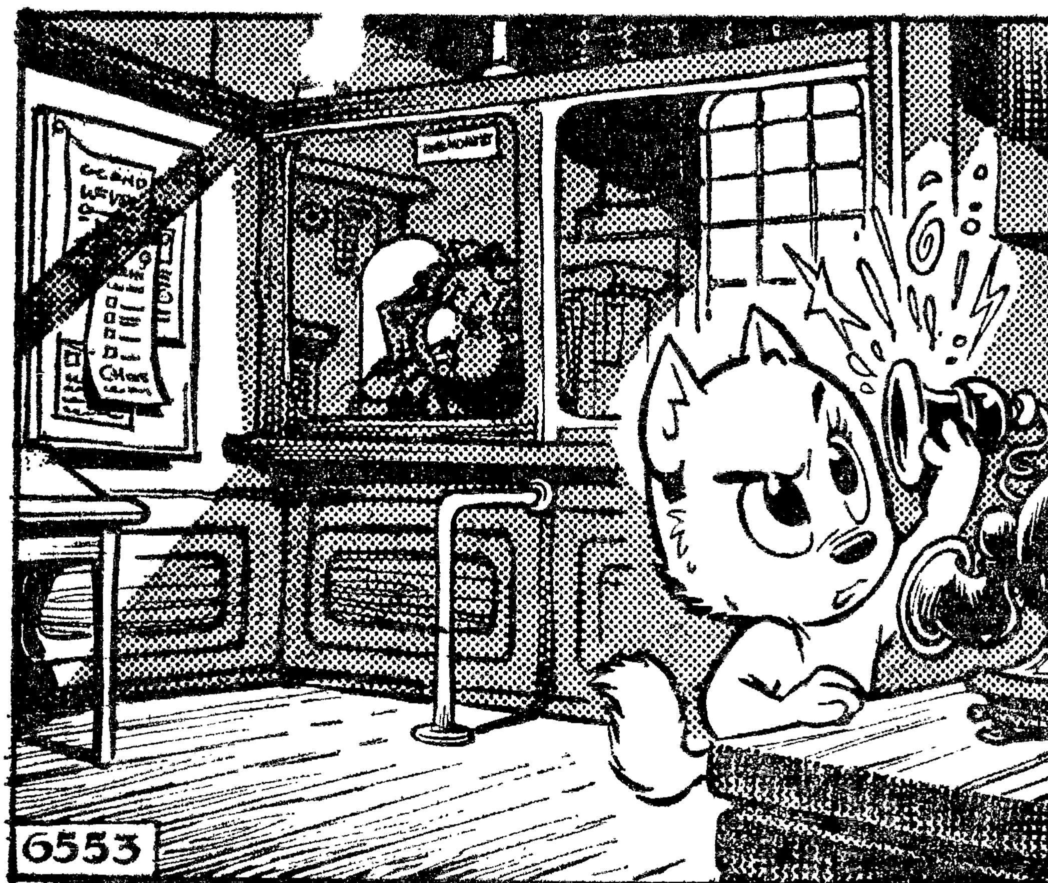
„Parbleu". prevelde de edelman kil. „Cadeau? Waar praat ge over, mon petit?"

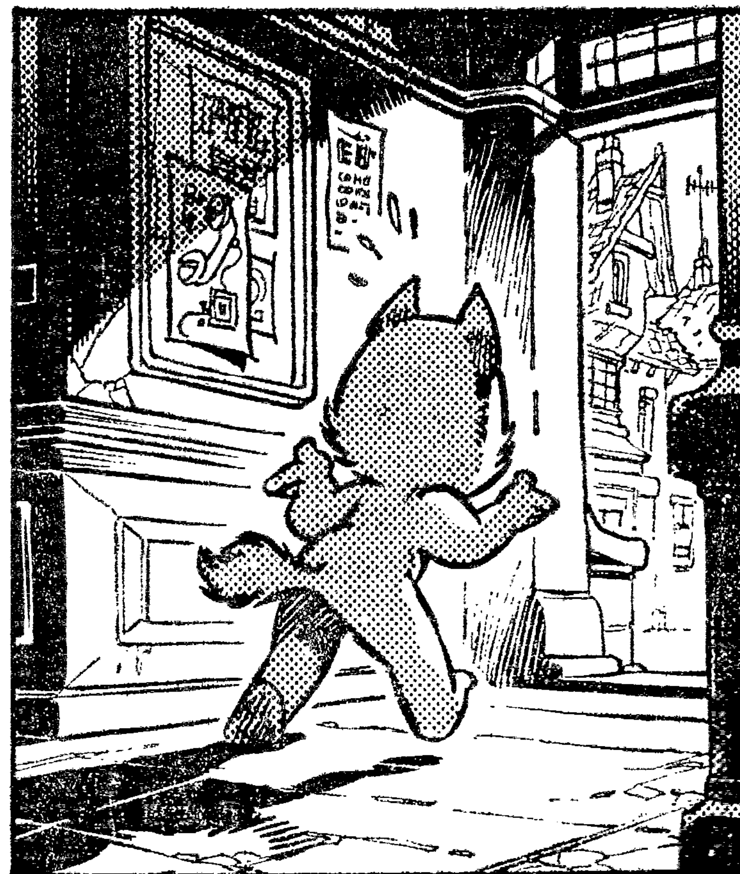
„Het slot Bommelstein", verklaarde Tom Poes. „Heer Ollie was een beetje overspannen voordat hij op reis ging. Hij wilde van zijn zorgen af, en hij zei nog tegen me: „Ik ben bang, dat sommige laagstaande lieden daar misbruik van zullen maken. Ze willen Bommelstein voor een appel en een ei van me kopen, maar ik geef het nog liever cadeau!"

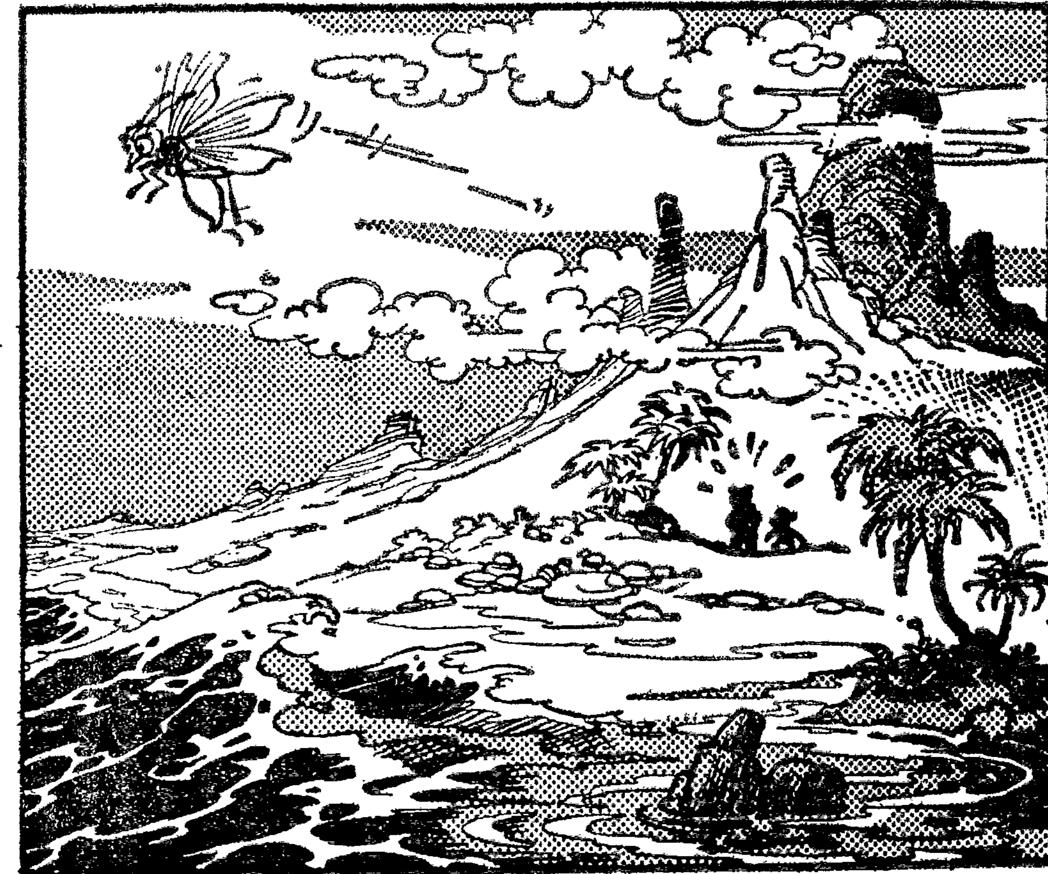
De heer de Cantecler verbleekte, doch voordat hij iets had kunnen zeggen liep Tom Poes reeds weer verder.

„Een onbeschofte rekel!", sprak de aannemer, die inmiddels weer overeind was gekomen. „Ze moesten dat soort opsluiten. Maar wat nu de sloop betreft..."

„Daar wachten we even mee", zei de markies kort.

Zo gauw het telegraafkantoor de volgende morgen open ging was Tom Poes al aan de haven en vroeg een gesprek met de Albatros aan. Het duurde een poosje, en toen het eindelijk door kwam was de verbinding niet zo best.

„Kapitein Rus?!", riep Tom Poes in het mondstuk. „Hoe is het met heer Ollie? Is het goed met hem? Zijn de schurken onschadelijk gemaakt? Heer Bommel!! De échte!"

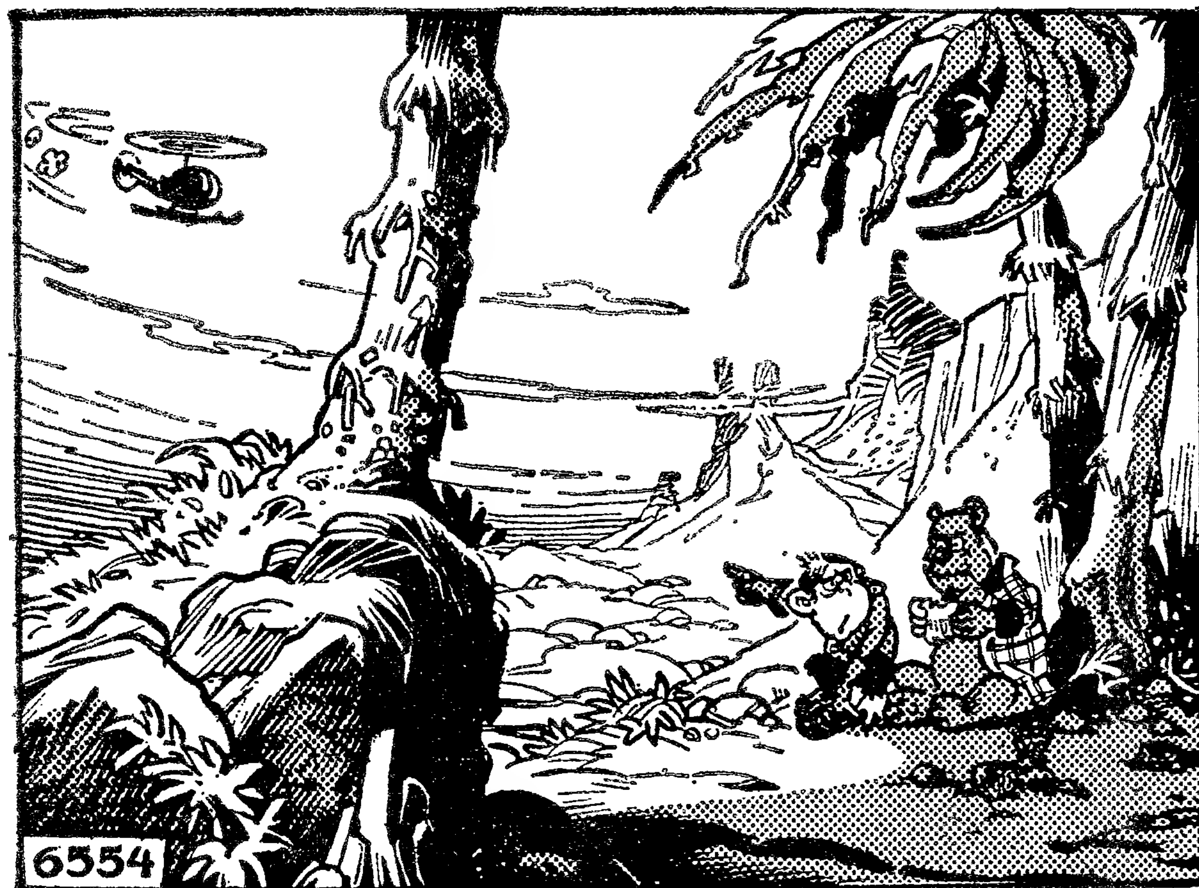
Er volgde wat geknetter en daaruit maakte zich plotseling de basstem van Wal Rus los.

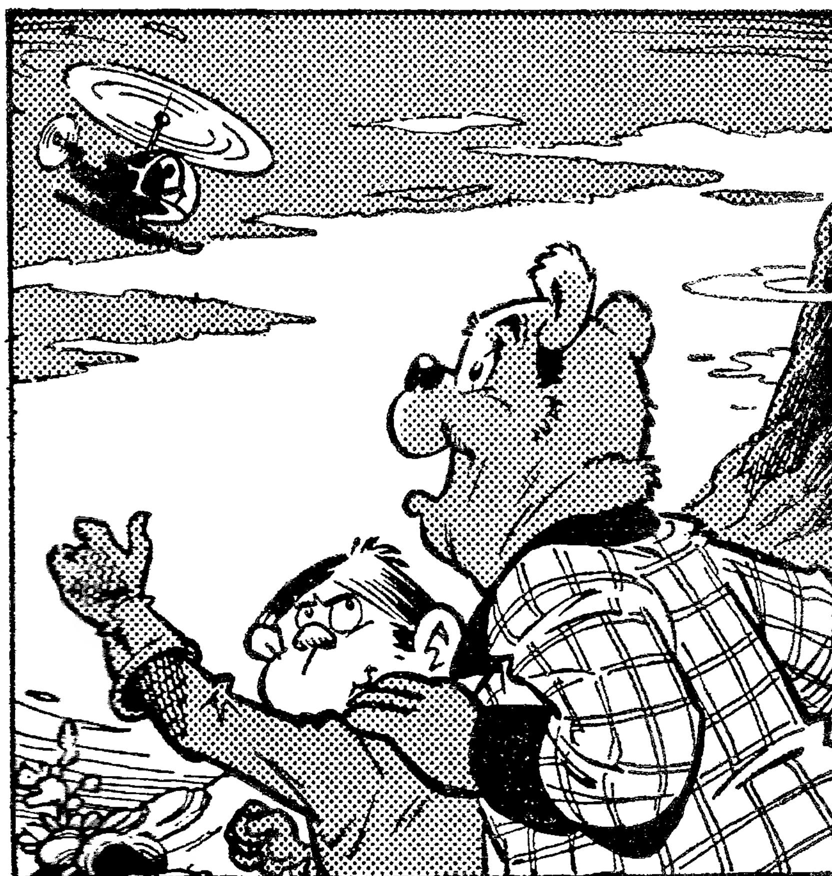
„. . . . Bobbels?", riep die. „All right. Heb hem krr krrrr bz bzzzzz in Papoote. Hij is daar woeoe...woe brrrr bzzzz krrr waw overgehaalde mossels achtergelaten op psspssss kr krrrr ... krr cocospalmen en riviertje krrr paw..."

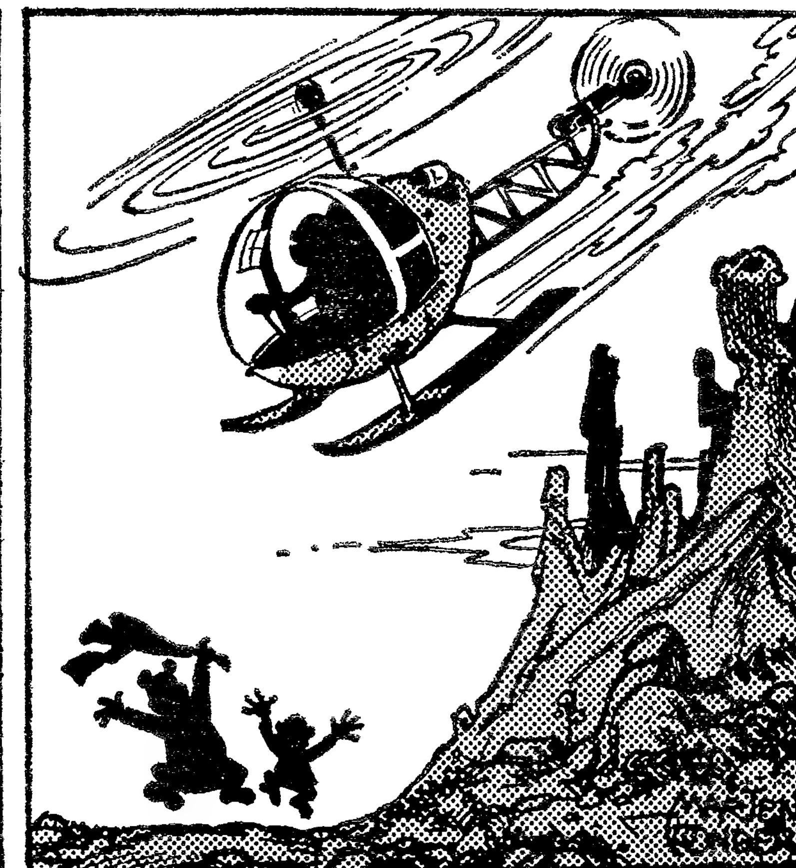
Het geluid verdween en nadat Tom Poes nog enige keren vergeefs had staan roepen legde hij de hoorn neer en verliet neerslachtig en schouderophalend het kantoortje.

Van het gesprek was hij niet veel wijzer geworden; oplettende lezertjes zullen beter hebben begrepen wat de gezagvoerder bedoelde dan hij.

Inderdaad, de overgehaalde mossels Eias en Rokus zaten nog steeds op het eiland Papoote, bij de cocospalmen en het riviertje. Ze waren aan een diepe neerslachtigheid ten prooi; maar toch waren ze zo ver opgeknapt, dat ze de wurrel niet meer nodig hadden. Het insekt liet hen dan ook in de steek en vloog de zee op waar het in westelijke richting uit dit verhaal verdween.

„Het is allemaal jouw schuld", zei Elias, die met grote tegenzin op een stuk cocos kauwde. „Je weet je niet te gedragen. Je hebt geen stijl en jij hebt die schipper achterdochtig gemaakt. Zelfs dat briefje op Ollie's deur heb je fout geschreven, dat dacht ik direct al. En je hebt met de ketting gerammeld!"

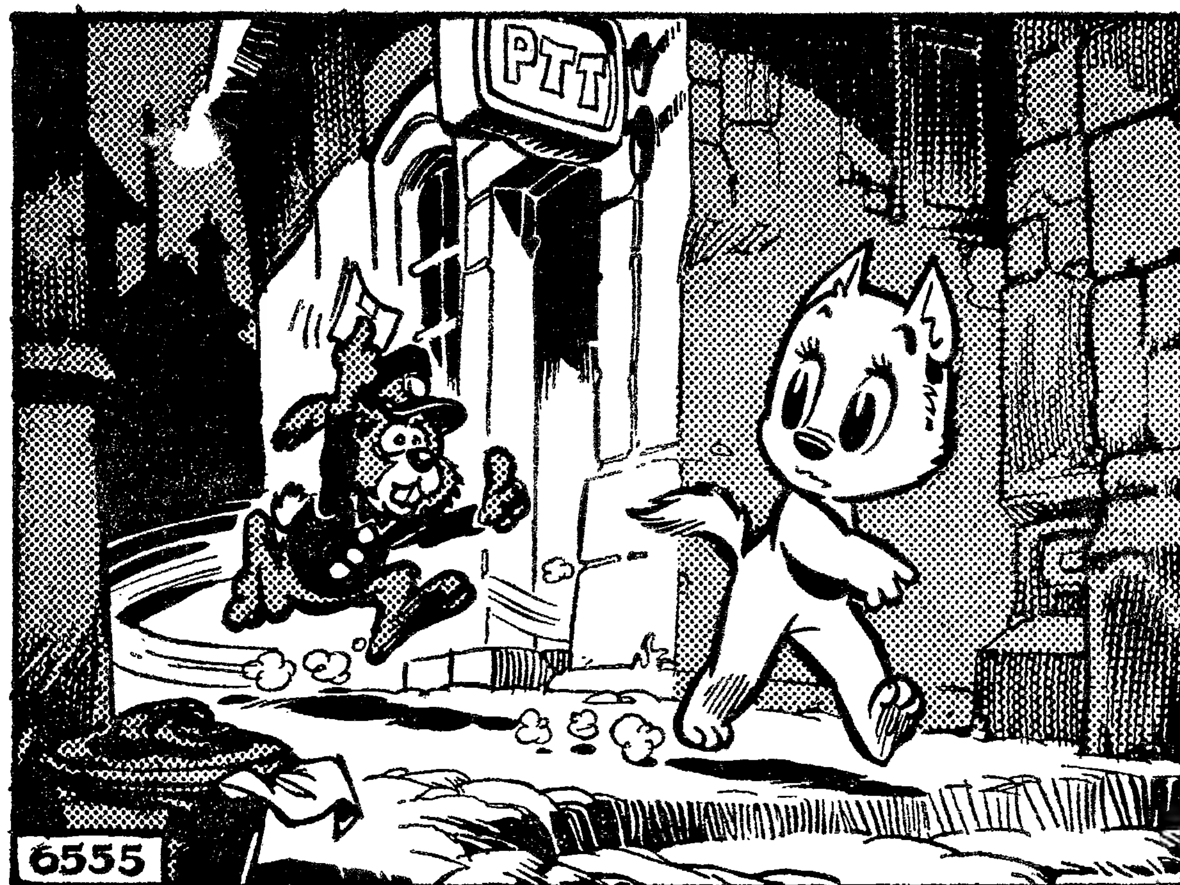
„Maak liever geen ruzie!", zei Rokus dreigend. „Ik weet te veel van je af, en bovendien komt daar geloof ik hulp opdagen!"

Hij wees op een zoemend stipje, dat aan de hemel verschenen was en dat langzaam op het eiland afkoerste. Het was een helikopter van de Vulcaan Controle Dienst, bezig aan zijn maandelijkse inspectietocht.

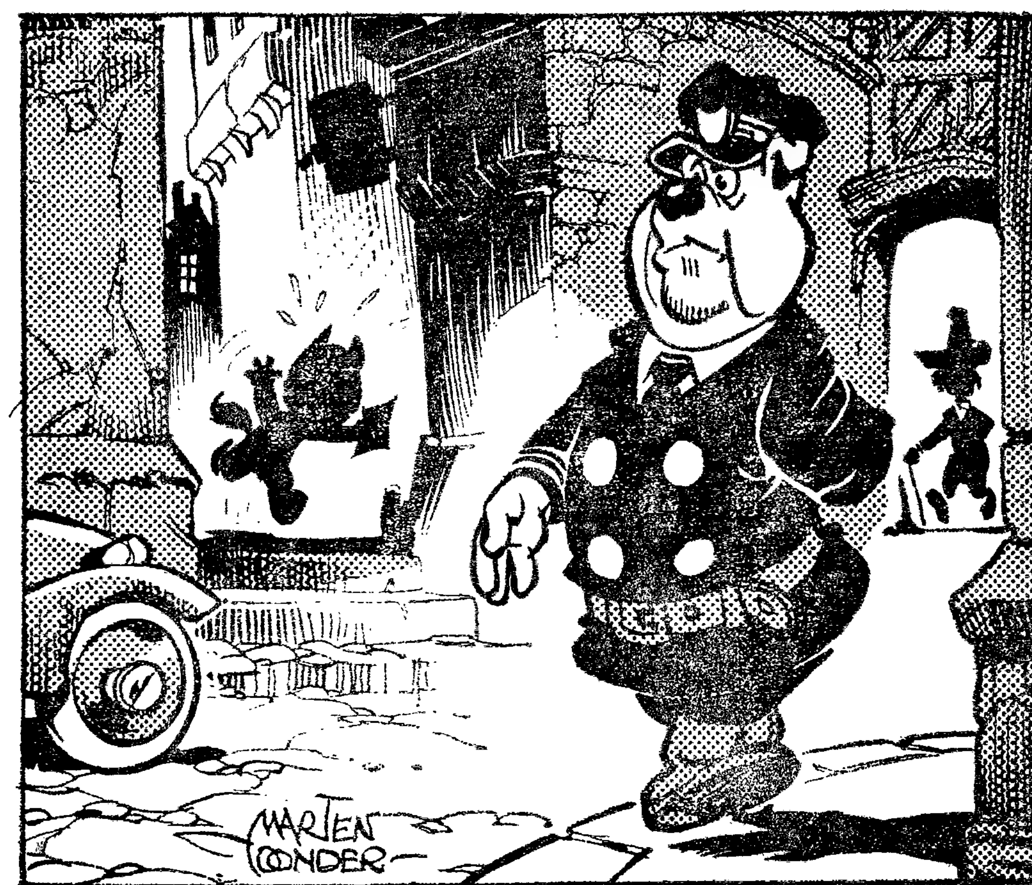
„Het komt hier naar toe!" riep Elias, die zijn sombere stemming op slag kwijt was. „Het gaat landen! Denk er om, we zijn eerlijke schipbreukelingen. In een storm overboord gespoeld en hier bewusteloos op het strand terecht gekomen. Verspreek je niet Rokie!"

Zo roepende trok hij zijn jas uit en begon daar driftig mee te zwaaien totdat het vliegtuig zich op het zand had laten zakken.

Het zag er naar uit, dat hiermee de zorgen voor de beide schurken ten einde waren. In ieder geval had kapitein Wal Rus niet op deze helikopter gerekend toen hij meende dat ze daar veilig zaten tot de volgende vulkaanuitbarsting.

Tom Poes had het telegraafkantoor nog maar net verlaten, toen hij werd ingehaald door de telegrambesteller.

„Alweer iets voor je, meneer Tom Poes!” riep die. „Al mijn klanten moesten zo dicht in de buurt zijn als ik iets te bestellen had. Zo hoort het eigenlijk, dat zei de directeur laatst nog!”

Tom Poes ging natuurlijk niet op deze vrijpostigheid in. Hij keek verbaasd naar het formulier en scheurde het toen haastig open. Gelukkig was het dit keer geen mededeling van kapitein Wal Rus, maar van heer Ollie zelf, en duidelijk was het ook.

„Kom morgenmiddag met vliegtuig van een uur vijftien in Rommeldam”, las hij. „Neef Elias onschadelijk op Papoote. Bommel.”

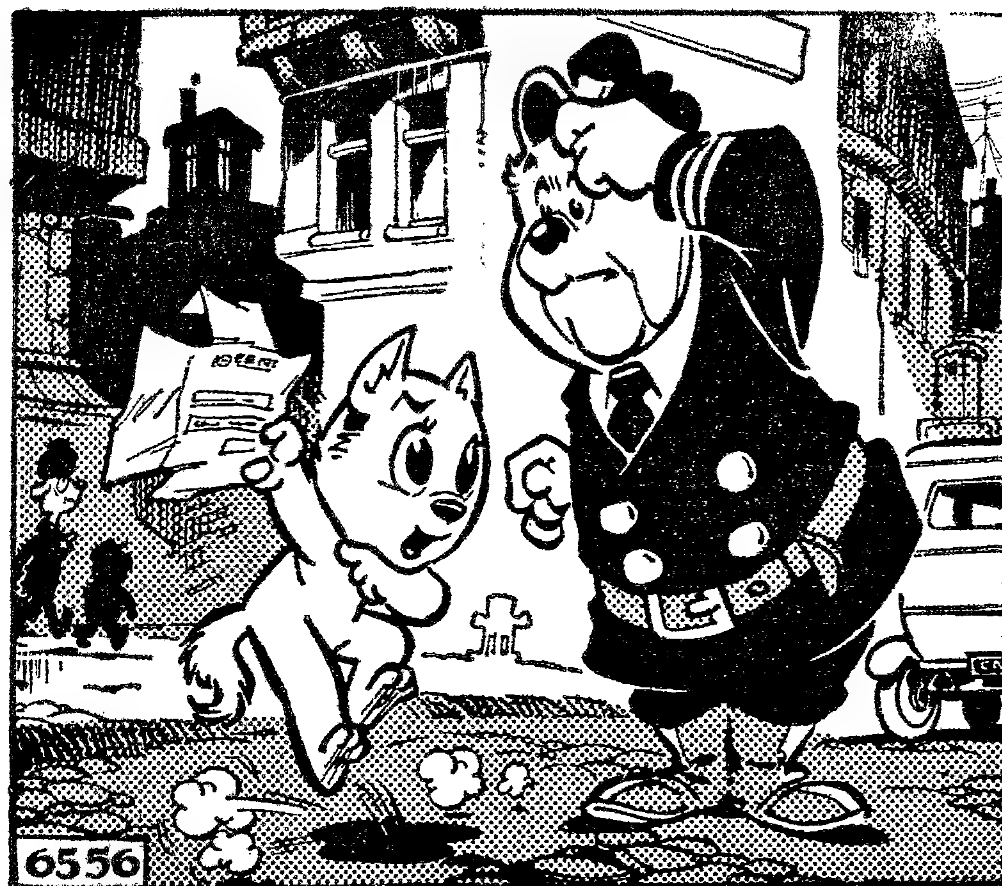
„Gelukkig”, mompelde Tom Poes. „Hier heb ik ten minste wat aan en nu kan ik wat doen ook.”

Hij voegde de daad bij het woord, en de eerste die daar wat van merkte was Bulle Bas, die zijn ochtendronde deed.

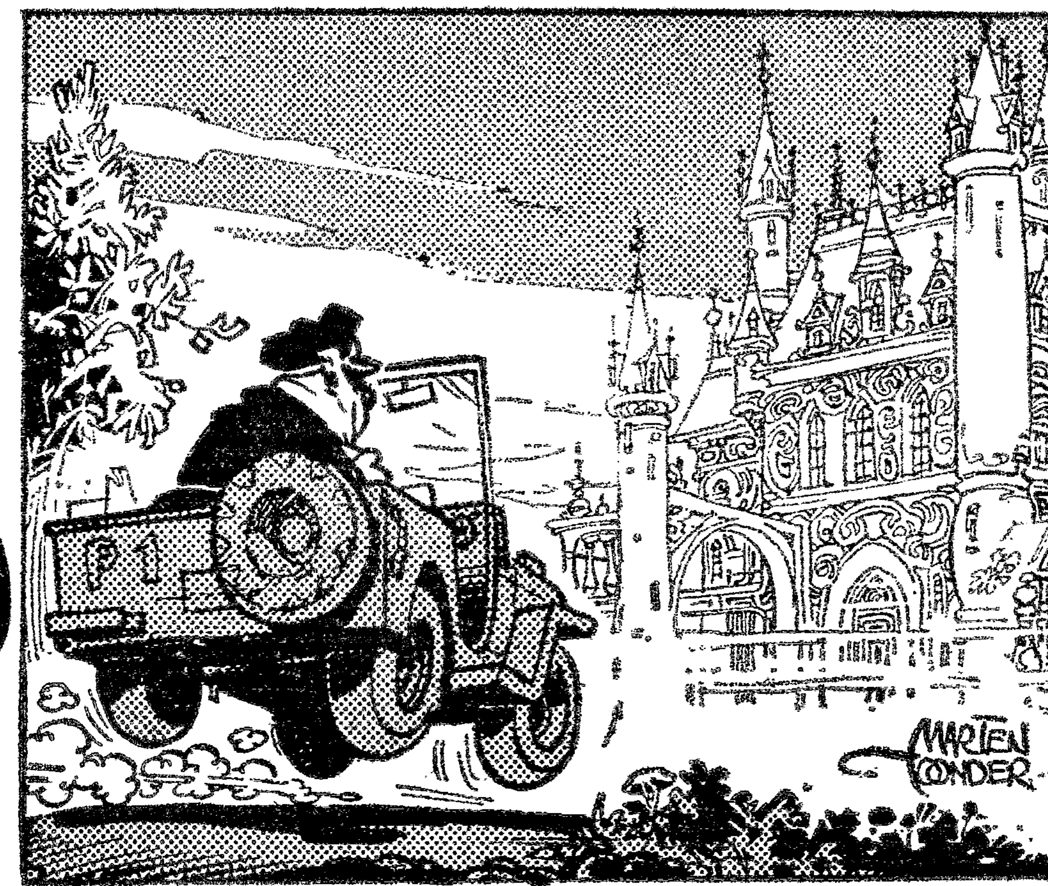
„Commissaris!”, riep Tom Poes reeds van verre. „Wacht eens even! Heer Ollie komt terug en nu gaat u last krijgen!”

De politiechef keek gestoord op. „Alweer die Bommel”, prevelde hij. „Altijd dezelfde! Wat wil dat ventje van me? Wat heb ik met de vakantiereisjes van Bommel te maken?”

Maar toch hield hij de pas in en een kleine ongerustheid begon in hem naar boven te komen toen hij aan het vreemde briefje dacht, dat de buitenlandse reis van heer Ollie had aangekondigd...

„Hier is een telegram van heer Ollie!" riep Tom Poes, die dravend naderde. „Ik had gelijk! Heer Bommel is verdoofd en ontvoerd door zijn neef Elias! Die heeft al zijn geld gestolen met valse handtekeningen!"

„Praatjes", gromde de commissaris. „Kinderlijke fantasie. Hoe bewijs je dat, ventje?"

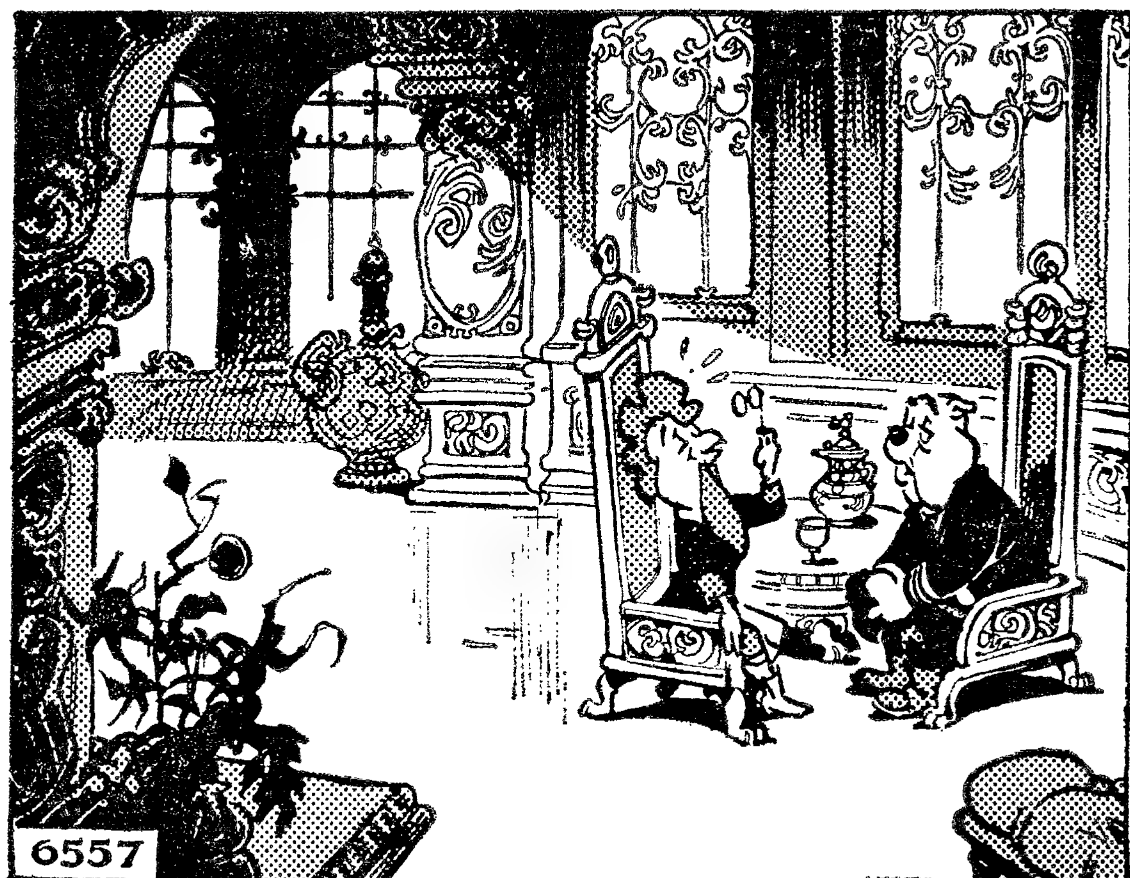
Hij was echter een weinig verbleekt en ook krabde hij zich zorgelijk onder de pet. Tom Poes maakte daar meteen gebruik van.

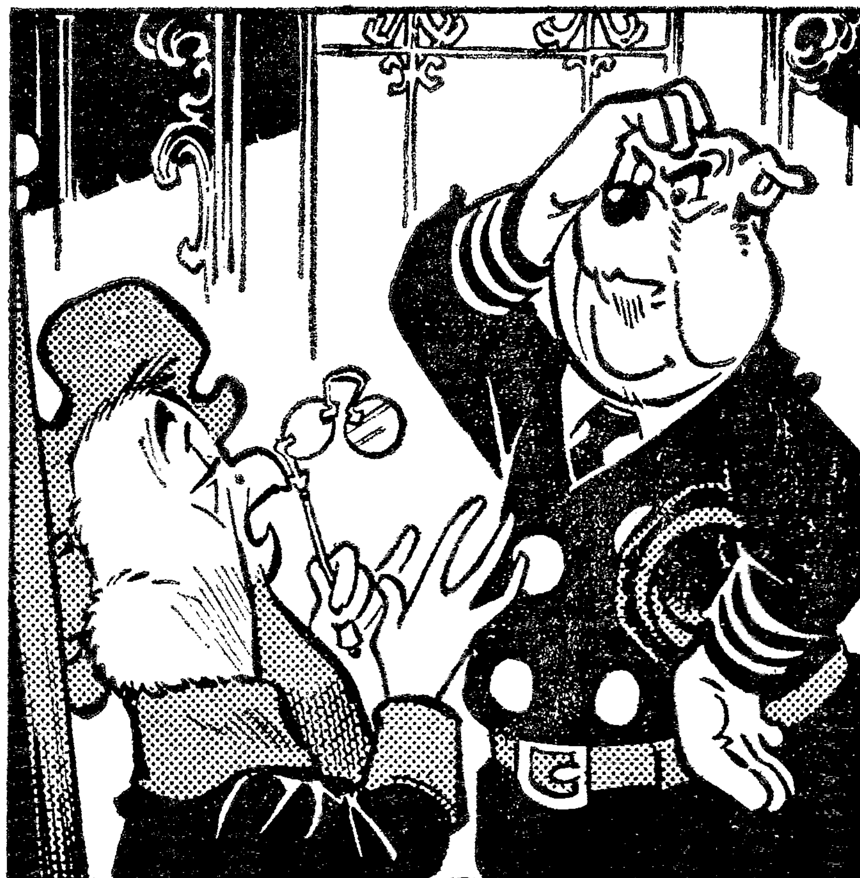
„Als u maar had willen luisteren", vervolgde hij. „Dan zou heer Ollie heel wat narigheid bespaard zijn. Ten slotte had hij recht op bescherming! Een slechte beurt voor de politie, hoor; u zult er heel wat last mee krijgen!

„Door uw schuld is Bommelstein door die oplichter aan de markies verkocht! Als ik u was zou ik maar zorgen, dat die koop ongedaan wordt gemaakt voordat heer Bommel morgenmiddag terugkomt."

De politiechef zette zijn pet recht en keek de verdwijnende gestalte van Tom Poes ontdaan na. Doch al spoedig vermande hij zich en ging terug naar het bureau om een auto te halen.

„Allemaal geklets", sprak hij somber tot zichzelf, terwijl hij met grote snelheid naar het buiten van de markies de Canteclaer reed. „Ik heb toch zeker niet kunnen ruiken, dat die Bommel een dubbelganger heeft? Neef Elias! Jawel! Ik moet ze eerst zien voordat ik het geloof. Maar toch, dat briefje was indertijd een beetje raar; en misschien had ik er meer aandacht aan geschonken als die Bommel niet altijd wat had..."

Commissaris Bulle Bas zat even later tegenover de markies de Cantecler en legde moeizaam uit wat hem bedrukte.

„Er is een kans", sprak hij, „dat u Bommelstein niet van Bommel hebt gekocht, maar van een oplichter. Het is niet zeker. Er is een kans, zeg ik."

„Ik versta u wel", zei de edelman, een wenkbrauw optrekkend. „Er is een kans, eh bien?"

„Het schijnt dat Bommel een neef heeft, die precies op hem lijkt. Een dubbelganger. Dat wordt beweerd, tenminste. Een misdadige neef, die zich voor hem uitgeeft. Die zou Bommelstein aan u verkocht hebben, zegt men."

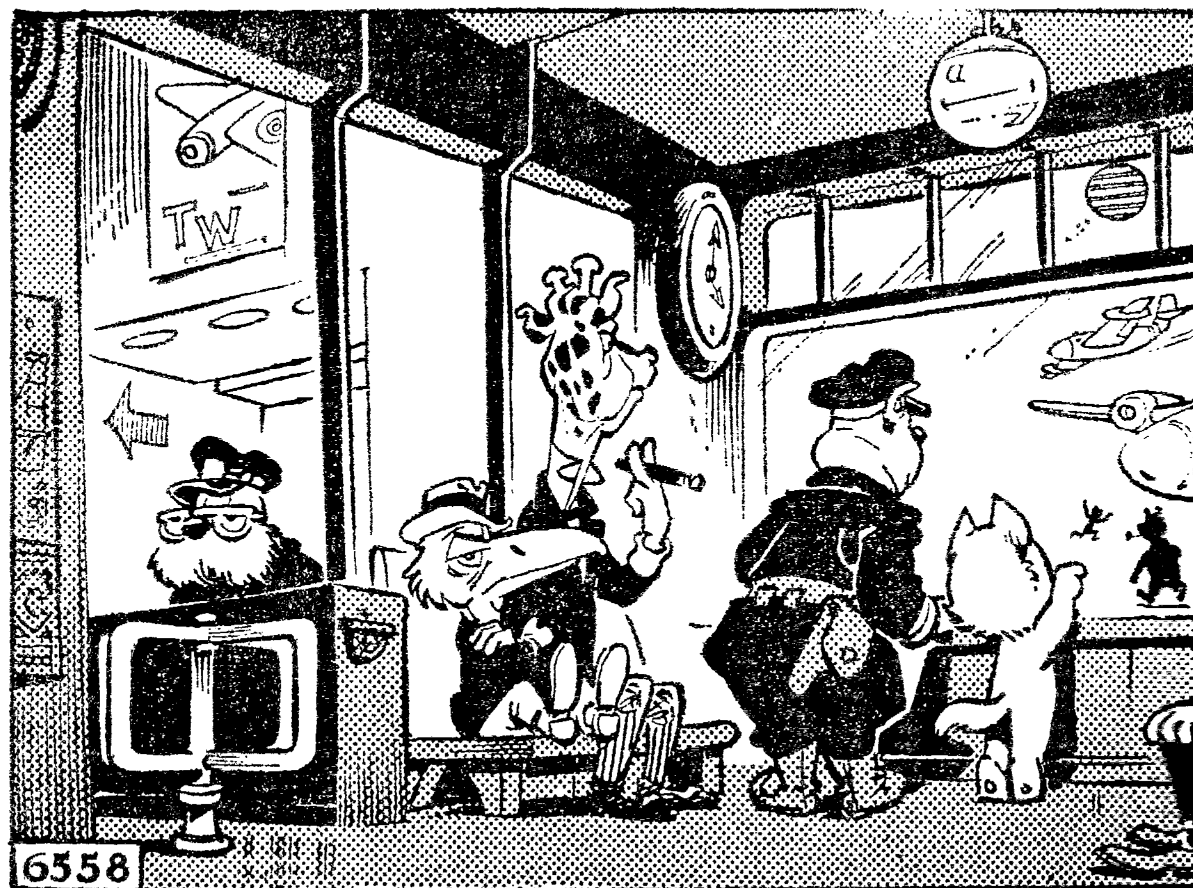
„Parbleu", hernam de markies. „Uw vertoog is niet boeiend, amice! Ik moet deze dubbelganger-neef eerst bewezen zien! Niet dat het me zou verbazen in die eh ...familie. Gisteren nog hoorde ik dat Bommel geestelijk gestoord was, en nu dit. Ge voelt wel, dat een Cantecler de Barneveldt niet de dupe kan worden van erfelijke belasting onder het grauw. Bewijzen, waarde Bas; spaar me uw geruchten."

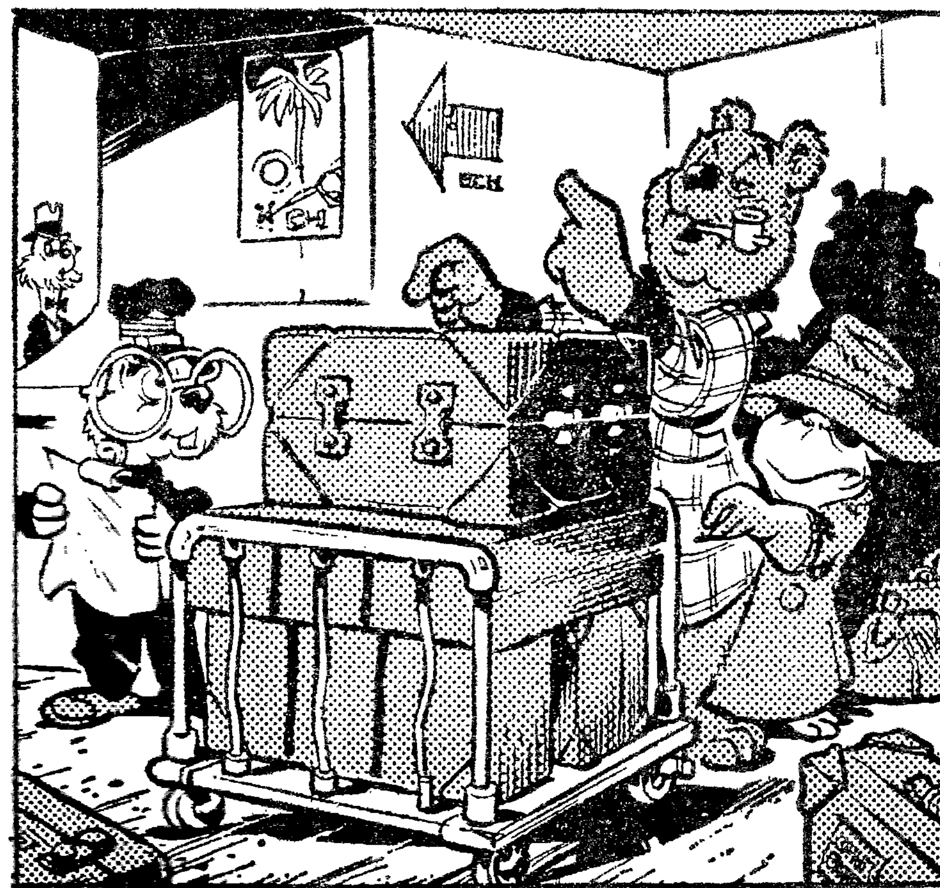
De politiechef stond op en zuchtte bezwaard.

„Bewijzen...", herhaalde hij. „Dat zal niet gemakkelijk zijn. Bommel komt morgen om één uur vijftien aan; maar waar zit die neef?"

Hij kon natuurlijk niet weten, dat Elias op dat moment voor een reisbureau in het stadje Cocolo stond, waar hij door de helikopter was afgezet.

„Hier zijn de vliegtickets", zei de schurk. „Morgen kunnen we om één uur twintig in Rommeldam zijn. Jij moet voor een vermomming zorgen, Rokus; en we kennen elkaar niet, begrepen?"

Toen Tom Poes de volgende middag op het vliegveld kwam om heer Ollie af te halen trof hij daar commissaris Bas aan. Deze stond doorwaakt voor het raam in de aankomsthal en loerde vreugdeloos naar de dalende vliegtuigen.

„Wat een betrekking", prevelde hij. „Hoe kan ik nu zien of iemand zichzelf is of zijn dubbelganger?"

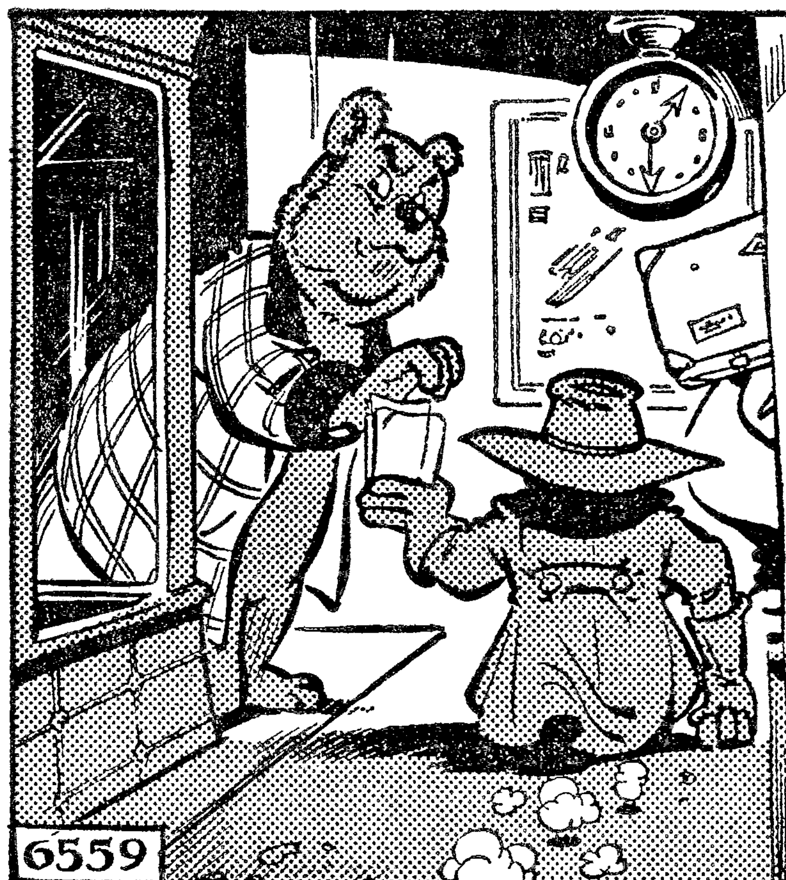
„Nou, ik zie het wel, hoor!" zei Tom Poes. „Daar komt heer Bommel aan, dat is zeker!"

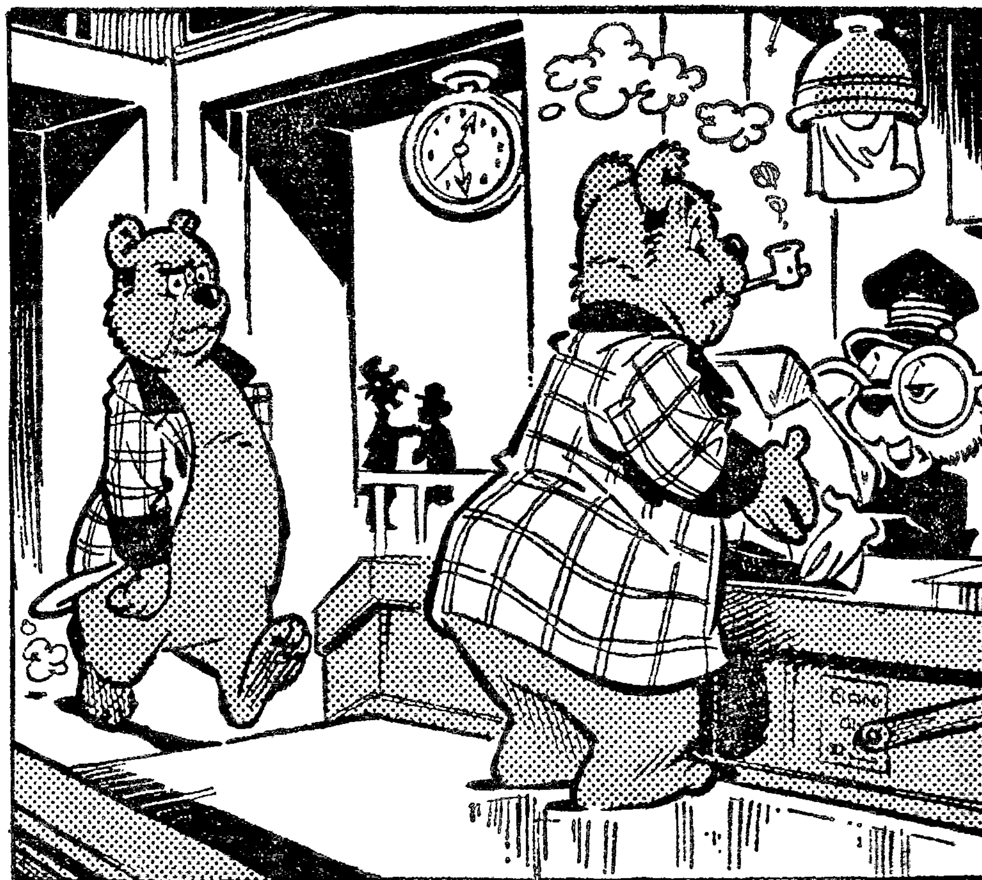
„Dat zeg je nu wel", hernam de politiechef. „Maar als neef Elias echt bestaat, kan die het toch ook wel wezen? Ik moet bewijzen hebben!"

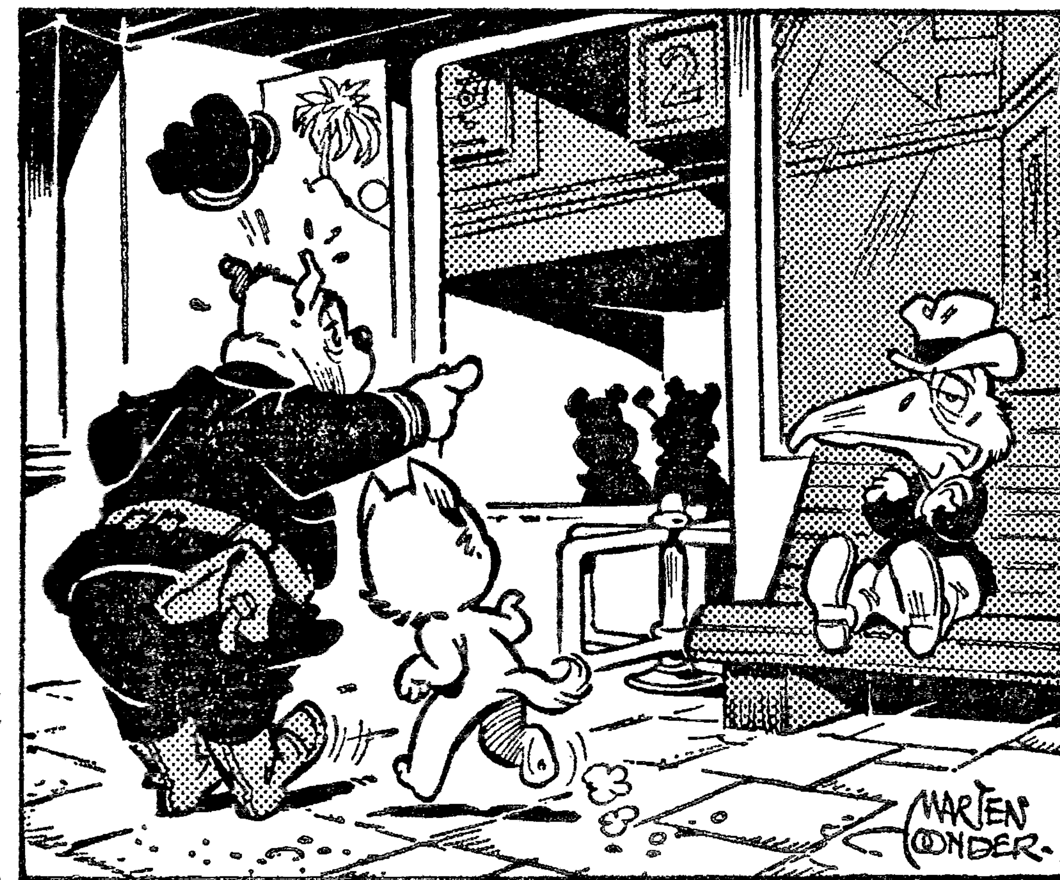
Tom Poes had echter geen bewijs nodig. Hij had in de aangekomen heer duidelijk zijn vriend herkend en hij begon dan ook druk te zwaaien. Heer Bommel had het echter voorlopig te druk om op afhalers te letten.

„Deze koffer is van mij!" sprak hij tot de dienstdoende beambte. „Wees er voorzichtig mee, jonge vriend! Er zit alles in wat een paar laaghartige schurken mij ontstolen hadden — en dat is veel. Bovendien is hij van echt varkensleder!"

Met deze en dergelijke aanwijzingen had hij het zo druk, dat hij geen erg had in een gedrongen gedaante, die achter hem opdrong. Dat was jammer, want nu merkte hij ook niet dat deze met een geoefende greep zijn portefeuille met papieren uit zijn zak trok en daarmee haastig in de menigte verdween.

De gedrongen gedaante haastte zich met de portefeuille, die hij uit heer Bommels zak gerold had naar een verlaten plek in de hall. Daar stond neef Elias in een hoekje met een lichtschuwe blik rond te gluren of er niemand keek, en met een snelle beweging nam hij het leder aan, dat de ander hem toereikte.

„Schiet op", lispelde deze onder zijn hoed uit. „Hij staat bij de bagage."

Dat was inderdaad de plek waar heer Ollie zich bevond. Hij had zijn kostbare koffer op de voet gevolgd en keek toe hoe de beambte er mee handelde.

„Voorzichtig", maande hij van tijd tot tijd. „Er zitten héél kostbare dingen in."

„Ja, ja", zei de ander ten slotte geprikkeld. „Dat weet ik nu wel. Ik neem aan, dat uw papieren in orde zijn als u zoiets bijzonders bij u hebt. Ik wil ze wel even zien."

Heer Bommel stak zijn hand in zijn zak, doch toen bestierf de glimlach hem op de lippen.

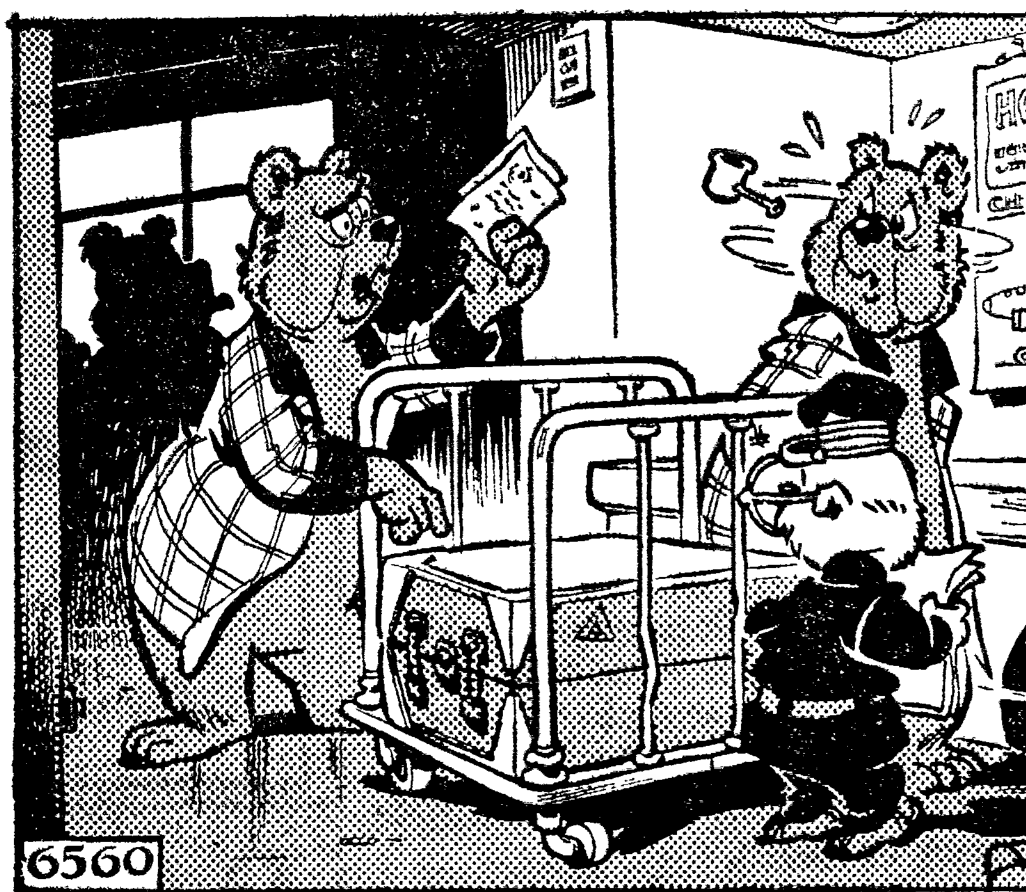
„Ik weet toch zeker....", prevelde hij. „Zou ik dan.... De andere zak soms? Of...."

„Dat is mijn koffer", sprak een zware stem achter hem. „Geeft u maar hier. Dit zijn mijn papieren."

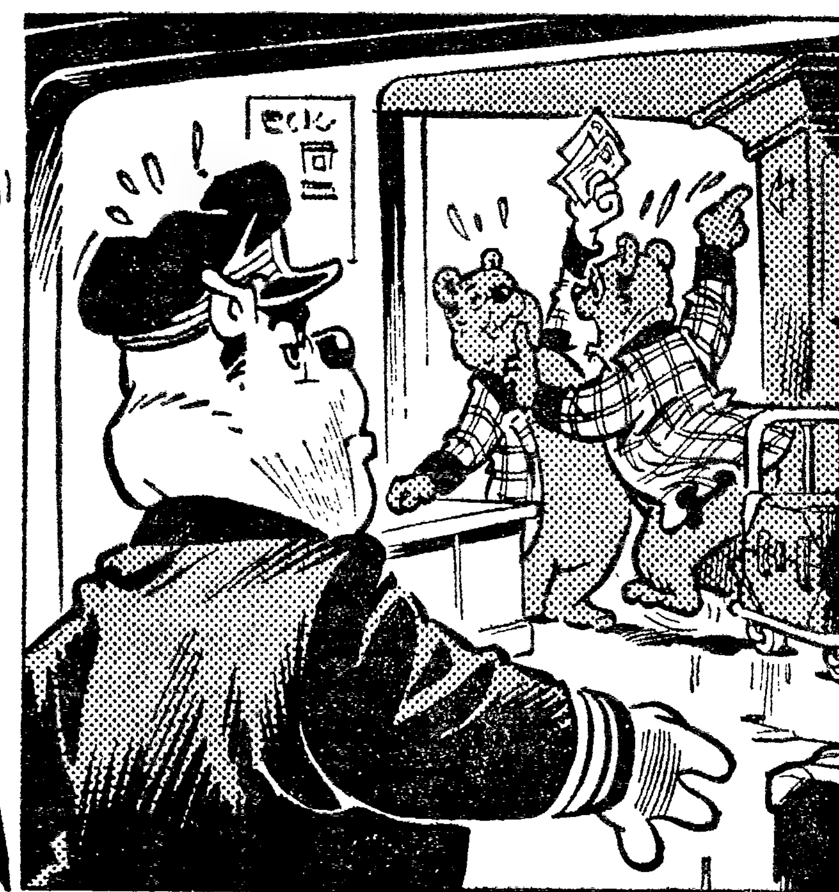
Er viel een diepe stilte, en daarin klonk duidelijk de stem van Tom Poes.

„Daar zijn ze allebei!" riep die. „Heer Ollie en neef Elias!"

„Dat is kras!", gromde de commissaris, die naast hem stond. „Twee Bommels! Nu het bewijs wie wie is. Hoe kom ik daar uit?"

Heer Ollie keerde zich met een ruk om en stond toen als door de donder getroffen tegenover zijn laaggezonken bloedverwant.

„Dank u", sprak deze koeltjes tot de dienstdoende beambte.

„Dit is mijn bagage en hier zijn mijn papieren."

„Het zijn MIJN papieren!", riep heer Bommel uit. „Jij hebt ze gestolen!"

„De heren zoeken het maar uit", zei de ambtenaar, de koffer op het wagentje tillend. „Voor mij bent u allebei dezelfde."

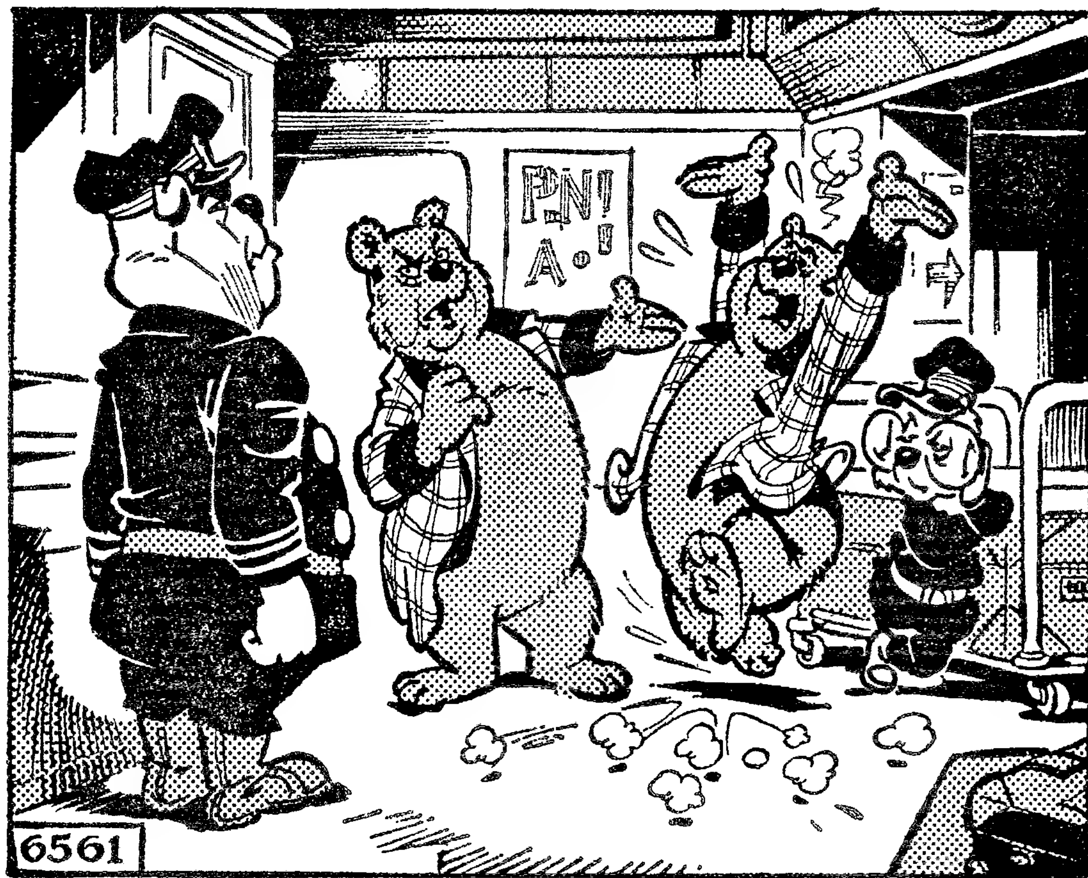
Er werd echter niet naar hem geluisterd. Heer Ollie voelde langzaam een grote drift in zich opkomen en hij voer voort met een stem die donderend door de holle ruimte weergalmde.

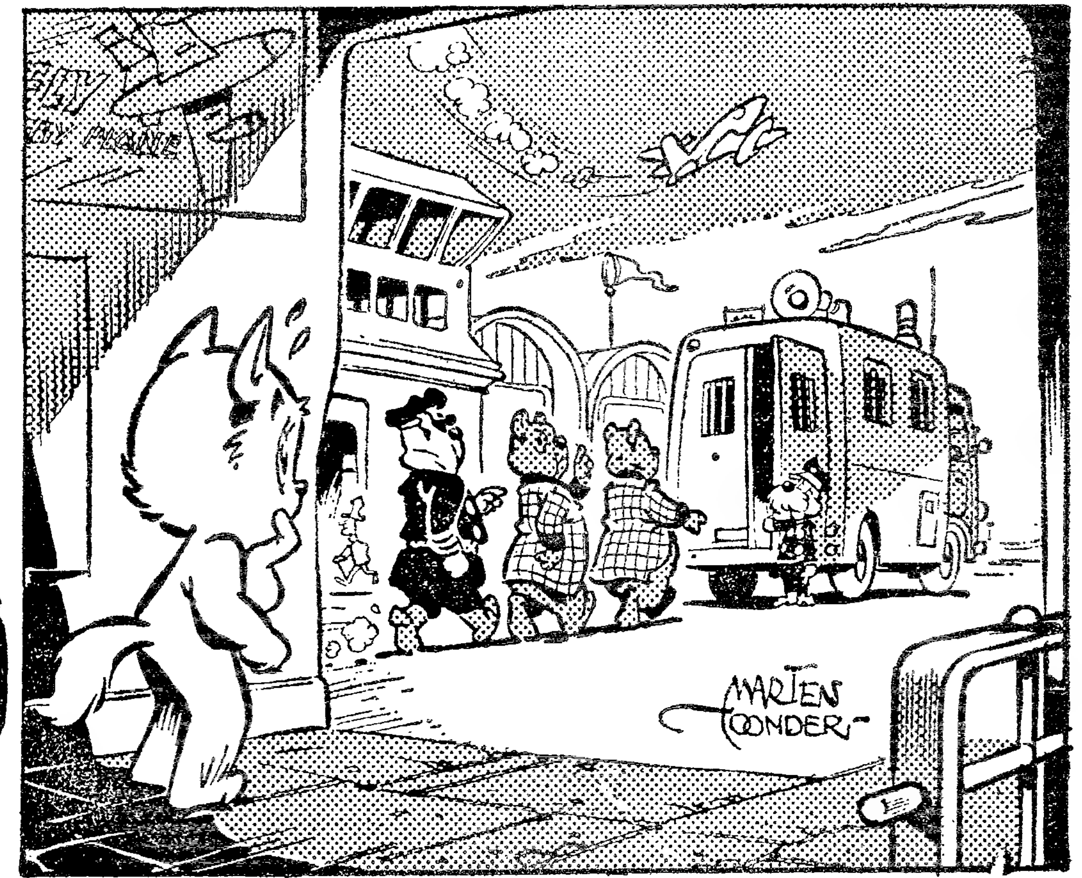
„Dit is MIJN bagage!!" schreeuwde hij. „En er zit alles in wat jij van mij gestolen hebt. Je bent een schurk en een oplichter waar ik als knaap van mijn goede vader niet mee mocht spelen en ik zal je aanklagen bij de politie!! Ik zal je voor het gerecht slepen! Je hebt ingebroken in mijn huis en je hebt mij in een schaapskooi opgesloten en je hebt mij gevaarlijke pillen te eten gegeven en je... je..."

Hij zweeg even om adem te halen, en in de invallende stilte sprak neef Elias kalm:

„Ik heb genoeg van je getier. Ga weg. Hier zijn mijn papieren."

„Ja, nu is het wel genoeg", mompelde commissaris Bulle Bas en hij begaf zich met zware pas naar het bewogen groepje.

Commissaris Bulle Bas begaf zich met zware pas naar het bagage-wagentje en zette een stem op.

„Wat is hier aan de hand?", riep hij uit. „Hebben de heren een verschil?"

„Ja! Pak hem!" riep heer Ollie uitzinnig. „'t Is 'n moordenaar!"

„Dit is mijn neef Elias", sprak de ander rustig. „Een dubbelgaande oplichter, agent! Hij maakt er misbruik van, dat ik mijn geheugen een beetje kwijt ben. Kijk, hier zijn mijn papieren. Arresteer deze deugniet dan kan ik mijn koffer meenemen."

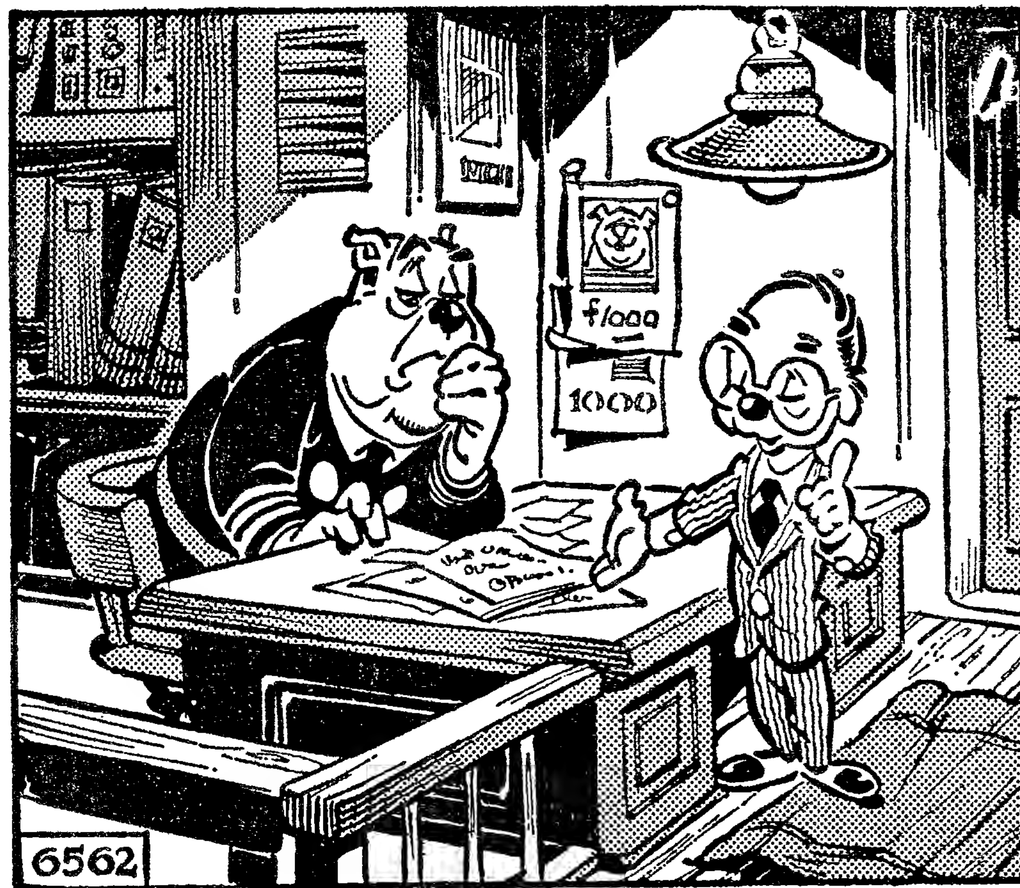
De politiechef zette de pet wat dieper in de ogen, terwijl zijn rimpels zich verdiepten.

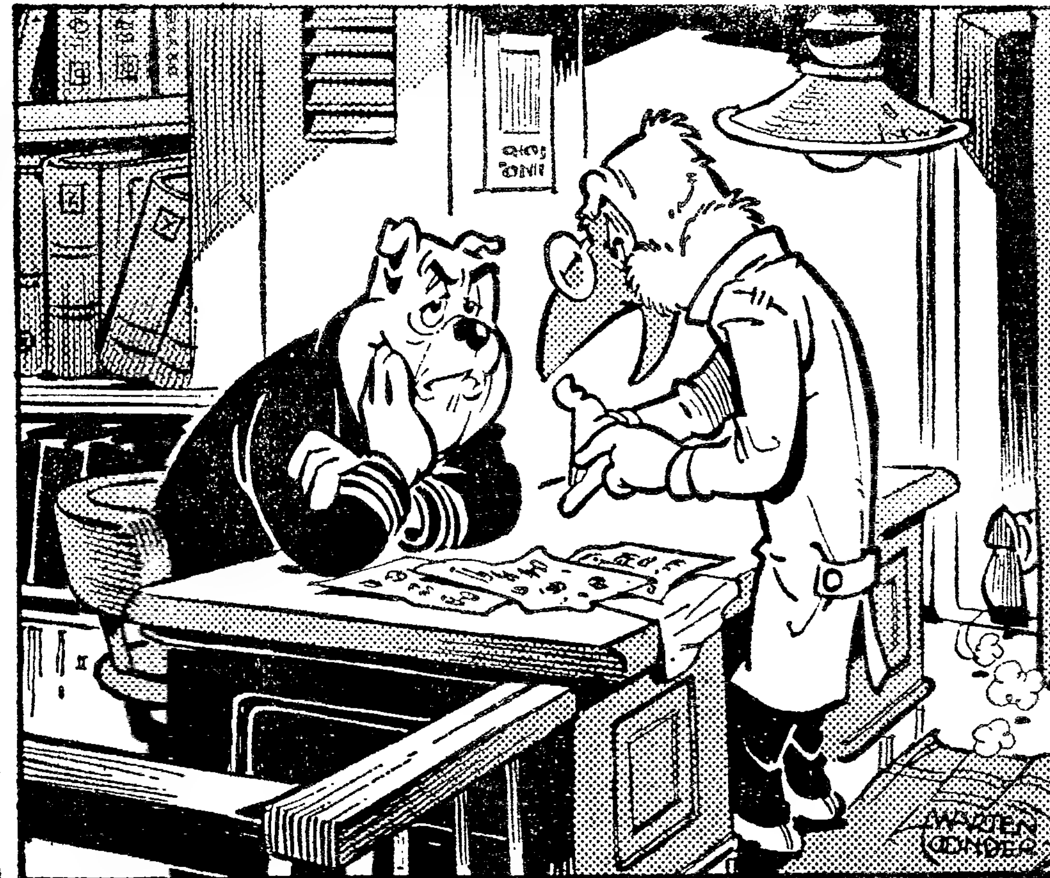
„De enige, die hier iets meeneemt, ben ik", gromde hij. „Die koffer wordt in beslag genomen. Geeft u die papieren maar hier. Ik verzoek u mee te gaan naar het bureau. Dit is een heel eigenaardige zaak. Moet haarfijn worden uitgezocht. Deze kant op, alstublieft."

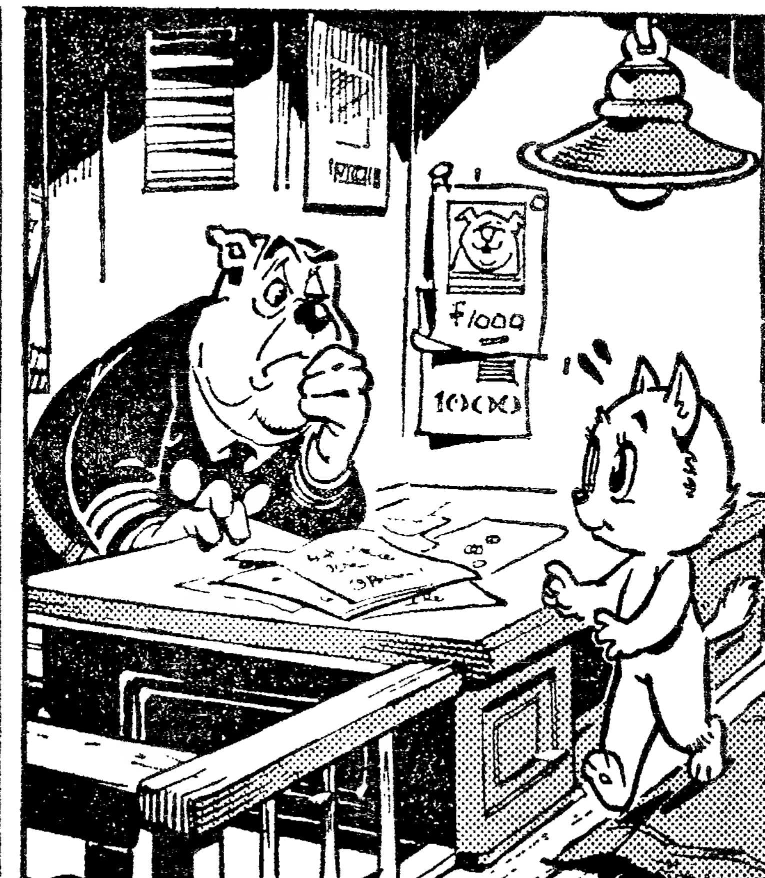
Dit was een streep door de rekening van neef Elias en ook heer Ollie was er lang niet blij mee. Maar tegen de sterke arm kan men niet veel beginnen, en zo zag men de beide Bommels even later woedend doch zwijgend een politieauto binnentreden.

Tom Poes, die bij de uitgang van het vliegveld stond toe te kijken, schudde een beetje verslagen het hoofd.

„Voor mij is het duidelijk, wie van de twee heer Ollie is", zei hij tot zichzelf. „Maar zo'n politieman kijkt alleen maar naar het uiterlijk, en dan is het moeilijk. Hoe kan hij bewijzen krijgen? Hm, ik zal Joost opbellen, maar verder weet ik niet veel te doen....

Commissaris Bas had heer Ollie en neef Elias voorlopig in een cel gezet en ging toen ijverig aan het werk om uit te zoeken wie Bommel was. De eerste deskundige, die hij erbij haalde was een handtekeningen-expert, de grafoloog Puntsloper.

„Ik heb het handschrift van de beide heren bekeken", sprak deze. „Het ene is van een gespannen figuur, die aan nerveuze aandoeningen lijdt. Het andere daarentegen is van een nerveuze figuur, die aan spanningen onderhevig is. De oude handtekeningen van de heer Bommel, die ik bij de bank heb opgevraagd, zijn evenwichtiger, hoewel sommige een tendens tot onrust en nerveuze spanningen vertonen."

Dit bracht de speurder niet veel verder en daarom luisterde hij oplettend naar het verslag van de vingerafdrukken-deskundige.

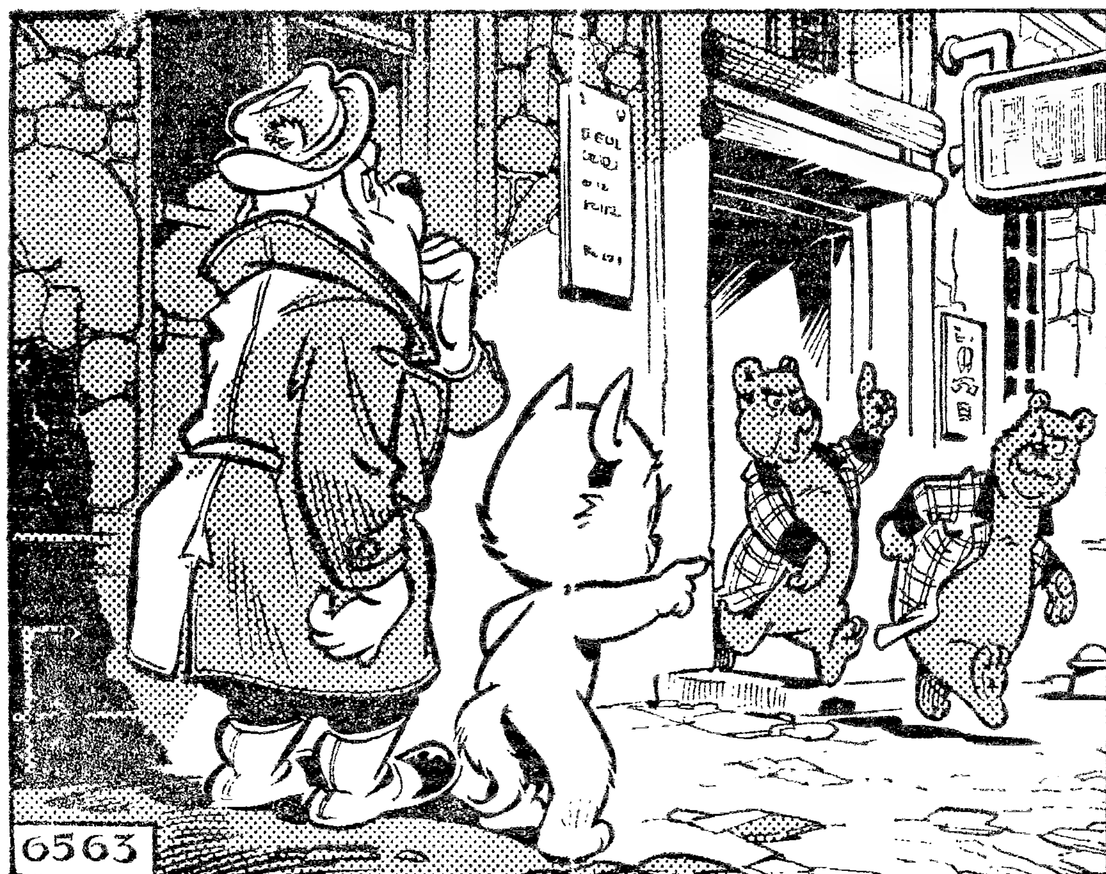
„Heel Bommelstein zit vol met afdrukken van de bide verdachten", verklaarde die. „Er valt niets te bewijzen van die kant."

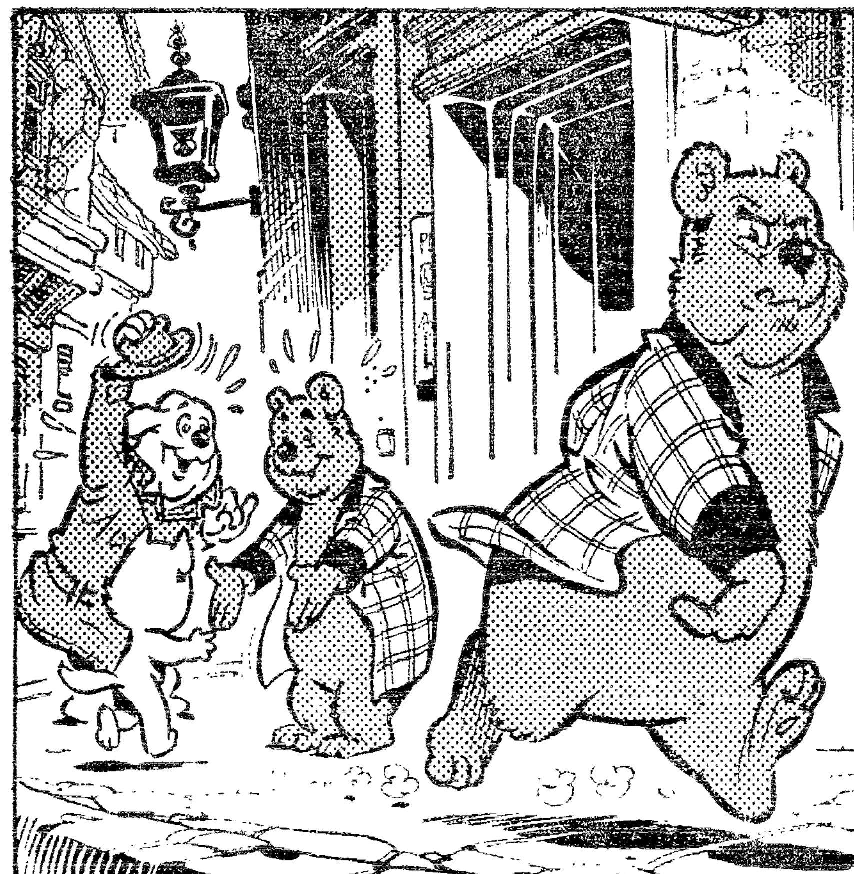
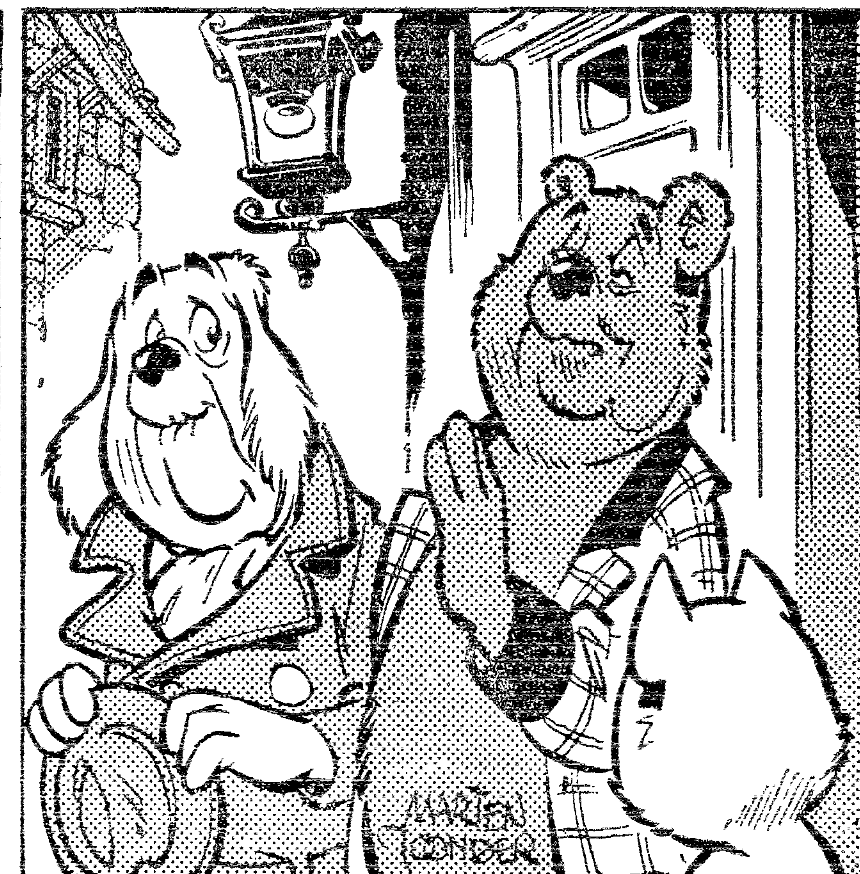
Na dit korte verslag verliet ook deze expert het vertrek en nu zat de politiechef weer alleen met zijn zorgen.

„Waardeloos", prevelde hij verslagen. „Ik kan die beide Bommels niet in arrest laten, want een van hen is onschuldig en een goed politieman kan de goeden niet met de kwaden laten lijden. Donders, wat nu te beginnen?"

Hij stond op het punt geheel in te zinken toen Tom Poes onverwachts binnentrad.

„Wacht even, commissaris", zei die. „Ik weet geloof ik een list!"

Rechtvaardige lezertjes zullen begrijpen, dat commissaris Bas zijn gevangenen vrij moest laten. Eén van hen was immers de èchte heer Bommel, en die had niets misdreven, zoals zelfs de strenge politiechef moest toegeven. Daarom liet hij hen de volgende morgen gaan; maar de grote koffer met geld en de papieren hield hij achter omdat daar alles om begonnen was.

‚Wacht maar", sprak neef Elias. „Ik zal zorgen, dat die in de goede handen komen. Ik heb er hard genoeg voor gewerkt!"

„Het is wel bitter", zei heer Ollie, die achter hem naar buiten trad. „Maar als doorleden en miskend heer heb ik nog maar één gedachte, die mij overeind houdt. Dat is dat het recht zal zegevieren, als je tenminste begrijpt wat ik bedoel!"

„Dàt is heer Ollie", zei Tom Poes. Hij stond met Joost buiten het politiebureau en het is moeilijk te zeggen wie verheugder was, hij of de knecht.

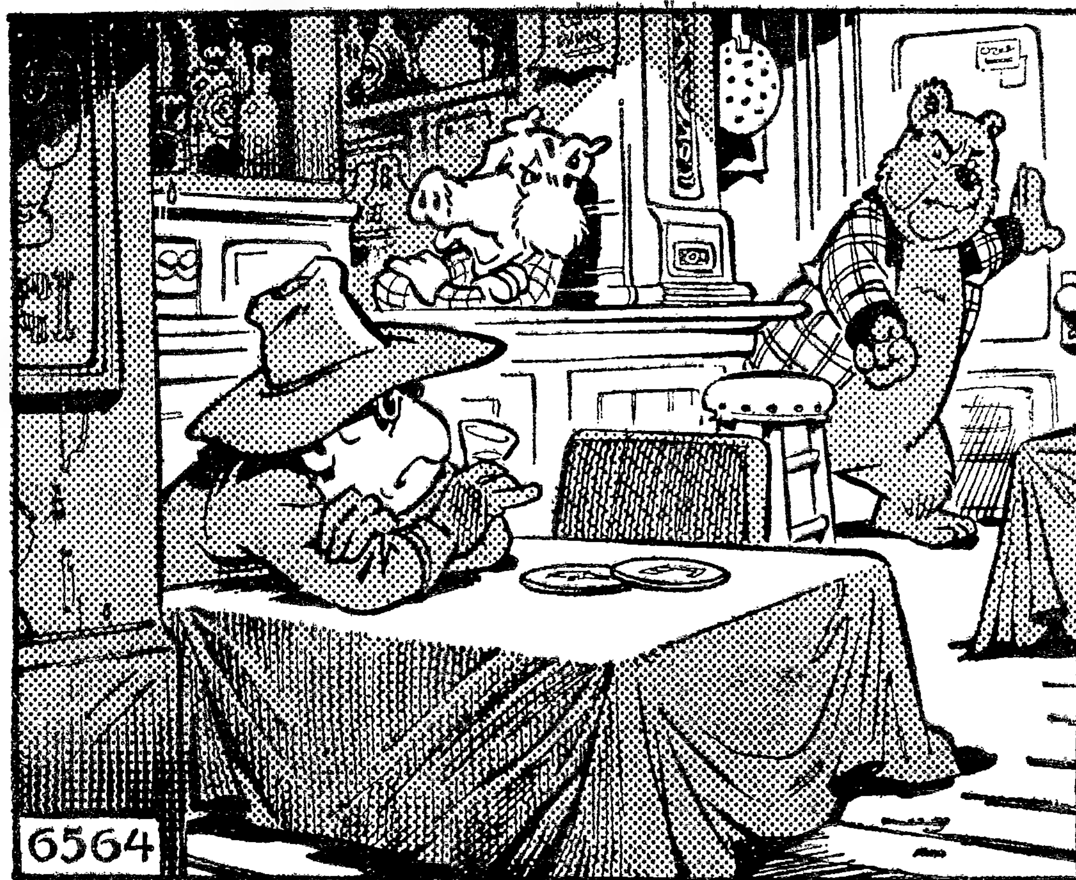
„Heer Olivier als ik zo vrij mag wezen....", riep de trouwe bediende uit, terwijl hij de hoed lichtend naar voren sprong. „Wat ben ik blij u te zien, met uw welnemen. Is alles nu in orde? Het zal me een genoegen zijn weer in uw dienst te treden en een smakelijke maaltijd te bereiden!!"

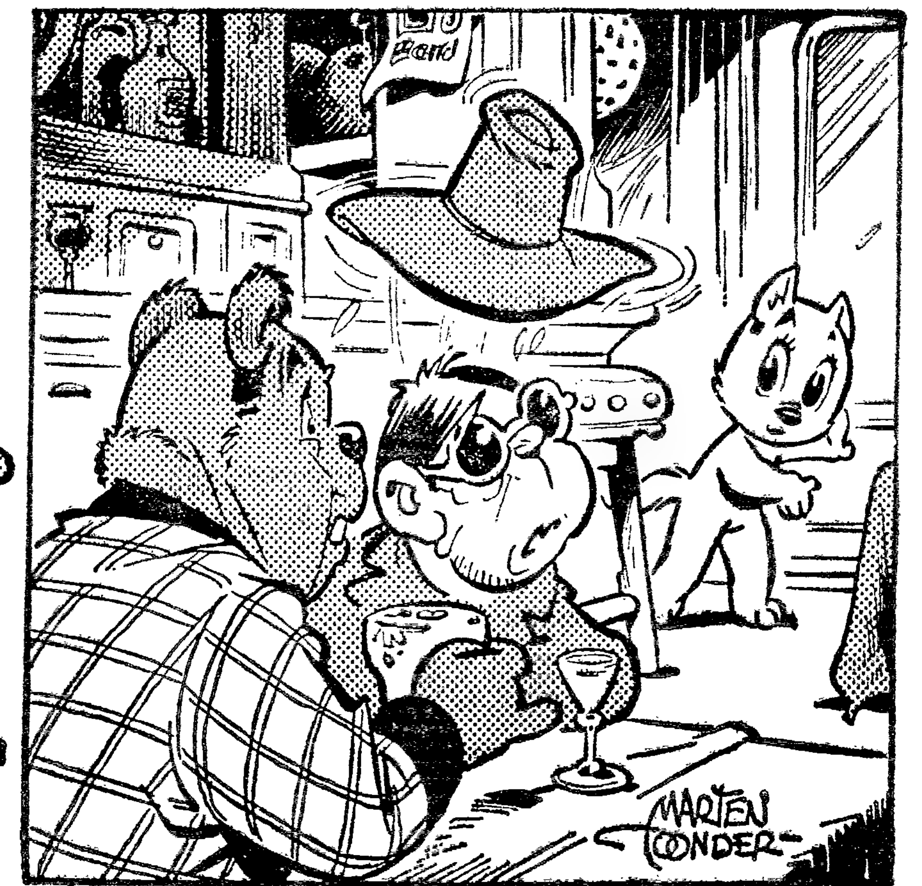
„Dag Tom Poes, dag Joost", zei heer Bommel bewogen. Hij begroette hen hartelijk, doch er trok een droeve glimlach over zijn gelaat.

„Helaas", hernam hij, „is het nog niet zover. Ik ben een ongelukkige, zonder huis en zonder geld en daardoor is het mij onmogelijk om je weer in dienst te nemen, Joost. Het leven is héél moeilijk voor iemand voor wie geld geen rol speelt."

De brave knecht begreep dat en wendde zich gebogen af om een nieuwe dienst te gaan overwegen. Maar Tom Poes knipoogde geruststellend.

„Dat geld", zei hij. „Dat speelt de hoofdrol voor neef Elias, en misschien kan hij daarmee gevangen worden. Wacht maar even, heer Ollie!"

Neef Elias was naar een ongunstige herberg gegaan, die hij als plaats van samenkomst had afgesproken met zijn medeplichtige Rokus. Deze zat er al toen hij binnenkwam en gluurde hem onder zijn hoed aan.

„Je hebt er een troep van gemaakt", zei hij ontevreden. „Nu hebben we nog niets."

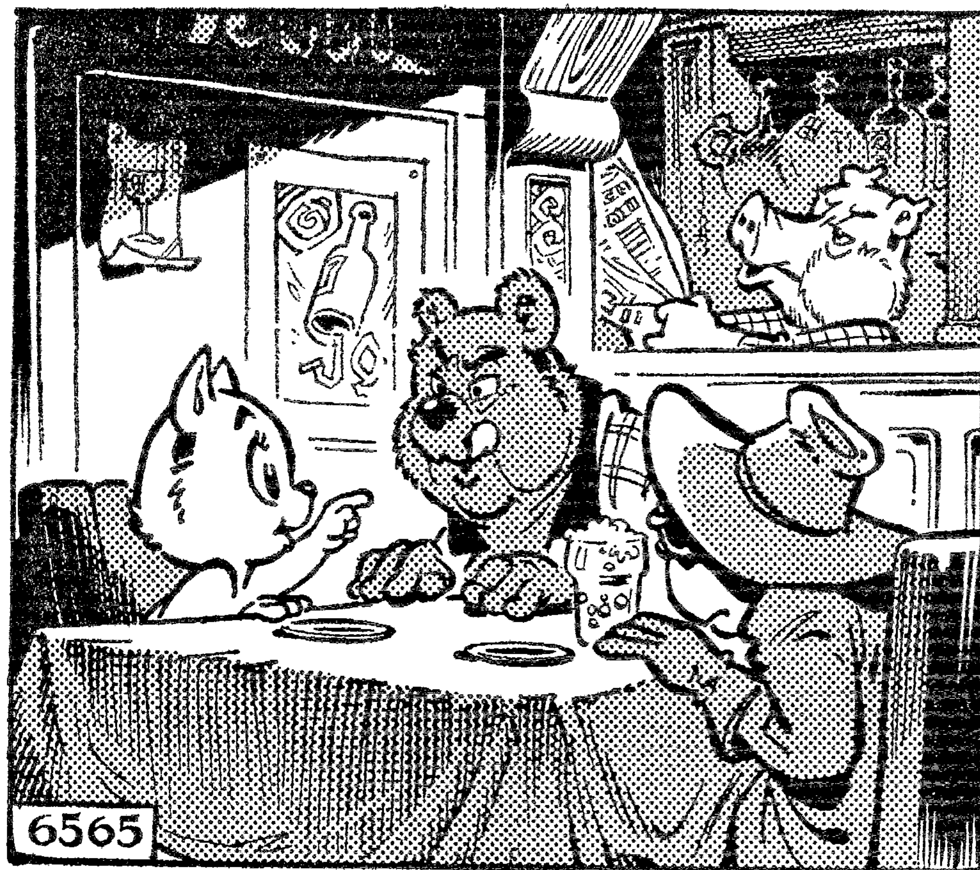
„Het is allemaal een beetje misgelopen", gaf de ander toe, en hij bestelde een lekkere ijskriem om wat op verhaal te komen.

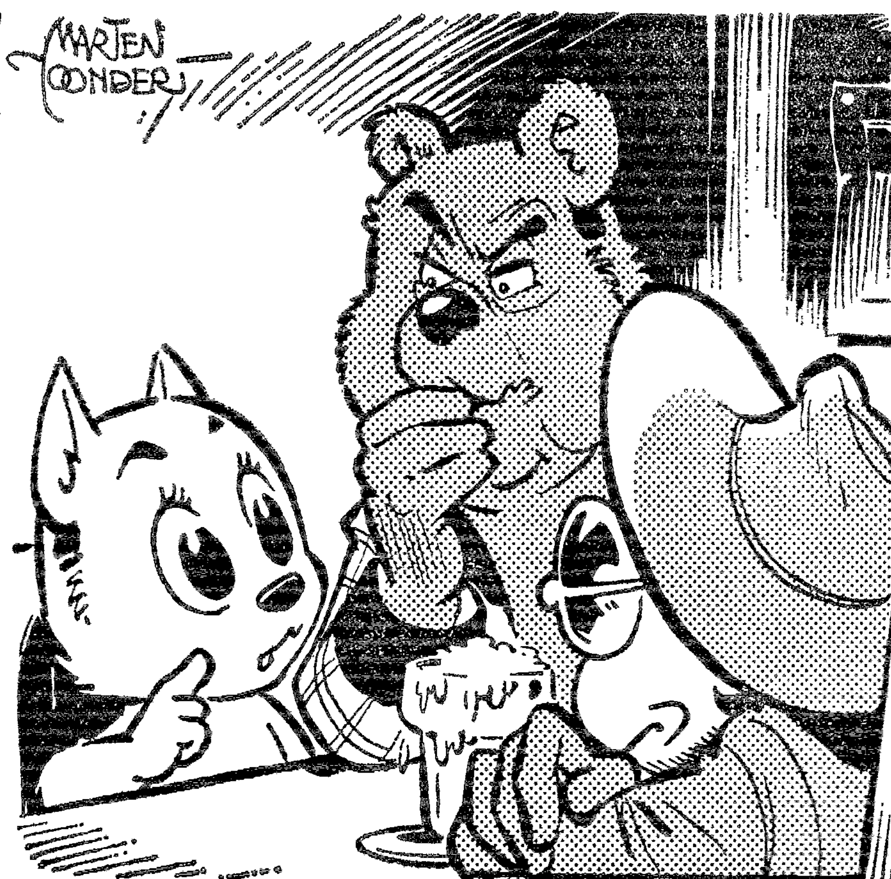
„Maar tot nu toe is er niets te bewijzen en we maken een goeie kans, dat die suffe commissaris ons het geld toewijst."

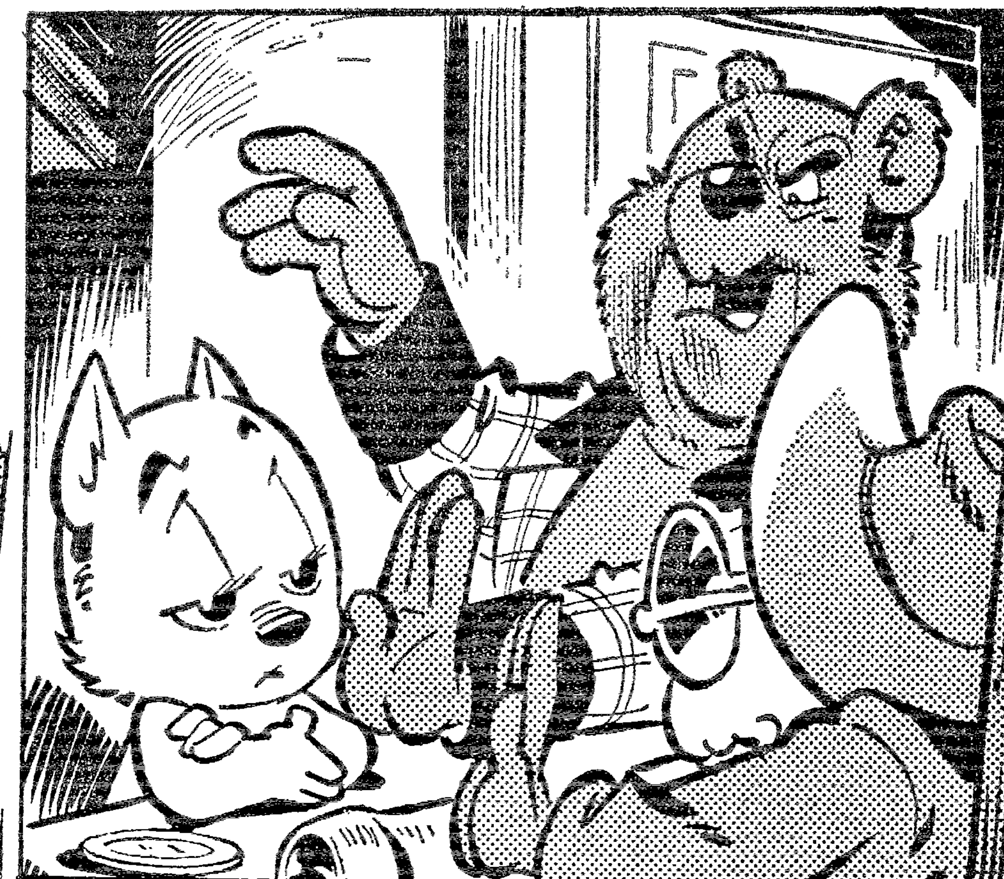
„Ja, hij zal daar gek zijn", hernam Rokus. „Hij houdt dat geld totdat hij bewijzen heeft en dat kan lang duren. Nee, we moeten die koffer hebben! Je moet het idee dat je voortaan lekker als Ollie Bommel door het leven kunt gaan maar opgeven. Op de een of andere manier maken we ons meester van die poen en dan smeren we 'm. Dan maar als gezochte rovers. Ik heb tabak van al dit gepruts!"

„Denk toch aan mijn toekomst!", zei Elias klaaglijk. „Ik wil zo graag als een oppassend en vooraanstaand heer leven, net als mijn neef deed."

Hij zweeg plotseling, want op dat moment werd de deur geopend en trad Tom Poes het duistere vertrek binnen. Hij was de slechte bloedverwant vlug achterna gegaan, nadat hij heer Ollie begroet had...

Tom Poes deed alsof hij de schrik van Rokus en Elias niet opmerkte en schoof gezellig aan.

„Jullie zitten er lelijk naast", sprak hij. „Binnenkort zal het bewijs wie de èchte heer Bommel is, gevonden worden en dan moeten jullie vluchten, zonder een cent."

„Poeh! Welk bewijs?", vroeg Elias, maar zijn stem klonk niet erg zeker.

„Daarom heb ik een voorstel", hernam Tom Poes. „Ik weet waar de koffer is, en ik zal hem jullie wijzen. Mijn enige voorwaarde is, dat jullie heer Ollie met rust lasten. Geld speelt voor hem geen rol, maar hij kan niet tegen al die onrust om zich heen."

Neef Elias boog zich ongunstig voorover en keek de spreker loerend aan.

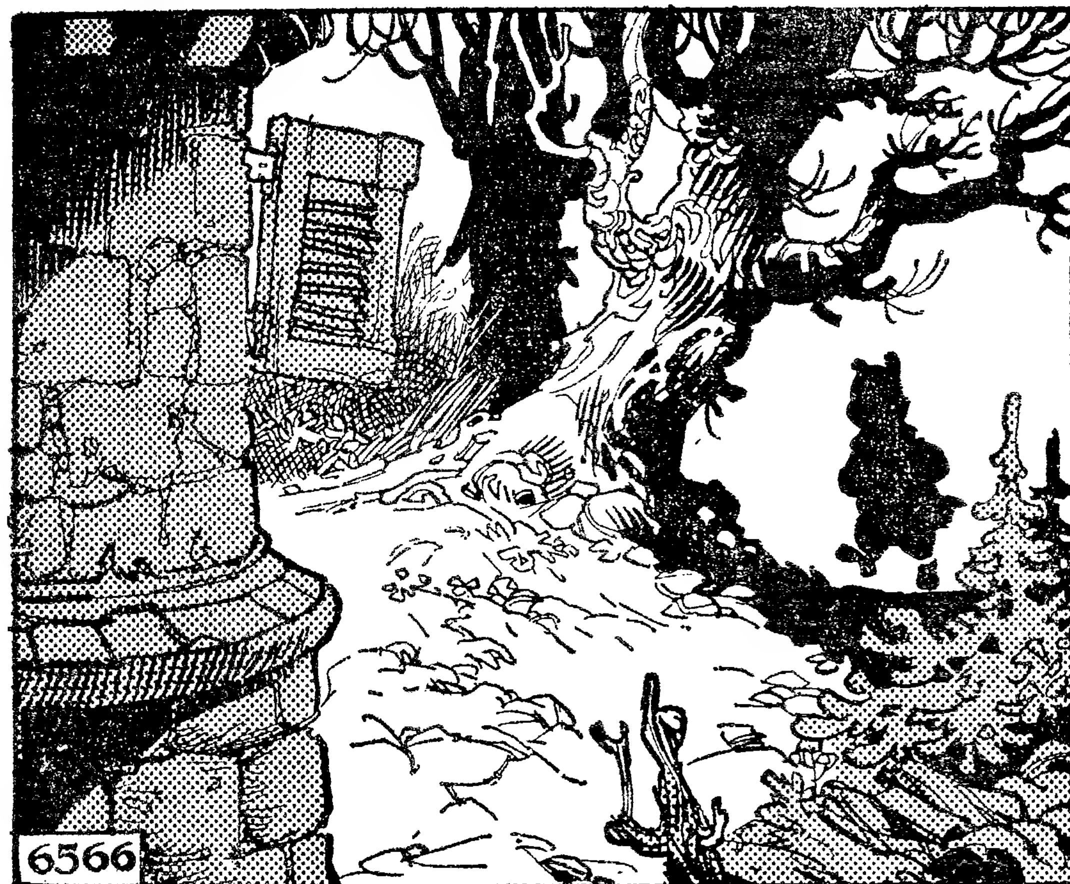
„Weet jij waar het geld uithangt?", vroeg hij. „Kan jij zorgen, dat wij het krijgen?"

„Pas toch op", gromde Rokus. „Hij zit ons te flessen."

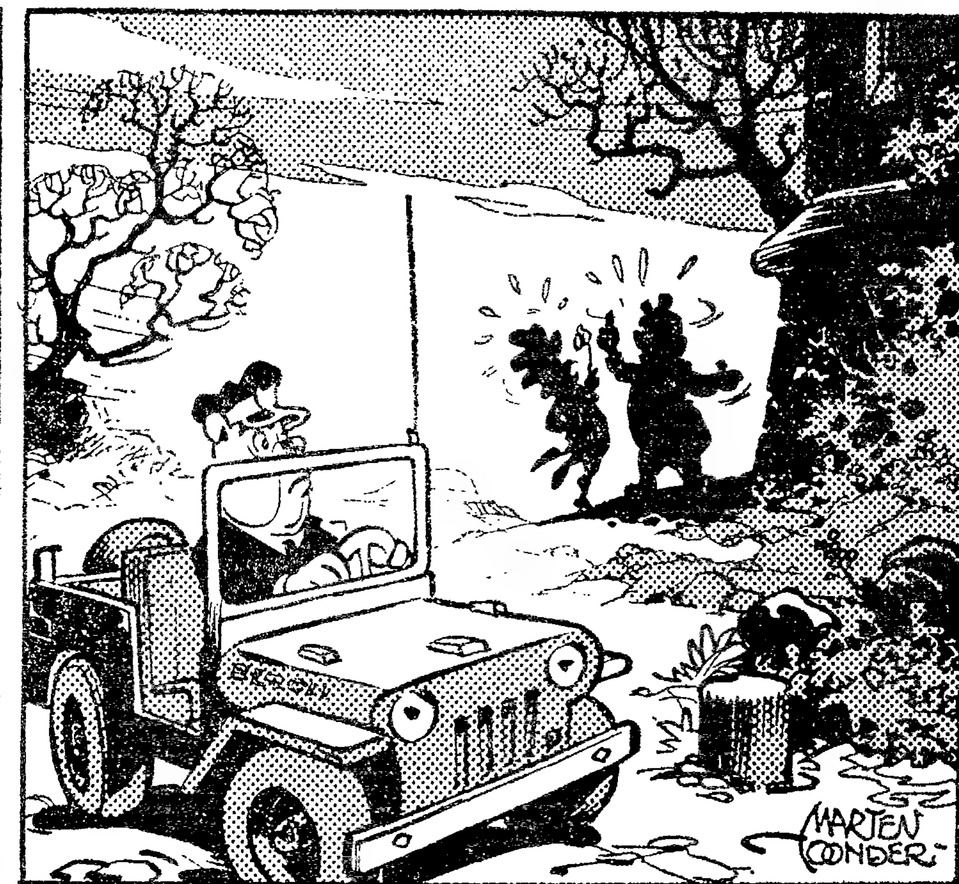
„Ik fles niet", zei Tom Poes. „De politie heeft al dat geld in een kist opgeborgen, en vanavond brengen ze het in een gepantserde auto naar een veilige plek, in een bunker op de hei. Dat is jullie kans. Ik zal jullie naar een driesprong brengen, waar die wagen passeert; om een uur of twaalf vannacht.

„Bah!!", riepen de beide deugnieten uit. „Dat is natuurlijk een valstrik om ons als dieven te ontmaskeren. Hoe weten we, dat je ons niet bedriegt?"

„Ik zal met jullie meegaan, als gijzelaar", zei Tom Poes

Heer Bommel bezat slechts drie florijnen, die hij in zijn binnenzak had gevonden. Dat was natuurlijk niet genoeg om een heer van stand op zijn gebruikelijke voet te laten bewegen, en zelfs een piepklein hotelletje zat er niet aan. En omdat hij niet wilde afzakken tot het lenen van geld wandelde hij tamelijk mistroostig naar Bommelstein om na te denken over betere tijden. De luiken piepten in de voorjaarswind, het onkruid schoot reeds woekerend tussen de stenen te voorschijn en het oude gebouw ademde een sfeer van verwaarlozing en verval, die de ongelukkige heer lelijk op het gemoed sloeg. En tot overmaat van ellende trof hij bij het ronden van een toren de markies aan, die peinzend naar het metselwerk staarde.

„Wat doet ge hier...eh...Bommel?", vroeg de edelman, gestoord omkijkend. „Ga van mijn erf af, verzoek ik u."

„Het is MIJN erf!", riep heer Ollie schril. „En als u het gekocht hebt bent u een heler; want dan hebt u het gekocht van iemand die het huis van een ander verkocht heeft, als u begrijpt wie ik bedoel. Van neef Elias bedoel is, en dat is een oplichter!"

„Spaar me uw platte familieruzies, amice", hernam de edelman koel. „Verdwijn."

Nu werd de heer Bommel ècht boos en hij zette zo'n grote stem op dat het glas uit de gebarsten vensters viel. Dit geluid bereikte commissaris Bas, die juist per jeep passeerde, en hij stopte zijn voertuig.

De markies de Cantecler wendde zich af en verliet met de neus in de wind het gazon van Bommelstein.

„De uitbarstingen van het janhagel zijn stuitend", prevelde hij onder het gaan.

„Wat let me eigenlijk om de gehele bouwval morgen nog te laten slopen?"

Gelukkig hoorde heer Ollie deze woorden niet. Hij stond de vertrekkende edelman verbitterd na te roepen en hij hield daar pas mee op toen commissaris Bulle Bas hem sussend naderde.

„Dit zal niet helpen, Bommel", zei de politiechef. „Als je Olivier B. werkelijk bent kan je beter de loop van het recht afwachten."

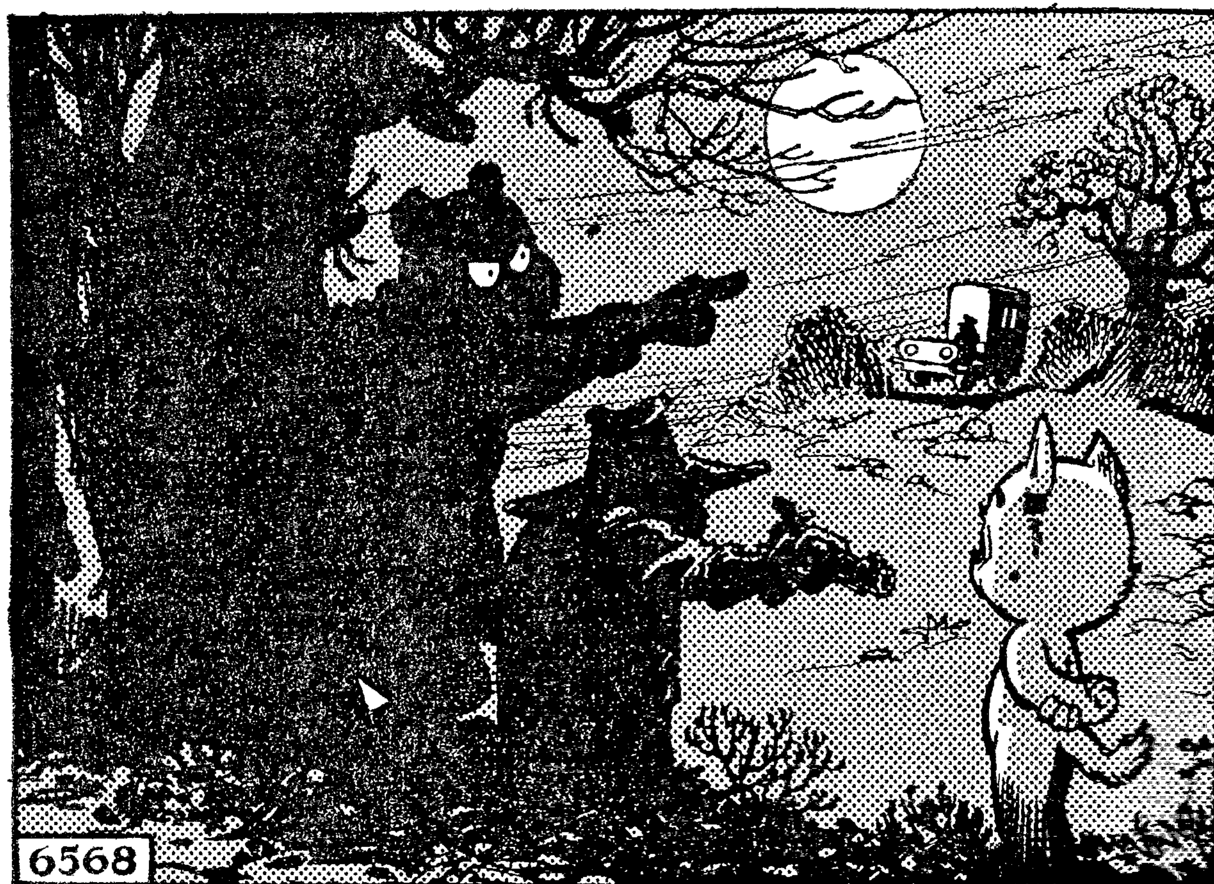
„Ik heb lang genoeg gewacht!", riep heer Ollie verhit. „Ik ben op misdadige wijze ontvoerd en uitgeschud, en nu eis ik mijn huis en mijn geld terug! Je ziet toch wel, dat het van mij is en niet van Elias, als je begrijpt wat ik bedoel?"

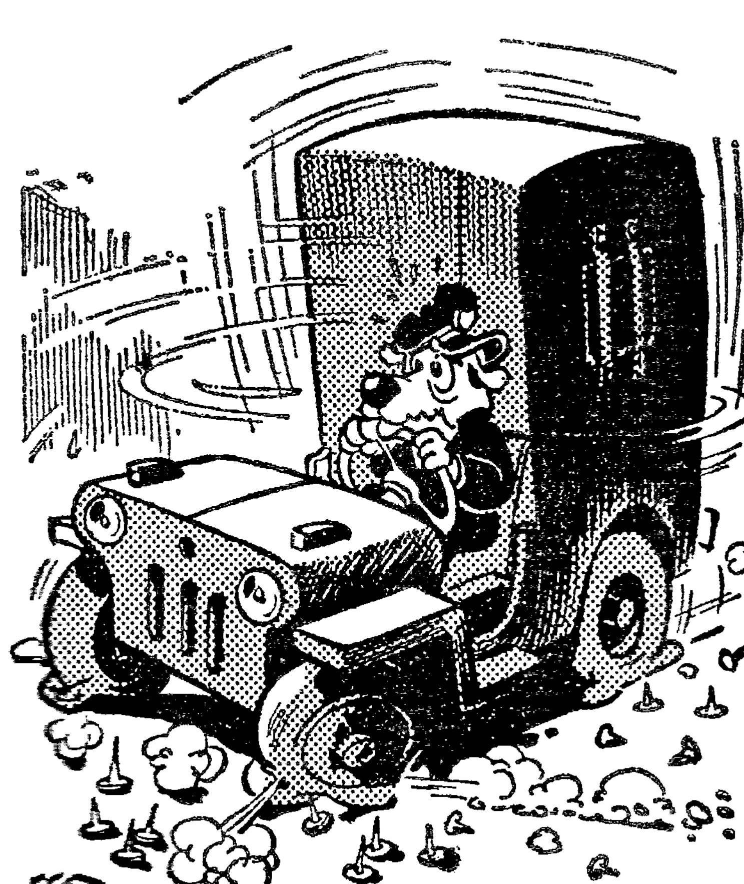
De commissaris keek hem enige ogenblikken peinzend aan. Het vermoeden dat hij hier de échte Bommel voor zich had begon zich aan hem op te dringen. Maar wanneer hij nu zou vertellen dat hij met een plan van Tom Poes had ingestemd, zou de hele list waardeloos worden en daarom drong hij zijn zachtere gevoelens terug.

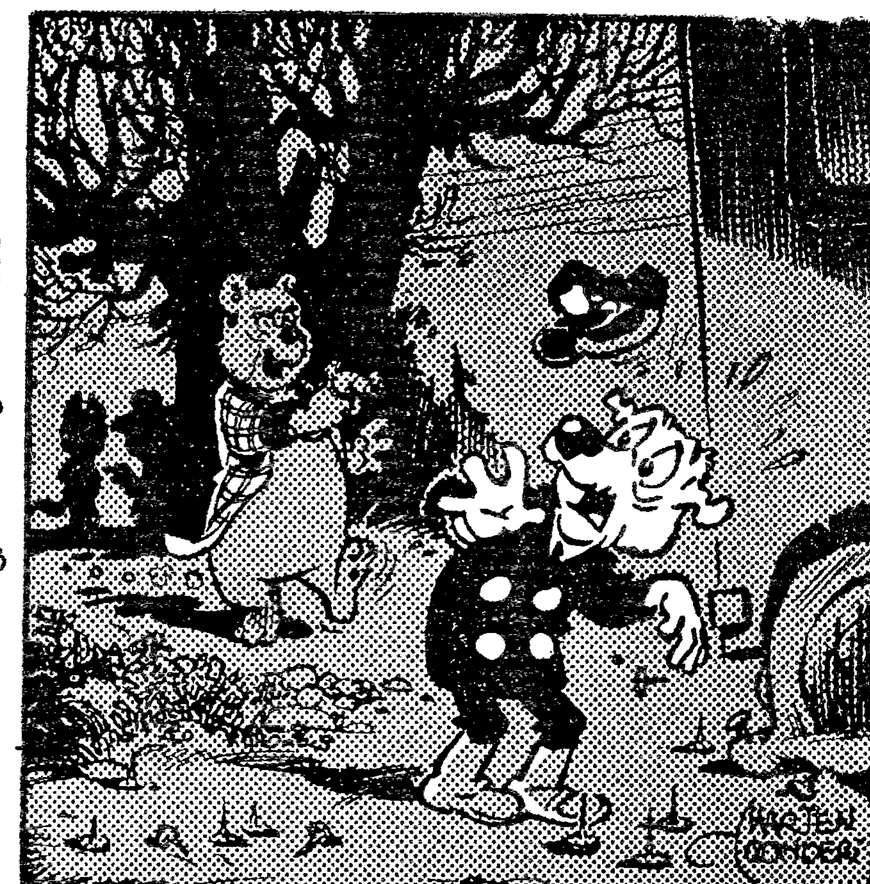
„We zullen zien", sprak hij duister. „Misschien vanavond al."

Hij liep met zware schreden weer naar zijn jeep toe en heer Ollie zonk verslagen op een steen neer.

„Herkent dan niemand een heer meer als hij er een ziet?", mompelde hij verbitterd. „En wat bedoelt hij met vanavond?"

Laat in de avond kon men bij een driesprong, even buiten Rommeldam een eigenaardig groepje aantreffen. Het waren Elias en Rokus, die vanuit de schaduw van een boom Tom Poes en de weg in het oog hielden. De beide schurken waren bewapend met revolvers, die ze van een oude collega, een zekere Bul Super, geleend hadden, evenals een oud autootje dat een eindje verderop stond.

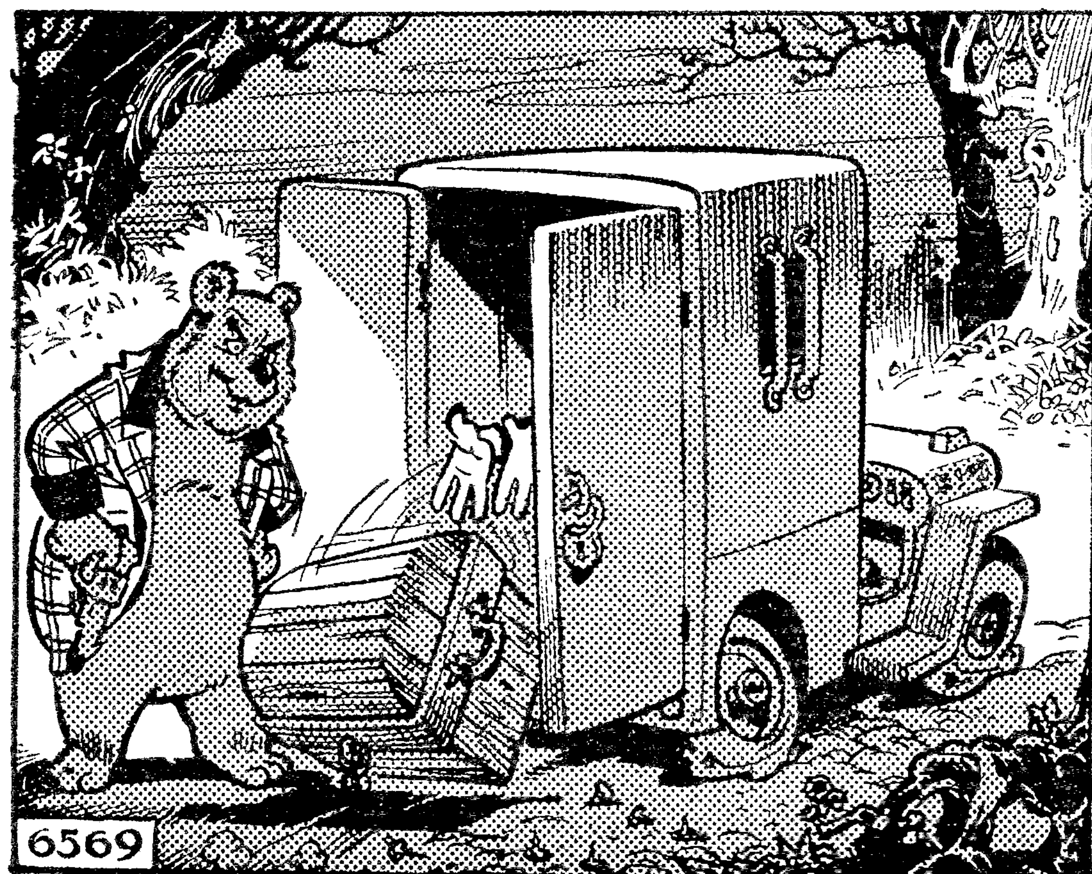
„Zo", zei Rokus, terwijl hij zijn wapen onprettig op Tom Poes richt-„Alles is klaar voor de overval. En jij gaat er aan op het eerste teken van verraad, makker!"

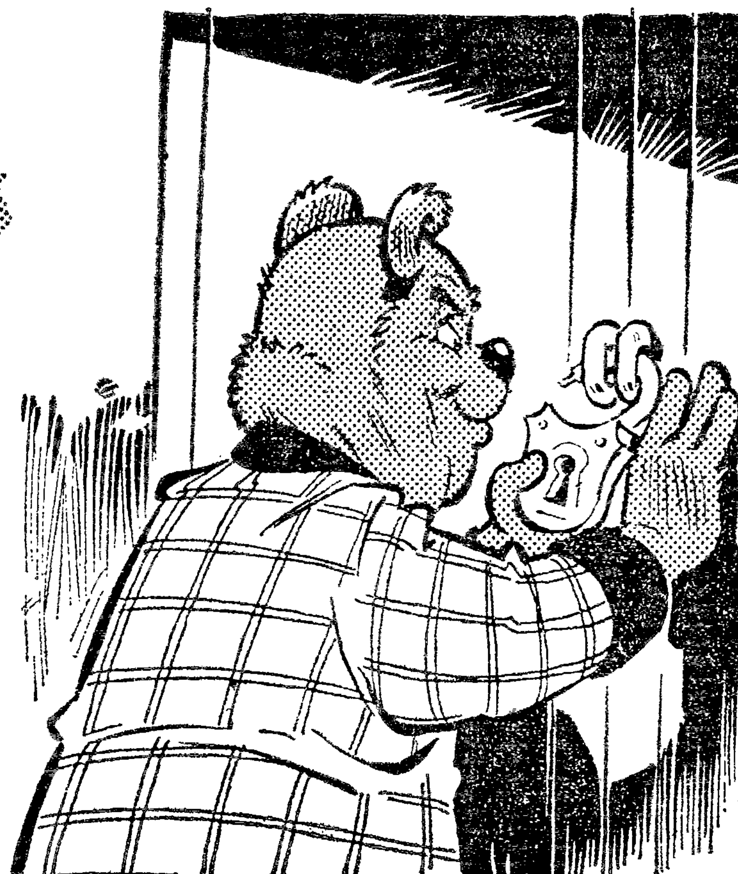
„Daar komt een wagen aan!", siste Elias. „Is dat die politiekar, die het geld vervoert?"

„Die moet het zijn, zo te zien", gaf Tom Poes toe. „Wees maar niet bang; er zit alleen maar een chauffeur op. En in de hele omtrek zijn geen agenten te bekennen. Wat voor verraad zou er kunnen zijn?"

De rovers antwoordden niet. Ze gluurden ademloos naar het naderende voertuig en gromden tevreden, toen het knallend door de kopspijkertjes reed, die ze op de weg gestrooid hadden. De danig geschrokken chauffeur remde krachtig en stapte uit om te kijken wat er met zijn banden was gebeurd. Daar was hij echter nog maar net mee begonnen toen hij gestoord werd door een ruwe stem, die achter hem naderde.

„Handen omhoog, smeris!", riep die. „Ga in de wagen en gooi de kist eruit!"

De politiebeambte bedacht zich niet lang. Hij wierp een nerveuze blik op de dreigende gestalte van Elias, opende toen de achterdeuren van zijn voertuig en klom naar binnen.

„Gooi de kist eruit!", snauwde de schavuit. „De kist met Ollies geld en geen smoesjes!"

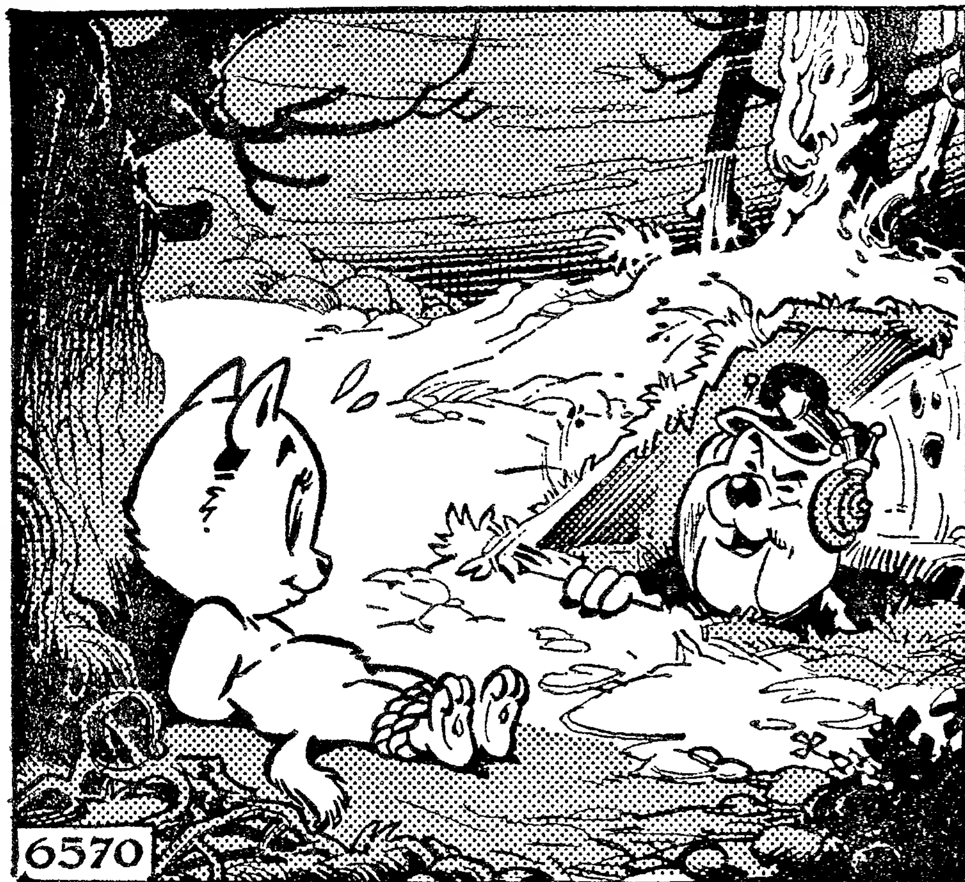
„Ik heb hier maar één kist", gromde de agent uit het inwendige. „En mijn pet staat niet naar smoesjes. Hier, geluk ermee."

Met deze woorden wierp hij een zware houten koffer naar buiten en maakte aanstalten om er achteraan te klimmen. Maar de gewetenloze rover wierp de deuren voor zijn neus dicht en sloot ze af met het hangslot.

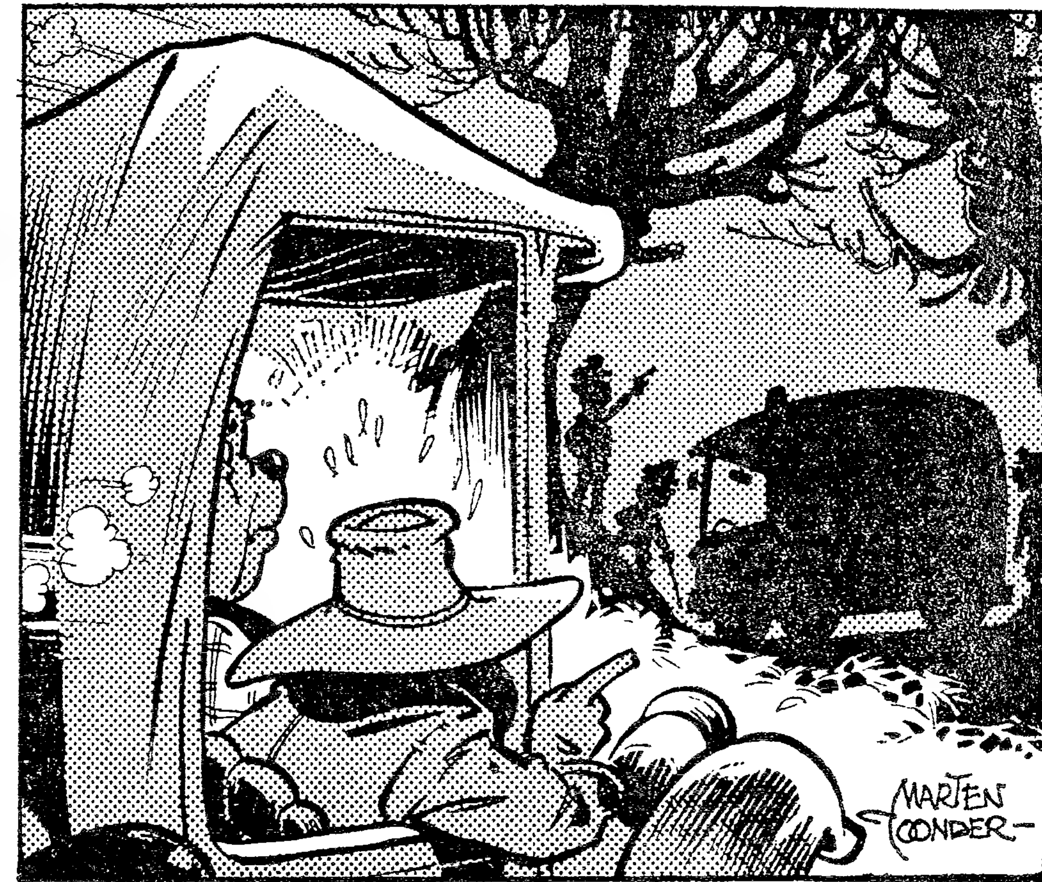
„We hebben jou voorlopig niet nodig", riep hij schertsend tot de driftig kloppende ambtenaar. „Kom Rokus, laten we de bagage even overladen, dan kunnen we voort."

De ongunstige knecht had intussen Tom Poes degelijk vastgebonden en nu haastte hij zich opgewekt nader om de buit te helpen dragen. Met de kist tussen zich in begaven de diepgezonken figuren zich vervolgens naar het oude wagentje, dat ze van Bul Super geleend hadden, en verdwenen stommelend naar het inwendige.

Uit de politieauto klonken de dreigende uitroepen van de opgesloten agent, maar Tom Poes hield zich vreemd rustig. Met een glimlach keek hij toe hoe het rovers-karretje ronkend in beweging kwam en in het maanlicht wegreed, de heuvels tegemoet..

Het werd al spoedig duidelijk, waarom Tom Poes zich zo rustig hield. Het voertuig met de diepgezonken rovers was nog maar net achter de maanbeschenen heuvels verdwenen of er ontstond een beweging in de graszoden en een onzichtbaar luik in de grond werd geopend.

Uit het daaronder liggende gat verscheen het hoofd van commissaris Bulle Bas, dat tevreden onder een koptelefoon uit blikte.

„Dat is leuk gegaan", sprak hij prijzend. „Ik heb het hele gesprek gehoord en bovendien staat het allemaal keurig op de tape. Me dunkt: twee getuigen en een geluidsbandje, dat zit wel goed. Voor mij is het duidelijk wie de echte Bommel is, en de rechter zal er nu ook niet veel moeite mee hebben."

„Maar Elias?", vroeg Tom Poes. „Wat gebeurt er met hem en met die Rokus?"

„Daar wordt voor gezorgd", verzekerde de politiechef terwijl hij het luister-apparaat wegwierp. „De politie is soms wat langzaam, maar zij is niet achterlijk, ventje! Het enige gevaar was, dat ze jou zouden meenemen, maar dat is goed afgelopen. Wacht nu maar rustig af; de gladjanussen komen niet ver."

Nu, dat was waar. Rokus en Elias naderden in hun hobbelend voertuigje de hoofdweg, die naar de grens voerde. Maar net, toen ze de bocht wilden nemen werden ze een grote politiewagen gewaar, die de weg geheel afsloot. En bovendien ontwaarden ze enkele zwaar gewapende agenten, die zich bij het voertuig ophielden.

Elias slaakte een ruwe uitroep, terwijl hij zijn gammel voertuigje vlak voor de politiewagen tot stilstand bracht.

„Verraad!", riep hij hol. „We zijn genomen!"

„Kom er maar uit, heren", sprak brigadier Snuf, die de operatie leidde. „Jullie zijn er lelijk bij. Neem die kist mee en volg me."

De schurken gehoorzaamden onder het uiten van stuitende taal, en vooral Rokus liet zich van zijn lelijkste kant kennen.

„We hadden die Tom Poes mee moeten nemen!", riep hij uit. „Met hem als gijzelaar hadden jullie ons niets durven doen; we hadden hem koud gemaakt zonder met de ogen te knipperen."

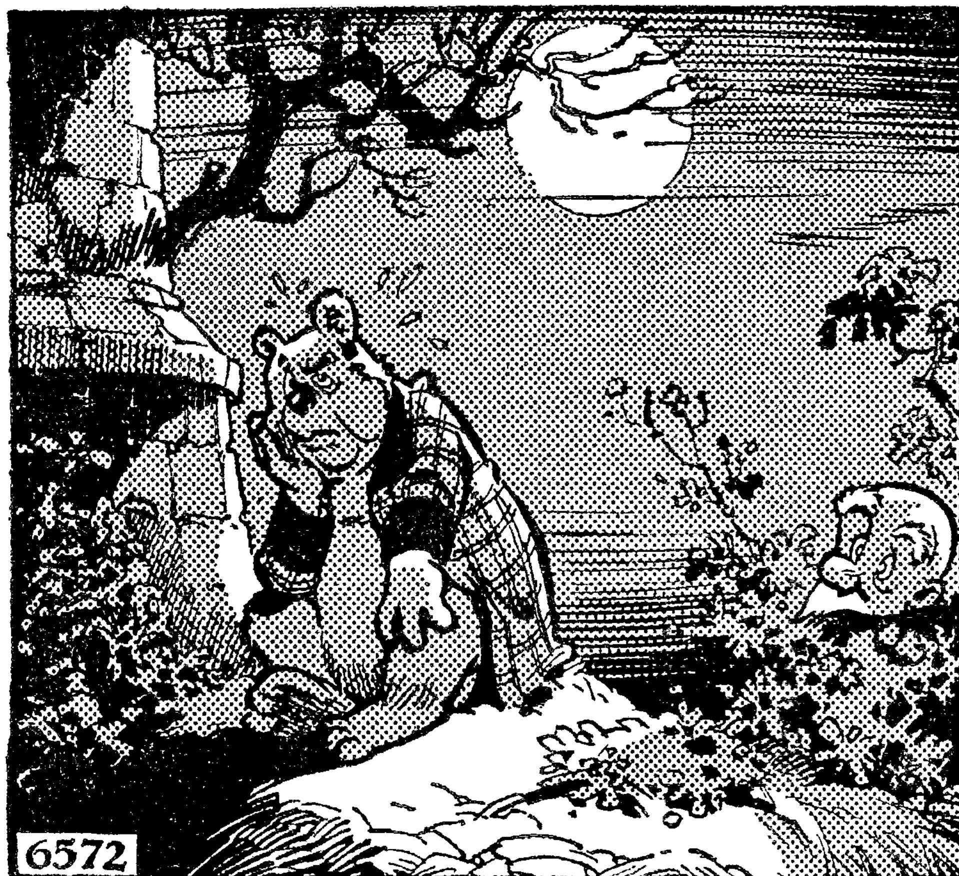
„Dat neem ik aan", hernam de brigadier. „Ja, als Tom Poes bij jullie was geweest zouden we jullie hebben laten rijden. Maar aan die koffer zou je toch niet veel hebben gehad."

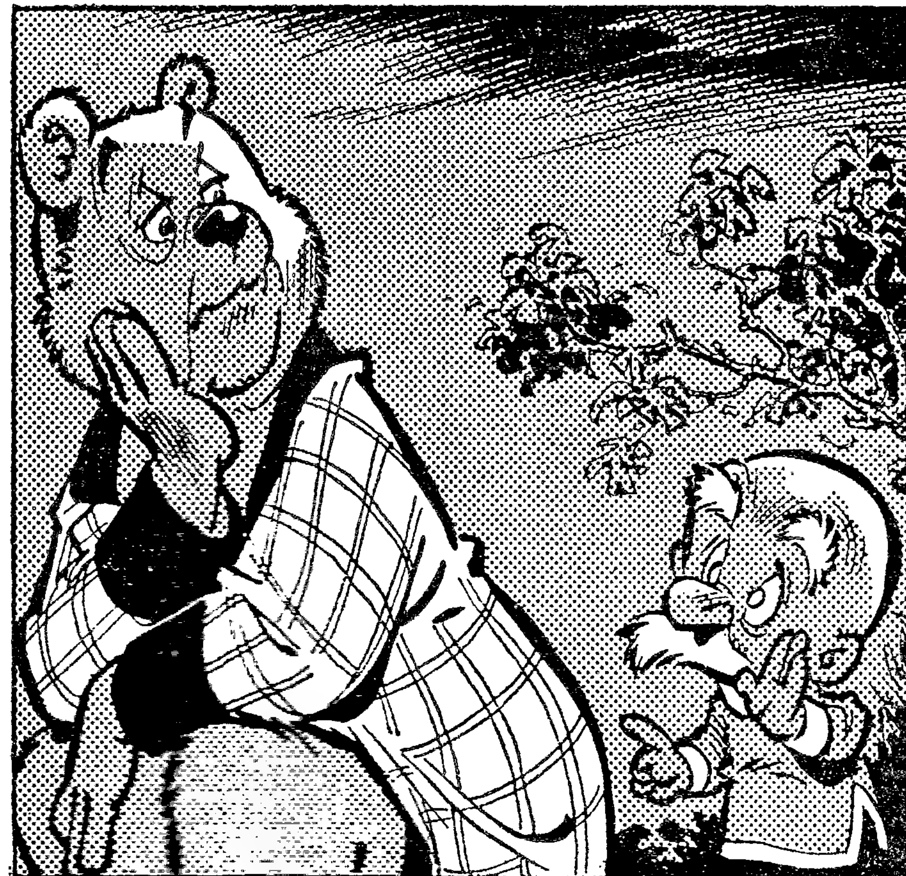
„Aha! Dat dacht je!", riep Elias. „We zouden Tom Poes eruit hebben gegooid zodra we over de grens waren, en dan zouden we een prettig leven hebben kunnen leiden in een vreemd land, met Ollies duiten."

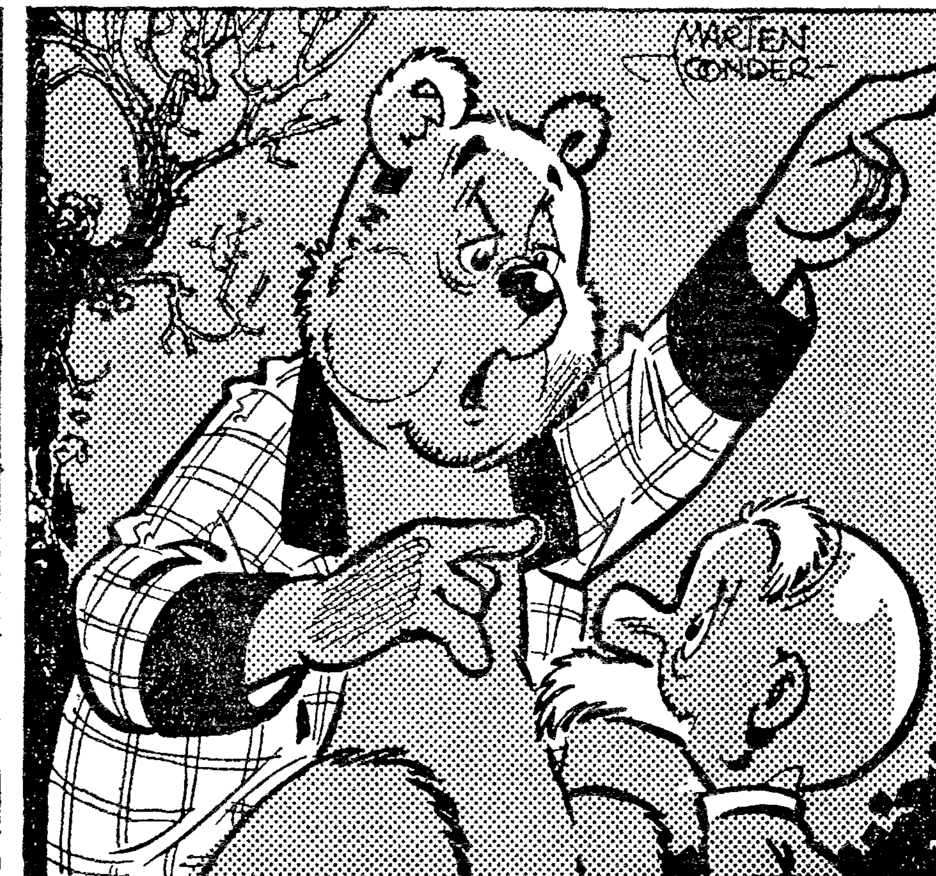
Snuf haalde glimlachend de schouders op. Hij opende het deksel van de kist en schudde de inhoud over de weg. Het enige wat er uit viel waren oude kranten.

„De bezittingen van uw neef zijn ergens anders", sprak hij droogjes. „Wij van de politie zijn misschien niet zo vlug, maar we zijn niet gek."

Heer Ollie wist dit alles natuurlijk niet. Hij zat verslagen in de maneschijn, met uitzicht op Bommelstein, en hij vroeg zich mistroostig af hoe hij ooit weer aan zijn bezittingen zou kunnen komen.

„Het leven van een heer is heel eenzaam", sprak heer Ollie droevig tot zichzelf. „Het was natuurlijk heel aardig, dat Tom Poes en Joost me van het vliegveld kwamen halen; het deed me werkelijk goed, dat ze aan me hebben gedacht. Maar ach, wat kunnen ze doen voor een Bommel, die door diepgezonken schurken wordt belaagd? Hier zit ik nu, berooid en miskend. Mijn geheugen heb ik terug, maar de politie heeft mijn bezittingen ontvreemd en de markies heeft mijn huis gekocht voor afbraak. Zo gaat al het schone waar ik mijn leven lang voor gestreden heb teniet. Het is heel vreselijk en ik ben blij dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken."

Op dat moment werd hij een geritsel in de struiken achter zich gewaar en toen hij zich omwendde zag hij de nietige gestalte van Kwetal door de takken breken.

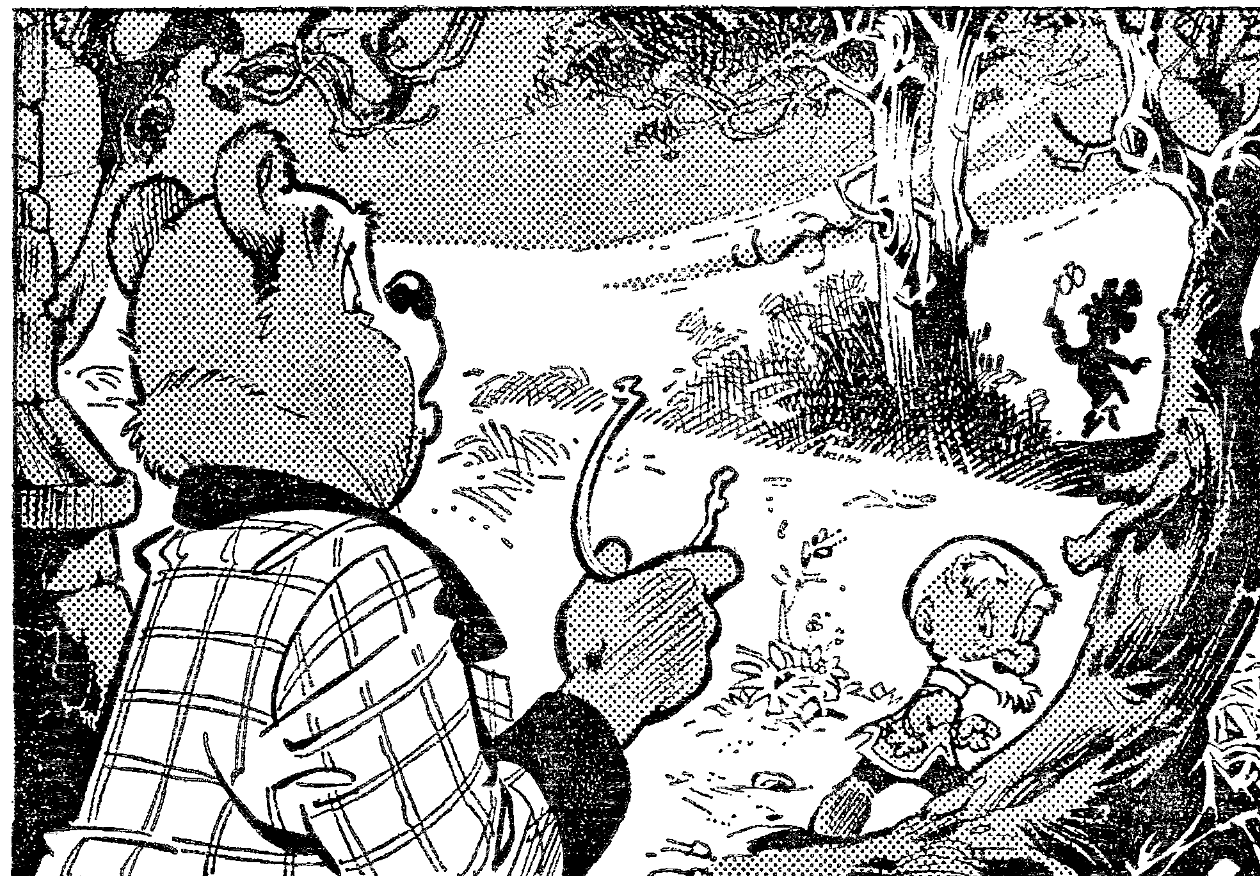
„Daar is de reus Bommel", zei het ventje. „Goedenavond en een prettige lente. De zon komt terug en er zit weer mir in de verturving. Hoe is het met de wurrel gegaan?"

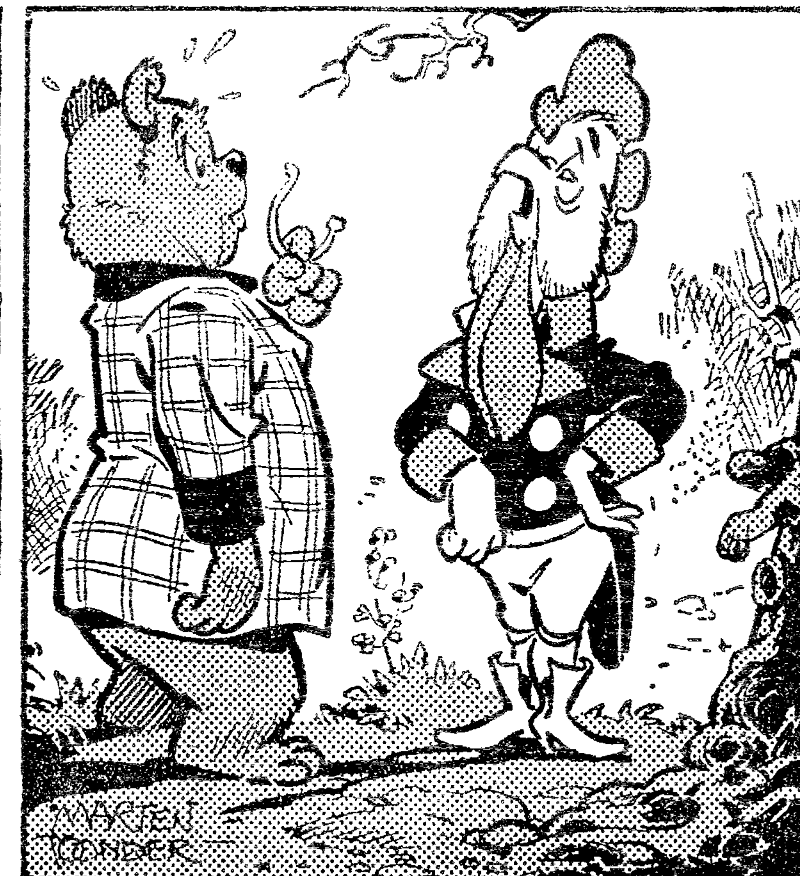
„De wurrel?", herhaalde heer Ollie niet begrijpend.

„Een insekt", legde de dwerg uit. „Het prikte een stuwing in lieden met een vernauwing, en bovendien had het geheugenkorreltjes gegeten."

„Aha!", mompelde heer Bommel peinzend. „Die vlieg! Ik heb heel wat prikken gehad, en het was wel een nuttig insekt, nu ik er over nadenk. Hij is nog op het eiland, vrees ik. Mijn geheugen heb ik wel terug, maar wat heb ik er aan? Mijn bezittingen zijn weg..."

„Jammer van de wurrel", zei Kwetal. „Zijn prik gaf een heel krachtige stuwing. Maar het beestje vloog altijd naar het westen en dat was lastig want daardoor raakte het weg. In ieder geval heeft het de reus Bommel gevonden en hem zijn geheugen teruggegeven. Ja, die korrels van Tom Poes waren wel krachtig. Ik had er een over en die heb ik onderzocht..."

„Dat is prettig", zei heer Ollie vreugdeloos. „Maar wat heb ik aan een geheugen, wanneer ik verder alles kwijt ben. Mijn huis, mijn geld, mijn aanzien, alles! Alleen Joost en Tom Poes zijn nog aardig voor me.."

„Nou, dan is er toch niets aan de hand?", riep het ventje uit. „Die bezittingen komen wel terug. Kijk, ik had nog een korrel van Tom Poes over en daarmee heb ik een terughevelaar gemaakt. Het bezorgt oude bezittingen terug, als de geur van de bezitter er nog in klinkt tenminste. U mag het van me lenen."

Met deze woorden reikte hij heer Ollie een kromgebogen ijzerdraadje toe en verdween na een korte groet tussen de bomen.

„Die Kwetal...", prevelde heer Bommel met een droevig lachje. „Ik heb niet veel aan zijn eenvoudig bijgeloof, maar zijn vriendelijke bedoeling doet me toch goed in mijn eenzaamheid."

Op dat moment merkte hij een bezoeker op, die hem met stille tred door de morgenschemering naderde. Het was de markies de Cantecler.

„Bonjour, amice", sprak de edelman minzaam. „Ik hoorde zojuist, dat uw eh.. neef Elias gegrepen is, en ik maak daar uit op dat gij eh.. Bommel zijt. Ik bedoel eigenlijk, dat ik u uw behuizing weer aanbied. Slot Bommelstein, zoals gij het pleegt te noemen. Ik doe dit uit eigen beweging, vóórdat ik daartoe door de politie gedwongen word. Ge zult dit kunnen appriciëren vermoed ik."

Heer Ollie antwoordde niet direct. Hij keek een beetje verbaasd naar het draadje, dat hij van Kwetal gekregen had.

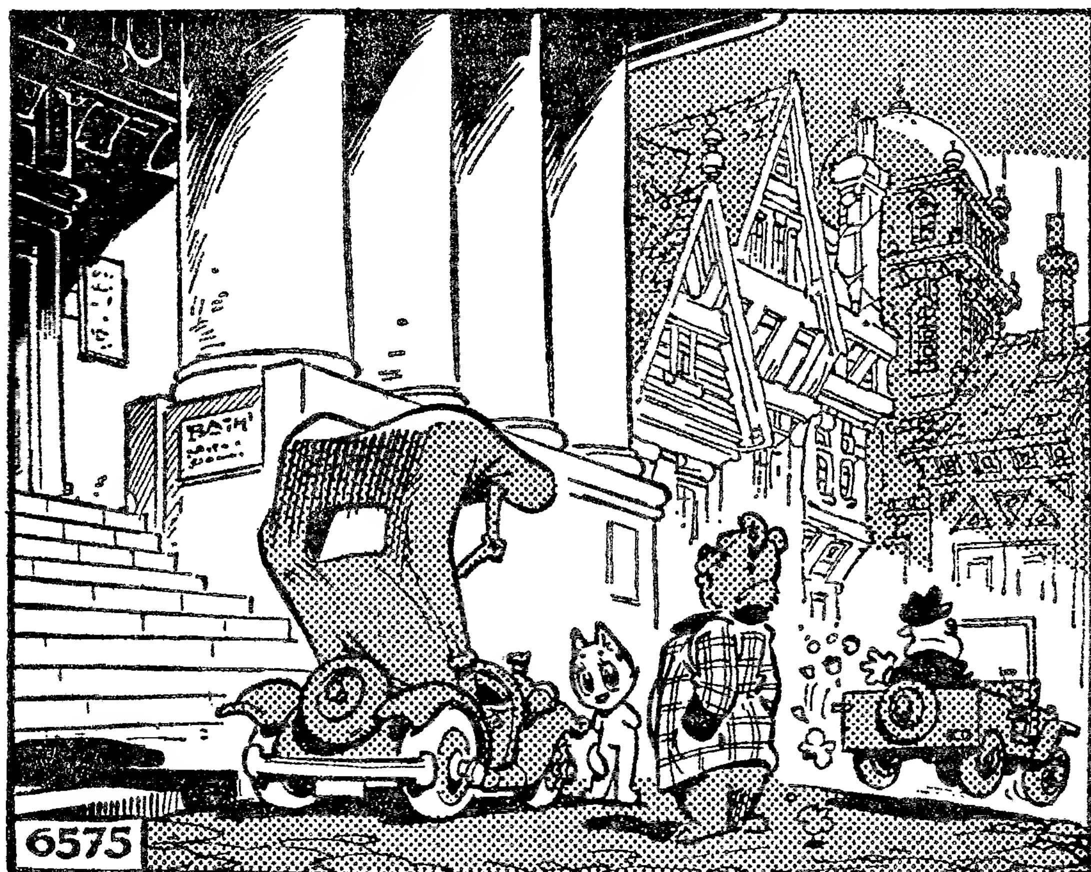

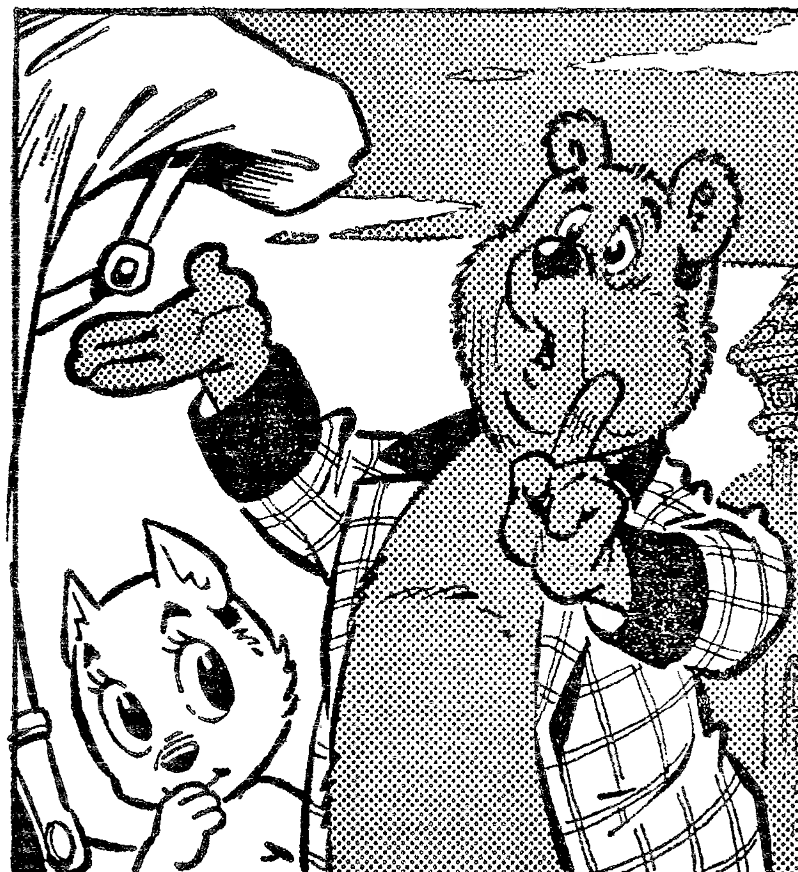
De zon kwam op achter Bommelstein en zette de kale natuur in een vriendelijke gloed. In het roze licht stond heer Bommel enigszins verwezen de wegstappende edelman na te kijken en verwarde gedachten doorkruisten zijn brein. Die had hij nog niet ontward, toen hij werd gestoord door de nadering van commissaris Bulle Bas, die met Tom Poes op hem toeliep.

„De zaak is in orde", riep de politiechef reeds van verre. „Door ragfijn politiewerk hebben we de hand kunnen leggen op de misdadigers. Eén ervan is een bloedverwant van u, een zekere Elias Bommel, en de ander is zijn medeplichtige Rokus. Ik voeg hier aan toe dat de jonge Poes ons een heel aardige tip gegeven heeft en daadwerkelijk heeft geholpen."

„Dat is mooi", zei heer Ollie geroerd. „Ik hoorde al zoiets van de markies, die mij mijn huis weer heeft aangeboden, nadat ik van Kwetal een omgebogen ijzerdraadje gekregen had, als u begrijpt wat ik bedoel. Het is allemaal erg mooi, en het is jammer, dat mijn goede vader dit niet heeft mogen meemaken. Er gaat toch maar niets boven echte vrienden voor een heer in nood."

„Zeg dat wel", hernam de commissaris. „Het wordt soms te weinig gewaardeerd, dat we in een rechtsstaat leven. Onrecht wordt altijd gestraft, meneer Bommel! Hier zijn uw papieren terug. En nu ik u toch spreek, ik heb hier ook nog een bonnetje voor u. Een bekeuring voor het onbeheerd achterlaten van uw automobiel op een standplaats waar het verboden is te parkeren."

Commissaris Bas vatte de bekeuring voor de verkeerd geparkeerde Oude Schicht niet al te ernstig op. Dat bleek, toen hij heer Ollie en Tom Poes in zijn jeep naar het bankgebouw bracht waar het trouwe voertuig stond; verweerd door regen en wind.

„Ik zal het dit keer door de vingers zien", sprak hij terwijl hij het bonnetje verscheurde. „Maar laat het niet weer gebeuren." Met deze woorden reed hij heen en heer Ollie haalde opgelucht adem.

„Er gaat toch maar niets boven deze beproefde wagen voor een heer van mijn stand", sprak hij. „Als ik aan die opgeblazen blikken automobiel van neef Elias denk, huiver ik. Die was alleen maar goed om er geld in op te bergen. Ik heb hem aan kapitein Wal Rus gegeven, want die kon de banden gebruiken voor reddingsboeien of zo."

„Nu hebt u dus alles terug", zei Tom Poes. „De politie heeft uw geld op uw bank gestort en de markies heeft Bommelstein weer teruggegeven."

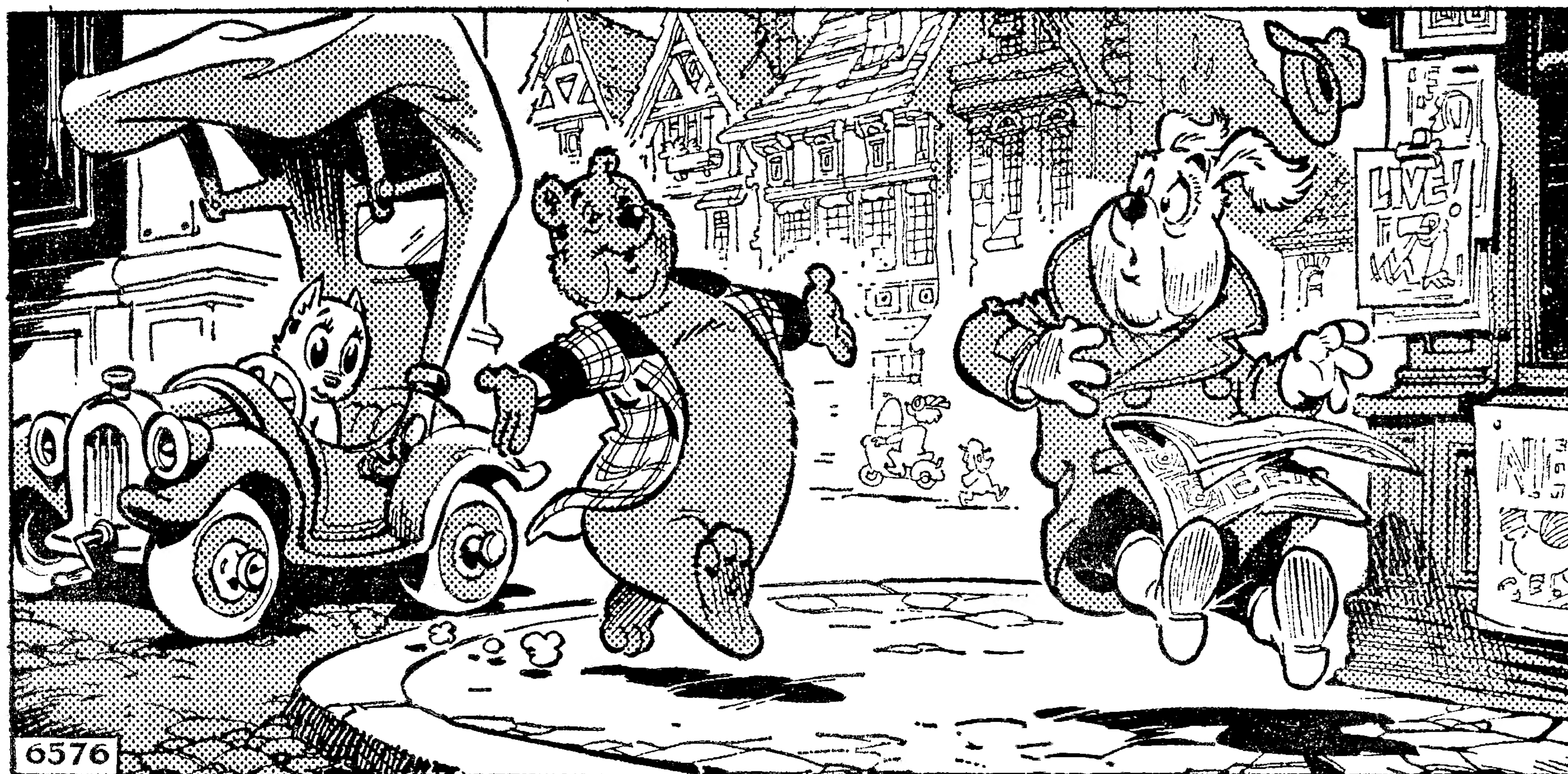
„Haast alles", verbeterde heer Bommel, terwijl zijn gelaat betrok.

„Het voornaamste ontbreekt nog, en dat is Joost. Hoewel de trouwe borst tijd noch moeite voor mij gespaard heeft, heb ik niets voor hem terug kunnen doen. Wie weet in welke onwaardige betrekking hij zich nu gestort heeft..."

Dit was gelukkig niet zo. Weliswaar stond de werkloze bediende bij een kiosk de advertenties in een dagblad te spellen, maar er was niets van zijn gading bij.

„Allemaal bedrijfsleiders, directie-assistenten en vlotte verkopers", prevelde hij ontstemd. „Het valt vandaag de dag niet mee om een nette betrekking te vinden. Misschien zou ik in de politiek moeten gaan; er heerst een gebrek aan geschoolde diplomaten, heb ik horen verluiden...."

Op dat moment naderde er een bekend ratelend geluid, maar de bekommerde knecht schonk daar niet direct aandacht aan...

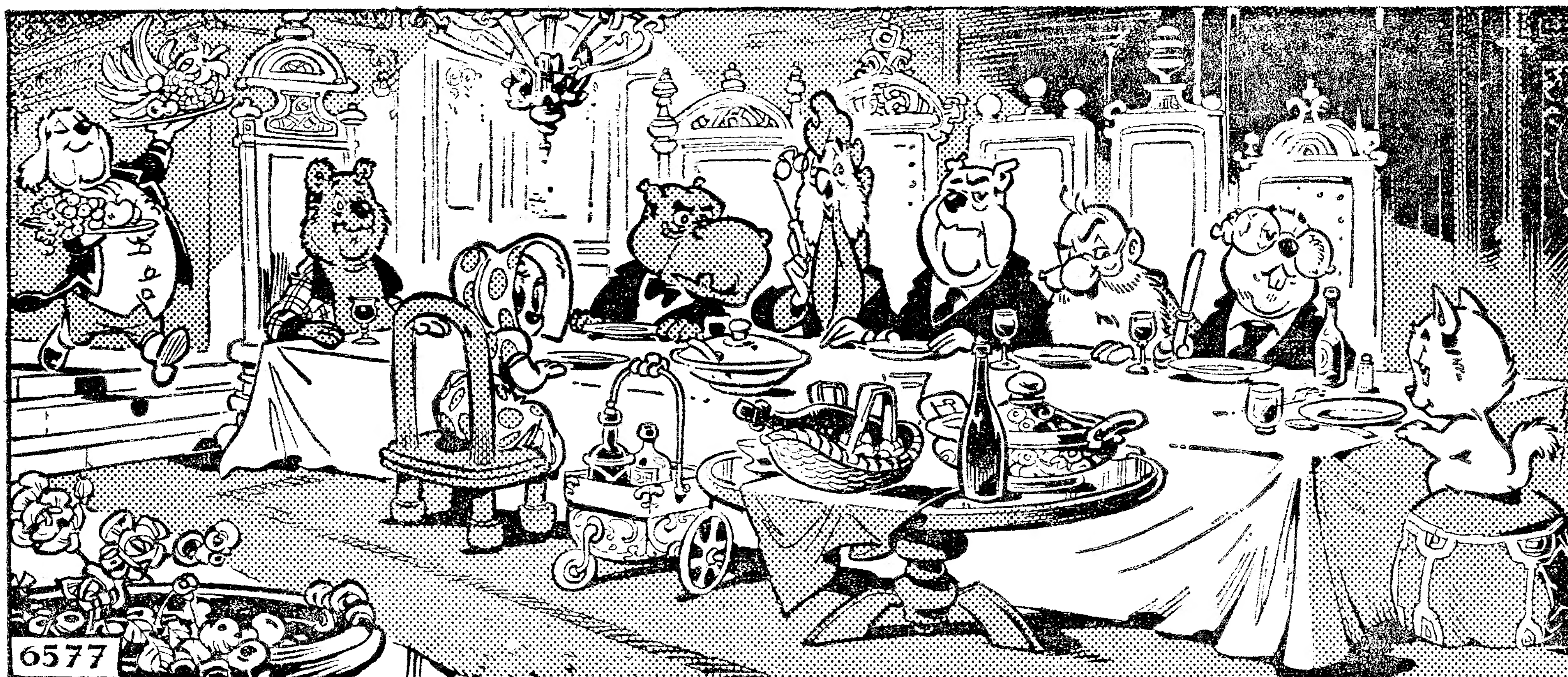
Terwijl Joost misprijzend de aangeboden betrekkingen stond te bekijken naderde achter hem het geluid van een bejaarde automotor. die met enkele knallen stil hield. Hij schonk daar niet direct aandacht aan en hij keek pas verrast op toen een heldere stem hem aanriep.

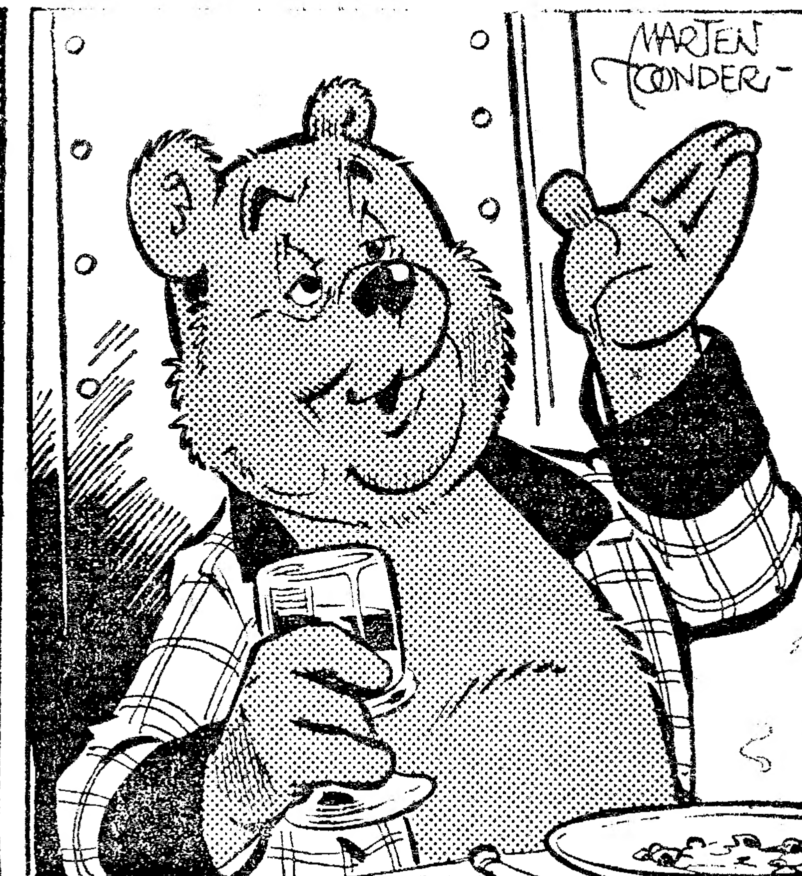
„Wat prettig dat ik je hier zie”, riep deze. ‚Ik zei net.. nu is alles weer in orde, behalve het voornaamste, en dat is Joost!”

„Heer Olivier!”, riep de trouwe bediende uit. „Het doet me genoegen dat alles in orde gekomen is, met uw welnemen. Ik hoop dat u zich wél gevoelt.”

„Heel wel!”. zei heer Bommel met een brede glimlach. „Heel wel. Ik kan mezelf weer een heer noemen voor wie geld geen rol speelt. Alles is zoals het was en neef Elias zit veilig achter de tralies. Ach, het is vreselijk, wat ik met mijn eigen vlees en bloed heb mee moeten maken. Gastvrij heb ik hem ontvangen; hem en zijn zogenaamde bediende Rokus. Maar ik kreeg stank voor dank, ze hebben me opgesloten en mijn geestelijke gezondheid aangetast. En weet je hoe dat kwam? Dat kwam omdat ik overal alleen voor stond! Ik miste je helpende hand, Joost. Ik bedoel eigenlijk... Ik bedoel, wanneer je soms zin hebt om terug te komen, en wanneer je het verleden kunt vergeten... Ik ben ruim genoeg om over alles heen te stappen, bedoel ik.”

„Ik ook, met uw welnemen, heer Olivier”, zei de knecht, terwijl een gelukkige lach zijn trekken verwijdde. „Ik heb een eenvoudige doch voedzame maaltijd in mijn hoofd; wanneer u mij toestaat.”

De volgende dag gaf heer Bommel een feestmaal op slot Bommelstein. Joost had de eetzaal weer een beetje aan kant gebracht en Tom Poes had uitnodigingen afgegeven en 's avonds bracht de brave knecht smakelijk geurende spijzen aan die de gasten zich goed lieten smaken.

Om beurten hielden ze redevoeringen over de blijdschap die ze voelden over het terugzien van heer Ollie. De burgemeester sprak over het verlies voor de gemeenschap bij zijn vertrek; en de markies uitte in enkele welgekozen bewoordingen zijn waardering voor slot Bommelstein, dat hij een sieraad voor de omgeving noemde.

Daarna sprak de commissaris over de inspanningen van de politie bij het opsporen van de verdwenen heer en de ambtenaar eerste klasse Dorknoper roemde de gezamenlijke krachtsinspanning die de gemeente haar beste belastingbetaler had terugbezorgd. Ten slotte voerde Tom Poes het woord.

„Hm", zei die.

Er viel een stilte, die pijnlijk had kunnen worden, wanneer heer Bommel als goed gastheer niet had ingegrepen.

„Ik dank u allen voor uw goede bedoelingen", sprak hij.

„De jonge vriend bedoelt natuurlijk, dat degenen, die geen redevoering hebben gehouden, het meeste hebben gedaan. Ik bedoel Tom Poes, Joost, en de professor en ikzelf, als u begrijpt wie ik bedoel. En dan spreek ik nog niet eens van Kwetal en kapitein Wal Rus, die niet aanwezig kunnen zijn. Ach ja, zo ziet men dat het kenmerk van een echte heer is: „Niet praten, maar doen." Laten we daar een dronk op uitbrengen!"

Dat deden ze, en omdat het werkelijk een goede dronk was, werd het een heel gezellige avond met een wetenschappelijke uiteenzetting van de professor over Prlwytzium en een gedicht van de markies.

EINDE VAN DIT VERHAAL

690327

Voor heer Bommel was de geschiedenis met de tuttelwurm goed afgelopen maar het was voor de bediende Joost erg vervelend, dat hij dat niet wist. De inlichtingen die hij van dokter Zielknijpers sanatorium gekregen had waren erg verontrustend, en er was verder niemand die hem inlichtte. Ook heer Ollie zelf niet; dat was misschien nog wel het vreemdste.

„Betreurenswaardig, dat noem ik het als men mij toestaat", prevelde de knecht terwijl hij op een gure winterdag zijn schreden naar slot Bommelstein richtte. „Het geven van een ontslag kan voorkomen, ook in de betere kringen. Maar de slotmaaltijd behoort door mij te worden opgediend. Heer Olivier moet dit keer geheel zijn ingestort. Ik ga mij van zijn toestand overtuigen, wanneer ik zo vrij mag zijn; deze onzekerheid is niet te dragen!"

Toen hij echter bij het bouwwerk aankwam bleef hij ontsteld staan. Het eens zo fraaie gazon was geheel verwaarloosd en de wind blies gierend om de vervallen torens en klapperde met de loshangende luiken.

„Het huis lijkt mij gesloten", mompelde Joost geschokt. „Niemand heeft er in lange tijd naar omgekeken! Die arme heer Olivier; wie weet hoe erg hij er aan toe is..."

Met deze gedachte beklom de bediende met loden schoenen het overwoekerde bordes — en toen werd hij een briefje gewaar, dat in de stormwind aan de deur hing te klapperen.

De lezing ervan ontstelde hem hevig, dat valt te begrijpen. Maar omdat het duidelijk is, dat heer Bommel een poosje vakantie genomen heeft, stel ik voor om het verslag van zijn avonturen hier te onderbreken. Op maandag 2 december zal het echter worden hervat — en ik hoop dan in staat te zijn verder nieuws over de vermiste heer te geven.

EINDE VAN DIT VERHAAL

68/11/13

TOM POES EN DE VERDWENEN HEER